

ส่วนที่ 1

ข้อมูลสภาพทั่วไป

ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

ส่วนที่ 1

สภาพทั่วไปของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน (นราธิวาส ปัตตานี ยะลา สงขลา สตูล)

1. ข้อมูลสภาพทั่วไปของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

1.1 ความเป็นมา

➢ ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551 มาตรา 26 ได้กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.น.จ.) พิจารณาจัดตั้งกลุ่มจังหวัดและกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด และเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดของจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด ทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่มจังหวัด และคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2552 ได้มีมติเห็นชอบในการจัดตั้งกลุ่มจังหวัดจำนวน 18 กลุ่มจังหวัด และกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัดตามที่ ก.น.จ. เสนอโดยกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ประกอบด้วย 5 จังหวัด คือ สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส มีจังหวัดสงขลาเป็นศูนย์ปฏิบัติการกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนโดยกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดศูนย์บัญชาการจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

➢ กระทรวงมหาดไทยเสนอขอให้ ก.น.จ. พิจารณาสันับสนุนการดำเนินงานและการจัดระบบงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานของกลุ่มจังหวัด โดยให้กลุ่มจังหวัดที่หัวหน้ากลุ่มมีอาวุโสต่ำกว่าผู้ว่าราชการจังหวัดในกลุ่มจังหวัดเดียวกัน ได้มีการหารือร่วมกันในกลุ่มจังหวัดเพื่อตกลงร่วมกันในการเสนอผู้ทำหน้าที่หัวหน้ากลุ่มจังหวัด และเสนอให้กระทรวงมหาดไทยนำเสนอ ก.น.จ. พิจารณา ทั้งนี้ ยังคงให้ศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด (สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด) ตั้งอยู่ที่เดิมตามที่ ก.น.จ. กำหนด รวมทั้งขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนทำหน้าที่หัวหน้ากลุ่มจังหวัดแทนเลขาธิการ ศอ.บต. โดย ก.น.จ. ในการประชุมครั้งที่ 1/2555 เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2555 ได้มีมติเห็นชอบให้ผู้ว่าราชการจังหวัดของจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนทำหน้าที่หัวหน้ากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนแทนเลขาธิการ ศอ.บต. เนื่องจากเป็นผู้มีความใกล้ชิดกับพื้นที่และกับผู้ว่าราชการจังหวัดในกลุ่มจังหวัด ซึ่งจะส่งผลดีต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานกลุ่มจังหวัดโดยเฉพาะในเรื่องของการประสานการปฏิบัติราชการ ในขณะที่ ศอ.บต. จะกำกับดูแลในเชิงนโยบาย

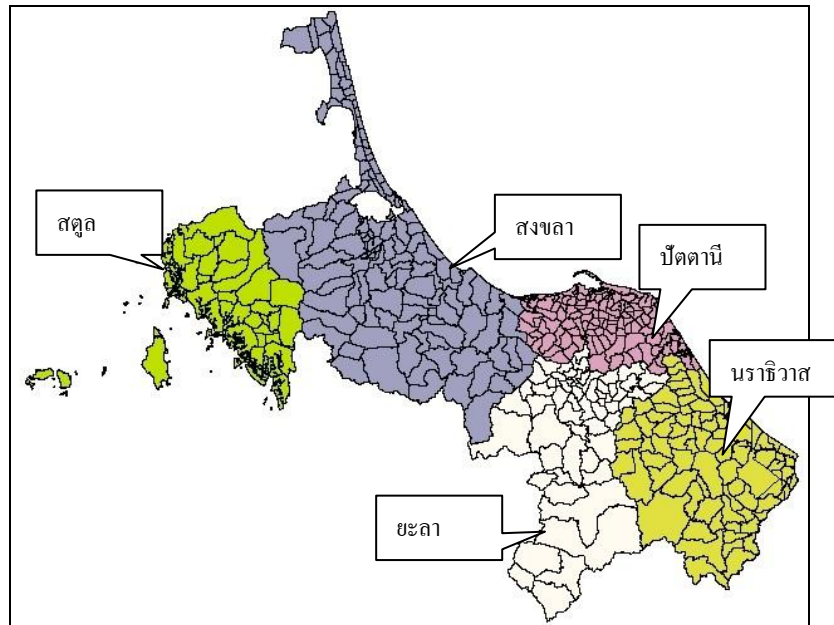
1.2 ลักษณะทางกายภาพ

1.2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

1) ที่ตั้ง

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ประกอบด้วย จังหวัดนราธิวาส ปัตตานี ยะลา สงขลา และจังหวัดสตูล ตั้งอยู่ตอนล่างของประเทศอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 5 องศา 30 ลิปดาเหนือ ถึง 8 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 99 องศาตะวันออก ถึง 105 องศา 15 ลิปดาตะวันออก ห่างจากกรุงเทพฯ โดยทางรถไฟ ประมาณ 937 กิโลเมตร โดยทางรถยนต์ 1,200 กิโลเมตร ทางทะเล 725 กิโลเมตร ติดต่อทะเลอ่าวไทย ด้านทิศตะวันออก ระยะทาง 330 กิโลเมตร ติดต่อทะเลอันดามัน ด้านทิศตะวันตก ระยะทาง 144.3 กิโลเมตร ส่วนด้านทิศใต้ ติดต่อประเทศมาเลเซียระยะทาง 500 กิโลเมตร มีเนื้อที่รวมประมาณ 20,809.730 ตารางกิโลเมตร หรือ

ประมาณ 12.97 ล้านไร่ ซึ่งจังหวัดสงขลามีพื้นที่มากที่สุด และจังหวัดปัตตานีมีพื้นที่น้อยที่สุด โดยรายละเอียด ดังนี้

2) อาณาเขต

อาณาเขต	ทิศเหนือ	ทิศตะวันออก	ทิศตะวันตก	ทิศใต้
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ ชายแดน	จังหวัดนครศรีธรรมราช ตรัง และพัทลุง	อ่าวไทย	ทะเลอันดามัน	ประเทศมาเลเซีย

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 20,809.730 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 12.97 ล้านไร่ โดยมีรายละเอียดแต่ละจังหวัด ดังนี้

จังหวัดในกลุ่มจังหวัด ภาคใต้ชายแดน	ตารางกิโลเมตร	ล้านไร่	ติดต่อกับประเทศ มาเลเซีย
นราธิวาส	4,475.430	2.79	รัฐกลันตันและรัฐเปรัก
ปัตตานี	1,940.356	1.21	-
ยะลา	4,521.078	2.8	รัฐเปรักและรัฐเคดาห์
สงขลา	7,393.889	4.62	รัฐเคดาห์และรัฐเปอร์ลิส
สตูล	2,478.977	1.55	รัฐเปอร์ลิส
รวม	20,809.730	12.97	

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน (นราธิวาส ปัตตานี ยะลา สงขลา สตูล) มีอาณาเขตติดกับจังหวัดต่าง ๆ ดังนี้

จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	ทิศเหนือ	ทิศใต้	ทิศตะวันออก	ทิศตะวันตก
นราธิวาส	จังหวัดปัตตานีและ อำเภอไทย	รัฐกลันตัน ประเทศ มาเลเซีย	อำเภอไทย และรัฐกลัน ตัน ประเทศมาเลเซีย	จังหวัดยะลา
ปัตตานี	อำเภอไทย	อำเภอเมือง อำเภอ รามัน จังหวัดยะลา และอำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส	อำเภอไทย	อำเภอเทพา และอำเภอ สะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา
ยะลา	อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลาและ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัด ปัตตานี	รัฐเปอร์ลิส ประเทศมาเลเซีย	อำเภอบาเจาะ อำเภอเรือเสาะ จังหวัด นราธิวาส และรัฐเปอร์ ลิส ประเทศมาเลเซีย	จังหวัดสงขลา และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย
สงขลา	จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดพัทลุง	จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี รัฐเคดาห์และ รัฐเปอร์ลิส ประเทศมาเลเซีย	อำเภอไทย	จังหวัดพัทลุง และ จังหวัดสตูล
สตูล	อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา จังหวัดพัทลุง และ อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง	รัฐเปอร์ลิสและรัฐเค ดาห์ ประเทศ มาเลเซีย	อำเภอสะเดา จังหวัด สงขลา และรัฐเปอร์ ลิส ประเทศมาเลเซีย	ทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 52.9 ของพื้นที่ โดยมีเทือกเขานครศรีธรรมราช และเทือกเขาสันกาลาคีรี เป็นเส้นแบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ส่วน คือ ที่ราบฝั่งตะวันออก (จังหวัดสงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) และที่ราบฝั่งตะวันตก (จังหวัดสตูล) ลักษณะภูมิอากาศฝั่งตะวันออกเป็นแบบฝนเมืองร้อน มีฝนตกตลอดปี ส่วนด้านตะวันตกมีสภาพอากาศแบบมรสุมเมืองร้อน มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปี และปริมาณป่าไม้สูงกว่าฝั่งตะวันออก

1.2.2 ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนอาจแบ่งตามลักษณะภูมิอากาศออกได้เป็น 2 บริเวณ คือ ฝั่งตะวันออก และฝั่งตะวันตก โดยฝั่งตะวันออกจัดอยู่ในภูมิอากาศเขตร้อนและชื้น (Tropical Wet or Tropical Rainforest) เนื่องด้วยมีฝนตลอดปี ไม่เว้นฤดูแล้ง เว้นแต่ในบางเดือน เช่น ในเดือนกุมภาพันธ์ และ มีนาคม ซึ่งมีฝนตกน้อยกว่าเดือนอื่นๆ ส่วนฝั่งตะวันตกจัดอยู่ในภูมิอากาศเขตฝนมรสุม (Monsoon Rainforest) ซึ่งมีฤดูแล้งระยะสั้นๆ แต่ในฤดูมรสุมจะมีฝนตกหนัก ปริมาณฝนเฉลี่ยตลอดปีมากกว่าฝั่งตะวันออกของคาบสมุทร จึงทำให้ป่าทางฝั่งตะวันตกมีต้นไม้หนาแน่นกว่าฝั่งตะวันออก อุณหภูมิเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 27.1 – 27.9 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 75 - 82 มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 2,180.3 มิลลิเมตรต่อปี โดยได้รับอิทธิพลของลมมรสุม ดังนี้

- (1) ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ พัดปกคลุมกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ระหว่างกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ทำให้มีฝนตกมากบริเวณฝั่งตะวันตกของภาคใต้
- (2) ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ พัดปกคลุมกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ระหว่างกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ทำให้มีฝนตกมากบริเวณฝั่งตะวันออกของภาคใต้

สำหรับช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงเปลี่ยนจากมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือเป็นมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ทำให้มีฝนน้อยกว่าช่วงอื่นๆ เป็นช่วงที่มีอุณหภูมิสูงมากที่สุดของปี การที่ภาคใต้มีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดทั้งปีอยู่ที่ร้อยละ 75 - 82 นับว่ามีความชื้นสัมพัทธ์ค่อนข้างสูงตลอดทั้งปี

ตารางแสดง ปริมาณน้ำฝนของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2556 - 2558

หน่วย : มิลลิเมตร

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2558	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย พ.ศ. 2556 - 2558
สงขลา	2,793.6	1,940.8	1,651.0	2,128.47
สตูล	2,213.1	2,496.6	2,773.7	2,494.47
นราธิวาส	2,995.6	2,653.2	2,069.7	2,572.83
ปัตตานี	1,625.8	2,013.9	1,287.9	1,642.53
ยะลา	2,675.7	2,080.8	1,790.0	2,182.17
รวมปริมาณฝนเฉลี่ย 5 เขต.	2,460.76	2,237.06	1,914.46	2,204.09

ที่มา : ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคใต้ฝั่งตะวันออก จังหวัดสงขลา

ปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ยระหว่าง พ.ศ. 2556 - 2558 มีปริมาณน้ำฝน 2,204.09 มิลลิเมตรต่อปี จัดอยู่ในเกณฑ์สูง ซึ่งจังหวัดนราธิวาสมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยสูงสุดที่ 2,572.83 มิลลิเมตรต่อปี และจังหวัดปัตตานีมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่ำสุดที่ 1,642.53 มิลลิเมตรต่อปี โดยฤดูฝนของพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีลักษณะแตกต่างจากพื้นที่อื่น ๆ โดยจะมีฝน 2 ช่วง คือ ในฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม จะมีฝนตกชุกทางฝั่งตะวันตก ส่วนในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือระหว่างกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ มีฝนตกชุกทางฝั่งตะวันออก

ความเร็วลมโดยเฉลี่ยระหว่าง 1.8-3.8 นี้อ จัดอยู่ในระดับลมอ่อน ความเร็วลมที่บันทึกไว้สูงสุด 60 นี้อ ที่จังหวัดสตูล ทิศทางของลมผิวพื้นขึ้นกับทิศทางของลมประจำฤดู ยกเว้นในกรณีที่ลมประจำฤดูมีกำลังอ่อน ทิศทางของลมขึ้นกับลมประจำถิ่น

ลมประจำฤดูที่สำคัญ ได้แก่ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ เริ่มประมาณกลางเดือนตุลาคม ไปจนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ทำให้พื้นที่ฝั่งตะวันออกท้องฟ้ามีเมฆมาก และมีฝนตกหนักบริเวณชายฝั่ง และมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคมไปสิ้นสุดกลางเดือนตุลาคม ซึ่งตรงกับฤดูฝนของประเทศไทย ทำให้พื้นที่ฝั่งตะวันตกมีเมฆมากและมีฝนตกหนัก

1.3 การปกครอง/ประชากร

1.3.1 การปกครองส่วนภูมิภาค / การปกครองส่วนท้องถิ่น

เขตการปกครองของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ประกอบด้วย 5 จังหวัด (นราธิวาส ปัตตานี ยะลา สงขลา และสตูล) ซึ่งการปกครองส่วนภูมิภาคประกอบด้วย 56 อำเภอ 413 ตำบล 2,916 หมู่บ้าน และการปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 3 เทศบาลนคร 13 เทศบาลเมือง 65 เทศบาลตำบล 364 องค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางแสดงข้อมูลการปกครองส่วนภูมิภาค / การปกครองส่วนท้องถิ่น

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ ชายแดน	การปกครองส่วนภูมิภาค			การปกครองส่วนท้องถิ่น			
	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาลนคร	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล	องค์การบริหารส่วนตำบล
นราธิวาส	13	77	593	-	3	11	74
ปัตตานี	12	115	642	-	1	11	101
ยะลา	8	58	379	1	1	9	52
สงขลา	16	127	1,023	2	7	28	103
สตูล	7	36	279	-	1	6	34
รวม	56	413	2,916	3	13	65	364

ที่มา : สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง

1.3.2 ประชากร

● จำนวนประชากรรวม

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 3,721,744 คน ซึ่งแยกเป็น ประชากรชาย 1,834,232 คน และประชากรหญิง 1,887,512 คน ส่วนใหญ่ร้อยละ 70.99 นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 28.10 นับถือศาสนาพุทธ และอีกร้อยละ 0.91 นับถือศาสนาอื่นๆ (คริสต์/ฮินดู) ซึ่งประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ของ 3 จขต. ประกอบด้วยจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส โดยมีประชากรรวม 1.95 ล้านคน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 83 นับถือศาสนาอิสลาม ทำให้พื้นที่ 3 จขต.มีเอกลักษณ์ทางสังคมและวิถีประชาชนที่แตกต่างจากพื้นที่ ส่วนอื่นๆของประเทศ รายละเอียดดังนี้

ตารางแสดงข้อมูลจำนวนประชากรของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ ชายแดน	เพศ		จำนวนประชากรรวม (คน)
	ชาย	หญิง	
นราธิวาส	387,631	395,451	783,082
ปัตตานี	343,757	350,266	694,023
ยะลา	257,124	261,015	518,139
สงขลา	688,462	722,115	1,410,577
สตูล	157,258	158,665	315,923
รวม	1,834,232	1,887,512	3,721,744

ที่มา : สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง (ข้อมูล ณ 31 ธันวาคม 2558)

1.4 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

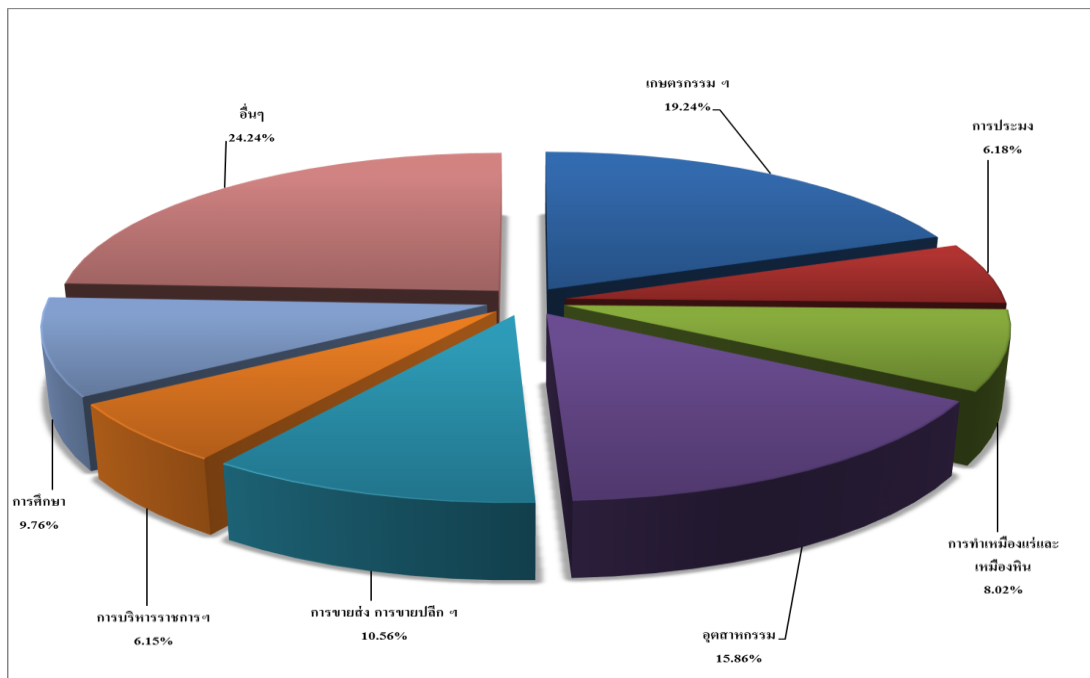
1.4.1 ภาพรวม GRP ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

- มูลค่าผลิตภัณฑ์ต่อหัว

เศรษฐกิจกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน (สงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล) พิจารณาจากผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ณ ราคาประจำปี 2557 มีมูลค่าเท่ากับ 374,842 ล้านบาท ลดลงจาก 394,976 ล้านบาท ในปี 2556 เท่ากับ 20,134 ล้านบาท หรือลดลงคิดเป็นร้อยละ 5.10 รายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากรเท่ากับ 105,714 บาท (สงขลา 144,209 บาท สตูล 112,136 บาท ยะลา 89,330 บาท ปัตตานี 75,378 บาท และนราธิวาส 55,601 บาท) เมื่อเทียบกับรายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากรของภาคใต้ที่ 123,684 บาท ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยภาคใต้ 17,970 บาท โครงสร้างเศรษฐกิจที่สำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ขึ้นอยู่กับภาคเกษตรกรรม (สาขาเกษตรกรรมฯ และสาขาประมง) สาขาอุตสาหกรรม สาขาการขนส่งขายปลีกฯ สาขาการศึกษา สาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน และสาขาบริหารราชการฯ เป็นสำคัญ มีสัดส่วนร้อยละ 25.41, 15.86, 10.56, 9.76, 8.02 และ 6.15 ตามลำดับ

ตารางแสดงข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดและรายได้ต่อหัว ปี 2555 - 2557 (รายจังหวัด)

จังหวัด	ผลิตภัณฑ์มวลรวม (ล้านบาท)			ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว (บาท)		
	2555	2556	2557	2555	2556	2557
สงขลา	224,941	229,931	219,329	149,840	152,130	144,209
สตูล	33,338	31,097	31,191	121,119	112,366	112,136
ปัตตานี	48,909	48,781	46,864	79,512	78,932	75,378
ยะลา	49,559	44,030	39,477	113,297	100,154	89,330
นราธิวาส	43,444	41,136	37,982	64,226	60,527	55,601
รวม	400,191	394,976	374,842	114,163	112,036	105,714

สัดส่วนโครงสร้างการผลิต ปี 2557 ณ ราคาประจำปี (กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน)

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคใต้

● โครงสร้างทางเศรษฐกิจ/ขนาดเศรษฐกิจ
 ตารางแสดงสาขาการผลิตของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2555 – 2557

สาขาการผลิต	มูลค่า ณ ราคาประจำปี (ล้านบาท)			โครงสร้าง ณ ราคาประจำปี (%)		มูลค่าที่แท้จริงปริมาณลูกโซ่ (ล้านบาท)			อัตราการขยายตัว ที่แท้จริง ปริมาณลูกโซ่ (%)	
	2555	2556	2557	2556	2557	2555	2556	2557	2556	2557
ภาคเกษตร	119,758	110,534	95,251	27.99	25.41	64,350	65,814	66,444	2.28	0.96
เกษตรกรรม การล่าสัตว์ฯ	94,370	87,054	72,104	22.04	19.24	30,424	31,552	32,170	3.71	1.96
การประมง	25,388	23,480	23,147	5.94	6.18	33,775	32,743	31,843	-3.06	-2.75
ภาคนอกเกษตร	280,433	284,442	279,591	72.01	74.59	191,664	192,298	186,190	0.33	-3.18
การทำเหมืองแร่และเหมือง หิน	24,665	28,828	30,074	7.30	8.02	14,842	16,578	16,885	11.70	1.85
อุตสาหกรรม	63,382	61,451	59,435	15.56	15.86	37,181	37,468	37,671	0.77	0.54
การไฟฟ้า แก๊ส และการ ประปา	6,723	7,109	7,591	1.80	2.03	6,858	6,427	6,592	-6.28	2.57
การก่อสร้าง	16,436	19,128	16,298	4.84	4.35	11,309	12,847	10,855	13.60	-15.51
การขายส่ง การขายปลีกฯ	42,878	39,686	39,581	10.05	10.56	27,642	25,680	24,363	-7.10	-5.13
โรงแรมและภัตตาคาร	4,764	5,431	5,533	1.38	1.48	4,514	4,930	4,924	9.22	-0.12
การขนส่ง สถานที่เก็บ สินค้าฯ	14,960	15,065	16,211	3.81	4.32	13,388	13,538	14,382	1.12	6.23
ตัวกลางทางการเงิน	14,611	16,783	18,385	4.25	4.90	9,680	10,854	11,589	12.13	6.77
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ ฯ	14,269	16,071	14,385	4.07	3.84	14,449	16,236	14,577	12.37	-10.22
การบริหารราชการฯ	34,084	30,163	23,052	7.64	6.15	22,938	19,511	14,357	-14.94	-26.42
การศึกษา	31,955	32,704	36,592	8.28	9.76	19,624	19,494	20,927	-0.66	7.35
การบริการด้านสุขภาพและ สังคม	8,018	8,225	8,623	2.08	2.30	5,850	5,805	5,886	-0.77	1.40
การให้บริการด้านชุมชน สังคมฯ	3,320	3,506	3,464	0.89	0.92	2,472	2,557	2,483	3.44	-2.89
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วน บุคคล	367	291	367	0.07	0.10	310	221	251	-28.71	13.57
ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่ม จังหวัด (ผลรวมส่วนย่อย)	400,191	394,976	374,842	100	100	255,256	256,441	249,754	0.46	-2.61
ผลิตภัณฑ์รวมกลุ่มจังหวัด ต่อคน (บาท)	114,163	112,036	105,714							
ประชากร (1,000 คน)	3,505	3,525	3,546							
ผลต่าง (ผลรวมส่วนย่อย - ปริมาณลูกโซ่)						1,124	-12	-1,518	12,550	-
ร้อยละของผลต่าง ต่อ ค่าปริมาณลูกโซ่						0.4	0.0	-0.6	-	-
ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด (ปริมาณลูกโซ่)						254,132	256,453	251,272	-2.02	0.91

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคใต้

● อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ
 ตารางแสดงอัตราการขยายตัวของ GPP และโครงสร้างการกระจายรายได้จากการผลิต
 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

(ร้อยละ)

จังหวัด	อัตราการขยายตัวที่แท้จริง			โครงสร้าง ณ ราคาประจำปี		
	2555	2556	2557	2555	2556	2557
1. สงขลา	5.26	3.74	-2.27	56.21	58.21	58.51
2. สตูล	3.00	-3.56	2.62	8.33	7.87	8.32
3. ปัตตานี	5.67	0.21	-3.70	12.22	12.35	12.50
4. ยะลา	-1.20	-5.61	-2.01	12.38	11.15	10.53
5. นราธิวาส	28.20	-19.99	-2.07	10.86	10.41	10.13
รวมกลุ่มจังหวัด	0.63	0.91	-2.02	100.00	100.00	100.00

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคใต้

1.4.2 ด้านการเกษตร

- **พื้นที่เกษตรกรรม**

พื้นที่เกษตรกรรม มีพื้นที่เป็นอันดับ 2 ของภาคใต้ รองจากกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ประเภทพืชสวน

พื้นที่เกษตรกรรมของภาคใต้

หน่วย : ไร่

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2555
ประเทศ	149,693,871	149,416,681	149,246,428	107,241,030	149,236,233
ภาคใต้	22,214,039	22,024,776	21,771,930	21,770,422	21,768,408
กลุ่มจังหวัดฝั่งอ่าวไทย	10,216,879	10,069,997	9,918,367	9,917,493	9,918,296
กลุ่มจังหวัดฝั่งอันดามัน	5,521,571	5,536,596	5,448,066	5,448,501	5,448,777
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	6,475,589	6,418,183	6,405,497	6,404,428	6,401,335
สงขลา	655,846	648,528	668,050	668,889	668,726
สตูล	2,322,488	2,297,412	2,267,801	2,266,426	2,266,511
ปัตตานี	804,348	767,332	758,224	758,071	756,505
ยะลา	1,267,131	1,276,676	1,293,848	1,293,670	1,292,995
นราธิวาส	1,425,776	1,428,235	1,417,574	1,417,372	1,416,598

ที่มา : สนง.เศรษฐกิจการเกษตร

- **พื้นที่ชลประทาน**

ตารางแสดงพื้นที่ชลประทานในภาคใต้

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	พื้นที่ (ไร่)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)		
		2553	2554	2555
ประเทศ	320,696,888	29,338,851	29,603,292	29,782,043
ภาคใต้	44,196,992	2,378,009	2,851,031	2,859,861
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ ฝั่งอ่าวไทย	20,167,158	1,146,315	1,412,430	1,416,330
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ ฝั่งอันดามัน	11,023,752	117,260	211,487	212,487
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ ชายแดน	13,006,082	1,114,434	1,227,114	1,231,044
สงขลา	4,621,181	339,890	374,630	376,630
สตูล	1,549,361	39,450	56,580	57,180
ปัตตานี	1,212,722	353,642	374,507	374,507
ยะลา	2,825,674	208	17,408	17,938
นราธิวาส	2,797,144	381,244	403,989	404,789

ที่มา : กรมชลประทาน

จากตาราง จะเห็นได้ว่าพื้นที่ชลประทานของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีแนวโน้มเพิ่มจากปี 2554 จาก 1,227,114 ไร่ เพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปี 2555 เป็น 1,231,044 ไร่ ซึ่งอาจจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคต เนื่องจากการสร้างอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ในด้านเกษตรกรรม

● พืชหลัก

(1) ยางพารา

ตารางแสดงข้อมูลพื้นที่ปลูก และพื้นที่เก็บเกี่ยวของยางพารา

ระดับของข้อมูล	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)			เนื้อที่กรีตได้ (ไร่)		
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
รวมทั้งประเทศ	23,345,841	23,358,744	23,331,923	17,329,765	18,222,833	18,846,009
ภาคใต้	14,753,062	14,737,462	14,710,493	12,436,282	12,667,793	12,785,305
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	6,126,129	6,122,452	6,124,619	5,332,807	5,389,087	5,417,234
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	3,418,893	3,411,344	3,390,502	2,823,370	2,868,735	2,891,341
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	5,208,040	5,203,666	5,195,372	4,280,105	4,409,971	4,476,730
สงขลา	2,066,960	2,064,608	2,062,232	1,704,035	1,761,081	1,798,306
สตูล	436,970	437,364	435,727	342,496	355,341	355,302
ปัตตานี	341,615	341,254	338,714	285,489	289,843	292,795
ยะลา	1,360,659	1,359,527	1,359,444	1,094,588	1,126,746	1,148,968
นราธิวาส	1,001,836	1,000,913	999,255	853,497	876,960	881,359

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ในปี 2558 ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกยางพารา 23,331,923 ไร่ เป็นพื้นที่ปลูกในภาคใต้ 14,710,493 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 63.04 ของพื้นที่ปลูกทั้งประเทศ เมื่อแยกพื้นที่ปลูกตามกลุ่มจังหวัดของภาคใต้พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุด 6,124,619 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 26.25 รองลงมาคือกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เป็น 5,195,372 ไร่ และ 3,390,502 ไร่ โดยคิดเป็นร้อยละ 22.27 และร้อยละ 14.53 ตามลำดับ

ในส่วนของพื้นที่กรีตได้ในปี 2558 ประเทศไทยมีพื้นที่กรีตได้ทั้งหมด 18,846,009 ไร่ เป็นพื้นที่กรีตได้ในภาคใต้ 12,785,305 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 67.84 ของพื้นที่กรีตได้ทั้งประเทศ เมื่อแยกพื้นที่กรีตได้ตามกลุ่มจังหวัดของภาคใต้พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยมีพื้นที่กรีตมากที่สุด 5,417,234 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 28.74 รองลงมาคือกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เป็น 4,476,730 ไร่ และ 2,891,341 ไร่ โดยคิดเป็นร้อยละ 23.75 และร้อยละ 15.34 ตามลำดับ

ตารางแสดงข้อมูลผลผลิต (ตัน) และผลผลิตต่อไร่ (กก.) ของยางพารา

ระดับของข้อมูล	ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
รวมทั้งประเทศ	4,556,285	4,566,260	4,466,063	263	251	237
ภาคใต้	3,419,535	3,323,109	3,208,397	275	262	251
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	1,518,601	1,477,442	1,424,724	285	274	263
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	764,549	700,369	668,351	271	244	231
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	1,136,385	1,145,298	1,115,322	266	260	249
สงขลา	493,340	501,008	487,341	290	284	271
สตูล	86,185	88,081	84,562	252	248	238
ปัตตานี	73,139	72,719	70,856	256	251	242
ยะลา	281,366	281,301	276,901	257	250	241
นราธิวาส	202,355	202,189	195,662	237	231	222

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ด้านผลผลิตรวมในปี 2558 ประเทศไทยมีผลผลิตยางพารา 4,466,063 ตัน เป็นผลผลิตของภาคใต้ 3,208,397 ตัน คิดเป็นร้อยละ 71.84 ของผลผลิตทั้งประเทศ เมื่อแยกผลผลิตยางพาราตามกลุ่มจังหวัดพบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยมีผลผลิตมากที่สุด 1,424,724 ตัน คิดเป็นร้อยละ 31.90 รองลงมาคือกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เป็น 1,115,322 ตัน และ 668,351 ตัน โดยคิดเป็นร้อยละ 24.97 และร้อยละ 14.97 ตามลำดับ

สำหรับผลผลิตต่อไร่ในปี 2558 ประเทศไทยมีผลเฉลี่ยยางพารา 237 กิโลกรัมต่อไร่ โดยภาคใต้มีผลผลิตเฉลี่ย 251 กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนผลผลิตเฉลี่ยยางพาราของกลุ่มจังหวัดพบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยมีผลผลิตต่อไร่มากที่สุด 263 กิโลกรัมต่อไร่ รองลงมาเป็นกลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ และกลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามัน เป็น 249 กิโลกรัมต่อไร่ และ 231 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าผลผลิตต่อไร่ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีผลผลิตต่อไร่สูงกว่าผลผลิตต่อไร่ของประเทศ

ผลผลิตยางธรรมชาติของประเทศไทย

หน่วย : เมตริกตัน

พ.ศ.	ปริมาณการผลิต	ปริมาณการส่งออก	ใช้ในประเทศ	สต็อก	หมายเหตุ
2555	3,778,010	3,121,332	505,052	556,675	
2556	4,170,428	3,664,941	520,628	502,855	-2.6%
2557	4,323,975	3,770,649	541,003	516,756	+2.76%
2558	4,473,370	3,749,456	600,491	642,595	+19.62%

ปริมาณการใช้ยางธรรมชาติในประเทศแยกตามผลิตภัณฑ์

หน่วย : เมตริกตัน

ประเภทผลิตภัณฑ์	2555	2556	2557	2558
ยางยานพาหนะ	317,654	320,567	329,051	297,138
ยางรถจักรยานยนต์	21,958	23,417	23,811	40,693
ล้อดอก	1,057	1,274	2,128	1,336
ยางรัดของ	10,032	14,815	15,353	24,991
อะไหล่รถยนต์	1,247	1,078	2,802	3,488
พื้นรองเท้า	1,018	1,079	1,146	1,496
รองเท้า	3,032	3,146	4,769	4,983
ตัวอย่าง	739	867	712	15,630
สายพาน	1,513	1,573	2,499	7,514
ยางยืด	67,078	66,603	79,168	87,746
ถุงมือยาง	66,381	69,645	58,865	81,979
ถุงยางอนามัย	5,285	5,469	6,464	9,524
ผลิตภัณฑ์ฟองน้ำ	262	233	234	292
กาว	2,274	1,510	2,985	3,036
เครื่องมือทางการแพทย์/ วิทยาศาสตร์	684	841	952	378
อื่นๆ	4,838	8,511	10,064	20,267
รวม	505,052	520,628	541,003	600,491

(2) ปาล์มน้ำมัน

ตารางแสดงข้อมูลพื้นที่ปลูก และพื้นที่เก็บเกี่ยวของปาล์มน้ำมัน

ระดับของข้อมูล	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)			เนื้อที่ให้ผลปาล์มน้ำมัน (ไร่)		
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
รวมทั้งประเทศ	4,489,119	4,621,253	4,696,559	3,773,123	4,023,819	4,276,240
ภาคใต้	3,871,025	3,946,831	4,011,503	3,379,997	3,548,308	3,698,161
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	2,241,507	2,293,874	2,323,013	1,953,464	2,047,793	2,139,683
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	1,413,121	1,419,037	1,456,232	1,272,307	1,329,856	1,065,759
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	216,397	229,100	232,258	154,226	170,659	192,719
สงขลา	40,217	45,203	48,052	22,658	25,625	35,865
สตูล	104,069	106,251	105,247	93,637	98,966	99,940
ปัตตานี	17,758	19,317	19,101	8,993	12,464	13,600
ยะลา	6,898	7,043	7,060	2,597	4,172	6,834
นราธิวาส	47,455	51,286	52,798	26,341	29,432	36,480

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ,กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ในปี 2558 พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันตามกลุ่มจังหวัดของภาคใต้พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย มีพื้นที่ปลูกมากที่สุด 2,323,013 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 57.90 รองลงมาคือกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน เป็น 1,456,232 ไร่และ 232,258 ไร่ โดยคิดเป็นร้อยละ 36.30 และร้อยละ 5.79 ตามลำดับ

ในส่วนของพื้นที่ให้ผลปาล์มน้ำมันในปี 2558 ตามกลุ่มจังหวัดของภาคใต้พบว่ากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยให้ผลผลิตมากที่สุด 2,139,683 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 57.86 รองลงมาคือ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน เป็น 1,065,759 ไร่ และ 192,719 ไร่ โดยคิดเป็นร้อยละ 28.82 และร้อยละ 5.21 ตามลำดับ

ตารางแสดงข้อมูลผลผลิต (ตัน) และผลผลิตต่อไร่ (กก.) ของปาล์มน้ำมัน

ระดับของข้อมูล	ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
รวมทั้งประเทศ	12,434,520	12,472,505	11,015,872	3,273	3,100	2,576
ภาคใต้	11,439,096	11,346,491	9,893,836	3,393	3,198	2,675
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	6,586,771	6,480,401	5,679,730	3,360	3,165	2,654
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	4,471,794	4,502,700	3,883,519	3,443	3,386	3,644
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	380,531	363,390	330,678	2,329	2,129	1,716
สงขลา	50,982	53,326	63,589	2,211	2,081	1,773
สตูล	249,381	220,233	185,089	2,444	2,225	1,852
ปัตตานี	22,863	27,336	25,101	2,510	2,193	1,846
ยะลา	4,826	6,296	7,907	1,550	1,509	1,157
นราธิวาส	52,479	56,199	48,992	2,022	1,909	1,343

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ด้านผลผลิตรวมในปี 2558 ภาคใต้ มีผลผลิตปาล์มน้ำมันเป็น 9,893,836 ตัน เมื่อแยกผลผลิตตามกลุ่มจังหวัดพบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยมีผลผลิตมากที่สุด 5,679,730 ตัน คิดเป็นร้อยละ 57.41 รองลงมาคือกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน เป็น 3,883,519 ตัน และ 330,678 ตัน โดยคิดเป็นร้อยละ 39.25 และร้อยละ 3.34 ตามลำดับ

สำหรับผลผลิตต่อไร่ในปี 2558 ภาคใต้มีผลผลิตเฉลี่ย 2,675 กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนผลผลิตเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดพบว่า กลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามันมีผลผลิตต่อไร่มากที่สุด 3,644 กิโลกรัมต่อไร่ รองลงมาเป็นกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย และกลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็น 2,654 กิโลกรัมต่อไร่ และ 1,716 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ

(3) ข้าวนาปรัง

ตารางแสดงข้อมูลพื้นที่ปลูก และพื้นที่เก็บเกี่ยวของข้าวนาปรัง

ระดับของข้อมูล	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)			เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)		
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
รวมทั้งประเทศ	16,087,294	15,055,076	8,489,505	15,963,399	14,891,157	8,687,476
ภาคใต้	400,236	243,672	322,860	397,207	238,816	302,914
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	246,536	140,569	194,473	244,826	139,401	182,317
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	-	150	-	-	150	-
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	153,700	102,953	128,192	152,381	99,265	120,597
สงขลา	123,150	101,373	104,789	122,988	97,700	99,071
สตูล	525	405	401	525	405	390
ปัตตานี	28,831	0	21,905	27,677	-	20,030
ยะลา	550	400	551	547	400	395
นราธิวาส	644	775	546	644	760	711

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ,กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ในปี 2558 พื้นที่ปลูกข้าวนาปรังตามกลุ่มจังหวัดของภาคใต้พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย มีพื้นที่ปลูกมากที่สุด 194,473 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 60.23 รองลงมาคือกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เป็น 128,192 ไร่ และ 0 ไร่ โดยคิดเป็นร้อยละ 39.71 และร้อยละ 0 ตามลำดับ

ในส่วนของพื้นที่เก็บเกี่ยวในปี 2558 ตามกลุ่มจังหวัดของภาคใต้พบว่ากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยให้ผลผลิตมากที่สุด 182,317 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 60.19 รองลงมาคือกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันเป็น 120,597 ไร่ และ 0 ไร่ โดยคิดเป็นร้อยละ 39.81 และร้อยละ 0 ตามลำดับ

ตารางแสดงข้อมูลผลผลิต (ตัน) และผลผลิตต่อไร่ (กก.) ของข้าวนาปรัง

ระดับของข้อมูล	ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
รวมทั้งประเทศ	10,766,286	9,672,093	5,514,940	674	650	635
ภาคใต้	218,088	129,760	163,724	549	543	540
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	131,337	71,929	96,615	536	516	530
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	0	57	0	0	380	0
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	86,751	57,774	67,109	569	582	556
สงขลา	73,995	57,108	58,045	602	585	586
สตูล	219	170	166	417	420	426
ปัตตานี	12,060	0	8,404	436	0	420
ยะลา	226	230	228	413	575	577
นราธิวาส	251	266	266	390	350	374

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ด้านผลผลิตรวมในปี 2558 ภาคใต้ มีผลผลิตข้าวนาปรังเป็น 163,724 ตัน เมื่อแยกผลผลิตตามกลุ่มจังหวัดพบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยมีผลผลิตมากที่สุด 96,615 ตัน คิดเป็นร้อยละ 70.66 รองลงมาคือกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน 569 ตัน และ 0 ตัน โดยคิดเป็นร้อยละ 49.08 และร้อยละ 0 ตามลำดับ

สำหรับผลผลิตต่อไร่ในปี 2558 ภาคใต้มีผลผลิตเฉลี่ย 540 กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนผลผลิตเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดพบว่า กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้มีผลผลิตต่อไร่มากที่สุด 556 กิโลกรัมต่อไร่ รองลงมาเป็น กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย และกลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามัน เป็น 530 กิโลกรัมต่อไร่ และ 0 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ

(4) ข้าวนาปี

ตารางแสดงข้อมูลพื้นที่ปลูก และพื้นที่เก็บเกี่ยวของข้าวนาปี

ระดับของ ข้อมูล	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)			เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)		
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
รวมทั้ง ประเทศ	62,079,904	60,790,599	55,812,540	58,135,809	58,246,976	52,885,166
ภาคใต้	944,211	887,995	873,730	897,399	873,639	855,194
กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ฝั่งอ่าว ไทย	479,013	445,071	437,477	466,931	440,934	426,403
กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ฝั่งอัน ดามัน	20,492	21,316	21,181	20,149	21,159	21,102
กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ ชายแดน	444,706	421,608	410,146	410,319	411,546	407,689
สงขลา	227,821	205,510	202,510	200,029	204,560	200,882
สตูล	30,400	26,216	25,566	30,306	26,138	25,487
ปัตตานี	94,322	94,287	92,373	88,837	93,084	89,602
ยะลา	42,040	41,201	40,822	41,659	40,787	40,607
นราธิวาส	50,123	54,394	48,875	49,488	46,977	51,111

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ,กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ในปี 2558 พื้นที่ปลูกข้าวนาปีตามกลุ่มจังหวัดของภาคใต้พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุด 437,477 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 50.07 รองลงมาคือกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เป็น 410,146 ไร่ และ 21,181 ไร่ โดยคิดเป็นร้อยละ 46.94 และร้อยละ 2.42 ตามลำดับ

ในส่วนของพื้นที่เก็บเกี่ยวข้าวนาปีในปี 2558 ตามกลุ่มจังหวัดของภาคใต้พบว่ากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยให้ผลผลิตมากที่สุด 426,403 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 49.86 รองลงมาคือกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เป็น 407,689 ไร่ และ 21,102 ไร่ โดยคิดเป็นร้อยละ 47.67 และร้อยละ 2.47 ตามลำดับ

ตารางแสดงข้อมูลผลผลิต (ตัน) และผลผลิตต่อไร่ (กก.) ของข้าวนาปี

ระดับของข้อมูล	ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
รวมทั้งประเทศ	27,090,184	26,269,964	23,009,340	466	451	435
ภาคใต้	417,517	386,038	385,233	465	442	450
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	215,339	193,135	191,510	461	438	449
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	7,275	7,443	7,455	361	352	353
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	194,903	185,460	186,268	475	451	457
สงขลา	116,730	107,799	107,522	584	527	535
สตูล	11,919	10,217	10,124	393	391	397
ปัตตานี	33,198	35,129	34,640	374	377	387
ยะลา	14,725	14,582	14,614	353	358	360
นราธิวาส	18,331	17,733	19,368	370	377	379

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ด้านผลผลิตรวมในปี 2558 ภาคใต้ มีผลผลิตข้าวนาปีเป็น 385,233 ตัน เมื่อแยกผลผลิตตามกลุ่มจังหวัดพบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยมีผลผลิตมากที่สุด 191,510 ตัน คิดเป็นร้อยละ 49.71 รองลงมาคือ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เป็น 186,268 ตัน และ 7,455 ตัน โดยคิดเป็นร้อยละ 48.40 และร้อยละ 1.94 ตามลำดับ

สำหรับผลผลิตต่อไร่ในปี 2558 ภาคใต้มีผลผลิตเฉลี่ย 450 กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนผลผลิตเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดพบว่า กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้มีผลผลิตต่อไร่มากที่สุด 457 กิโลกรัมต่อไร่ รองลงมาเป็น กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย และกลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามัน เป็น 449 กิโลกรัมต่อไร่ และ 353 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ

(5) ลองกอง

ตาราง: พื้นที่ปลูกและพื้นที่ให้ผลผลิตลองกองของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

ระดับของข้อมูล	พื้นที่ปลูก (ไร่)			พื้นที่ให้ผลผลิต (ไร่)		
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
รวมทั้งประเทศ	418,452	398,724	377,698	371,285	361,277	351,877
ภาคใต้	283,239	268,901	254,578	256,092	247,000	239,024
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ ฝั่งอ่าวไทย	103,968	99,922	93,407	88,489	87,237	84,570
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ ฝั่งอันดามัน	26,843	25,011	22,539	23,553	21,491	20,119
กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ชายแดน	152,428	143,968	138,632	144,050	138,272	131,335
ปัตตานี	20,790	19,294	16,837	19,713	18,477	16,095
ยะลา	41,026	38,187	36,998	37,668	35,904	35,751
นราธิวาส	63,839	62,143	61,054	61,693	60,386	56,619
สงขลา	21,463	19,798	19,215	20,122	19,689	19,072
สตูล	5,310	4,546	4,528	4,854	3,816	3,798

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ,กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ , 2557

ในปี 2558 พื้นที่ปลูกลองกองในกลุ่มจังหวัดของภาคใต้พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีพื้นที่ปลูกมากที่สุด 138,632 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 54.46 รองลงมาคือกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เป็น 93,407 ไร่ และ 22,539 ไร่ โดยคิดเป็นร้อยละ 36.69 และร้อยละ 8.85 ตามลำดับ

ในส่วนของพื้นที่ให้ผลผลิตในปี 2558 ตามกลุ่มจังหวัดของภาคใต้พบว่ากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนให้ผลผลิตมากที่สุดเป็น 131,335 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 54.95 รองลงมาคือ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เป็น 84,570 ไร่ และ 20,119 ไร่ โดยคิดเป็นร้อยละ 35.38 และร้อยละ 8.42 ตามลำดับ

ตาราง: ผลผลิตและผลผลิตลองกองเฉลี่ยต่อไร่ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

ระดับของข้อมูล	ผลผลิตลองกอง (ตัน)			ผลผลิตลองกองเฉลี่ยต่อไร่ (กิโลกรัมต่อไร่)		
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
รวมทั้งประเทศ	160,765	177,978	138,221	384	446	393
ภาคใต้	89,014	113,033	77,411	314	420	324
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ ฝั่งอ่าวไทย	49,102	52,480	36,897	472	525	436
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ ฝั่งอันดามัน	12,570	11,093	7,760	533.69	516.17	386
กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ชายแดน	27,342	49,460	32,754	189.81	357.70	249
ปัตตานี	118	4,268	4,989	5.99	230.99	310
ยะลา	9,266	22,404	14,185	245.99	624.00	397
นราธิวาส	10,488	14,014	5,466	170.00	232.07	97
สงขลา	5,252	6,419	6,286	261.01	326.02	330
สตูล	2,218	2,355	1,828	456.94	617.14	481

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ,กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ , 2557

ด้านผลผลิตรวมในปี 2558 ภาคใต้ มีผลผลิตเป็น 77,411 ตัน เมื่อแยกผลผลิตตามกลุ่มจังหวัดพบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยมีผลผลิตมากที่สุดเป็น 36,897 ตัน รองลงมาคือกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เป็น 32,754 ตัน และ 7,760 ตัน ตามลำดับ

สำหรับผลผลิตต่อไร่ในปี 2558 ภาคใต้มีผลผลิตเฉลี่ย 324 กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนผลผลิตเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดพบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย มีผลผลิตต่อไร่มากที่สุด 436 กิโลกรัมต่อไร่ รองลงมาคือกลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามัน และกลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็น 386 กิโลกรัมต่อไร่ และ 249 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ

(6) ทุเรียน

ตาราง: พื้นที่ปลูกและพื้นที่ให้ผลผลิตทุเรียนของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

ระดับของข้อมูล	พื้นที่ปลูก (ไร่)			พื้นที่ให้ผลผลิต (ไร่)		
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
รวมทั้งประเทศ	655,590	666,306	686,582	577,235	570,602	573,293
ภาคใต้	335,456	341,800	351,183	297,558	293,073	293,002
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ ฝั่งอ่าวไทย	201,185	210,661	219,535	175,379	172,676	172,892
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ ฝั่งอันดามัน	26,773	28,392	28,169	23,199	23,160	22,391
กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ชายแดน	107,498	102,747	103,479	98,980	97,237	97,719
สงขลา	15,427	15,004	14,470	14,920	14,879	14,309
สตูล	3,707	2,947	3,167	2,315	2,324	2,202
ปัตตานี	9,243	8,789	8,754	8,591	8,237	8,390
ยะลา	47,159	45,952	47,145	44,679	43,806	44,163
นราธิวาส	31,962	30,055	29,943	28,475	27,991	28,655

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ,กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ในปี 2558 พื้นที่ปลูกทุเรียนในกลุ่มจังหวัดของภาคใต้พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย มีพื้นที่ปลูกมากที่สุดเป็น 219,535 ไร่ รองลงมาคือกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เป็น 103,479 ไร่ และ 28,169 ไร่ ตามลำดับ

ในส่วนของพื้นที่ให้ผลผลิตในปี 2558 ตามกลุ่มจังหวัดของภาคใต้พบว่ากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยให้ผลผลิตมากที่สุดเป็น 172,892 ไร่ รองลงมาคือ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนและกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เป็น 97,719 ไร่ และ 22,391 ไร่ ตามลำดับ

ตาราง: ผลผลิตและผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของทุเรียนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

ระดับของข้อมูล	ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กิโลกรัมต่อไร่)		
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
รวมทั้งประเทศ	569,313	631,775	601,884	986	1107	1050
ภาคใต้	223,050	258,772	239,513	750	883	817
กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	181,137	195,355	185,199	1033	1131	1071
กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ฝั่งอันดามัน	12,636	13,571	11,970	442	328	535
กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ชายแดน	29,286	49,846	42,690	274	227	437
สงขลา	3,581	4,851	4,522	240	326	316
สตูล	1,259	1,506	1,175	544	648	534
ปัตตานี	180	4,596	4,104	21	558	489
ยะลา	18,229	30,007	24,965	408	685	565
นราธิวาส	6,037	8,886	7,924	212	317	277

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ,กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ด้านผลผลิตรวมในปี 2558 ภาคใต้ มีผลผลิตเป็น 77,411 ตัน เมื่อแยกผลผลิตตามกลุ่มจังหวัดพบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยมีผลผลิตมากที่สุด 185,199 ตัน คิดเป็นร้อยละ 47.66 รองลงมาคือกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เป็น 42,690 ตัน และ 11,970 ตัน โดยคิดเป็นร้อยละ 42.31 และร้อยละ 10.02 ตามลำดับ

สำหรับผลผลิตต่อไร่ในปี 2558 ภาคใต้มีผลผลิตเฉลี่ย 324 กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนผลผลิตเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดพบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย มีผลผลิตต่อไร่มากที่สุด 436 กิโลกรัมต่อไร่ รองลงมาคือกลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามัน และกลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็น 386 กิโลกรัมต่อไร่ และ 249 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ

(7) เงาะ

ตาราง: พื้นที่ปลูกและพื้นที่ให้ผลผลิตของเงาะในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

ระดับของ ข้อมูล	พื้นที่ปลูก (ไร่)			พื้นที่ให้ผลผลิต (ไร่)		
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
รวมทั้งประเทศ	314,399	299,043	293,063	299,433	283,182	277,010
ภาคใต้	138,531	131,996	126,570	134,894	127,884	122,585
กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ฝั่งอ่าว ไทย	84,599	79,893	76,965	81,423	77,022	74,226
กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ฝั่งอันดา มัน	11,717	11,221	9,898	11,656	11,123	9,813
กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ ชายแดน	42,215	40,882	39,707	41,815	39,739	38,546
สงขลา	4,482	4,385	3,903	4,340	4,140	3,654
สตูล	2,888	2,716	2,666	2,888	2,716	2,666
ปัตตานี	1,853	1,853	1,845	1,853	1,770	1,762
ยะลา	4,302	4,103	4,062	4,302	4,085	4,030
นราธิวาส	28,690	27,825	27,231	28,432	27,028	26,434

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ,กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ในปี 2558 พื้นที่ปลูกในกลุ่มจังหวัดของภาคใต้พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย มีพื้นที่ปลูกมากที่สุดเป็น 76,965 ไร่ รองลงมาคือกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เป็น 39,707 ไร่ และ 9,898 ไร่ ตามลำดับ

ในส่วนของพื้นที่ให้ผลผลิตในปี 2558 ตามกลุ่มจังหวัดของภาคใต้พบว่ากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยให้ผลผลิตมากที่สุดเป็น 74,226 ไร่ รองลงมาคือ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนและกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เป็น 38,546 ไร่ และ 9,813 ไร่ ตามลำดับ

ตาราง: ผลผลิตและผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของเงาะในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

ระดับของ ข้อมูล	ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กิโลกรัมต่อไร่)		
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
รวมทั้งประเทศ	315,614	321,721	316,315	1099	1136	1142
ภาคใต้	72,076	111,361	78,912	617	871	644
กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ฝั่งอ่าว ไทย	48,147	65,941	59,688	644	856	804
กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ฝั่งอันดา มัน	6,060	5,681	4,896	515	511	499
กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ ชายแดน	17,847	39,739	14,315	591	1000	371
สงขลา	1,601	4,140	1,112	369	1000	304
สตูล	2,137	2,716	1,815	772	1000	681
ปัตตานี	43	1,770	656	574	1000	372
ยะลา	2,125	4,085	1,898	685	1000	471
นราธิวาส	11,941	27,028	8,834	599	1000	334

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ,กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ , 2557

ด้านผลผลิตรวมในปี 2558 ภาคใต้ มีผลผลิตเป็น 78,912 ตัน เมื่อแยกตามกลุ่มจังหวัดพบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยมีผลผลิตมากที่สุด 59,688 ตัน คิดเป็นร้อยละ 47.66 รองลงมาคือกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เป็น 14,315 ตัน และ 4,896 ตัน โดยคิดเป็นร้อยละ 42.31 และร้อยละ 10.02 ตามลำดับ

สำหรับผลผลิตต่อไร่ในปี 2558 ภาคใต้มีผลผลิตเฉลี่ย 644 กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนผลผลิตเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดพบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย มีผลผลิตต่อไร่มากที่สุด 804 กิโลกรัมต่อไร่ รองลงมาคือกลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามัน และกลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็น 499 กิโลกรัมต่อไร่ และ 371 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ

(8) มังคุด

ตาราง: พื้นที่ปลูกและพื้นที่ให้ผลผลิตของมังคุดในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

ระดับของข้อมูล	พื้นที่ปลูก (ไร่)			พื้นที่ให้ผลผลิต (ไร่)		
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
รวมทั้งประเทศ	458,362	453,508	449,932	409,462	412,605	411,916
ภาคใต้	246,542	244,717	243,026	225,419	225,317	222,504
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	172,942	172,295	171,936	156,736	156,829	156,074
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	33,339	33,652	32,984	30,768	31,637	31,145
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	40,261	38,770	37,926	37,915	36,851	35,285
สงขลา	5,167	5,064	4,998	4,982	4,855	4,613
สตูล	2,099	1,590	1,522	1,449	1,317	1,246
ปัตตานี	2,887	2,887	2,682	2,741	2,815	2,610
ยะลา	7,350	7,318	6,933	7,350	7,318	6,933
นราธิวาส	22,758	21,911	21,791	21,393	20,546	19,883

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ,กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ในปี 2558 พื้นที่ปลูกในกลุ่มจังหวัดของภาคใต้พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย มีพื้นที่ปลูกมากที่สุดเป็น 171,396 ไร่ รองลงมาคือกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เป็น 37,926 ไร่ และ 32,984ไร่ ตามลำดับ

ในส่วนของพื้นที่ให้ผลผลิตในปี 2558 ตามกลุ่มจังหวัดของภาคใต้พบว่ากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยให้ผลผลิตมากที่สุดเป็น 156,074 ไร่ รองลงมาคือ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนและกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน เป็น 35,285 ไร่ และ 31,145 ไร่ ตามลำดับ

ตาราง: ผลผลิตและผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของมังคุดในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

ระดับของ ข้อมูล	ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กิโลกรัมต่อไร่)		
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
รวมทั้งประเทศ	279,263	289,352	198,402	682	701	482
ภาคใต้	124,177	142,832	82,897	551	634	373
กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ฝั่งอ่าว ไทย	82,129	102,521	54,363	524	654	348
กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ฝั่งอันดา มัน	23,972	23,244	14,594	779	735	469
กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ ชายแดน	18,076	17,067	14,030	477	463	398
สงขลา	3,866	4,049	2,676	776	834	580
สตูล	940	971	660	649	737	530
ปัตตานี	77	1,627	1,266	28	578	485
ยะลา	4,807	2,078	3,213	654	284	463
นราธิวาส	8,386	8,342	6,215	392	406	313

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ,กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ด้านผลผลิตรวมในปี 2558 ภาคใต้ มีผลผลิตเป็น 82,897 ตัน เมื่อแยกตามกลุ่มจังหวัดพบว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยมีผลผลิตมากที่สุด 54,363 ตัน รองลงมาคือ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน เป็น 14,315 ตัน และ 14,030

สำหรับผลผลิตต่อไร่ในปี 2558 ภาคใต้มีผลผลิตเฉลี่ย 373 กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนผลผลิตเฉลี่ยของ กลุ่มจังหวัดพบว่า กลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีผลผลิตต่อไร่มากที่สุด 469 กิโลกรัมต่อไร่ รองลงมาคือ กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย เป็น 398 กิโลกรัมต่อไร่ และ 348 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ

● ปศุสัตว์

(1) แพะ

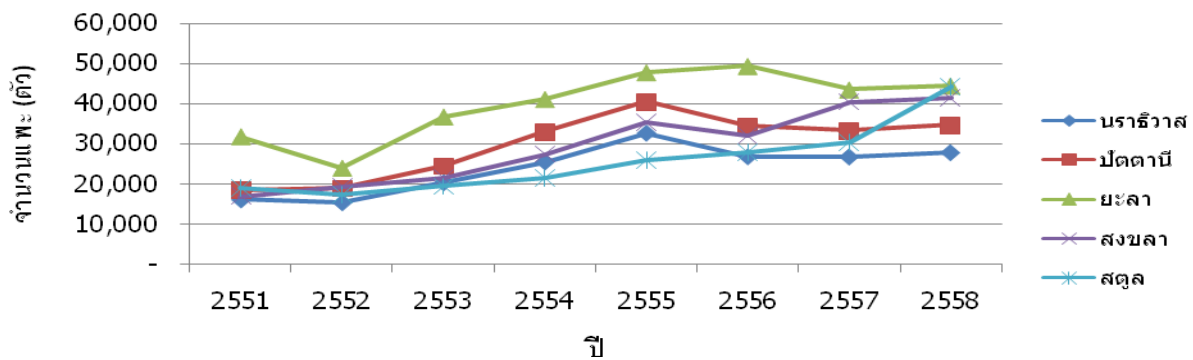
สถิติจำนวนแพะของจังหวัดในพื้นที่เขต 9 ปี 2554 - 2558

หน่วย : ตัว

จังหวัด/ปี	2554	2555	2556	2557	2558
นราธิวาส	25,479	32,653	26,777	26,727	27,790
ปัตตานี	32,969	40,476	34,403	33,235	34,571
ยะลา	41,036	47,744	49,326	43,412	44,398
สงขลา	27,230	35,178	31,933	40,324	41,342
สตูล	21,402	25,801	27,770	30,235	44,132
รวม	148,116	181,852	170,209	173,933	192,233
ทั้งประเทศ	427,567	491,779	440,277	468,377	539,583

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์เขต 9

สถิติจำนวนแพะของจังหวัดในพื้นที่เขต 9 ปี 2551 - 2558

จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนแพะ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2557 จาก 173,933 ตัว เพิ่มขึ้นในปี 2558 เป็น 192,233 ตัว เนื่องจากประชาชนในพื้นที่นิยมบริโภคเพิ่มขึ้น

(2) สัตว์ปีก

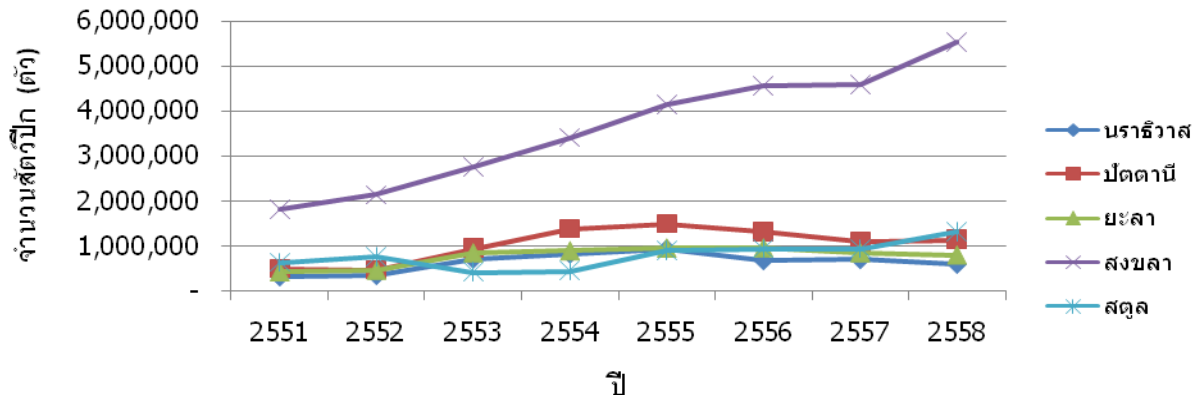
สถิติจำนวนสัตว์ปีกของจังหวัดในพื้นที่เขต 9 ปี 2554 - 2558

หน่วย : ตัว

จังหวัด/ปี	2554	2555	2556	2557	2558
นราธิวาส	818,158	934,092	668,057	693,036	587,547
ปัตตานี	1,387,829	1,490,058	1,318,188	1,094,223	1,140,161
ยะลา	885,879	945,760	950,049	844,286	791,492
สงขลา	3,407,242	4,146,489	4,558,813	4,595,071	5,538,959
สตูล	442,780	890,614	929,356	919,444	1,304,869
รวม	6,941,888	8,407,013	8,424,463	8,146,060	9,363,028
ทั้งประเทศ	348,715,591	420,877,515	405,937,996	408,172,002	408,172,002

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์เขต 9

สถิติจำนวนสัตว์ปีกของจังหวัดในพื้นที่เขต 9 ปี 2551 - 2558

จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนสัตว์ปีก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2557 จาก 8,146,060 ตัว เพิ่มขึ้นในปี 2558 เป็น 9,363,028 ตัว เนื่องจากพี่น้อง 3 จังหวัดภาคใต้นิยมบริโภคสัตว์ปีกตามประเพณีวัฒนธรรม

(3) โคเนื้อ

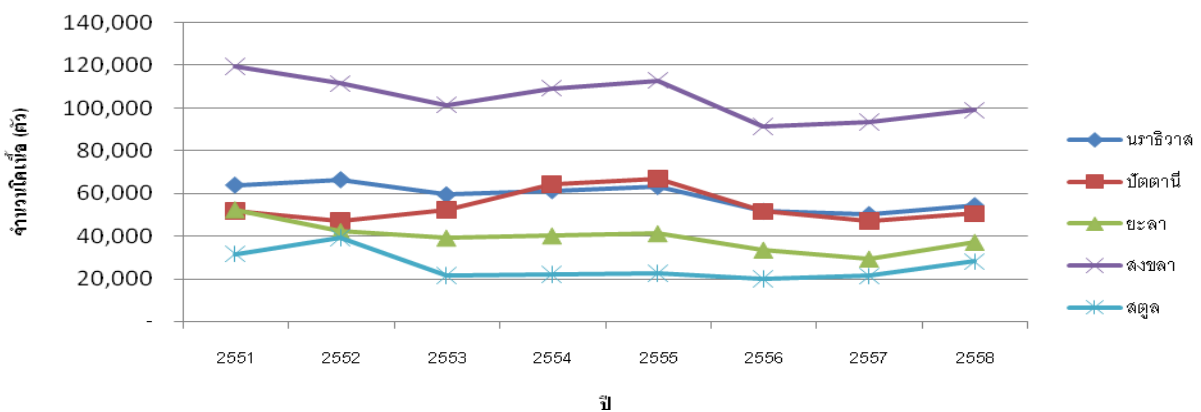
สถิติจำนวนโคเนื้อของจังหวัดในพื้นที่เขต 9 ปี 2554 - 2558

หน่วย : ตัว

จังหวัด/ปี	2554	2555	2556	2557	2558
นราธิวาส	61,108	62,996	51,472	49,961	54,144
ปัตตานี	64,377	66,922	51,598	47,368	50,588
ยะลา	40,160	41,205	33,490	29,315	37,172
สงขลา	109,381	113,132	91,206	93,311	99,035
สตูล	21,943	22,705	19,858	21,187	28,006
รวม	296,969	306,960	247,624	241,142	268,945
ทั้งประเทศ	6,583,106	6,333,816	4,530,915	4,312,408	4,312,408

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์เขต 9

สถิติจำนวนโคเนื้อของจังหวัดในพื้นที่เขต 9 ปี 2551 - 2558

จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนโคนม มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2557 จาก 241,142 ตัว เพิ่มขึ้นในปี 2558 เป็น 268,945 ตัว เนื่องจากราคาเนื้อโคสูงและความต้องการบริโภคสูง

(4) แกะ

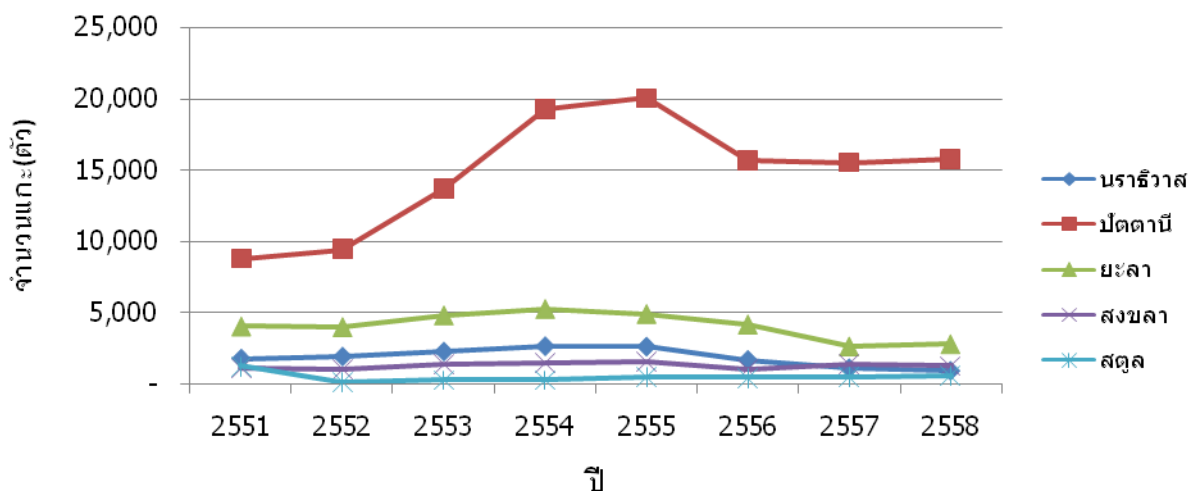
สถิติจำนวนแกะของจังหวัดในพื้นที่เขต 9 ปี 2554 – 2558

หน่วย: ตัว

จังหวัด/ปี	2554	2555	2556	2557	2558
นราธิวาส	2,646	2,618	1,695	1,119	940
ปัตตานี	19,270	20,032	15,673	15,509	15,740
ยะลา	5,237	4,896	4,165	2,632	2,790
สงขลา	1,445	1,547	999	1,389	1,237
สตูล	298	487	442	481	572
รวม	28,896	29,580	22,974	21,130	21,279
ทั้งประเทศ	51,735	54,221	42,040	43,901	49,448

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์เขต 9

สถิติจำนวนแกะของจังหวัดในพื้นที่เขต 9 ปี 2551 - 2558

จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนแกะ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2557 จาก 21,130 ตัว เพิ่มขึ้นในปี 2558 เป็น 21,279 ตัว

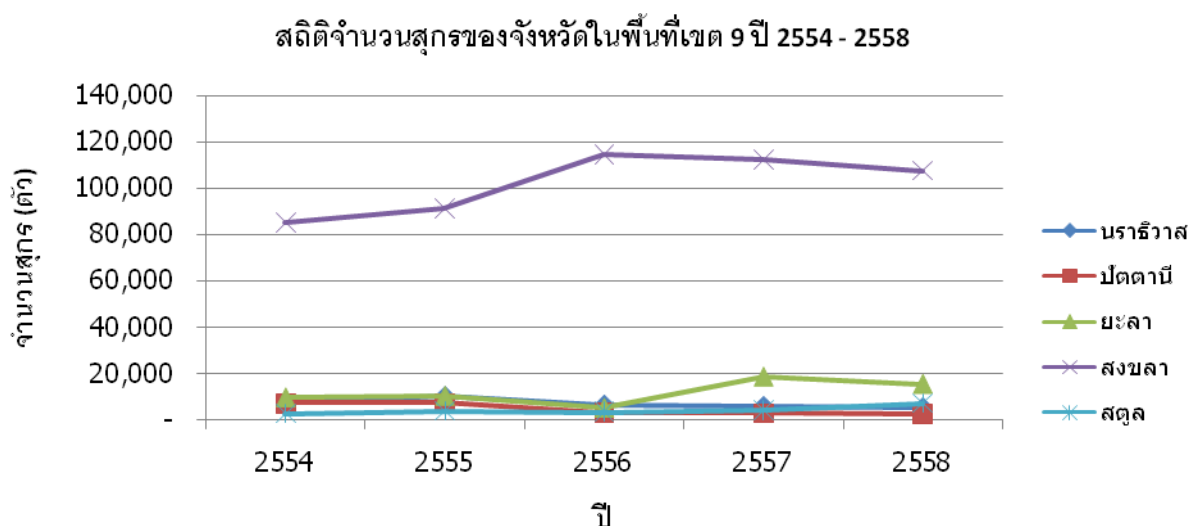
(5) สุก

สถิติจำนวนสุกรของจังหวัดในพื้นที่เขต 9 ปี 2554 – 2558

หน่วย : ตัว

จังหวัด/ปี	2554	2555	2556	2557	2558
นราธิวาส	7,686	10,260	6,456	5,860	5,303
ปัตตานี	7,090	7,039	2,924	2,861	2,371
ยะลา	9,446	10,069	4,917	18,336	15,228
สงขลา	84,905	91,151	114,341	111,927	107,356
สตูล	2,512	3,424	3,351	3,944	7,023
รวม	111,639	121,943	131,989	142,928	137,281
ทั้งประเทศ	7,686	10,260	6,456	5,860	5,303

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์เขต 9

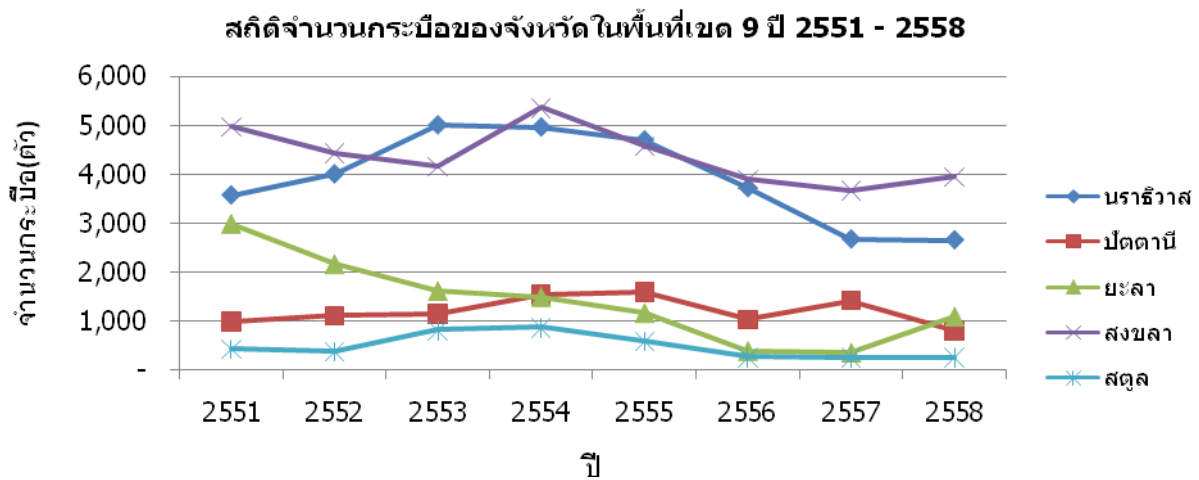
จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนสุกร มีแนวโน้มลดลงจากปี 2557 จาก 142,928 ตัว ลดลงในปี 2558 เป็น 137,281 ตัว เนื่องจากราคาต้นทุนการผลิตอาหารสำหรับสุกรสูง และความนิยมลดลง ประกอบกับพื้นที่ 3 จังหวัด นับถือศาสนาอิสลามไม่นิยมบริโภคสุกร

(6) กระบือ

หน่วย : ตัว

จังหวัด/ปี	2554	2555	2556	2557	2558
นราธิวาส	4,967	4,701	3,714	2,662	2,645
ปัตตานี	1,530	1,586	1,017	1,406	790
ยะลา	1,485	1,155	383	350	1,085
สงขลา	5,360	4,578	3,889	3,660	3,947
สตูล	864	584	259	249	246
รวม	14,206	12,604	9,262	8,327	8,713
ทั้งประเทศ	1,234,179	1,241,896	877,364	840,424	888,431

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์เขต 9

จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนกระบือ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2557 จาก 8,327 ตัว เพิ่มขึ้นในปี 2558 เป็น 8,713 ตัว

● **สัตว์น้ำทะเล**

ปริมาณและมูลค่าสัตว์น้ำทะเลจากท่าเทียบเรือและสะพานปลาทั้ง 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่องค์การสะพานปลาได้เก็บรวบรวมสถิติไว้ พบว่าแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของจังหวัดสตูล และนราธิวาส นั้น มีการเพิ่มขึ้นและลดลงในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ปี 2553 - 2557 ไม่มากนัก เนื่องจากลักษณะการประมงในสอง จังหวัดนี้เป็นลักษณะของการประมงพื้นบ้านหรือการประมงชายฝั่งขนาดเล็ก เรือประมงมีประสิทธิภาพไม่สูง และ มีการจับสัตว์น้ำในปริมาณไม่มากนัก สำหรับท่าเทียบเรือประมงสงขลาและท่าเทียบเรือประมงปัตตานี เป็นท่าเทียบเรือที่เป็นศูนย์กลางให้มีการนำสินค้าสัตว์น้ำจากท่าเทียบเรือย่อยในบริเวณโดยรอบมาทำการซื้อขายภายในตัว รวมถึงเรือประมงที่ขึ้นท่าในจังหวัดสงขลาและจังหวัดปัตตานีจะเป็นเรือประมงน้ำลึก สามารถจับสัตว์น้ำได้ในปริมาณมากในแต่ละครั้ง จึงอาจกล่าวได้ว่าท่าเทียบเรือประมงทั้งสองแห่งนี้เป็นท่าเทียบเรือประมงที่สำคัญสามารถเชื่อมโยงต่อเนื่องไปยังการพัฒนาอุตสาหกรรมประมงที่สำคัญต่อไป

สำหรับการเปลี่ยนแปลงปริมาณสัตว์น้ำขึ้นท่าของท่าเทียบเรือประมงสงขลาในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ปี 2553 - 2557 มีปริมาณลดลงอย่างต่อเนื่อง อาจเป็นผลสืบเนื่องมาจากปัจจัยอื่นๆ ทางเศรษฐกิจมหภาค ส่วนจังหวัดปัตตานี ที่มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณสัตว์น้ำขึ้นท่าในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ปี 2553 - 2557 เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางแสดง ปริมาณและมูลค่าสัตว์น้ำของสะพานปลาและท่าเทียบเรือประมงในสังกัด

องค์การสะพานปลาระหว่าง พ.ศ. 2553 - 2557 ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

❖ **ท่าเทียบเรือประมงสงขลา (ท่าสะพาน)**

ปี	ปริมาณสัตว์น้ำทะเล (เมตริกตัน)	มูลค่า (บาท)	การขนส่ง (เที่ยว)		
			นำเข้า		รถยนต์นำออก
			เรือ	รถยนต์	
2553	109,892	2,422,736,480	5,689	535	35,491
2554	88,341	2,030,089,438	4,084	324	36,593
2555	93,816	2,249,109,145	4,121	421	39,607
2556	73,169	1,706,337,742	3,508	414	43,969
2557	58,573	1,425,550,133	6,872	467	43,897

ที่มา : องค์การสะพานปลา

❖ **ท่าเทียบเรือประมงสตูล**

ปี	ปริมาณสัตว์น้ำทะเล (เมตริกตัน)	มูลค่า (บาท)	การขนส่ง (เที่ยว)		
			นำเข้า		รถยนต์นำออก
			เรือ	รถยนต์	
2553	10,862	358,036,675	1,218	2,129	1,099
2554	10,337	402,898,141	1,453	1,889	1,430
2555	12,400	435,341,025	1,561	2,020	1,520
2556	11,146	393,872,610	1,470	1,555	1,634
2557	9,595	350,934,235	941	2,038	1,132

ที่มา : องค์การสะพานปลา

❖ ทำเทียบเรือประมงปัตตานี

ปี	ปริมาณสัตว์น้ำทะเล (เมตริกตัน)	มูลค่า (บาท)	การขนส่ง (เที่ยว)		
			นำเข้า		รถยนต์นำออก
			เรือ	รถยนต์	
2553	111,368	3,987,910,238	5,997	4,299	16,245
2554	96,744	4,653,638,949	6,415	3,977	12,253
2555	125,010	6,854,240,180	9,892	5,989	13,201
2556	141,993	7,555,491,126	6,542	7,494	12,135
2557	128,164	8,676,251,449	6,443	7,869	11,379

ที่มา : องค์การสะพานปลา

❖ ทำเทียบเรือประมงนราธิวาส

ปี	ปริมาณสัตว์น้ำทะเล (เมตริกตัน)	มูลค่า (บาท)	การขนส่ง (เที่ยว)		
			นำเข้า		รถยนต์นำออก
			เรือ	รถยนต์	
2553	7,831	328,576,300	518	-	1,498
2554	6,133	292,006,200	478	-	1,056
2555	7,159	328,884,360	467	-	989
2556	3,996	200,023,600	393	-	696
2557	4,520	239,669,450	432	-	729

ที่มา : องค์การสะพานปลา

● โครงสร้างการผลิตเกษตร

โครงสร้างผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดสาขาเกษตรกรรม ณ ราคาประจำปี ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : ร้อยละ

กลุ่มจังหวัดฯ/จังหวัด	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557
ภาคใต้	100.0	100.0	100.0
กลุ่มภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	40.7	41.8	42.3
กลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามัน	26.2	25.3	26.0
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	33.1	33.0	31.6
ปัตตานี	4.8	5.1	5.2
ยะลา	6.2	5.5	5.1
นราธิวาส	4.9	4.9	4.5
สงขลา	12.8	13.2	12.2
สตูล	4.5	4.3	4.6

ที่มา: สำนักบัญชีประชาชาติ สศช.

จากตาราง จะเห็นได้ว่าโครงสร้างผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดสาขาเกษตรกรรม ณ ราคาประจำปี 2556 มีแนวโน้มลดลง จากร้อยละ 33 ลดลงในปี 2557 เป็นร้อยละ 31.6 เนื่องจากราคาพืชเศรษฐกิจหลัก คือ ยางพาราลดลง เป็นต้น

อัตราการขยายตัวผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดสาขาเกษตรกรรม ณ ราคาประจำปี
ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : ร้อยละ

กลุ่มจังหวัดฯ/จังหวัด	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557
ภาคใต้	-13.6	-7.4	-10.2
กลุ่มภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	-9.4	-5.0	-8.9
กลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามัน	-14.7	-10.7	-7.5
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	-17.6	-7.7	-13.8
ปัตตานี	-4.8	-0.8	-8.6
ยะลา	-25.1	-17.2	-17.1
นราธิวาส	-43.5	-8.4	-16.5
สงขลา	-5.4	-4.5	-16.9
สตูล	-5.2	-10.2	-3.4

ที่มา: สำนักบัญชีประชาชาติ สศช.

จากตาราง จะเห็นได้ว่าอัตราการขยายตัวผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดสาขาเกษตรกรรม ณ ราคาประจำปี 2556 มีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ -7.7 ลดลงในปี 2557 เป็นร้อยละ -13.8 เนื่องจากราคาพืชเศรษฐกิจหลักตกต่ำ และด้านประมงเข้าสู่มาตรการ IUU เป็นต้น

● มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร

ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดสาขาเกษตรกรรม ณ ราคาประจำปี ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : ล้านบาท

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557
ภาคใต้	361,816	335,148	301,089
กลุ่มภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	147,249	139,949	127,496
กลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามัน	94,809	84,665	78,343
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	119,758	110,534	95,251
ปัตตานี	17,239	17,108	15,629
ยะลา	22,283	18,441	15,293
นราธิวาส	17,896	16,386	13,684
สงขลา	46,216	44,126	36,658
สตูล	16,124	14,473	13,986

ที่มา: สำนักบัญชีประชาชาติ สศช.

จากตาราง จะเห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดสาขาเกษตรกรรม ณ ราคาประจำปี 2556 มีแนวโน้มลดลง จาก 110,534 ล้านบาท ลดลงในปี 2557 เป็น 95,251 ล้านบาท เนื่องจากราคาพืชเศรษฐกิจหลัก ตกต่ำ

● กลุ่ม/เครือข่ายเกษตรกร

ตารางแสดงข้อมูลเกษตรกรรายพาราของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	2557		2558	
	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร (คน)	จำนวนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตยางพารา (กลุ่ม)	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร (คน)	จำนวนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตยางพารา (กลุ่ม)
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	237,833	50	191,993	55
สงขลา	66,179	5	60,925	6
สตูล	28,049	9	14,976	9
ปัตตานี	42,064	20	42,064	18
ยะลา	40,421	8	40,421	7
นราธิวาส	61,120	8	33,607	15

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร
: ระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน

จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนครัวเรือนเกษตรกร มีแนวโน้มลดลงจากปี 2557 จาก 237,833 คน ลดลงในปี 2558 เป็น 191,993 คน เนื่องจากสนใจอาชีพอื่นแทน

สำหรับจำนวนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตยางพารา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2557 จาก 50 กลุ่ม เพิ่มขึ้นในปี 2558 เป็น 55 กลุ่ม เนื่องจากสามารถเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ได้

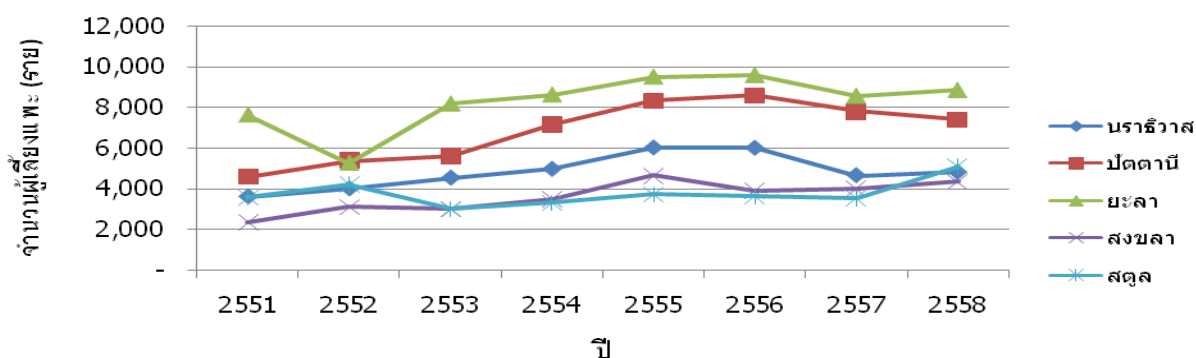
สถิติจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะของจังหวัดในพื้นที่เขต 9 ปี 2554 - 2558

หน่วย : คน

จังหวัด/ปี	2554	2555	2556	2557	2558
นราธิวาส	4,965	6,009	5,998	4,653	4,817
ปัตตานี	7,157	8,333	8,586	7,794	7,391
ยะลา	8,646	9,528	9,611	8,583	8,870
สงขลา	3,497	4,657	3,910	4,017	4,358
สตูล	3,312	3,718	3,647	3,527	5,114
รวม	27,577	32,245	31,752	28,574	30,550
ทั้งประเทศ	41,582	48,213	42,065	40,359	43,128

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์เขต 9

สถิติจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะของจังหวัดในพื้นที่เขต 9 ปี 2551 - 2558

จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2557 จาก 40,359 คน เพิ่มขึ้นในปี 2558 เป็น 43,128 คน เนื่องความนิยมในเรื่องการบริโภคเพิ่มขึ้น

สถิติจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีกของจังหวัดในพื้นที่เขต 9 ปี 2554 - 2558

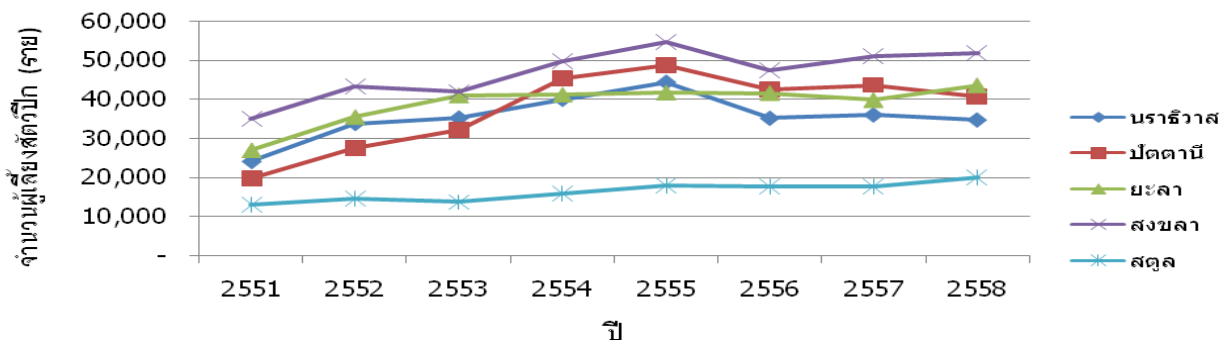
หน่วย : คน

จังหวัด/ปี	2554	2555	2556	2557	2558
นราธิวาส	40,050	44,418	35,187	36,040	34,741
ปัตตานี	45,375	48,820	42,600	43,666	40,716
ยะลา	41,159	41,715	41,593	39,806	43,534
สงขลา	49,860	54,720	47,427	51,137	51,811
สตูล	15,899	18,041	17,673	17,742	19,989
รวม	192,343	207,714	184,480	188,391	190,791
ทั้งประเทศ	3,245,370	3,466,070	2,734,503	2,828,599	2,828,599

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์เขต 9

จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2557 จาก 188,391 คน เพิ่มขึ้นในปี 2558 เป็น 190,791 คน ประชาชนใน 3 จชต. นิยมบริโภคสูง

สถิติจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีกของจังหวัดในพื้นที่เขต 9 ปี 2551 - 2558

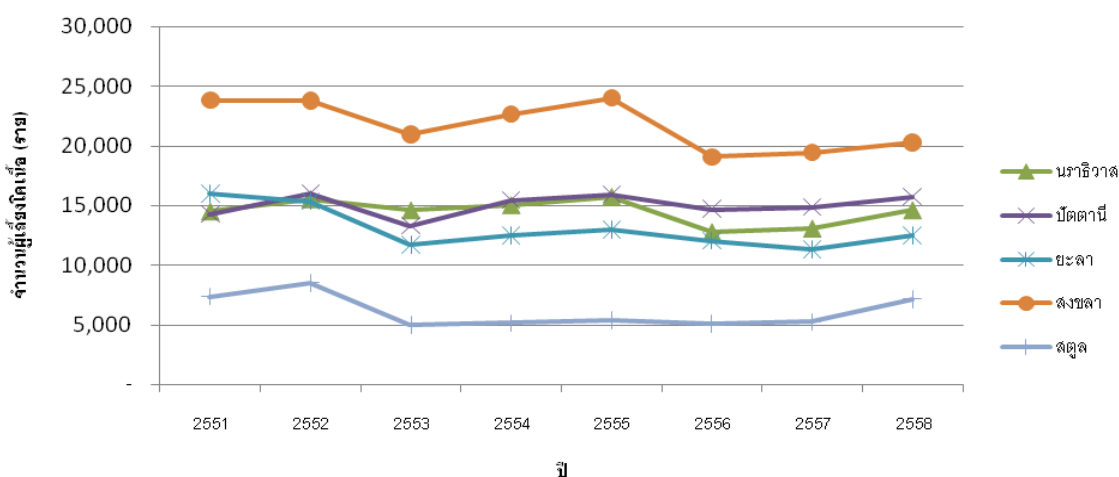
สถิติจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อของจังหวัดในพื้นที่เขต 9 ปี 2554 - 2558

หน่วย : คน

จังหวัด/ปี	2554	2555	2556	2557	2558
นราธิวาส	15,046	15,735	12,788	13,089	14,619
ปัตตานี	15,464	15,951	14,693	14,842	15,740
ยะลา	12,500	12,974	12,020	11,290	12,486
สงขลา	22,645	24,023	19,061	19,406	20,260
สตูล	5,113	5,383	5,098	5,239	7,163
รวม	70,768	74,066	63,660	63,866	70,268
ทั้งประเทศ	1,035,072	1,035,308	768,834	745,408	745,408

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์เขต 9

สถิติจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อของจังหวัดในพื้นที่เขต 9 ปี 2551 - 2558

จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2557 จาก 63,866 คน เพิ่มขึ้นในปี 2558 เป็น 70,268 คน เนื่องจากราคาโคสูงขึ้น

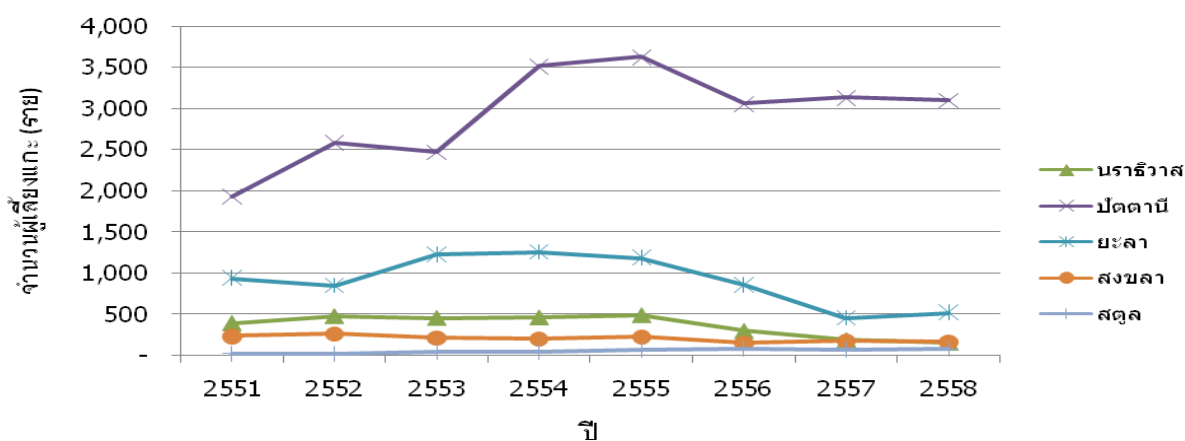
สถิติจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงแกะของจังหวัดในพื้นที่เขต 9 ปี 2554 – 2558

หน่วย : คน

จังหวัด/ปี	2554	2555	2556	2557	2558
นราธิวาส	462	489	298	190	156
ปัตตานี	3,520	3,632	3,063	3,134	3,106
ยะลา	1,262	1,194	863	459	526
สงขลา	201	228	154	180	170
สตูล	55	74	84	78	86
รวม	5,500	5,617	4,462	4,041	4,044
ทั้งประเทศ	6,191	6,374	5,170	4,771	4,776

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์เขต 9

สถิติจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงแกะของจังหวัดในพื้นที่เขต 9 ปี 2551 - 2558

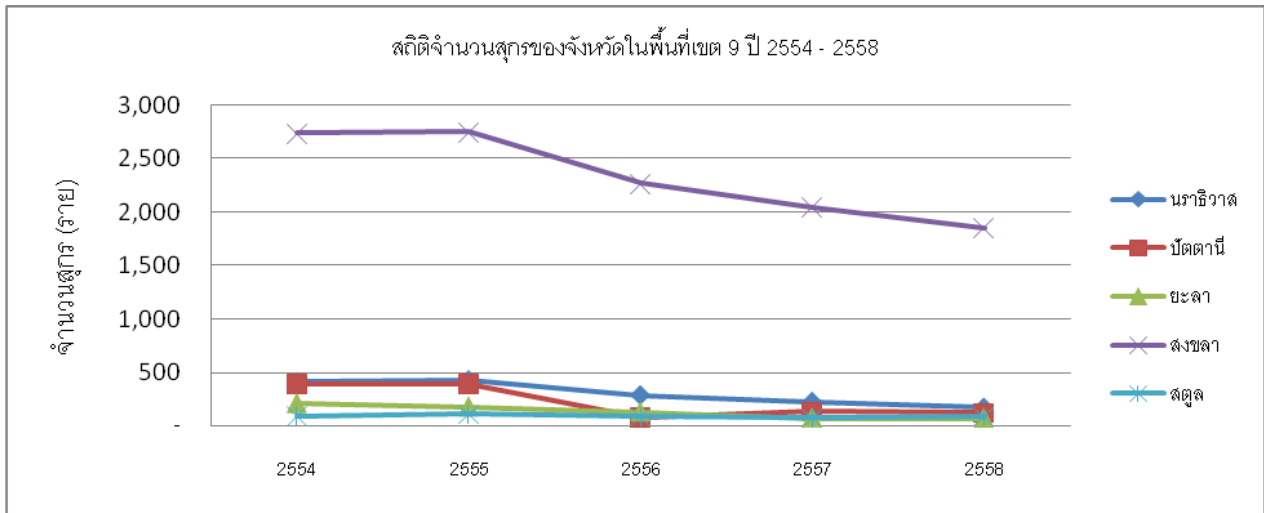
จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงแกะ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2557 จาก 4,041 คน เพิ่มขึ้นในปี 2558 เป็น 4,044 คน

สถิติจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรของจังหวัดในพื้นที่เขต 9 ปี 2554 – 2558

หน่วย : คน

จังหวัด/ปี	2554	2555	2556	2557	2558
นราธิวาส	408	426	287	227	173
ปัตตานี	393	393	79	135	123
ยะลา	210	180	131	76	73
สงขลา	2,730	2,748	2,262	2,042	1,846
สตูล	94	112	92	78	88
รวม	3,835	3,859	2,851	2,558	2,303
ทั้งประเทศ	408	426	287	227	173

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์เขต 9

จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร มีแนวโน้มลดลงจากปี 2557 จาก 2,558 คน ลดลงในปี 2558 เป็น 2,303 คน

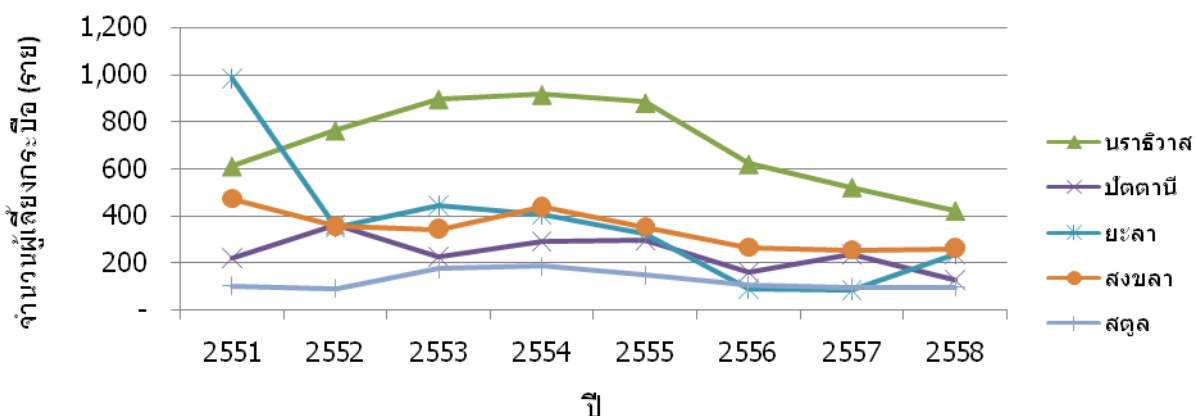
สถิติจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือของจังหวัดในพื้นที่เขต 9 ปี 2554 - 2558

หน่วย : คน

จังหวัด/ปี	2554	2555	2556	2557	2558
นราธิวาส	915	880	620	522	422
ปัตตานี	288	296	158	234	125
ยะลา	406	324	92	84	238
สงขลา	436	351	264	254	261
สตูล	185	146	108	95	95
รวม	2,230	1,997	1,242	1,189	1,141
ทั้งประเทศ	271,112	277,977	194,508	185,702	199,553

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์เขต 9

สถิติจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือของจังหวัดในพื้นที่เขต 9 ปี 2551 - 2558

จากตาราง จะเห็นว่าจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือ มีแนวโน้มลดลงจากปี 2557 จาก 1,189 คน ลดลงในปี 2558 เป็น 1,141 คน

1.4.3 ด้านบริการ

- การท่องเที่ยว
 - รายได้จากการท่องเที่ยว

จากตารางแสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาพักตามสถานประกอบการ ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เปรียบเทียบ ปี 2555 – 2557 จำนวน 3 ปี จำนวนนักท่องเที่ยวโดยภาพรวมเพิ่มขึ้น เช่น ปี 2556 เพิ่มขึ้นจากปี 2555 จำนวน 1,034,214 คน คิดเป็นร้อยละ 16.25 สามารถเห็นได้ว่าแนวโน้มในการท่องเที่ยวมีจำนวนเพิ่มขึ้นในแต่ละปี

ตารางรายได้จากการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2553 – 2557 (ผู้เยี่ยมเยือน)

หน่วย : ล้านบาท

พ.ศ.	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	สงขลา	สตูล	ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส	รวม
2553	ชาวไทย	9,497.74	1,853.75	386.00	211.49	530.49	12,479.47
	ชาว ตปท.	6,391.08	154.27	3.78	1,108.50	1,259.14	8,916.77
	รวม	15,888.82	2,008.02	389.78	1,319.99	1,789.63	21,396.24
2554	ชาวไทย	14,308.24	2,595.73	535.46	271.57	516.01	18,227.01
	ชาว ตปท.	8,987.76	68.94	4.84	1,057.21	1,360.76	11,479.51
	รวม	23,296.00	2,664.67	540.30	1,328.78	1,876.77	29,706.52
2555	ชาวไทย	18,458.82	4,966.84	738.00	336.68	623.76	25,124.10
	ชาว ตปท.	8,243.47	365.18	4.66	1,422.56	1,515.25	11,551.12
	รวม	26,702.29	5,332.02	742.66	1,759.24	2,139.01	36,675.22
2556	ชาวไทย	21,332	5,424	770.87	363	692	28,581.87
	ชาว ตปท.	15,943	481	7.28	2,058	1,516	20,005.28
	รวม	37,275.81	5,904.83	778.15	2,420.39	2,207.80	48,586.98
2557	ชาวไทย	23,672.33	5,689.67	779.12	388.95	723.38	31,253.45
	ชาว ตปท.	19,153.11	598.28	7.22	2,130.74	1,608.87	23,498.22
	รวม	42,825.44	6,287.95	786.34	2,519.69	2,332.25	54,751.67

ที่มา : กรมการท่องเที่ยว

จากตาราง จะเห็นได้ว่ารายได้จากการท่องเที่ยว มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2556 จาก 48,586.98 ล้านบาท เพิ่มขึ้นในปี 2557 เป็น 54,751.67 ล้านบาท

ตารางอัตราการขยายตัวของรายได้จากนักท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : ล้านบาท

จังหวัด	2555			2556			2557		
	ชาว ไทย	ชาว ต่างประเทศ	รวม	ชาว ไทย	ชาว ต่างประเทศ	รวม	ชาว ไทย	ชาว ต่างประเทศ	รวม
ภาคใต้	24.77	24.38	24.49	20.90	23.13	22.49	6.33	6.18	6.22
กลุ่มจังหวัดฝั่งอ่าวไทย	8.70	65.15	32.98	18.46	53.55	37.21	11.57	15.52	13.93
กลุ่มจังหวัดฝั่งอันดามัน	27.04	22.34	23.28	24.78	17.17	18.74	3.27	3.96	3.81
กลุ่มจังหวัดชายแดน ภาคใต้	37.84	0.62	23.46	13.76	73.19	32.48	9.35	17.46	12.69
1. ปัตตานี	37.83	-3.72	37.45	4.45	56.22	4.78	1.07	-0.82	1.05
2. ยะลา	23.98	34.56	32.40	7.82	44.67	37.58	7.15	3.53	4.10
3. นราธิวาส	20.88	11.35	13.97	10.94	0.05	3.22	4.53	6.13	5.64
4. สงขลา	29.01	-8.28	14.62	15.57	93.40	39.60	10.97	20.13	14.89
5. สตูล	91.35	429.71	100.10	9.20	31.72	10.74	4.90	24.38	6.49

ที่มา : กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และกรมการท่องเที่ยว

จากตาราง จะเห็นได้ว่าอัตราการขยายตัวรายได้จากการท่องเที่ยว มีแนวโน้มลดลงจากปี 2556 จาก 32.48 ล้านบาท ลดลงในปี 2557 เป็น 12.69 ล้านบาท เนื่องจากสภาวะปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ เป็นต้น

- จำนวนผู้เยี่ยมเยือน ไทย – ต่างประเทศ

ตารางจำนวนผู้เยี่ยมเยือนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : คน

จังหวัด	2555			2556			2557		
	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	รวม	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	รวม	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	รวม
ประเทศ	150,509,362	48,478,144	198,987,506	161,724,688	55,387,752	217,112,440	170,248,107	57,405,948	227,654,055
ภาคใต้	18,084,952	13,724,396	31,809,348	19,717,889	17,916,890	37,634,779	21,142,011	19,499,015	40,641,026
กลุ่มจังหวัดฝั่งอ่าวไทย	5,984,964	1,927,756	7,912,720	6,600,829	2,869,588	9,470,417	7,256,643	3,107,754	10,364,397
กลุ่มจังหวัดฝั่งอันดามัน	7,250,380	10,148,743	17,399,123	8,008,903	11,928,191	19,937,094	8,390,287	13,119,868	21,510,155
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	4,849,608	1,647,897	6,497,505	5,108,157	3,119,111	8,227,268	5,495,081	3,271,393	8,766,474
1. ปัตตานี	213,184	1,101	214,285	233,755	1,851	235,606	236,039	1,886	237,925
2. ยะลา	110,299	318,745	429,044	115,650	448,121	563,771	122,740	466,913	589,653
3. นราธิวาส	180,661	309,283	489,944	215,718	355,255	570,973	218,209	371,481	589,690
4. สงขลา	3,407,412	956,396	4,363,808	3,551,191	2,212,248	5,763,439	3,831,735	2,293,237	6,124,972
5. สตูล	938,052	62,372	1,000,424	991,843	101,636	1,093,479	1,086,358	137,876	1,224,234

ที่มา : กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และกรมการท่องเที่ยว

จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนผู้เยี่ยมเยือนในกลุ่มจังหวัดฯ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2556 จาก 8,227,268 คน เพิ่มขึ้นในปี 2557 เป็น 8,766,474 คน

ตารางอัตราการขยายตัวผู้เยี่ยมเยือนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : คน

จังหวัด	2555			2556			2557		
	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	รวม	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	รวม	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	รวม
ภาคใต้	15.66	17.47	16.43	9.03	30.55	18.31	7.22	8.83	7.99
กลุ่มจังหวัดฝั่งอ่าวไทย	5.42	53.78	14.17	10.29	48.86	19.69	9.94	8.30	9.44
กลุ่มจังหวัดฝั่งอันดามัน	21.49	16.56	18.57	10.46	17.53	14.59	4.76	9.99	7.89
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	21.50	-4.35	13.70	5.33	89.28	26.62	7.57	4.88	6.55
1. ปัตตานี	19.37	0.64	19.25	9.65	68.12	9.95	0.98	1.89	0.98
2. ยะลา	13.66	33.41	27.70	4.85	40.59	31.40	6.13	4.19	4.59
3. นราธิวาส	2.07	2.24	2.17	19.40	14.86	16.54	1.15	4.57	3.28
4. สงขลา	19.05	-17.72	8.43	4.22	131.31	32.07	7.90	3.66	6.27
5. สตูล	38.63	245.49	44.01	5.73	62.95	9.30	9.53	35.66	11.96

ที่มา : กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และกรมการท่องเที่ยว

จากตาราง จะเห็นได้ว่าอัตราการขยายตัวของจำนวนผู้เยี่ยมเยือนในกลุ่มจังหวัดฯ มีแนวโน้มลดลงจากปี 2556 จาก 26.62 คน ลดลงในปี 2557 เป็น 6.55 คน เนื่องจากปัจจัยหลักด้านความไม่สงบ และปัญหาด้านการเมือง เป็นต้น

- จำนวนโรงแรมและห้องพัก

ตารางจำนวนโรงแรมและห้องพักในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : แห่ง, ห้อง

ภาค/กลุ่มจังหวัด	2555		2556		2557	
	โรงแรม	ห้องพัก	โรงแรม	ห้องพัก	โรงแรม	ห้องพัก
ภาคใต้	3,768	158,091	3,730	156,358		160,329
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	1,504	46,236	1,544	47,876		48,748
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	1,806	86,382	1,707	82,453		84,212
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	458	25,473	479	26,029		27,369
จังหวัดสงขลา	246	16,643	247	16,747		17,941
จังหวัดสตูล	101	2,565	118	2,900		3,032
จังหวัดปัตตานี	13	854	13	859		857
จังหวัดยะลา	46	3,053	49	3,164		3,190
จังหวัดนราธิวาส	52	2,358	52	2,359		2,349

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย/สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว

จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนห้องพักของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2556 จาก 26,029 ห้อง เพิ่มขึ้นในปี 2557 เป็น 27,369 ห้อง

อัตราเข้าพักเฉลี่ยของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : ร้อยละ

ภาค/กลุ่มจังหวัด	2555	2556	2557
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	37.08	45.83	49.21
จังหวัดสงขลา	31.32	54.59	60.06
จังหวัดสตูล	45.56	46.47	50.93
จังหวัดปัตตานี	38.61	45.03	45.23
จังหวัดยะลา	28.51	38.58	42.26
จังหวัดนราธิวาส	41.40	44.47	47.57

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย/สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว

- แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

(1) แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ได้แก่ ประเภทชายหาด ทะเล เกาะ ถ้ำ น้ำตก และแหล่งธรรมชาติประเภทภูเขา ป่าไม้ อุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ฯลฯ กระจายอยู่ทั่วทั้งกลุ่มจังหวัดดังนี้

❖ จังหวัดสงขลา

1) หาดสมิหลา

หาดสมิหลา สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญที่มีชื่อเสียงของสงขลา อยู่ในเขตเทศบาลเมืองหาดสมิหลามีโขดหินขนาดย่อมยื่นลงทะเล หาดทรายขาวละเอียดมากที่เรียกว่า "ทรายแก้ว" มีป่าสนร่มรื่น จากหาดสมิหลาสามารถมองเห็นทิวทัศน์อันงดงามของ เกาะหนู เกาะแมว จนมีคำกล่าวที่ว่าใครมาเยือนสงขลาแล้วไม่มาเยือนสมิหลาก็เหมือนมาไม่ถึงสงขลา มีสัญลักษณ์ที่มีชื่อเสียงรูปปั้น นางเงือกทอง โดยรอบบริเวณได้จัดสวนหย่อมไว้ดูร่มรื่นเหมาะเป็นที่นั่งพักผ่อน

ยามเย็น เมื่อมองออกไปในทะเลจะเห็น เกาะหนู เกาะแมวอันเป็นอีกสัญลักษณ์หนึ่ง หาดสมิหลาเป็นชายหาดที่มีบรรยากาศสงบ เหมาะสำหรับมาพักผ่อนชมวิวยามเย็น มีชายหาดต่อเนื่อง กัน เรียกว่าแหลมสนอ่อน อยู่เลยหาดสมิหลาไปทางตะวันตก ช่วงของแหลมสนอ่อนจะยาวไปจนถึงสันเขื่อนในทะเล

2) อุทยานแห่งชาติน้ำตกโตนงาช้าง

ชั้นต้องเดินเท้าเป็นระยะทางกว่า 1 กิโลเมตรสำหรับน้ำตกทั้ง 7 ชั้น จะมีชื่อเรียกแตกต่างกัน ได้แก่

ชั้นที่ 1. โตนบ้ำ เมื่อเดินเท้าไปเพียงแค่เล็กน้อยจากจุดจอดรถ ก็将与กับสายน้ำและโขดหิน เล็กๆ สำหรับชั้นนี้ไม่เหมาะแก่การเล่นน้ำเท่าไรนัก เนื่องจากเป็นเพียงแค่น้ำไหล และไม่มีแอ่งน้ำ

ชั้นที่ 2. โตนปลิว ชั้นนี้เดินเท้าจากชั้นแรกประมาณ 200 เมตร ลักษณะของชั้นนี้เป็นแอ่งน้ำ เหมาะแก่การเล่นน้ำ ลักษณะโดยทั่วไป น้ำจะไหลจากหน้าผาสูงชันพอประมาณ สูงประมาณ 20 เมตร โดยที่น้ำจะไหลเป็น 2 สายมาบรรจบกันที่แอ่ง ผู้คนโดยส่วนใหญ่มักจะเล่นน้ำกันชั้นนี้ การเดินทางมาชั้นนี้ค่อนข้างสะดวก

ชั้นที่ 3. โตนงาช้าง หากเดินทางมาเที่ยวน้ำตกโตนงาช้างต้องไม่พลาดชั้นนี้ ซึ่งจะได้สัมผัส กับจุดที่เรียกว่า โตนงาช้าง ในชั้นนี้ใช้เวลาในการเดินทางจากชั้นที่ 2 ประมาณ 15 นาที เนื่องจาก ทางขึ้นค่อนข้างชัน

เมื่อถึงชั้นนี้จะพบน้ำไหลลาดชัน สูงประมาณ 20 เมตร โดยจะมีน้ำไหล 2 สายมาบรรจบกันที่แอ่ง เล็กๆ ซึ่งจะมีโขดหินขนาดใหญ่ขวางอยู่ และเมื่อนั่งบนโขดหินชั้นนี้สามารถมองเห็นทิวทัศน์ด้านล่าง เนื่องจากบนชั้นนี้จะมีมีความสูงใกล้เคียงกับเทือกเขา ในชั้นนี้จะมีแอ่งน้ำซึ่งสามารถที่จะเล่นน้ำได้

ชั้นที่ 4. โตนดำ อยู่ที่ระดับความสูง 700 เมตร

ชั้นที่ 5. โตนน้ำปล่อย อยู่ที่ระดับความสูง 1,050 เมตร

ชั้นที่ 6. โตนถ้ำคอยบ่อ อยู่ที่ระดับความสูง 1,300 เมตร

ชั้นที่ 7. โตนเหม็ดซุน อยู่ที่ระดับความสูง 1,550 เมตร

3) เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ(คุชูด)

อุทยานนกน้ำคุชูด หรือ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบสงขลา ตั้งอยู่ที่บ้านคุชูด หมู่ที่ 4 ตำบลคุชูด อำเภอสทิงพระ ห่างจากที่ว่าการอำเภอสทิงพระเข้าไปทางแยกประมาณ 3 กม. อยู่ทิศเหนือห่างจากสงขลา 32 กม. ได้รับการประกาศเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบสงขลา เมื่อวันที่ 13 เมษายน 2518 และเป็นอุทยานนกน้ำที่ใหญ่ที่สุดในเอเชียมีพื้นที่อยู่ในเขตรับผิดชอบทั้งหมด 227,916 ไร่ (365 ตารางกิโลเมตร) ครอบคลุมพื้นที่ อ.เมือง

สงขลา อ.รัตภูมิ อ.สทิงพระ และอ.กระแสสินธุ์ และพื้นที่ส่วนหนึ่งติดต่อกับ อ.ปากพะยูน จังหวัดพัทลุง เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบสงขลา พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเกาะ คือมีเกาะเล็กเกาะน้อยมากมาย และหมู่เกาะชั้นเขี้ยวขจีเหมือนกับทุ่งหญ้ากลางทะเลซึ่งเป็นธรรมชาติที่มีทิวทัศน์งดงามมาก เกาะเหล่านี้บางเกาะอยู่ในพื้นที่ของ อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง เช่น เกาะนางคำ เกาะญวน เกาะเสื่อ เกาะหมาก และบางเกาะไม่มีคนอาศัยอยู่เลย แต่ทว่ายังมีนักท่องเที่ยวไปเที่ยวกันมาก เพราะมีบรรยากาศที่ดีเหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจ อย่างเช่น เกาะบรรทม เกาะคำเหยียง เกาะกระ และเกาะโคบ ซึ่งมีลักษณะภูมิประเทศด้านหนึ่งติดกับทะเลสาบ อีกด้านเป็นภูเขาเล็กๆ เหมาะแก่การนั่งดูนก เพราะบริเวณนี้มีต้นราโพ และต้นจากมากจึงเป็นที่อยู่และที่วางไข่ของนกอีโก้ง อุทยานนกน้ำเป็นส่วนหนึ่งของทะเลสาบสงขลา มีอาหารอุดมสมบูรณ์ จากการสำรวจของกรมป่าไม้พบว่ามีนกชนิดต่างๆ 44 วงศ์ 137 สกุล 219 ชนิด ซึ่งนกเหล่านี้จะมาอยู่อาศัยเป็นจำนวนมากในช่วงเดือนธันวาคม-เมษายน ที่บริเวณที่ทำการอุทยานมีเรือทัวร์ชมรอบๆ บริเวณอุทยานนกน้ำ ใช้เวลาเที่ยวชมนกประมาณ 1 ชั่วโมง

❖ จังหวัดสตูล

1) อุทยานแห่งชาติตะรุเตา หมู่เกาะอาดัง-ราวี เกาะหลีเป๊ะ

อุทยานแห่งชาติตะรุเตา ประกอบด้วยเกาะใหญ่น้อย 51 เกาะ มีเกาะที่มีขนาดใหญ่ 7 เกาะด้วยกัน คือ เกาะตะรุเตา เกาะอาดัง เกาะราวี เกาะหลีเป๊ะ เกาะกลาง เกาะบาตวง และเกาะบิสลี โดยจัดแบ่งออกเป็นหมู่เกาะใหญ่ๆ ได้ 2 หมู่เกาะ คือ หมู่เกาะตะรุเตา และหมู่เกาะอาดัง-ราวี

เกาะตะรุเตา มีสภาพพื้นที่

ส่วนใหญ่เป็นภูเขามีสภาพความลาดชันสูง ชายฝั่งทางด้านตะวันออก ส่วนมากจะเป็นหน้าผาสูงชันสลับกับอ่าวและหาดทรายโคลน ทางด้านตะวันตกจะมีหน้าผาเฉพาะทางด้านเหนือบริเวณแหลมตันหยงมระ(ด้านหัวเกาะ) มีที่ราบอยู่เป็นหย่อมๆ ทางเทือกเขาหลังอ่าว อ่าวที่สำคัญได้แก่ อ่าวพันเตมะละกา อ่าวสน อ่าวมะขาม อ่าวตะโละอูดัง และอ่าวตะโละวาว เป็นต้น อ่าวต่างๆ เหล่านี้มีคลองและลำธารไหลผ่านออกสู่ทะเล มีที่ราบเล็กน้อย เกาะอาดัง-ราวีอยู่ห่างจากเกาะตะรุเตาไปทางทิศตะวันตกประมาณ 40 กิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นเทือกเขาสูงครอบคลุมเนื้อที่เกือบทั้งหมดของเกาะ มีที่ราบเฉพาะบริเวณเหนือชายหาดต่างๆ

2) ถ้ำภูผาเพชร

ถ้ำภูผาเพชร เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ตั้งอยู่ในต.ปาล์มพัฒนา อ.มะนัง จ.สตูล เนื้อที่ภายในถ้ำกว่า 50 ไร่ กว้างใหญ่มหัศจรรย์ ธรรมชาติได้รังสรรค์ความสวยงามไว้อย่างอัศจรรย์ ซึ่งเกิดจากหยดน้ำภายในถ้ำ ทำให้เกิดหินงอกหินย้อย มีมานานมากกว่าร้อยล้านปี ตั้งแต่ยุคเพอร์เมียน Permian Period เมื่อปี พ.ศ. 2541 นักโบราณคดีของสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 10 จังหวัดสงขลา ได้เข้าสำรวจบริเวณถ้ำ ตามคำเล่าของพระธุดงค์นาม

ว่า "หลวงตาแฝง" ที่ได้ค้นพบถ้ำแห่งนี้ หลักฐานนักโบราณคดีได้ทำการสำรวจและได้สันนิษฐานว่า ถ้ำภูผาเพชรแห่งนี้ น่าจะเป็นที่อยู่อาศัยของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ประมาณ 3000 ปี มาแล้ว ซึ่งได้พบหลักฐานทางโบราณคดี กระจุกมนุษย์ยุคโบราณส่วนกระโหลกศีรษะ พบเศษภาชนะดินเผาเคลือบลายเชือกทาบ ที่ก้นภาชนะมีเปลือกหอยยึดเกาะ หลังจากนั้นก็ได้พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ชื่อเสียงตลอดมา

ถ้ำภูผาเพชร เป็นถ้ำที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทยและใหญ่ติดอันดับ 4 ของโลก เนื้อที่กว้างขวางมหัศจรรย์ตระการตามาก เพดานถ้ำสูงโปร่ง ความงามของหินงอกหินย้อยที่มีหยดน้ำเกาะอยู่ เมื่อกระทบกับแสงไฟ จะมีประกายแวววาวเหมือนเพชร ภายในถ้ำจัดสรรแบ่งเป็นห้องต่างๆ 20 ห้อง มีไฟส่องสว่างตามทางเดิน มีการตั้งชื่อแต่ละห้องตามลักษณะของธรณีสัณฐานที่พบเห็น เช่น ห้องม่านเพชร มีลักษณะคล้ายผ้าม่านแขวนเป็นลึบซ้อนกัน ห้องพญานาค มีหินงอกต่อตัวกันคล้ายงูใหญ่หรือพญานาค ห้องปะการัง มีหินงอกหินย้อย คล้ายปะการังในทะเล ถ้ำสังเกตจากประเภทของหินงอก (Stalagmite) ก็จะมีชื่อต่างๆ ตามรูปทรงที่พบเห็นมีมากถึง 31 แห่ง ได้แก่ ดอกเห็ด ชุ่มประตู่ หัวแหวนเพชร สายน้ำเพชร หัวพญานาค พญานาคปรก เศียรพระ ดอกบัวคว่ำ ประเภทหินย้อย (Stalactite) ก็มีทั้งหมด 4 แห่ง มีรูปร่างคล้ายโดม แบบแมงกระพรุน และแบบม่าน ประเภทเสาหิน (Column in Cavern) ซึ่งเป็นส่วนของหินงอกและหินย้อยมาบรรจบกันกลายเป็นรูปเสาค้ำถ่อเพดานถ้ำ มีมากถึง 14 แห่ง ประเภทเสาหินมีลักษณะต่างๆ กัน และมีชื่อเรียกว่า เสาเพชรหรือเสาหินย้อย หรือเสาค้ำสุริยัน ส่วนบ่อชั้นบันได มีลักษณะเหมือนขายน้ำตกหินปูนที่เป็นขั้นๆ เหมือนชั้นบันได

ภายในถ้ำภูผาเพชร มี 5 แห่ง รูปทรงต่างกัน แบบชั้นบันได แบบอ่าง แบบเวทีคอนเสิร์ต ถ้าเดินลึกเข้าไปด้านในสุด จะพบโพรง 1 แห่ง เพดานถ้ำบริเวณนั้นเป็นช่องปล่อง มีแสงธรรมชาติสาดส่องกระทบกับหินงอกหินย้อยที่มีสีเขียว ทำให้ลานกลางห้องเป็นสีมรกตสวยงามแปลกตา จึงตั้งชื่อกันว่า ห้องแสงมรกต บริเวณที่เป็นไฮไลท์ที่สุดสวยงามสุด คือ ห้องภูผาเพชร หินงอกหินย้อย มีประกายเหมือนเกล็ดเพชรระยิบระยับแวววาว เมื่อกระทบกับแสงไฟสวยงามวิจิตรตระการตาเกินคำบรรยาย คุณจะหลงใหลในความงามมหัศจรรย์ของธรรมชาติถ้ำภูผาเพชร

❖ จังหวัดปัตตานี

ที่ลาดเชิงเขา และที่ราบเนินเขา มีเส้นเขาเป็นแนวยาวเป็นเส้นแบ่งเขตจังหวัดปัตตานี ยะลา และ สงขลา เป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำปัตตานี และ แม่น้ำเทพา

1) อุทยานแห่งชาติน้ำตก

ทรายขาว

อุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว ตั้งอยู่ในพื้นที่เทือกเขาสำคัญ คือ เทือกเขาสันกาลาคีรี ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นเทือกเขาสลับซับซ้อนติดต่อทอดตัวกันเป็นแนวยาวแผ่ขยายออกไปทางทิศใต้ ทิศตะวันตกและทิศตะวันออก มียอดเขาที่สูงที่สุด เรียกว่า ยอดเขาสันกาลาคีรี(ยอดเขานางจันทร์) โดยมีความสูงประมาณ 1,000 เมตร จากระดับน้ำทะเล พื้นที่บางส่วนเป็น

2) ศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่า

ชายเลนยะหริ่ง

ในอาณาบริเวณที่มีพื้นที่มากถึง 500 ไร่ คุณจะสัมผัสประสบการณ์ของการเดินศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน บนสะพานที่สร้างด้วยไม้ตะเคียนทอง (Hopea Odorata) ระยะทางยาวโดยรอบ 1,250 เมตร และตลอดเส้นทางเดินจะได้สนุกไปกับกลุ่มไม้ในสังคมป่าชายเลน ทั้งไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม ไม้เถาและไม้พื้นล่าง ซึ่งพันธุ์ไม้แต่ละชนิดมีความสามารถขึ้นอยู่กับ

บริเวณที่อยู่ระหว่าง ระดับน้ำทะเลต่ำสุดและระดับน้ำทะเลสูงสุด เช่น กลุ่มไม้ถั่วขาว กลุ่มไม้ตะบูนดำ กลุ่มไม้ตาตุ่มทะเล ฝาดดอกขาว เหงือกปลาหมอดอกขาว เป็นต้น เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติแห่งนี้ บางจุดมีระเบียงสำหรับนั่งพัก และมีซุ้มสื่อความหมายเพื่ออธิบายเรื่องราวของป่าชายเลนพร้อมภาพประกอบ นอกจากนี้ยังมีศาลาพักผ่อนและหอชมนกสำหรับชมทัศนียภาพเหนือเหนือยอดไม้บนความสูง 13 เมตร สำหรับใครที่ไม่อยากเหนื่อยกับการเดินมากเกินไป สามารถเลือกบริการล่องเรือชมป่าชายเลน ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถล่องเรือชมธรรมชาติป่าชายเลนตามลำคลองน้อยใหญ่ที่แบ่งเป็น 3 สาย ได้แก่ คลองบางปู คลองกลาง คลองกอ โดยตลอดสองฝั่งคลองนั้นจะเห็นป่าชายเลนที่สมบูรณ์ ชุกชุมด้วยสัตว์น้ำและนกนานาชนิด สอดประสานไปกับวิถีชีวิตของชาวบ้านและความสวยงามของป่าโกงกางที่น่าประทับใจ

1) เขื่อนบางลาง

เขื่อนบางลาง : กั้นแม่น้ำปัตตานี ที่บริเวณบ้านบางลาง ตำบลเขื่อนบางลาง อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา ห่างจากตัวอำเภอเมือง ๕๘ กิโลเมตร ตัวเขื่อนเป็นเขื่อนหินถม แกนดินเหนียว มีความสูง ๘๕ เมตร สันเขื่อนยาว ๔๓๐ เมตร กว้าง ๑๐ เมตร อ่างเก็บน้ำมีความจุ ๑,๔๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับน้ำเหนือเขื่อน ๒,๐๘๐ ตารางกิโลเมตร

โครงการโรงไฟฟ้า

เขื่อนบางลางนับเป็นโครงการอเนกประสงค์แห่งหนึ่งตามแผนพัฒนาลุ่มน้ำปัตตานี โครงการนี้ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ได้เข้ามาดำเนินการสำรวจและรวบรวมข้อมูลต่างๆ เพิ่มเติม เพื่อใช้ประกอบการออกแบบงานด้านวิศวกรรมศาสตร์เรื่อยมา โดยให้สอดคล้องกับความต้องการใช้ไฟฟ้าในภูมิภาคส่วนนี้ ต่อมา คณะรัฐมนตรีได้มีอนุมัติให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ดำเนินการก่อสร้างงานโครงการโรงไฟฟ้าเขื่อนบางลาง เมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๑๖ โดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ได้เร่งดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ เช่น การจัดหาแหล่งที่มาของการลงทุน การจัดทำรายละเอียด การเรียกประกวดราคางานก่อสร้างด้านโยธาของ โครงการและอุปกรณ์เครื่องจักรต่างๆ

เขื่อนบางลาง เริ่มดำเนินการก่อสร้าง มาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2519 แล้วเสร็จเดือน มิถุนายน 2524 เขื่อนบางลาง เป็นเขื่อนอเนกประสงค์แห่งแรกของภาคใต้ การก่อสร้างได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ก็ด้วยความเสียสละร่วมมือ ร่วมใจ จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากราษฎรในพื้นที่ หน่วยงานราชการต่างๆ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ที่เข้ามาปฏิบัติงานในพื้นที่ เขื่อนแห่งนี้จึงมีขึ้นเพื่ออำนวยประโยชน์แก่ประชาชน ในภูมิภาคนี้ของประเทศอย่างแท้จริง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงประกอบพิธีเปิดเขื่อน เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2524

2) บ่อน้ำร้อนเบตง

จังหวัดชายแดนใต้สุดในสยาม ที่ อ.เบตง เส้นทางคดโค้งตัดผ่านขุนเขาและป่าทึบ ตัวเมืองซ่อนตัวอยู่ในอ้อมกอดของหุบเขาและอากาศเย็นฉ่ำ จนเป็นที่มาของสมญานาม "เมืองในหมอกและดอกไม้" ก่อนถึงเบตง อุทยานแห่งชาติบางลาง ครอบคลุมพื้นที่ป่าเหนืออ่างเก็บน้ำเขื่อนบางลาง เนื้อที่กว่าสองแสนไร่ มีจุดเด่น เช่น ทะเลสาบธารโตหรืออ่างเก็บน้ำเหนือเขื่อนบางลาง และน้ำตกต่างๆ

บ่อน้ำร้อน เบตง ได้ เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติอย่างหนึ่ง

ของเบตงที่มีน้ำพุเดือดขึ้นมาจากพื้นดินในหมู่บ้านจะเราะปะไร ตำบลตาเนาะแมเราะ ก่อนถึงอำเภอเบตง 5 กิโลเมตร บนทางหลวงหมายเลข 410 มีทางแยกขวาไปอีก 8 กิโลเมตร ตรงจุดบริเวณที่น้ำเดือดสามารถต้มไข่สุกภายใน 7 นาที มีบริการห้องอาบน้ำแร่ ซึ่งเชื่อกันว่าน้ำแร่จากบ่อน้ำร้อนสามารถบรรเทาอาการปวดเมื่อยและรักษาโรคผิวหนัง

ลักษณะน้ำร้อนเบตง เดิมเป็นบ่อน้ำร้อนธรรมชาติขนาดใหญ่ เป็นบ่อน้ำร้อนที่ประกอบไปด้วยแร่ธาตุมากมายมีอาณาบริเวณประมาณ 3 ไร่ ตั้งอยู่ในหมู่บ้านบ่อน้ำร้อน ตำบลตาเนาะแมเราะ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ห่างจากตัวเมืองเบตงไปทางเส้นทางหมายเลข 410 (ยะลา-เบตง) ประมาณกิโลเมตรที่ 4 และแยกเข้าไปตามเส้นทางแอลพีลท์คอนกรีตอีกเกือบ 7 กิโลเมตร รวมระยะทางประมาณ 10 กิโลเมตร เป็นเส้นทางสัญจรที่มีความสะดวกและปลอดภัยเป็นอย่างมาก บ่อน้ำพุร้อนจะมีน้ำร้อนผุดขึ้นมาจากใต้ดิน อุณหภูมิของน้ำประมาณ 80 องศาเซลเซียส สามารถลวกไข่ให้สุกภายใน 10 นาที และมีสระน้ำขนาดใหญ่ไว้กักน้ำจากน้ำพุร้อนเพื่อให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวได้ใช้อาบและแช่เท้าเล่น ซึ่งเชื่อว่าน้ำแร่ในน้ำพุร้อนสามารถรักษาโรคภัยได้เป็นอย่างดี เช่น โรคผิวหนัง โรคปวดเมื่อย โรคเหน็บชา เป็นต้น

❖ จังหวัดนราธิวาส

1) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา

เป็นพื้นที่อนุรักษ์แห่งใหม่ของประเทศไทย ได้รับการประกาศจัดตั้งอย่างเป็นทางการเมื่อปี พ.ศ. 2539 อันเป็นแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย มีพื้นที่ประมาณ 270,725 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ทิวเขาสันกาลาคีรี ป่าฮาลาและป่าบาลาเป็นผืนป่าดงดิบที่ไม่ต่อเนื่องกัน แต่ได้รับการประกาศเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเดียวกัน คือ ป่าฮาลา ในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา และ อำเภอจะนะ จังหวัดนราธิวาส แต่ส่วนที่เปิดให้

ประชาชนเข้าไปศึกษาธรรมชาติได้ จะเป็นป่าบาหลีเท่านั้น ป่าบาหลีมีพื้นที่ครอบคลุม อำเภอเวียง และอำเภอสุคริริน จังหวัดนราธิวาส

มีการตัดถนนสายความมั่นคง (ทางหลวงหมายเลข 4062) ไปตามเทือกเขาสันกาลาศรี ทำให้การเข้าถึงพื้นที่ป่าง่ายขึ้น เริ่มจากบ้านบูเกะตา อำเภอเวียง ตัดผ่านป่าบาหลีและไปสิ้นสุดที่ บ้านภูเขาทองในอำเภอสุคริริน รวมระยะทาง 18 กิโลเมตร สองข้างทางมีสภาพเป็นป่าดงดิบที่สมบูรณ์ที่สุดในประเทศไทย สำหรับการศึกษาธรรมชาติที่นี้เพียงขับรถไปตามถนนสายความมั่นคงก็จะได้ชมสิ่งพิเศษมากมาย เริ่มจากที่ทำการเขตฯ เป็นต้นไป

ห่างจากสำนักงานมาประมาณ 5 กิโลเมตร จะมีจุดชมสัตว์ บริเวณนี้จะมีต้นไม้ขึ้นอยู่มาก และสัตว์มักจะมาหากินลูกไทรเป็นอาหาร ตรงเข้ามาอีกประมาณ 10 กิโลเมตร จะพบที่ตั้งของหน่วยพิทักษ์ภูเขาทองซึ่งเป็นหน่วยย่อยของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา ซึ่งตั้งอยู่ริมถนนสายดังกล่าว จะเป็นทำเลที่สามารถเห็นทะเลหมอกอีกจุดหนึ่ง จากจุดนี้เดินเข้าไปประมาณ 100 เมตร จะพบ ต้นสมพง(กระพง)ยักษ์ ขนาดเส้นรอบวง 25 เมตร ความสูงของพุ่มไม้(ส่วนที่อยู่โคนต้นไม้เป็นปีกแผ่ออกไปรอบๆ ส่วนใหญ่มักจะเป็นไม้ใหญ่ที่อยู่ริมน้ำ เพราะจะช่วยในการพยุงลำต้น) สูงประมาณ 4 เมตร ต้นสมพงเป็นไม้ที่ชอบขึ้นตามริมน้ำ เป็นไม้เนื้ออ่อนใช้ทำไม้จิ้มฟัน หรือไม้ขีด สองข้างทางจะได้เห็นพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ที่ไม่อาจหาชมได้ง่าย ๆ จากที่อื่นในเมืองไทย เช่น ต้นยวน ไม้ยืนต้นในวงศ์ถั่วที่สวยงามสะกดตา เห็นได้แต่ไกลจากถนน ด้วยผิวเปลือกที่ขาวนวล และรูปร่างที่สูงชะลูด สามารถสูงได้ถึง 65-70 เมตร ถือว่ามีความสูงเป็นอันดับสามของโลก รองจากต้นเรดวูด และยูคาลิปตัส มักถูกตัดไปทำเฟอร์นิเจอร์ ต้นสยา ไม้ในวงศ์ยางซึ่งเป็นไม้เด่นของป่าฮาลา-บาลา จากจุดชมวิวจะเห็นเรือนยอดของต้นสยาขึ้นเบียดเสียดกัน ถ้าชุ่มสังเกตดี ๆ อาจจะได้พบนกเงือก เพราะต้นสยานี้เองที่เป็นแหล่งทำรังสำคัญของนกเงือกกรมทั้ง ต้นหัวร้อยรู หินาม เป็นหนึ่งในบรรดาพืชที่พบ ยังมีสัตว์ป่าที่ทำให้ป่าแห่งนี้มีความสมดุลทางระบบนิเวศนี้ได้ สัตว์ที่อาศัยอยู่ที่นี้หลายชนิดเป็นสัตว์ที่หายากในไทย เช่น ชะนีดำใหญ่ หรือ เขียมัง มีสีดำตลอดตัว และมีขนาดใหญ่กว่าชะนีธรรมดาเกือบเท่าตัว ชะนีมีสีดำ ซึ่งปกติจะพบเฉพาะในป่าบนเกาะสุมาตรา บอร์เนียว และป่าบริเวณทางเหนือของมาเลเซียถึงทางใต้ของไทยเท่านั้น บางครั้งอาจจะโชคดีได้พบเจ้าสองตัวนี้เกาะอยู่บนยอดกิ่งไม้ นอกจากนี้ยังมี กบทูต ซึ่งเป็นกบขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ความยาวจากปลายปากถึงกัน ประมาณ 1 ฟุต น้ำหนักกว่า 5 กิโลกรัม มีถิ่นอาศัยอยู่บริเวณป่าต้นน้ำบนภูเขาสูง และจากการสำรวจพบสัตว์ป่าสงวน 4 ชนิด คือ เลียงผา สมเสร็จ แมวลายหินอ่อน และ กระซู่ นกเงือกซึ่งเป็นดัชนีชี้วัดความสมบูรณ์ของป่า และเป็นนกหายากชนิดหนึ่ง แต่ในป่านี้พบถึง 9 ใน 12 ชนิดของนกเงือกที่พบในไทย ได้แก่ นกเงือกปากย่น นกเงือกขนหิน (เป็นนกเงือกชนิดเดียวที่มีโหนกแข็งที่บ) ชาวบ้านในอินโดนีเซียจึงล่านกขนหินเพื่อเอาโหนกไปแกะสลักอย่างงาช้าง) นกแก๊ก นกกก นกเงือกหัวหงอก นกเงือกปากดำ นกเงือกหัวแรด นกเงือกดำ นกเงือกกรมช้าง

2) อุทยานแห่งชาติอ่าวมะนาว – เขาดันหยง

อุทยานแห่งชาติ อ่าวมะนาว เป็นแหล่งท่องเที่ยว ที่สำคัญของ จังหวัดนราธิวาส ทางกรมป่าไม้ได้ ขึ้นทะเบียนให้เป็น วนอุทยานอ่าวมะนาว เมื่อวันที่ 21 เดือนเมษายน พุทธศักราช 2536 กับเนื้อที่ประมาณ 720 ไร่ และต่อมาทางกรมป่าไม้ ได้ส่งมอบ ให้อุทยานแห่งชาติทางทะเล ทำการสำรวจ พื้นที่บริเวณใกล้เคียงเพิ่มเติม พบว่าสภาพพื้นที่ ตามธรรมชาติ มีความอุดมสมบูรณ์ ทั้งทางบกและทางน้ำ จึงได้มีการเปลี่ยนชื่อใหม่เป็น “อุทยานแห่งชาติอ่าว

มะนาว - เขาดันหยง”

อุทยานแห่งชาติอ่าวมะนาว - เขาดันหยง เป็นแหล่งท่องเที่ยว ทางธรรมชาติ ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว คือจะเป็นหาดทรายขาว สลับกับโขดหิน กระจัดกระจาย อยู่ทั่วบริเวณ ที่ทำการอุทยานแห่งชาติ อ่าวมะนาว - เขาดันหยง และโอบล้อม ด้วยเนินเขาสูง ตลอดแนว ซึ่งมองดูแล้วมีความสวยงาม เป็นอย่างมาก ที่สำคัญ ในเขตที่เป็นป่าติดกับหาดทรายนั้น ยังมีน้ำตก ที่นักท่องเที่ยว สามารถลงเล่นน้ำได้ อีกด้วย น้ำตกแห่งนี้ ทาง อุทยานแห่งชาติอ่าวมะนาว - เขาดันหยง ตั้งชื่อว่า “น้ำตกธาราสวรรค์” แต่น้ำตกแห่งนี้จะพบในช่วงฤดูฝนเท่านั้น เป็นน้ำตกที่มีต้นกำเนิดมาจาก ภูเขาสูงในเขตพระราชฐาน และได้ไหลลงสู่อ่าวไทยในเขตของ อุทยานฯ

(2) แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และศาสนสถาน ซึ่งแหล่งประวัติศาสตร์และโบราณสถานที่สำคัญและมีคุณค่า ความหลากหลายตามความเชื่อ ความศรัทธาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่

❖ จังหวัดสงขลา

1) วัดพะโคะ

วัดพะโคะ (เดิมชื่อ วัดหลวง) ปัจจุบันชื่อ วัดราชประดิษฐาน ตั้งอยู่บริเวณเขาพัทลุง สังกัด หมู่ที่ 6 ตำบลชุมพล อำเภอ สทิงพระ อยู่ห่างจากสงขลา 48 กิโลเมตรเป็นวัดจำพรรษาของ สมเด็จพระพะโคะหรือหลวงพ่อดวง เหยียบน้ำทะเลจืดซึ่งประชาชนให้ความนับถือเป็นอันมาก

เล่ากันว่าวันหนึ่งมีโจรสลัด เล่นเรือเลียบมาตามฝั่งเห็นสมเด็จพระพะโคะเดินอยู่มีลักษณะแปลกกว่า

คนทั้งหลายจึงใคร่จะลองดีโจรสลัดจอดเรือและจับสมเด็จพระพะโคะไปเมื่อเรือแล่นมาได้สักครู่เกิดเหตุเรือแล่นต่อไปไม่ได้ต้องจอดอยู่หลายวันจนในที่สุดน้ำจืดหมดลงโจรสลัดเดือดร้อนสมเด็จพระพะโคะสงสารจึงเอาเท้าซ้ายแช่ลงในน้ำทะเลเกิดเป็นประกายโชติช่วงน้ำทะเลกลายเป็นน้ำจืดโจรสลัดเกิดความเลื่อมใสศรัทธากราบไหว้ขอขมาและนำสมเด็จพระพะโคะขึ้นฝั่งตั้งแต่นั้นมาประชาชนจึงพากันไปกราบไหว้บูชากันเป็นจำนวนมาก

ภายในวัดมีโบราณสถานสำคัญคือพระสุวรรณมาลิกเจดีย์ศรีรัตนมหาธาตุซึ่งภายในบรรจุพระบรมสารีริกธาตุพระพุทธรูปไสยาสน์หรือพระโคตมะพระพุทธรูปปั้นสีทองปางปรินิพพานยาว 18 เมตรสูง 2.5 เมตรฝีมือช่างปั้นท้องถิ่น รอยพระพุทธรูปประดิษฐานอยู่ภายในมณฑปยอดเขา ซึ่งชาวบ้านเชื่อว่าเป็นรอยพระบาทของสมเด็จพระราชาชนนี สามีรามคุณูปมาจารย์ หรือหลวงพ่อดวงนั่นเอง

รูปจำลองและอนุสาวรีย์สมเด็จพระราชาชนนีสามีรามประดิษฐานอยู่ในมณฑปบนยอดเขาโดยวางคู่กับรอยพระพุทธรูปเพื่อให้เหล่าพุทธศาสนิกชนได้เข้ามานมัสการโดยสะดวก

เดิมวัดนี้ปรากฏว่าพระชินเสนเป็นผู้สร้างราว พ.ศ.500 ชื่อว่าวัดพระราชประดิษฐานฝั่งวิสูงคามสีมา พ.ศ. 840 พระยาธรรมรังค์ลเจ้าเมืองพัทลุง (สทิงคามสีมา) เป็นศาสนูปถัมภ์สร้างถาวรวัตถุหลายอย่างเพราะเห็นความสำคัญของวัดเขาพระพุทธรูป หรือวัดพระราชประดิษฐานครั้นต่อมาระหว่าง พ.ศ.2091-2111 พระยาตำ อังราชภัทรีย์(บางแห่งกล่าวว่าพระยาธรรมรังค์ล) ได้นิมนต์พระมหาโณมทัสสีพระณโสมมุขและพระธรรมกาวาให้

ไปเอากระบวนพระมหาธาตุเมืองลังกาและมาสร้างเจดีย์ศรีรัตนมหาธาตุสูงสิบห้าวาทำพระวิหารธรรมศาลาทำอุโบสถ สร้างกำแพงสูงหกศอกกระหว่างเขตสังฆาวาสที่ปักธงห้าศอกย่นลาดต่ำทางทิศตะวันตกของพื้นที่วัดส่วนที่เป็นเนินสูงราบเป็นชั้น ๆ พื้นที่วัดทางทิศตะวันออกเป็นพุทธาวาสสถานที่ปลูกสร้างปูชนียวัตถุโบราณสถานเช่นพระวิหารพระพุทธไสยาสน์พระเจดีย์อุโบสถธรรมศาลาเป็นต้นและสร้างพระพุทธไสยาสน์ ชื่อว่าพระพุทธโคตรมะตามความนิยมของชาวบ้านเรียกชื่อวัดตามชื่อพระโคตรมะ ชื่อวัดพระราชประดิษฐาณเดิมไม่นิยมใช้เรียกกันครั้งต่อมาวัดพระโคตรมะเรียกเพี้ยนเป็นวัดพะโคะในกาลครั้งนั้นกษัตริย์หัวเมืองพัทลุง (สทิงพระ) และคณะสงฆ์ชั้นผู้ใหญ่ทำฎีกาเข้าไปยังกรุงศรีอยุธยาขอทำกัลปนาต่อพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานที่กัลปนาแก้ววัดอารามต่าง ๆ การเดินทางใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 407 ทางสะพานติณสูลานนท์ผ่านเกาะยอแล้วเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 408 (สงขลา-ระโนด) หลักกิโลเมตรที่ 110 ทางซ้ายมือจะมีป้ายบอกทางเข้าวัดพะโคะ

2) สถาบันทักษิณคดีศึกษา

ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 บ้านอ่าวทรายตำบลเกาะยอบริเวณใกล้เชิงสะพานติณสูลานนท์ ช่วงที่ 2 สถาบันตั้งขึ้นเมื่อพ.ศ. 2521 เพื่อศึกษาเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของภาคใต้มีพื้นที่ทั้งหมด 23 ไร่ลักษณะของอาคารเป็นสถาปัตยกรรมแบบภาคใต้แบ่งออกเป็น 4 อาคารโดยแต่ละอาคารจะแบ่งออกเป็นห้อง ๆ แสดงเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และชาติพันธุ์โบราณวัตถุที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนในห้องปั้นเครื่องประดับศาสตราวุธที่ใช้กันในภาคใต้เช่นกริชมีดชายธงมีดแทงไก่แสดงผ้า

ทอพื้นเมืองเช่นผ้าทอพุมเรียงผ้าทอปัตตานีห้องแสดงกระต่ายขูดมะพร้าวรูปทรงต่าง ๆ ที่มีรูปแบบหาชมได้ยาก ห้องแสดงการละเล่นพื้นเมืองเช่นหนังตะลุงโนราห์เลกเป่าห้องแสดงวิถีชีวิตชาวใต้เช่นการแสดงการละเล่นและของเล่นเด็กเช่นการเล่นซ้ดราวการเล่นว่าลูกข่างห้องแสดงประเพณีการบวชห้องแสดงการรักษาพยาบาลแบบโบราณ สถาบันมีห้องพักรับบริการนักท่องเที่ยวห้องสัมมนาและร้านขายสินค้าพื้นเมืองเช่นหัตถกรรมกระจูดหัตถกรรมปาหนันหัตถกรรมย่านลิเภาผ้าทอเกาะยอผลิตภัณฑ์จากเปลือกหอยผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าวเครื่องเงินเป็นต้นสถาบันได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ประเภทแหล่งท่องเที่ยวดีเด่นทางวัฒนธรรมและโบราณสถานปี 2543 จากจุดชมวิวของสถาบันสามารถมองเห็นทัศนียภาพที่สวยงามของทะเลสาบสงขลา

3) ย่านเมืองเก่า (ถนนนางงาม)

ย่านเมืองเก่าสงขลา ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง มีถนนสายสำคัญนำเดินเที่ยว 3 สาย คือ ถนนนครนอก ถนนนครใน และ ถนนนางงาม เป็นถนนที่ประกอบไปด้วยอาคารและสถาปัตยกรรมที่งดงาม เป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องราวความเป็นมาของชาวสงขลา ผ่านมุมมองทางสถาปัตยกรรม เมื่ออดีตราว 200 ปีก่อน ตัวเมืองสงขลาตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันตกของทะเลสาบ เรียกว่า "เมืองสงขลา ฝั่งแหลมสน" จนกระทั่ง

พ.ศ. 2385 จึงขยายมาทางฝั่งทิศตะวันออกบริเวณตำบลบ่อทราย เรียกกันว่า "เมืองสงขลาฝั่งบ่อทราย" โดยเริ่มแรกมีถนนสองสายคือ ถนนนครนอก เป็นถนนเส้นนอกติดกับทะเลสาบ และถนนนครใน เป็นถนนเส้นในเมือง ต่อมามีการตัดถนนสายที่สามเรียกว่าถนนเก้าห้องหรือย่านเก้าห้อง เพื่องานสมโภชเสาหลักเมือง ต่อมาเรียกกันว่า ถนนนางงาม

ปัจจุบันถนนนครนอก ถนนนครใน และถนนนางงามยังคงเอกลักษณ์ดั้งเดิมเอาไว้ มีห้องแถวไม้แบบจีน ตึกคลาสสิกสไตล์ ชิโนโปรตุกีส และยังมีอาคารตึกแถวแบบจีนโบราณของชาวจีนฮกเกี้ยนอยู่ปะปนกันทั้งสองฟากฝั่งถนน โดยอาคารหลายหลังมีการปรับปรุง ทาสีใหม่ แต่ไม่ได้เปลี่ยนแปลงโครงสร้างของอาคารอาคารเก่าเหล่านี้สะท้อนภาพการเป็นเมืองสำคัญด้านการปกครอง และทางเศรษฐกิจมาแต่ครั้งสมัยธนบุรีอีกทั้งการเป็นเมืองท่าติดทะเลทำให้ได้รับวัฒนธรรมจากหลากหลายเชื้อชาติ

ผสมผสาน กันเป็นวัฒนธรรมเฉพาะตัวแบบสงขลา ไม่ว่าจะเป็อาหารการกินหรือสิ่งปลูกสร้าง แม้ ปัจจุบันการค้าขายสมัยใหม่จะ ย้ายไปรวม ฐานที่หาดใหญ่ แต่ทว่าตึกเก่าที่คงสภาพอยู่กันอย่างหนาแน่นเหล่านี้ ก็เป็นเครื่องบ่งชี้ถึงความรุ่งเรืองในอดีต และวัฒนธรรมที่ ผสมกลม กลิ่นกันมาอย่างแนบแน่นยาวนาน

4) อุโมงค์ประวัติศาสตร์เขาน้ำค้าง

เขาน้ำค้างเป็นยอดเขาสูง มีอากาศหนาวเย็นตลอดปี สมัยโบราณคนที่เคยขึ้นไปบนยอดเขาจะเห็นมีน้ำค้างเป็นเกล็ด อยู่ตามยอดหญ้า ลักษณะเป็นใยแมงมุมแม้แต่ตอนเที่ยงวันก็มี น้ำค้างประปรายอยู่บนยอดหญ้าซึ่งเป็นสภาพที่แปลกเป็นอย่างยิ่ง จึงเรียกขานกันว่า “เขาน้ำค้าง” เขาน้ำค้าง เป็นเสมือนเขตหวงห้ามเป็นระยะเวลากว่า 40 ปี เริ่มตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ 2 โดยอยู่ในความยึดครองของ ผู้ก่อการร้ายโจรจีนคอมมิวนิสต์ เป็นบริเวณที่มีพื้นที่ภูมิประเทศเป็นถ้ำทึบทุกถ้ำ เตือกเขา สลับซับซ้อน ทำให้เป็นฐานปฏิบัติการใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของแถบนี้ แต่ในที่สุด จากการปฏิบัติการตามแผนยุทธการใต้ร่มเย็น โดย นานโยบายการเมืองนำการทหาร กองทัพภาคที่ 4 และหน่วยผสมพลเรือนตำรวจทหารที่ 43 (พตท.43) ได้นำนโยบายนี้เข้าปฏิบัติการ สามารถเข้ายึดค่ายปฏิบัติการได้สำเร็จ เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2523 ทำให้โจรจีนคอมมิวนิสต์สลายตัวไปในที่สุด

จึงเกิดเรื่องราวประวัติศาสตร์ขึ้นมามากมายที่อุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง “อุโมงค์ประวัติศาสตร์เขาน้ำค้าง” ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณเขาน้ำค้าง หมู่ที่ 1 ต.คลองทาว อ.นาทวี จ.สงขลา ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ ประมาณ 4 กม. สถานที่แห่งนี้รู้จักกันในนามหมู่บ้านปิยมิตร 5 ในอดีตเป็นหมู่บ้านของบรรดาผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ หลังจากการสู้รบกับฝ่ายรัฐบาลเกือบ 40 ปี พรรคคอมมิวนิสต์ได้ประกาศยุติการสู้รบ เข้าร่วมพัฒนาชาติไทยเมื่อปี 2530 สถานที่ที่น่าสนใจ คือ อุโมงค์ประวัติศาสตร์

เขาน้ำค้าง เป็นอุโมงค์ขนาดใหญ่ และยาวที่สุดในประเทศไทย ชูดด้วยกำลังคน 200 คนต่อวัน ใช้เวลาประมาณ 2 ปี เมื่อปี พ.ศ.2515 เป็นที่หลบภัย แหล่งอาวุธ ฐานบัญชาการ สถานพยาบาล โรงเรียนสอนการเมือง ลัทธิมาร์กซ์-เลนิน สายรัฐเซีย หรือความคิดประธานเหมา เจ๋อตง ภายในแบ่งเป็น 3 ชั้น มีทางเข้าออก 16 ช่องทาง ความยาวคดเคี้ยวขึ้นลงในภายในอุโมงค์ประมาณ 1,000 เมตร สามารถบรรจุคนได้ประมาณ 200 คน

❖ จังหวัดสตูล

- พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสตูล(คฤหาสน์กูเด็น)

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สตูล (คฤหาสน์กูเด็น) ตั้งอยู่บนสตุลธานีซอย 5 ตรงข้ามกับสำนักงานที่ดินจังหวัดสตูล สร้างเมื่อ พ.ศ.2441 แล้วเสร็จในปี พ.ศ.2459 โดย พระยาภูมินารักษ์กิติ หรือ ตวนกูบาฮารุดดินบินตัมมะหงง (ชื่อเดิม กูเด็น บินกูม๊ะ) เจ้าเมืองสตูลในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว คฤหาสน์นี้สร้างขึ้นเพื่อเป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวคราวเสด็จปักขีไต้ แต่ไม่ได้ประทับแรม เคยใช้เป็น

บ้านพักและศาลาว่าการเมืองสตูล จนในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ราวปีพ.ศ. 2484 อาคารหลังนี้ใช้เป็นกองบัญชาการทหารญี่ปุ่น เคยใช้เป็นศาลากลางจังหวัดสตูล และเป็นสถานที่สำคัญทางราชการ ต่อมาปี พ.ศ. 2540-2543 กรมศิลปากรได้ปรับปรุงคฤหาสน์กูเด็น เป็นอาคารก่ออิฐถือปูน ๒ ชั้น เป็นตึกแบบตะวันตก ประตูหน้าต่างรูปโค้งตามแบบสถาปัตยกรรมยุโรป หลังคาทรงปั้นหย่าแบบไทยใช้กระเบื้องดินเผารูปกาบกล้วย บานหน้าต่างเป็นแผ่นไม้ชิ้นเล็ก ๆ เป็นเกล็ดแนวนอน ช่องลมด้านบนตกแต่งรูปดาวตามลักษณะสถาปัตยกรรมแบบอิสลาม ภายในจัดแสดงประวัติศาสตร์เมืองสตูล วิถีชีวิตของชาวสตูลในด้านต่างๆ เช่น ชีวิตชาวเลเกาะหลีเป๊ะ การปั้นหม้อ ห้องบ้านเจ้าเมืองสตูล ห้องวัฒนธรรมชาวไทยมุสลิม ให้ความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น

❖ จังหวัดปัตตานี

1) วัดช้างไห้

เป็นวัดเก่าแก่สร้างมาแล้วกว่า 300 ปี ตามตำนานกล่าวว่า พระยาแก้มดำเจ้าเมืองไทรบุรีต้องการหาชัยภูมิสำหรับสร้างเมืองใหม่ให้กับน้องสาว จึงได้เสี้ยมอิฐฐาน ปล่อยช้างให้ออกเดินทางไปในป่า โดยมีเจ้าเมืองและไพร่พลเดินติดตามไป จนมาถึงวันหนึ่ง ช้างได้หยุดอยู่ ณ ที่แห่งหนึ่ง แล้วร้องขึ้นสามครั้ง พระยาแก้มดำจึงได้ถือเป็นนิมิตที่ดี จะใช้บริเวณนั้นสร้างเมือง แต่น้องสาวไม่ชอบ พระยาแก้มดำจึงให้สร้างวัด ณ บริเวณดังกล่าวแทน

แล้วให้ชื่อว่า วัดช้างไห้ แล้วนิมนต์พระภิกษุรูปหนึ่ง ที่

ชาวบ้านเรียกว่า ท่านลังกา หรือ สมเด็จพระโคง หรือ หลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจืด คำปรารภของ พระครูวิสัยโสภณ (พระอาจารย์ทิม ธมฺมธโร)

วัดข้างให้ มีชื่อเต็ม ๆ ว่า วัดราชบุรณะ อยู่ที่ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ห่างจากปัตตานีประมาณ 26 กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพฯประมาณ 1,032 กิโลเมตร ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๐ ตามพระราชกฤษฎีกาเบกษาเล่ม ๗๔ ตอน ๑๕ หน้า ๔๕๑ - ๒๕๒ เขตวิสุงคามสีมา ยาว ๘๐ เมตร กว้าง ๔๐ เมตร ทำพิธีผูกพัทธสีมาเมื่อ วันเสาร์ที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๑ ตรงกับวันขึ้น ๑๓ ค่ำ มีที่ดินที่ตั้งวัดเป็นเนื้อที่จำนวน ๑๒ ไร่ ตามหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน ส.ค. ๑ เลขที่ ๓๓๔/๒๕๔๘

2) ศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว

ศาลเจ้าเล่งจูเกียง หรือ ศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวเป็นศาลที่ประดิษฐานรูปแกะสลัก ของเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว พระหมอ เจ้าแม่ทับทิม ตั้งอยู่ที่ถนนอเนาะรู อำเภอเมืองปัตตานี ศาลเจ้าแห่งนี้เป็นที่เคารพสักการะของชาวจีนและชาวไทยโดยทั่วไปมากระประวัติการสร้างหรือความเป็นมาของศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว มีการเล่าสืบต่อๆ กันมาเป็นตำนานที่เกี่ยวข้องกับประวัติเมืองปัตตานี จากการศึกษาจากการบันทึกในสมัยราชวงศ์เหม็ง (พ.ศ. 2064-2109) เมื่อประมาณกว่า 400 ปี กล่าวว่า ลิ้มกอเหนี่ยวและ

พี่ชาย ชื่อลิ้มโต๊ะเคี่ยมเป็นชาวเมืองฮุ่ยไต้ แขวงเมืองแต้จิ๋ว เดิมลิ้มโต๊ะเคี่ยมรับราชการอยู่ที่เมืองดังกล่าว ครั้งเมื่อสิ้นบุญบิดาแล้วจึงมารับราชการที่เมืองจัวจิว ในช่วงที่โจรสลัดญี่ปุ่นกำเริบหนัก ทางเมืองหลวงได้แต่งตั้งขุนพล เช็ก กี้ กวง เป็นแม่ทัพเรือปราบสลัดญี่ปุ่น จึงเป็นโอกาสดีของคู่อริที่จะใส่ความลิ้มโต๊ะเคี่ยม ลิ้มโต๊ะเคี่ยมจึงหนีไปยังเกาะกิลู่ง (เกาะไต้หวัน) และหนีต่อไปยังเกาะลูวอน (ฟิลิปปินส์) แต่ต้องปะทะกับกองเรือของสเปนที่ยึดครองอยู่ หลังจากนั้นลิ้มโต๊ะเคี่ยมจึงเดินทางมายังปัตตานี ได้ทำงานเป็นนายด่านเก็บภาษี ต่อมาจึงได้สร้างท่าเรือพาณิชย์แห่งหนึ่งชื่อ “โต๊ะเคี่ยม” ภายหลังลิ้มโต๊ะเคี่ยมได้เข้ารับนับถือศาสนาอิสลามมีภรรยาเป็นเชื้อพระวงศ์ของเจ้าเมืองปัตตานีเป็นที่โปรดปรานของเจ้าเมืองปัตตานีจนได้รับบรรดาศักดิ์เป็นหัวหน้าด่านเก็บส่วยสาอากรต่างๆ

ทางเมืองจีนมารดาและน้องสาว สืบเสาะข่าวก็ไม่ทราบ ลิ้มกอเหนี่ยวน้องสาวจึงขออนุญาตมารดาออกติดตามพี่ชายและนำกองเรือมาถึงเมืองปัตตานี ได้พบพี่ชายและขอร้องให้พี่ชายเดินทางกลับเมืองจีน พี่ชายได้รับปากกับเจ้าเมืองปัตตานีไว้ว่าจะสร้างมัสยิดประจำเมืองให้แล้วเสร็จ ลิ้มกอเหนี่ยวไม่ละความพยายามจึงขอพักอยู่ที่เมืองปัตตานีต่อไป เพื่อหาโอกาสอันควรชักชวนให้พี่ชายกลับ ต่อมาเมืองปัตตานีเกิดการกบฏแย่งชิงกันเป็นใหญ่ ภายหลังเจ้าเมืองถึงแก่อนิจกรรม ลิ้มโต๊ะเคี่ยมจึงเข้าร่วมต่อสู้กับกบฏ ลิ้มกอเหนี่ยวเข้าช่วยพี่ชายแต่พิจารณาเห็นว่าสู้เข้าศึกไม่ได้ จึงฆ่าตัวตายไม่ยอมตายด้วยอาวุธของศัตรู จากการกระทำอย่างอาชญาและเด็ดเดี่ยวเยี่ยงชายชาติตรีของลิ้มกอเหนี่ยว ได้ก่อให้เกิดชาวจีนในปัตตานีมีความศรัทธาในตัวนางจึงแกะสลักรูปลิ้มกอเหนี่ยวประดิษฐานไว้ที่ศาลเจ้าใกล้มัสยิดกรือเซะที่ลิ้มโต๊ะเคี่ยมสร้างไว้ไม่สำเร็จ

ต่อมาภายหลังปรากฏว่ามีความศักดิ์สิทธิ์จนเป็นที่เลื่องลือทั่วไป อีกตำนานหนึ่งกล่าวว่า เมื่อลิ้มกอเหนี่ยวได้ฟังคำปฏิเสธของพี่ชายที่ไม่ยอมเดินทางกลับเมืองจีน จึงอธิษฐานขอให้การก่อสร้างมัสยิดกรือเซะไม่สำเร็จและผูกคอตายที่ต้นมะม่วงหิมพานต์ใกล้มัสยิดกรือเซะ ตามคำสัญญาที่ให้ไว้กับมารดาก่อนจะออกเดินทางมาตามหาพี่ชาย เมื่อย้ายเมืองปัตตานีไปที่วังจะบังติกอ ชาวจีนในเมืองปัตตานีก็ย้ายชุมชนจากกรือเซะไปสร้างชุมชนชาวจีน ที่ตำบลอเนาะรู และสร้างศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวนำรูปแกะสลักเจ้าแม่มาประทับ ณ ศาลเจ้าแม่แห่งนี้เพื่อสักการะจนถึงปัจจุบันนี้ ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 ของทุกปี จะมีงานประเพณีแห่เจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวไปตามถนนสายต่างๆ ภายในตัวเมืองฯ ทำพิธีลุยไฟบริเวณหน้าศาลเจ้าเล่งจูเกียง ว่ายน้ำข้ามแม่น้ำตานีบริเวณสะพานเดชานูซิด ในงานนี้มีผู้ที่เคารพศรัทธาเป็นมาร่วมงานเป็นจำนวนมากทุกปี

3) มัสยิดกรือเซะ

ตำนานมัสยิดกรือเซะที่ กรือเซะ-บานา เป็นเรื่องราวที่ได้สร้างความอัปยศให้กับสังคมมุสลิมนับตั้งแต่ได้มีประวัติศาสตร์อิสลามเกิดขึ้นมาในปัตตานี เริ่มจากรัชสมัยของพระยาอินทราชา แห่งราชวงศ์ RAJA WANGSA ซึ่งพระองค์เข้ายอมรับในศาสนาอิสลาม และมีพระนามว่า สุลต่าน อิสมาแอล ชาห์ซึ่งตามประวัติศาสตร์แล้ว มัสยิดกรือเซะ ไม่ได้ถูกสร้างโดยลิ้มโต๊ะเคียม เหมือนกับตำนานของเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว ที่ได้รับบอกเล่าต่อๆ กันมา หรือตามตำนานที่ได้ถูกบันทึกในวารสาร อสท.ของททท.

และมัสยิดกรือเซะไม่ได้ถูกฟ้าผ่า เนื่องจากคำสาปแช่งของนางสาวลิ้มกอเหนี่ยวหรือหลิมกอเหนี่ยว ที่ผูกคอตายที่ต้นมะม่วงหิมพานต์ริมชายหาดตันหยงลูไล๊ะ ดังที่ตำนานได้บอกกล่าวไว้ ที่ว่า “เมื่อนางไม่สามารถชวน ลิ้มโต๊ะเคียมหรือหลิมเต้าเคียน ผู้เป็นพี่ชายกลับเมืองจีนเพื่อไปดูแลแม่ที่ชราได้ นางจึงเกิดความน้อยเนื้อต่ำใจ ได้ตัดสินใจผูกคอตายกับต้นมะม่วงหิมพานต์ (ยาโห่งย, ยาร่วง, ยาหุม) พร้อมทั้งได้อาฆาตพยาบาทต่อมัสยิดกรือเซะที่เป็นต้นเหตุให้พี่ชายไม่สามารถกลับเมืองจีนพร้อมกับนางได้ นางจึงได้ตั้งจิตอธิษฐานว่า ขอให้มัสยิดหลังนี้มีอันเป็นไปในทุกๆครั้งที่มีการก่อสร้างหรือสร้างเสร็จ จากนั้นก็ได้มีฟ้าคะนองพร้อมกับได้มีอสนีบาตพาดลงบนโดมมัสยิดพังพินาศเสียหายชาวมุสลิมต่างเกรงกลัวต่ออิทธิฤทธิ์ของนางลิ้มกอเหนี่ยวไม่กล้าที่จะกลับมาสร้างต่อ และครั้งใดก็ตามที่ชาวมุสลิมคิดที่จะบูรณะมัสยิดหลังนี้ เมื่อทำการบูรณะเสร็จก็จะโดนฟ้าผ่าทุกครั้งไป จนชาวมุสลิมไม่กล้าบูรณะมัสยิดหลังนี้อีกต่อไปและปล่อยให้มัสยิดทรุดทรองตั้งแต่นั้นมา ด้วยเพราะความเกรงกลัวต่ออำนาจอิทธิฤทธิ์ของนางสาวลิ้มกอเหนี่ยวหรือเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวในปัจจุบัน”

4) เมืองโบราณยะรัง

เปิดประตูกาลเวลาย้อนกลับไปสู่ชุมชนสมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์ที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในภาคใต้ของประเทศไทย และเชื่อว่าที่นี่คือที่ตั้งอาณาจักรโบราณ “ลังกาสุกะ” หรือ “ลังยาเสียว” ตามที่มีหลักฐานปรากฏในเอกสารของจีน ชาวมลายู และอาหรับ ทั้งนี้ ลักษณะของเมืองโบราณยะรังสันนิษฐานว่า มีผังเมืองเป็นรูปวงรีขนาดใหญ่ในพื้นที่ประมาณ 9 ตารางกิโลเมตร และเป็นเมืองที่มีการสร้างทับซ้อนกันถึง 3 เมือง โดยขยายตัวเชื่อมต่อกันซึ่งประกอบไปด้วย

- เมืองโบราณบ้านวัด มีศูนย์กลางเป็นลานจัตุรัสกลางเมือง ล้อมรอบด้วยคูน้ำ และมีซากเนินดินโบราณสถาน กระจายอยู่โดยรอบกว่า 25 แห่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางทิศตะวันตกและทางทิศเหนือ ในบริเวณพื้นที่บ้านจาละ
- เมืองโบราณบ้านจาละ มีศูนย์กลางอยู่ที่สระน้ำ ที่โอบล้อมด้วยคูเมืองรูปสี่เหลี่ยม ถัดจากกลุ่มโบราณสถานบ้านวัดขึ้นไปทางทิศเหนือประมาณ 1 กิโลเมตร
- เมืองโบราณบ้านปราแ้ว เป็นเมืองคูน้ำคันดินขนาดเล็กที่มีผังเมืองเป็นรูปสี่เหลี่ยมด้านไม่เท่า มีป้อมดินทั้ง 4 มุมเมือง และมีคลองส่งน้ำต่อเชื่อมกับคูเมืองโบราณบ้านจาละสี่มุมเมืองด้านทิศเหนือทั้ง 2 ด้าน นอกจากร่องรอยของคูน้ำ คันดินคูเมืองโบราณทั้ง 3 แห่งแล้ว ภายในกลุ่มเมืองโบราณนี้ ยังพบซากโบราณสถานเนินดินกระจัดกระจายอยู่ทั่วไปไม่น้อยกว่า 30 แห่ง

5) มัสยิดกลางจังหวัดปัตตานี

มัสยิดกลางจังหวัดปัตตานี ตั้งอยู่ ถนนยะรัง ตำบลอานาหาร อำเภอมือเมืองปัตตานี เลขทะเบียนที่ 249 มีประวัติและความเป็นมาดังนี้

ในปีพุทธศักราช 2497 รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของศาสนาอิสลามว่าเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวปัตตานีส่วนใหญ่นับถืออย่างเคร่งครัดอันจะนำมาซึ่งสันติสุข ประกอบกับในพื้นที่สี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีประชากรนับถือศาสนาอิสลาม (มุสลิม) เป็นจำนวนมาก สมควร

สร้างมัสยิดกลางที่มีขนาดใหญ่ และสวยงามขึ้นเพื่อเป็นศรีสง่าแก่ชาวไทยผู้นับถือศาสนาอิสลามทั่วประเทศ ตลอดจนเป็นสถานที่ประกอบศาสนกิจ ของชาวไทยมุสลิม จึงได้พิจารณาพื้นที่บริเวณริมถนนหลวงสายปัตตานี-ยะลา ตำบลอานาหาร อำเภอมือเมืองปัตตานี เนื้อที่ประมาณ 3 ไร่ 55 ตารางวา คณะรัฐมนตรีจึงได้อนุมัติงบประมาณสำหรับการก่อสร้างมัสยิดกลางปัตตานีขึ้น โดย ฯพณฯ พลตำรวจเอก เผ่า ศรียานนท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในสมัยนั้นได้เดินทางมาวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ.2500 เวลา 10.00 น.

มัสยิดกลางแห่งนี้ใช้เวลาในการก่อสร้างและตกแต่งอย่างวิจิตรพิสดารเป็นเวลา 9 ปีกว่าจะแล้วเสร็จ ต่อมาเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2506 ฯพณฯ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรีในสมัยนั้นได้เดินทางมาประกอบพิธีเปิดอย่างเป็นทางการและมอบมัสยิดแห่งนี้ให้แก่ชาวไทยมุสลิมจังหวัดปัตตานี โดยให้ตั้งชื่อว่า “มัสยิดกลางจังหวัดปัตตานี”

มัสยิดกลางจังหวัดปัตตานีสร้างเป็นตึกคอนกรีตเสริมเหล็กสองชั้น รูปทรงคล้ายกับ “ทัชมาฮาล” ประเทศอินเดีย ตรงกลางเป็นอาคารมียอดโดมขนาดใหญ่และมีโดมบริวาร 4 ทิศ มีหอคอยอยู่สองข้างสูงเด่นเป็นสง่า บริเวณด้านหน้ามัสยิดมีสระน้ำสี่เหลี่ยมขนาดใหญ่ ภายในมัสยิดมีลักษณะเป็นห้องโถง มีระเบียงสองข้าง ภายในห้องโถงมีบัลลังก์ทรงสูงและแคบเป็นที่สำหรับ “คอฎีบ” ยืนอ่านคัมภีระฮีในการละหมาดวันศุกร์ หอคอยสองข้างนี้เดิมใช้เป็นหอกลางสำหรับตีกลอง เป็นสัญญาณเรียกให้มุสลิมมาร่วมปฏิบัติศาสนกิจ ต่อมาใช้เป็นที่ติดตั้งลำโพงเครื่องขยายเสียงแทนเสียงกลอง ปัจจุบันขยายด้านข้างออกไปทั้ง 2 ข้าง และสร้างหอบัง (อะซาน) พร้อมขยายสระน้ำและที่อาบน้ำละหมาดให้ดูสง่างามยิ่งขึ้น ภายในมัสยิดประดับด้วยหินอ่อนอย่างสวยงาม

❖ จังหวัดยะลา

- พระพุทธไสยาสน์วัดคูหาภิมุข(วัดถ้ำ)

“วัดคูหาภิมุข” หรือ “วัดหน้าถ้ำ” ตั้งอยู่เลขที่ 136 หมู่ 1 บ้านหน้าถ้ำ ตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ทราบว่า พ.ศ.2390 ผู้ใหญ่บ้านอาศัยอยู่ที่บ้านหน้าถ้ำ ได้สร้างวัดคูหาภิมุข เพื่อประกอบพิธีบำเพ็ญกุศลในหมู่บ้าน ภายในวัดคูหาภิมุขมีถ้ำ

ใหญ่ ประดิษฐานพระพุทธไสยาสน์ขนาดใหญ่ ภายในถ้ำยังมีหินงอกหินย้อย และน้ำใสสะอาดไหลรินจากโขดหิน

“วัดคูหาภิมุข” เป็นวัดที่สำคัญของเมืองยะลา มีพิพิธภัณฑศรวิชัย เก็บวัตถุโบราณที่ได้มาจากวัดถ้ำ ภูเขา กำป็น พระพิมพ์ดินดิบ สลูปเม็ดพระศก อัฐฐานพระพุทธรูป จอมพลแปลก พิบูลสงคราม เปลี่ยนชื่อ “วัดหน้าถ้ำ” เป็น “วัดคูหาภิมุข”

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้พระยาพะหังมาสร้างเมืองยะลา ตั้งที่ว่าการ ณ บ้านท่าสาป ตำบลท่าสาป และสร้างวัดขึ้นที่ริมเขาหน้าถ้ำ ที่มีพระพุทธไสยาสน์ภายในถ้ำ พ.ศ.2472 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จมาประทับแรมที่วันแห่งนี้ มีพระปรมาภิไธย ย่อ ป.ป.ร. ที่ผาหินภายในวัดคูหาภิมุข

ตำบลหน้าถ้ำ ภาพพิภักตทางภูมิศาสตร์ของวัดคูหาภิมุขตำบลหน้าถ้ำ เคยเป็นแหล่งชุมชนโบราณมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ พบร่องรอยศาสนสถาน เมืองโบราณ ซึ่งเป็นศาสนสถานที่พบเทวรูปสำริด กำแพงเมือง พระพิมพ์ดินดิบแบบทวารวดีศรีวิชัย ภาพเขียนสีพระพุทธรูปฉาย ภาพเขียนสีราชรถมีสัตว์เทียม มีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 15-17 ยะลาเป็นชุมชนเกษตร นักโบราณคดีได้พบภาพเขียนก่อนประวัติศาสตร์บริเวณถ้ำคูหาภิมุข เป็นภาพพระพุทธรูปฉาย และภาพราชรถแกะสลักไว้บนหน้าผา ภายในบริเวณถ้ำคูหาภิมุข

พระพุทธไสยาสน์เป็นพระพุทธรูปปางไสยาสน์ขนาดใหญ่ ปั้นด้วยดินเหนียวโดยใช้ไม้ไผ่เป็นโครง สร้างขึ้นสมัยศรีวิชัยรุ่งเรืองราว พ.ศ.1300 หรือสมัยเดียวกับพระบรมธาตุเมืองนคร มีขนาดความยาว 81 ฟุต 1 นิ้ว ประดิษฐานภายในถ้ำคูหาภิมุข เดิมชื่อ วัดหน้าถ้ำ กรมศิลปากรขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 52 ตอนที่ 75 ลงวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ.2478 วัดคูหาภิมุข มีพระพุทธรูปสมัยศรีวิชัย สมัยสุโขทัย สมัยอู่ทอง ใกล้เคียง กับวัดมีภูเขา กำป็นเป็นภูเขาหินอ่อนสีชมพู สวยงามมาก ปัจจุบัน รัฐบาลได้ให้สัมปทานแก่บริษัทเอกชนทำหินอ่อนจำหน่าย หินอ่อนสีชมพูจากยะลา มีความสวยงาม มีชื่อเสียงระดับประเทศ

❖ จังหวัดนราธิวาส

1) วัดเขากง

ที่ตั้ง : ตั้งอยู่ที่ตำบลลำภู

ชื่นชมพระพุทธรูปกลางแจ้งที่งดงามและใหญ่ที่สุดในภาคใต้ โดยพระพุทธรูปทักษิณมิ่งมงคลสีทององค์นี้ประดิษฐานในปางปฐมเทศนาขัดสมาธิเพชรอยู่บนยอดเขา มีพุทธลักษณะตามแบบศิลปะสกุลช่างอินเดียตอนใต้ เริ่มสร้างเมื่อปี พ.ศ. 2509 แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2512 องค์พระเป็นคอนกรีตเสริม

เหล็ก ประดับด้วยโมเสกสีทอง หน้าตักกว้าง 17 เมตร ความสูงวัดจากพระเศวตุมถึงบัวใต้พระเพลา 24 เมตร

ส่วนที่เนินเขาถูกกัดไป คุณจะพบเจดีย์สี่ริมหามายา ทรงระฆัง เหนือซุ้มประตูทั้ง 4 ทิศมีเจดีย์รายประดับอยู่ ภายในประดิษฐานพระพรหม บนยอดสุดบรรจุพระบรมสารีริกธาตุอันศักดิ์สิทธิ์

สำหรับพระอุโบสถนั้นตั้งอยู่บนเนินเขาอีกลูกหนึ่ง อุโบสถหลังนี้มีผนังด้านนอกประดับด้วยกระเบื้องดินเผา แกะสลักทั้งสี่ด้าน โดยเฉพาะด้านหลังเป็นรูปช้างหมอบถวายดอกบัว หน้าบันเป็นรูปนักรบมีเทวดาถือคนโทถวายดุจดวงมยุรฉัตร

2) วัดชลธาราสিংเห

วัดชลธาราสিংเห (วัดพิทักษ์แผ่นดินไทย) เป็นวัดเก่าแก่ ตั้งอยู่หมู่ 3 ตำบลเจ๊ะเห อำเภอตากใบ จาก สี่แยกตลาดอำเภอตากใบแยกซ้ายประมาณ 100 เมตร

เมื่อครั้งอังกฤษได้มลายูเป็นเมืองขึ้นนั้น อังกฤษพยายามจะรวมเมืองนราธิวาสไว้ในเขตมลายูด้วย แต่ ทว่าทางไทยเราได้อ้างว่าหัวเมืองนี้เป็นของไทยมานาน โดยยกเอาวัดชลธาราสিংเห ที่อำเภอ

ตากใบ ซึ่งเป็น วัดไทยมาเป็นข้ออ้าง อังกฤษจึงยอมให้นราธิวาส รวมอยู่ในเขตของไทย

ในบริเวณวัดชลธาราสিংเห มีสิ่งก่อสร้างทางพุทธศาสนาศิลปะฝีมือแบบไทยปักษ์ใต้ เป็นจุดเด่น และงดงามหลายชิ้น ในโบสถ์เก่าซึ่งสร้างขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีภาพจิตรกรรมฝาผนัง ซึ่งเขียนโดยฝีมือพระภิกษุชาวสงขลางดงามมาก และถ่ายทอดรูปแบบชีวิตวัฒนธรรมความเป็น อยู่ท้องถิ่นปักษ์ใต้ไว้เด่นน่าสนใจเป็นพิเศษ เปิดให้ชมทุกวันระหว่างเวลา 08.00 น. - 17.00 น. โดยต้องขอ อนุญาตจากท่านเจ้าอาวาสก่อน

3) มัสยิด 300 ปี (มัสยิดวาตีอัลฮูเซ็น)

มัสยิดเก่าแก่แห่งหมู่บ้านตะโละมาเนาะ ที่ครั้งหนึ่งเคยเป็นแหล่งผลิตคัมภีร์อัลกุรอานที่เขียนด้วยมือ ทั้งนี้ ตามประวัติกล่าวว่านายวันฮูเซ็น อัล-ซานาวี ผู้อพยพมาจากบ้านสะนอยานยา จังหวัดปัตตานี เป็นผู้สร้างมัสยิดแห่งนี้ขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2167 โดยแรกสร้างนั้นเป็นหลังคามุงใบลาน ต่อมาเปลี่ยนเป็นกระเบื้องดินเผา ซึ่งปัจจุบันชาวบ้านตะโละมาเนาะยังคงใช้มัสยิดนี้เป็นสถานที่ประกอบพิธีศาสนกิจอยู่เป็นประจำ

สิ่งที่น่าชมที่สุดของมัสยิด 300 ปีคือ

ลักษณะสถาปัตยกรรมที่แตกต่างจากมัสยิดทั่วไป กล่าวคือ เป็นอาคาร 2 หลังติดต่อกัน สร้างด้วยไม้ตะเคียนทั้งหลัง ใช้ไม้สลักแทนตะปู รูปทรงของอาคารเป็นแบบไทยพื้นเมืองประยุกต์เข้ากับศิลปะจีน และมลายูที่ได้รับการออกแบบมาอย่างลงตัว ส่วนเด่นที่สุดของอาคาร คือ เหนือหลังคาจะมีฐานมารองรับจั่วบนหลังคาอยู่ชั้นหนึ่ง ส่วนหออาซานซึ่งมีลักษณะเป็นเก๋งจีน ก็ตั้งอยู่บนหลังคาส่วนหลังฝาเรือนใช้ไม้ทั้งแผ่นแล้วเจาะหน้าต่าง ส่วนช่องลมแกะเป็นลวดลาย ใบไม้ ดอกไม้สลักลายจีน

โดยทั่วไปเข้าชมได้บริเวณภายนอกเท่านั้น หากต้องการเข้าชมภายในต้องได้รับอนุญาตจากโต๊ะอิหม่ามประจำหมู่บ้าน

ที่ตั้ง : บ้านตะโละมาเนาะ ตำบลลูโปะสาวอ ห่างจากจังหวัดนราธิวาส ระยะทางประมาณ 25 กิโลเมตร ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 42 จากนั้นแยกที่บ้านปือราแง

- กิจกรรมกระตุ้นการท่องเที่ยว

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีประเพณีวัฒนธรรมที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมหรือร่วมกิจกรรมได้อย่างมาก ได้แก่

❖ จังหวัดสงขลา

1) ประเพณีการทำบุญวันสารทเดือนสิบ

เป็นงานบุญประเพณีของคนภาคใต้ของประเทศไทย โดยเฉพาะชาวนครศรีธรรมราช ที่ได้รับอิทธิพลด้านความเชื่อซึ่งมาจากทางศาสนาพราหมณ์ โดยมีการผสมผสานกับความเชื่อทางพระพุทธศาสนาเข้ามาในภายหลัง โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อเป็นการอุทิศส่วนกุศลให้แก่ดวงวิญญาณของบรรพชนและญาติที่ล่วงลับ ซึ่งได้รับการปล่อยตัวมาจาก

นรกที่ตนต้องจองจำอยู่เนื่องจากผลกรรมที่ตนได้เคยทำไว้ตอนที่ยังมีชีวิตอยู่ โดยจะเริ่มปล่อยตัวจากนรกในทุกวันแรม 1 ค่ำ เดือน 10 เพื่อมายังโลกมนุษย์โดยมีจุดประสงค์ในการมาขอส่วนบุญจากลูกหลานญาติพี่น้อง ที่ได้เตรียมการอุทิศไว้ให้เป็นการแสดงความกตัญญูแก่ผู้ที่ล่วงลับ หลังจากนั้นก็จะกลับไปยังนรก ในวันแรม 15 ค่ำ เดือน 10

ช่วงระยะเวลาในการประกอบพิธีกรรมของประเพณีสารทเดือนสิบจะมีขึ้นในวันแรม 1 ค่ำ ถึงแรม 15 ค่ำ เดือนสิบของทุกปีแต่สำหรับวันที่ชาวใต้มักจะ นิยมทำบุญกันมากคือวันแรม 13-15 ค่ำ ประเพณีวันสารทเดือนสิบ โดยในส่วนใหญ่แล้วจะตรงกับเดือนกันยายน

2) ประเพณีชักพระ

คำว่า ลากพระเป็นภาษาถิ่นทางใต้เมื่อออกเสียงตามภาษากลาง ทำให้มีความหมายเพี้ยนไป จึงได้มีการเรียกประเพณีนี้ว่าชักพระ เป็นประเพณีของการแห่พระด้วยขบวนแห่ที่ตกแต่งอย่างสวยงาม เดิมทีเดิยจะแห่พระทางน้ำ แล้วก็เริ่มเปลี่ยนมาเป็นการแห่ทาง เนื่องจากประเพณีนี้ได้สืบทอดมาจากการชักพระทางเรือเปลี่ยนมาเป็นทางบก การตกแต่ง

ขบวนแห่พระจึงยังคง ยึดรูปแบบของเรือเอาไว้มากที่สุด

ชักพระเป็นพิธีบุญอย่างหนึ่งของชาวจังหวัดภาคใต้หรือชาวปักษ์ใต้ที่กระทำสืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณกาล จนกระทั่งปัจจุบันนี้ มีหลายจังหวัดในภาคใต้ที่มีการจัดงานอย่างยิ่งใหญ่ ที่เคยได้ยินข่าวการจัดงานได้แก่ สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี เป็นต้น ถือว่า ประเพณีนี้มีความสำคัญและยิ่งใหญ่กว่าหลายๆ ประเพณี ที่

จัดขึ้นในจังหวัด โดยเฉพาะที่อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จะมีชักพระบกและพระน้ำ กำหนดการชักพระ คือ วันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 ของทุกปีเป็นวันที่พระสงฆ์ ออกพรรษา หรือที่เรียกว่า "วันปวารณา"

ก่อนการชักพระ 10-15 วัน ชาวบ้านและชาววัดจะช่วยกันจัดเตรียมทำเรือพระสำหรับที่จะลากกันอย่าง หรุกรหา ช่างบนทำเป็นบุษบกสำหรับประดิษฐานพระพุทธรูป ในช่วงเวลา ก่อนถึงวันชักพระนี้จะมีการ "คุมโพน" หรือ "คุมพระ" คือการประโคม ฆ้อง กลอง ตะโพน เพื่อเป็นการซ้อมหรืออุ่นเครื่อง และเป็นการสร้างบรรยากาศ อันคึกคักให้ชาวบ้านได้เตรียมตัวสำหรับกาลอันสำคัญนี้

เรือพระบกแต่เดิมจะมีตัวไม้ใหญ่ 2 อัน วางรองเป็นที่สร้างบุษบก การชักพระจึงเป็นการลากจริง ๆ ปัจจุบัน ใช้รถยนต์แทน การชักพระบกจะลากผ่านหมู่บ้าน จากวัดหนึ่งไปยังอีกวัดหนึ่ง หรือไปยังที่ชุมนุมเรือพระ ส่วนเรือ พระน้ำจะทำเป็นแพโดยใช้เรือ 1-3 ลำ เป็นที่ตั้งของแพสำหรับลากไปในแม่น้ำลำคลองหรือทะเล

ในวันชักพระ คือ วันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 ตอนเช้าตรู่ชาวบ้านจะพากันไปทำบุญตักบาตรหน้าเรือพระเมื่อ พระสงฆ์ฉันภัตตาหารแล้วจะเริ่มชักพระไปสู่ที่ชุมนุมเรือพระ ในอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีเรือพระจะมาชุมนุมกันที่ ที่กำหนดไว้ อย่างเช่นที่สุราษฎร์ธานี จะทำที่ริมแม่น้ำตาปี บริเวณท่าเรือเกาะสมุย เมื่อพระสงฆ์ฉันเพลแล้วจะมีการ "ซัดตัม" ซึ่งเป็นเกมการแข่งขันปากันด้วยตัม นอกจากนั้นในจังหวัดนี้ยังมีการ "แข่งเรือ" ตามปกติเรือพระจะ กลับวัดในตอนเย็นของวันชักพระ

3) ประเพณีตักบาตรเทโว

จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีในวันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 ประมาณเดือนตุลาคม ณ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา พิธีจะเริ่มก่อนวันงานด้วยการห่มผ้า พระเจดีย์บนยอดเขาตังกวน ในวันงานเวลาเช้าจะเป็นพิธีตักบาตรเทโวบริเวณเชิงเขาตังกวน พระสงฆ์ หลายร้อยรูปจะเดินลงมาจากเขาตังกวนเพื่อรับ บิณฑบาตรจากพุทธศาสนิกชน ตอนสายจะมีเรือ พระจากวัดต่างๆในเขตจังหวัดสงขลาเคลื่อนผ่านให้ พุทธศาสนิกชนได้ร่วมทำบุญและลากพระ ตาม

ความเชื่อที่ว่า จะได้บุญกุศลสูง เรือพระจะมารวมกันที่บริเวณสระบัวเพื่อร่วมประกวดการตกแต่งเรือพระ นอกจากนี้ภายในงานยังมีการแสดงศิลปวัฒนธรรมอีกด้วย

❖ จังหวัดสตูล

- ประเพณีการแข่งขันว่าว

ประชาชนจังหวัดสตูล มีการแข่งขันว่าว มาตั้งแต่ปี 2519 โดยใช้ สนามบินจังหวัดสตูลเป็นสถานที่จัดงาน และมีการจัดงานต่อเนื่องมาตลอด จนถือเป็นประเพณีหนึ่งของจังหวัดสตูล องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล ได้ให้ความสำคัญ ในการจัดงานประเพณีแข่งขันว่าวของชาวสตูลและเล็งเห็นว่าน่าจะให้งานประเพณีแข่งขันว่าวของจังหวัดสตูล เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนั้น ในปีต่อๆมาจึงเชิญนักวาวจากประเทศต่างๆ มาร่วมแสดงว่าวด้วย การจัดงานจึงมีความเป็นสากล และยิ่งใหญ่ขึ้นเป็นลำดับ และใช้ชื่อว่า “งาน

มหกรรมว่าวประเพณีและแสดงว่าวนานาชาติ” ในเวลาต่อมา

งานมหกรรมว่าวประเพณีของจังหวัดสตูล มีมายาวนาน และยิ่งใหญ่ขึ้นทุกปี จนเป็นที่รู้จักและยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ จะเห็นได้จาก มีนักวาวต่างประเทศมาร่วมงานจำนวนมากถึง 34 ประเทศ ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าภาคภูมิใจ และน่ายินดีของชาวจังหวัดสตูล และปัจจุบัน “ว่าวควาย” ซึ่งเป็นว่าวของจังหวัดสตูล ได้เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป อีกทั้งได้รับการถูกกล่าวถึงในสารานุกรมไทย สำหรับเยาวชนไทย โดยพระราชประสงค์ในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่มที่ 37 ด้วย จึงนับเป็นเรื่องที่น่ายินดีอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้เยาวชนรุ่นต่อไป ได้เรียนรู้และรู้จัก “ว่าวควาย” ของจังหวัดสตูลสืบเนื่องต่อไป

- วันเวลาการจัดงาน : ช่วงเดือนกุมภาพันธ์
- สถานที่จัดงาน : สนามบินจังหวัดสตูล

❖ จังหวัดปัตตานี

- งานสมโภชน์เจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว

ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 ของทุกปี จะมีงานสมโภชน์เจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวโดยจังหวัดปัตตานีจะให้ความสำคัญกับงานนี้ เป็นพิเศษ งานสมโภชน์จะมีความยิ่งใหญ่มีทหารมีประชาชนจากต่างจังหวัดของไทยและจากประเทศเพื่อนบ้านเดินทางหลั่งไหลมาชมงานนมัสการเจ้าแม่กันอย่างเนืองแน่น ปกติจะมีการจัดงานประมาณ 7 วัน 7 คืน นับตั้งแต่วันที่ขึ้น 8 ค่ำ เดือน 3 บรรดาร้านค้ามาเปิดขายของคล้ายๆกับงานประจำปีทุกๆ ไปมหรสพ 2 อย่างที่จะ

ขาดเสียมิได้ คือ จั๊ว และมโนห์รา จั๊วและมโนห์ราจะจัดให้แสดงบนโรงถาวรหน้าศาลเจ้า เพราะถือว่าเจ้าแม่ชอบดูศิลปะการแสดงทั้ง 2 อย่างนี้มาก นอกจากนี้ยังมีการเชิดสิงโต หนังกลางแปลงจอยักษ์ และอื่นๆ อีกมากมาย

❖ จังหวัดยะลา

- มหกรรมแข่งขันนกเขาชวา

เสียงอาเซียน

การแข่งขันนกเขาชวาเสียงที่ยิ่งใหญ่เป็นที่สนใจของผู้นิยมเลี้ยงนกมากที่สุด คือการแข่งขันนกเขาชวาเสียงชิงถ้วยพระราชทานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำในช่วงต้นเดือนธันวาคมของทุกปี ณ สนามโรงพิธีช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

ในปี พ.ศ.2529 เทศบาลเมืองยะลา ร่วมกับจังหวัดยะลา ชมรมผู้เลี้ยงนกเขาชวาเสียงจังหวัดยะลา และชมรมผู้เลี้ยงนกเขาชวาเสียงภาคใต้ โดยการสนับสนุนของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ร่วมกันพัฒนาสนามแข่งขัน และกติกาการแข่งขันให้มีมาตรฐานเพิ่มขึ้น ตลอดจนความคิดที่จะพัฒนาเสริมสร้างประโยชน์ให้กับท้องถิ่นในด้านเศรษฐกิจจึงได้กำหนดให้มีการแข่งขันนกเขาชวาเสียงชิงชนะเลิศในระดับอาเซียน ขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2529 ณ สนามโรงพิธีช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา โดยการใช้ชื่อในการจัดการแข่งขันว่า "การจัดงานแข่งขันนกเขาชวาเสียงชิงแชมป์กลุ่มประเทศอาเซียนครั้งที่ 1" สาเหตุที่ใช้คำว่า "อาเซียน" เพราะมีประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียงเข้าร่วมแข่งขันด้วย คือ มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และบรูไน ซึ่งประเทศดังกล่าวนี้มีวิถีชีวิตวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกับประชาชนในพื้นที่

จังหวัดชายแดนภาคใต้ ของไทย ได้มีการแลกเปลี่ยน สนับสนุนเกื้อกูลกันในเรื่องต่าง ๆ มาตลอด ที่สำคัญคือ มีความชื่นชอบและนิยมเลี้ยงนกเขาชวาเสียงเหมือนกัน จึงเกิดเป็นความสัมพันธ์ทางสังคม คือ สังคมนกเขาชวาเสียงตลอดมา

❖ จังหวัดนราธิวาส

1) งานประเพณีเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ

งานประเพณีศาลเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ อำเภอสุไหงโกลก จังหวัดนราธิวาส จัดเป็นงานที่ยิ่งใหญ่ไม่แพ้ งานประเพณีอื่นๆในประเทศไทย ด้วยบุญญาบารมีของเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ ที่ชาวสุไหงโกลก อำเภอใกล้เคียงและผู้คนทั่วทุกภาค รวมไปถึงชาวจีน ที่อยู่ในมาเลเซีย สิงคโปร์ต่างเคารพและศรัทธา งานฉลองคล้ายวันเกิดของเจ้าแม่โต๊ะโม๊ะ จึงจัดอย่างยิ่งใหญ่เป็นประจำทุกปีโดยเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2495

2) ประเพณีแข่งเรือหน้าพระที่นั่ง และงานของดีเมืองนรา

ช่วงเวลา ประเพณีการแข่งขันเรือก้อและและเรือยาวด้วยฝีพายหน้าพระที่นั่ง ได้จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ในระหว่างวันที่ 21-25 กันยายน ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ ได้เสด็จแปรพระราชฐานมาประทับแรม ณ พระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์

การแข่งขันใช้เรือก้อและระยะทาง 650 เมตร ผู้ควบคุมลำละ 1 คน จำนวนฝีพายรวมทั้ง

นายท้ายไม่เกินลำละ 23 คน และมีฝีพายสำรองไม่เกินลำละ 5 คน การเปลี่ยนตัวในแต่ละเที่ยวทำได้เที่ยวละไม่เกิน 5 คน ทั้งนี้ให้ผู้ควบคุมทีมประจำเรือแจ้งให้คณะกรรมการปล่อยเรือทราบ เรือที่เข้าแข่งขันทุกลำต้องถึงจุดเริ่มต้น (จุดปล่อยเรือ) ก่อนเวลาที่กำหนดแข่งขันในรอบนั้น หากไปช้ากว่ากำหนดเกิน 15 นาทีถือว่าสละสิทธิ์จะปรับแพ้ในรอบนั้นได้ ก่อนการไต่ยินสัญญาณ ณ จุดเริ่มต้นฝีพายทุกคนยกพายให้พ้นผิวน้ำ ยกเว้นนายท้ายเรือให้ใช้พายคัดท้ายเรือบังคับเรือให้หยุดนิ่ง และจะต้องวิ่งในลู่วิ่งของตน หากวิ่งผิดลู่วิ่งหรือสายน้ำถือว่าผิดกติกาให้ปรับเป็นแพ้ในเที่ยวนั้น เรือที่เข้าถึงเส้นชัยก่อนลำอื่นโดยถือหัวเรือสุดเป็นการชนะการแข่งขันในเที่ยวนั้น การแข่งขันแบ่งเป็น 4 รอบ รอบที่ 1 และรอบที่ 2 เป็นรอบคัดเลือก รอบที่ 3 เป็นรอบรองชนะเลิศและรอบที่ 4 เป็นรอบชิงชนะเลิศ

- สถานการณ์ภายใน-นอก ที่กระทบการท่องเที่ยว

➤ ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่

สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังเกิดความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง แต่ค่อนข้างดีขึ้นเมื่อดูจากปี 2558 ซึ่งมีจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมจำนวน 265 ครั้ง เทียบกับปี 2557 ที่มีจำนวน 501 ครั้ง เห็นว่าเหตุการณ์ได้ลดลงจำนวน 236 ครั้ง และดูจากปี 2556 ซึ่งมีจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมจำนวน 614 ครั้ง เทียบกับปี 2557 ที่มีจำนวน 501 ครั้ง เห็นว่าเหตุการณ์ได้ลดลงจำนวน 113 ครั้ง ส่วนในปี 2559 ถึงแม้สถิติการก่อเหตุความรุนแรงที่ผ่านมาจะลดลง แต่ยังปรากฏการเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่ 3 จชต. และ 4 อ.สงขลา ซึ่งเหตุการณ์ความรุนแรงดังกล่าว ได้ส่งผลกระทบต่อการเดินทางชีวิตประจำวันของประชาชนในพื้นที่ และเป็นเหตุจุดรั้งการพัฒนาในแทบทุกด้าน รวมทั้งเกิดภาพลักษณ์ความไม่สงบที่ส่งผลกระทบต่อการลงทุนและการท่องเที่ยวในพื้นที่อีกด้วย

ตารางเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

	2555	2556	2557	2558	2559
จำนวนเหตุการณ์ความไม่สงบ (ครั้ง)	542	614	501	265	179
ผู้ได้รับบาดเจ็บ (คน)	1,025	694	518	348	164
ผู้เสียชีวิต (คน)	294	286	218	111	58

**หมายเหตุ ข้อมูลปี 2559 เป็นข้อมูลระหว่างเดือน ตุลาคม 2558 – 31 มีนาคม 2559

ที่มา : ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศชต.)

➤ พื้นที่เสี่ยงภัยจากการก่อการร้าย

ภัยจากการก่อการร้ายในพื้นที่อนุภาคเกิดขึ้นใน 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนราธิวาส ปัตตานี ยะลา และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา ได้แก่อำเภอสะบ้าย้อย เทพา จะนะ และนาทวี โดยพื้นที่ที่มีจำนวนการก่อการร้ายสูงจะอยู่ใน 3 จังหวัด คือ จังหวัดนราธิวาส ยะลา และปัตตานี ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สิน รองลงมาได้แก่ จังหวัดสงขลาในเขต 4 อำเภอ และมีการก่อการร้ายในเขตอำเภอหาดใหญ่ด้วย ส่วนจังหวัดสตูลไม่ได้เกิดภัยจากการก่อการร้าย แต่ก็ได้รับผลกระทบอย่างมากทั้งด้านเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว และการคมนาคม เป็นต้น

ตารางสรุปจำนวนผู้ได้รับผลกระทบฯ ตั้งแต่ปี 2557 – 31 มีนาคม 2559

หน่วย : ครั้ง

กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	ยะลา	ปัตตานี	นราธิวาส	สงขลา	รวม	
จำนวนครั้งที่เกิดเหตุ	122	226	245	23	616	
เสียชีวิต	ตำรวจ	10	34	37	20	84
	ทหาร	39	53	53	23	148
	ครู	0	7	2	1	10
	จนท.รถไฟ	0	0	0	0	0
	ผู้นำท้องถิ่น	21	38	24	10	90

กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้		ยะลา	ปัตตานี	นราธิวาส	สงขลา	รวม
	ผู้นำศาสนา	2	6	1	0	9
	ประชาชน	223	368	297	144	951
	ผกร.	2	20	19	0	41
บาดเจ็บ	ตำรวจ	32	170	86	47	292
	ทหาร	59	190	297	162	554
	ครู	0	1	1	0	2
	จนท.รถไฟ	0	0	0	0	0
	ผู้นำท้องถิ่น	2	22	8	4	33
	ผู้นำศาสนา	0	0	0	0	0
	ประชาชน	292	437	450	246	1,272
	ผกร.	2	1	3	0	6

ที่มา : ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศชต.)

● **การค้าชายแดน**

ด้านชายแดนไทย – มาเลเซีย ทั้ง 9 ด้านดังกล่าว จะมีบทบาทการพัฒนาในพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ในฐานะเป็นจุดเชื่อมโยงพื้นที่ (Connectivity) เข้าสู่การเป็นกลุ่มประชาคมอาเซียน (AEC) ในปี 2558 โดยจะมีบทบาทแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ดังนี้

1. **ด้านศุลกากรปาดังเบซาร์ :** เป็นประตูเชื่อมโยงการค้าคมนาคมขนส่งสินค้าคอนเทนเนอร์และการเดินทางโดยรถไฟ
2. **ด้านศุลกากรสะเตา :** เป็นประตูเชื่อมโยงการค้าขนส่งสินค้าโดยรถบรรทุกและการเดินทางทางรถยนต์ของนักท่องเที่ยว
3. **ด้านบ้านประกอบ จ.สงขลา :** เป็นประตูเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนแห่งใหม่
4. **ด้านศุลกากรวังประจัน :** เป็นประตูเชื่อมโยงเศรษฐกิจระหว่างชุมชนชายแดน
5. **ด้านศุลกากรตำมะลัง จ.สตูล :** เป็นประตูเชื่อมโยงการท่องเที่ยวและการคมนาคมขนส่งทางทะเลชายฝั่งอันดามัน ไปยังท่าเรือของมาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย
6. **ด้านศุลกากรเบตง จ.ยะลา :** เป็นประตูเชื่อมโยงเศรษฐกิจเมืองเบตงด้านการท่องเที่ยว การบริการ และการค้ากับประเทศมาเลเซีย
7. **ด้านบูเก๊ะตา จ.นราธิวาส :** เป็นประตูเชื่อมโยงการค้าคมนาคมขนส่งทางถนนและจะมีบทบาทเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนด้านตะวันออกของไทยและมาเลเซีย
8. **ด้านศุลกากรตากใบ จ.นราธิวาส :** เป็นประตูเชื่อมโยงการค้าและการเดินทางทางน้ำระหว่างเมืองชายแดน ซึ่งอยู่ระหว่างการพัฒนาให้เป็นการเชื่อมโยงทางถนนโดยก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโก-ลก
9. **ด้านศุลกากรสุไหงโก-ลก จ.นราธิวาส :** เป็นประตูเชื่อมโยงการค้าคมนาคมขนส่งทางถนนและรถไฟ และการเดินทางของนักท่องเที่ยวระหว่างเมืองชายแดน

- **มูลค่าการค้าชายแดนรายด้าน**

ตารางมูลค่าการค้าชายแดนไทย – มาเลเซีย

หน่วย : ล้านบาท

ด้านชายแดน	2555			2556			2557		
	ส่งออก	นำเข้า	มูลค่าการค้ารวม	ส่งออก	นำเข้า	มูลค่าการค้ารวม	ส่งออก	นำเข้า	มูลค่าการค้ารวม
1.ด้านสะเตา	144,236.46	165,815.88	310,052.34	149,042.72	180,979.96	330,022.68	192,711.90	156,065.00	348,776.90
2.ด้านปาดังเบซาร์	152,059.21	42,675.08	194,734.29	133,453.74	29,854.88	163,308.62	37,602.10	114,331.40	151,933.50
3.ด้านบ้านประกอบ	เริ่มเปิดด้านชายแดนเมื่อ มี.ย. 56			350.6	-	350.60	500.11	-	500.11
4.ด้านเบตง	5,251.04	191.16	5,442.20	4,338.51	169.84	4,508.35	2,029.60	3,356.40	5,386.00
5.ด้านสุไหงโก-ลก	1,019.75	2,407.79	3,427.54	767.84	2,176.60	2,944.44	177.30	743.40	920.70
6.ด้านตากใบ	173.54	18.60	192.14	185.43	9.45	194.88	96.10	325.80	421.90
7.ด้านบูเก๊ะตา			-			-			-
8.ด้านวังประจัน	-	133.94	133.94	-	108.19	108.19	7.20	74.60	81.80
9. ด้านตำมะลัง	68.47	60.58	129.05	83.93	70.20	154.13	39.00	94.40	133.40
รวม 9 ด้าน	302,808.47	211,303.03	514,111.50	288,222.77	213,369.12	501,591.89	233,163.31	274,991.00	508,154.31

ที่มา : กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง ประมวลโดยสำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคใต้
 กลุ่มจังหวัดมีด้านการค้า 9 ด้าน ได้แก่ ด้านศุลกากรสะเดา ด้านศุลกากรปาดังเบซาร์ ด้านบ้านประกอบ
 จังหวัดสงขลา ด้านศุลกากรวังประจัน ด้านศุลกากรสตูล จังหวัดสตูล ด้านศุลกากร เบตง จังหวัดยะลา ด้านบูเก๊ะ
 ตา ด้านศุลกากรสุโงโกลก และด้านศุลกากรตากใบ จังหวัดนราธิวาส โดยในปี 2557 มีมูลค่าการค้ารวมทั้งสิ้น
 508,154.31 ล้านบาท โดยเป็นมูลค่าการส่งออก 233,163.31ล้านบาท มูลค่าการนำเข้า 274,991 ล้านบาท

- การขยายตัวการค้าชายแดนรายด้าน

- สินค้านำเข้า-ส่งออก

ตารางมูลค่าสินค้าผ่านด่านศุลกากรนำเข้า-ส่งออกด้านสะเดา-ปาดังเบซาร์ แยกเป็นรายด้าน

หน่วย : ล้านบาท

ปี	ด้านชายแดนสะเดา			ด้านชายแดนปาดังเบซาร์			มูลค่าการค้ารวมทั้ง 2 ด้าน
	ส่งออก	นำเข้า	มูลค่าการค้า รวม	ส่งออก	นำเข้า	มูลค่าการค้า รวม	
2548	102,490.12	63,121.78	165,611.90	81,929.35	17,295.39	99,224.74	264,836.64
2549	121,371.55	81,143.43	202,514.98	114,259.96	17,622.48	131,882.44	334,397.42
2550	98,778.73	104,872.86	203,651.59	117,601.50	21,292.14	138,893.64	342,545.23
2551	122,473.36	119,818.97	242,292.33	135,416.75	34,646.68	170,063.43	412,355.76
2552	106,983.34	125,033.14	232,016.48	109,987.48	31,884.94	141,872.42	373,888.90
2553	144,377.75	134,906.07	279,283.82	163,128.20	38,624.12	201,752.32	481,036.14
2554	167,679.32	139,541.31	307,220.63	204,300.32	37,510.55	241,810.87	549,031.50
2555	144,236.46	165,815.88	310,052.34	152,059.21	42,675.08	194,734.29	504,786.63
2556	149,042.72	180,979.96	330,022.68	133,453.74	29,854.88	163,308.62	493,331.30
2557	151,230.00	193,460.00	344,690.00	120,613.77	31,476.44	120,613.77	465,303.77

ที่มา : กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง ประมวลโดยสำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคใต้
 มูลค่าสินค้าผ่านด่านศุลกากรนำเข้า-ส่งออกด้านสะเดา-ปาดังเบซาร์ รวม 2 ด้าน มีมูลค่าลดลงจากปี
 2556 จาก 493,331.30 ล้านบาท ลดลงในปี 2557 เป็น 465,303.77 ล้านบาท

1.4.4 ด้านอุตสาหกรรม

- มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรม

ตารางผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปี กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : ล้านบาท

พื้นที่ / พ.ศ.	2553	2554	2555	2556	2557
ประเทศ	3,725,272	3,694,906	3,957,242	4,066,979	4,114,888
ภาคใต้	175,835	190,597	180,616	181,594	178,591
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	74,304	76,514	71,819	70,731	69,554
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	19,603	22,570	20,749	20,584	19,528
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	81,928	91,513	88,048	90,279	89,509
ปัตตานี	5,544	6,170	6,871	6,191	6,223
ยะลา	3,292	4,110	3,578	3,709	3,575
นราธิวาส	5,544	6,170	6,871	6,191	6,223
สงขลา	66,695	73,568	71,273	74,450	74,323
สตูล	3,451	4,061	3,737	3,377	2,908

ที่มา: สำนักบัญชีประชาชาติ สศช.

จากตารางจะเห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปี กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ลดลงจากปี 2556 จาก 90,279 ล้านบาท โดยลดลงในปี 2557 เป็น 89,509 ล้านบาท

โครงสร้างผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปี กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : ร้อยละ

พื้นที่ / พ.ศ.	2553	2554	2555	2556	2557
ประเทศ	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
ภาคใต้	42.3	40.1	39.8	38.9	38.9
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	11.1	11.8	11.5	11.3	10.9
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	46.6	48.0	48.7	49.7	50.1
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	3.2	3.2	3.8	3.4	3.5
ปัตตานี	1.9	2.2	2.0	2.0	2.0
ยะลา	3.2	3.2	3.8	3.4	3.5
นราธิวาส	37.9	38.6	39.5	41.0	41.6
สงขลา	2.0	2.1	2.1	1.9	1.6
สตูล	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ที่มา: สำนักบัญชีประชาชาติ สศช.

จากตารางจะเห็นได้ว่าโครงสร้างผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปี กลุ่มจังหวัดภาคใต้ ชายแดน เพิ่มขึ้นจากปี 2556 จากร้อยละ 3.4 โดยเพิ่มขึ้นในปี 2557 เป็นร้อยละ 3.5

อัตราการขยายผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปี กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : ร้อยละ

พื้นที่ / พ.ศ.	2553	2554	2555	2556	2557
ประเทศ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ภาคใต้	16.9	-0.8	7.1	2.8	1.2
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	27.7	8.4	-5.2	0.5	-1.7
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	33.7	19.3	-16.4	10.5	-6.5
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	23.6	20.3	-16.0	-0.1	-6.8
ปัตตานี	26.3	11.7	-3.8	2.5	-0.9
ยะลา	28.0	11.3	11.4	-9.9	0.5
นราธิวาส	25.3	24.9	-13.0	3.7	-3.6
สงขลา	28.0	11.3	11.4	-9.9	0.5
สตูล	26.4	10.3	-3.1	4.5	-0.2

ที่มา: สำนักบัญชีประชาชาติ สศช.

จากตารางจะเห็นได้ว่าอัตราการขยายผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรม ณ ราคาประจำปี กลุ่มจังหวัดภาคใต้ ชายแดน ลดลงจากปี 2556 จากร้อยละ -0.1 โดยลดลงในปี 2557 เป็นร้อยละ -6.8

● **นิคมอุตสาหกรรม : พื้นที่/ ประเภท**

นิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ (ฉลุง)

โครงการนิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ จังหวัดสงขลา เป็นโครงการตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อกระจายการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศไปสู่ภูมิภาค กระทรวงอุตสาหกรรม ได้มอบหมายให้ กนอ. จัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมแห่งแรกที่ภาคใต้ ในจังหวัดสงขลาเป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรม ภาคใต้ ในสมัยพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เมื่อปี 2527

การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวง อุตสาหกรรม ได้รับนโยบายจากรัฐบาล มีหน้าที่ในการพัฒนานิคมอุตสาหกรรม เพื่อรวบรวมโรงงานต่าง ๆ ไว้ในที่เดียวกัน ซึ่งง่ายต่อการควบคุม และป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อม

นิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ (ฉลุง) ตั้งอยู่ที่อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา เนื้อที่ทั้งหมด 2,290 ไร่

- พื้นที่พัฒนาแล้วประมาณ 900 ไร่
- พื้นที่ที่ยังไม่พัฒนาประมาณ 1,100 ไร่
- พื้นที่อ่างเก็บน้ำประมาณ 290 ไร่

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมภาคใต้

1. เขตอุตสาหกรรมทั่วไป

เขตอุตสาหกรรมทั่วไป	ประเภทอุตสาหกรรม	หมายเหตุ
1. บจก.สยามอุตสาหกรรมยิปซัม	แผ่นยิปซัม	เปิดดำเนินการ
2. บจก.ไทยลีสเลส คอร์ปอเรชั่น	ปะเก็นรถยนต์ รถจักรยานยนต์	เปิดดำเนินการ
3. บจก.เข้าเกท อุตสาหกรรม	ถังเหล็ก	เปิดดำเนินการ
4. บจก.ไทยฟิลคลิ้นรุม เทคโนโลยี	ถุงนู้ว	เปิดดำเนินการ
5. บจก.เวสต์แมนเนจเมนท์สยาม	โรงพักขยะ มูลฝอย และขยะ อุตสาหกรรม	เปิดดำเนินการ
6. บจก.ไฮโกลฟ	ถุงมือแพทย์	เปิดดำเนินการ
7. บจก.สยาม จี คอน	อิฐมวลเบา	เปิดดำเนินการ
8. บจก. สุธเสียง (ประเทศไทย)	ซื้อมาขายไปประทัด ดอกไม้เพลิง	เปิดดำเนินการ
9. บจก. นาโน รีไซเคิล จำกัด	บดย่อยเศษปะเก็น คัดแยกขยะ	เปิดดำเนินการ
10. บจก.มาสโลหะกิจ	ผลิตและขึ้นรูปเหล็กกรีด เป็นเหล็ก กล่องตัวซี	เปิดดำเนินการแล้ว
11. กสท.โทรคมนาคม	บริการด้านไปรษณีย์ และ โทรคมนาคม	เปิดดำเนินการแล้ว
12. บจก.สยามมิชลิน	ผลิตยางผสม	ยังไม่เปิดดำเนินการ
13. บจก. หาดใหญ่ทิมเบอร์	ผลิตไม้ประติษฐ์	ยังไม่เปิดดำเนินการ
14. บจก.เจริญ รีซอร์ส อิมพอร์ต- เอ็กซ์พอร์ต	คัดแยกกะลาปาล์ม ทำเชื้อเพลิง สำเร็จรูปจากถ่านหิน	ยังไม่เปิดดำเนินการ

2. เขตประกอบการเสรี

เขตประกอบการเสรี	ประเภทอุตสาหกรรม	หมายเหตุ
1. บจก.ไบรท์มอร์เตอร์ (หาดใหญ่)	รถยนต์กระบะ ชิ้นส่วน และยาง รถยนต์	เปิดดำเนินการ
2. บจก.อินโนลาเท็กซ์ (ประเทศ ไทย)	ผลิตถุงยางอนามัย	เปิดดำเนินการ
3. บจก.อัลลอยยานเทรคดิ่ง	ซื้อมาขายไปและแบ่งบรรจุน้ำมัน ปาล์ม	เปิดดำเนินการ
4. บจก.วีแอนด์เจ ทูเก็ตเตอร์	ซื้อมาขายไปประทัด ดอกไม้เพลิง	เปิดดำเนินการ
5. บจก.เอ็มทีซี ดับเบิ้ลยู	โครงหลังคา โครงยึดฝ้าเพดาน นั่งร้าน ท่อเหล็ก	เปิดดำเนินการ
6. บจก.หาดใหญ่มาร์เก็ตติ้ง	ซื้อมาขายไปสินค้าอุปโภค บริโภค	เปิดดำเนินการ
7. บจก.อะเค็ฟทีฟ ไมโครซิสเต็มส์ (ไทยแลนด์)	ป้าย Digital	ยังไม่เปิดดำเนินการ

ราคาขายที่ดิน/อัตราค่าเช่าที่ดิน

ระยะที่ 1

อัตราค่าเช่า

เขตอุตสาหกรรมทั่วไป 69,300 บาท/ไร่/ปี

เขตประกอบการค้าเสรี 90,200 บาท/ไร่/ปี

ราคาขาย

เขตอุตสาหกรรมทั่วไป 1,600,000 บาท/ไร่

เขตประกอบการค้าเสรี 1,920,000 บาท/ไร่

ระยะที่ 2 เขตอุตสาหกรรมทั่วไป

ราคาขาย 1,760,000 บาท/ไร่

อัตราค่าเช่า 83,600 บาท/ไร่/ปี

หมายเหตุ

อัตราค่าเช่าที่ดิน มีผลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2554 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2558

ราคาขายที่ดิน มีผลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2554 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2556

โครงการนิคมอุตสาหกรรมยางพารา (Rubber City)

ความเป็นมาของโครงการ :

เพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาราคายางพาราตกต่ำและขาดเสถียรภาพ กระทรวงอุตสาหกรรมโดยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) จึงจัดทำโครงการนิคมอุตสาหกรรมยางพารา (Rubber City) ขึ้น เพื่อเพิ่มอุปสงค์การใช้ยางพาราในภาคอุตสาหกรรมชั้นกลางน้ำและปลายน้ำที่สำคัญ ตลอดจน มุ่งเน้นให้เกิดนวัตกรรมเพื่อนำยางพาราไปใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น สำหรับใช้ในประเทศและส่งออกไปยังต่างประเทศ ส่งผลให้เกิดกลไกผลักดันราคายางในประเทศให้เพิ่มสูงขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

รายละเอียดของโครงการ :

โครงการนิคมอุตสาหกรรมยางพารา (Rubber City) ตั้งอยู่ในพื้นที่ระยะที่ 2/2 และ 3 ของนิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ ที่ตั้งอยู่ในตำบลฉลุง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ขนาดพื้นที่ 1,218 ไร่ เพื่อรองรับอุตสาหกรรมเชิง Cluster สำหรับอุตสาหกรรมยางกลางน้ำและปลายน้ำ อาทิ อุตสาหกรรมนวัตกรรมยาง อุตสาหกรรมจากน้ำยางข้น อุตสาหกรรมยางคอมปาวด์ และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง โดยมีการแบ่งพื้นที่เป็นพื้นที่ Premium Zone เน้นรองรับอุตสาหกรรมทั่วไปหรืออุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมยางพาราโดยเป็นอุตสาหกรรมสะอาดที่ไม่มีมลพิษ (Clean Industry) จำนวน 20 แปลง (438 ไร่) และพื้นที่เพื่อรองรับอุตสาหกรรมยางพาราชั้นกลางและชั้นปลาย จำนวน 77 แปลง (779 ไร่) ปัจจุบันอยู่ระหว่างการเตรียมการก่อสร้าง โดยคาดว่านิคมอุตสาหกรรมยางพารา (Rubber City) จะสามารถเปิดดำเนินการได้ ภายในปี พ.ศ. 2560

ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับนักลงทุน :

โครงการนิคมอุตสาหกรรมยางพารา (Rubber City) ถือเป็นทางเลือกใหม่สำหรับนักลงทุนไทยและต่างประเทศที่ไม่เพียงแต่ตั้งอยู่ในพื้นที่ภาคใต้ที่เป็นพื้นที่ผลิตยางพาราหลักของประเทศ โดยมีผลผลิตกว่าร้อยละ 70 ของทั้งประเทศ และยังเพียงพอพร้อมไปด้วยระบบโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งทางบก ทางน้ำและทางอากาศ เพื่อการส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศและการบริโภคในประเทศ อีกทั้ง ในนิคมอุตสาหกรรมยางพารา (Rubber City) ยังมีการออกแบบทางสถาปัตยกรรมและวิศวกรรม การจัดผังพื้นที่ ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ และการบริหารจัดการที่รองรับอุตสาหกรรมเชิง Cluster สำหรับอุตสาหกรรมยางกลางน้ำและปลายน้ำโดยเฉพาะนักลงทุนจึงมั่นใจได้ว่าการลงทุนในนิคมอุตสาหกรรมยางพารา (Rubber City) จะมีความสะดวกสบายในการดำเนินธุรกิจ คุ่มค่าต่อการลงทุน และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าและตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แผนงาน/โครงการด้านคมนาคม/สาธารณูปโภค และความจำเป็น เพื่อรองรับการพัฒนาสงขลา

โครงการสำคัญ/ เหตุผลและความจำเป็น	ระยะเวลา/แนวทางการดำเนินงาน			
	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561 - 2565
<p>โครงการ Rubber City ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ จังหวัดสงขลา (นิคมฉลุง) คณะกรรมการ กนอ. ในการประชุมครั้งที่ 1/2558 เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2558 ได้อนุมัติเห็นชอบงบประมาณโครงการฯ ปี 2559 รวม 1,677.965 ล้านบาท ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ค่าก่อสร้าง 1,648.549 ล้านบาท - ค่าจ้างที่ปรึกษาควบคุมงาน 29.416 ล้านบาท <p>หน่วยงานรับผิดชอบ สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ จังหวัดสงขลา</p> <p>เหตุผลและความจำเป็น</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) รองรับโรงงานมาตั้งในนิคมอุตสาหกรรมยางพารา จำนวน 70 โรงงาน 2) มูลค่าการลงทุน 8,000 ล้านบาท 3) มูลค่าการผลิต 6,000 – 10,000 ล้านบาท/ปี 4) การจ้างงาน 7,000 คน 5) การใช้ยางพารา 100,000 – 200,000 ตัน/ปี จำนวนที่ใช้ภายในนิคมฯ ประมาณ 30,000 ตัน 6) อุตสาหกรรมเป้าหมาย <ul style="list-style-type: none"> - อุตสาหกรรมกลางน้ำ เช่น ยางคอมปาวด์ ยางผสม - อุตสาหกรรมปลายน้ำ เช่น ถูมียอย่าง ถูยง อนามัย และผลิตภัณฑ์นวัตกรรม <p>ทั้งนี้ ปัจจุบันประเทศไทยเป็นผู้ผลิตยางธรรมชาติ อันดับ 1 ของโลก เป็นเวลากว่า 20 ปี ส่งออกยาง อันดับ 1 ของโลก ส่งออกถูมียอย่างอันดับ 2 ของโลก ตั้งอยู่ในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจเหนือ - ใต้ (North - South Economic Corridor) และโครงการความร่วมมือเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย - มาเลเซีย - ไทย (Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle : IMT-GT) ระยะทางจากสถานที่สำคัญ ได้แก่ สนามบินนานาชาติหาดใหญ่ 16 กม./ท่าเรือสงขลา 47 กม./ชายแดนไทย - มาเลเซีย 82 กม./ ท่าเรือปีนัง 210 กม. /ท่าเรือสิงคโปร์ 920 กม./สนามบินสุวรรณภูมิ 960 กม. / กรุงเทพมหานคร 960 กม./ ท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี 1,042 กม.</p>	<p><u>จัดจ้างผู้รับจ้างก่อสร้าง</u> <u>ระยะเวลา เดือนตุลาคม 2558 – มีนาคม 2559</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ขยายแบบ - ชี้แจงแบบและชี้สถานที่ - ยื่นซองประกวดราคา - ประมูลงานจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ - เสนอคณะกรรมการ กนอ. พิจารณาสั่งจ้างตามผลการประกวดราคา - ลงนามสัญญาจ้าง - เริ่มงาน 	<p>ก่อสร้าง (24 เดือน) ระยะเวลา เม.ย. 59 - มี.ค. 61</p>	<p>เปิดดำเนินการ ปี 2561</p>	

- โรงงาน : จำนวน/ ประเภท

สถิติโรงงานอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนไว้กับกระทรวงอุตสาหกรรม และได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ
(ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

■ จำนวนโรงงาน/เงินทุน

	2555		2556		2557	
	จำนวนโรงงาน (โรง)	เงินทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)	จำนวนโรงงาน (โรง)	เงินทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)	จำนวนโรงงาน (โรง)	เงินทุนจดทะเบียน (ล้านบาท)
โรงงานอุตสาหกรรม ที่จดทะเบียน และได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ ณ สิ้นปี Operating permitted and registered factories at the end of 2013						
นราธิวาส	488	2,788	484	2,814	491	3,019
ปัตตานี	871	3,950	879	4,219	888	5,220
ยะลา	339	6,198	343	4,661	345	4,730
สงขลา	2,282	74,460	2,367	75,495	2,423	77,592
สตูล	292	1,818	300	2,167	311	3,236
รวม	4,272	89,214	4,373	89,356	4,458	93,797
โรงงานอุตสาหกรรม ที่จดทะเบียนใหม่ และได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ Operating permitted and registered new factories						
นราธิวาส	9	9	17	122	18	238
ปัตตานี	13	188	8	268	10	1,010
ยะลา	3	5	9	572	4	89
สงขลา	76	1,774	97	6,726	70	3,914
สตูล	6	77	12	236	16	1,057
รวม	107	2,053	143	7,924	118	6,308

ที่มา : กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

จากตารางจะเห็นได้ว่าจำนวนโรงงานและเงินทุนจดทะเบียนของโรงงานอุตสาหกรรม ที่จดทะเบียน และได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน เพิ่มขึ้นจากปี 2556 จาก 4,373 โรง โดยมีเงินทุน 89,356 ล้านบาท ได้เพิ่มขึ้นในปี 2557 เป็น 4,458 โรง เงินทุน 93,797 ล้านบาทและอาจมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคต

ส่วนจำนวนโรงงานและเงินทุนจดทะเบียนของโรงงานอุตสาหกรรม ที่จดทะเบียนใหม่ และได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ลดลงจากปี 2556 จาก 143 โรง โดยมีเงินทุน 7,924 ล้านบาท ลดลงในปี 2557 เป็น 118 โรง เงินทุน 6,308 ล้านบาท และอาจมีแนวโน้มลดลงในอนาคต

■ จำนวนคนงาน

หน่วย : คน

	2555			2556			2557		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
โรงงานอุตสาหกรรม ที่จดทะเบียน และได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ ณ สิ้นปี Operating permitted and registered factories at the end of 2013									
นราธิวาส	3,209	1,042	4,251	2,949	915	3,864	3,139	998	1,137
ปัตตานี	5,198	4,283	9,481	5,246	4,321	9,567	5,324	4,340	9,664
ยะลา	3,854	2,073	5,927	3,789	2,114	5,903	3,912	2,125	6,037
สงขลา	37,283	41,182	78,465	37,310	36,785	74,095	37,861	37,734	75,595
สตูล	2,530	1,785	4,315	2,369	1,812	4,181	2,638	1,861	4,499
รวม	52,074	50,365	102,439	51,663	45,947	97,610	52,874	47,058	96,932
โรงงานอุตสาหกรรม ที่จดทะเบียนใหม่ และได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ Operating permitted and registered new factories									
นราธิวาส	41	-	41	95	8	103	250	90	340
ปัตตานี	94	29	123	48	38	86	91	19	110
ยะลา	15	-	15	70	56	126	146	21	167
สงขลา	686	421	1,107	1,121	231	1,352	1,087	2,305	3,392
สตูล	32	5	37	62	16	78	86	20	106
รวม	686	455	1,323	1,371	349	1,745	1,660	2,455	4,115

ที่มา : กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

จากตารางจะเห็นได้ว่าจำนวนคนงานของโรงงานอุตสาหกรรม ที่จดทะเบียน และได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ลดลงจากปี 2556 จาก 97,610 คน ลดลงในปี 2557 เป็น 96,932 คน และอาจมีแนวโน้มลดลงในอนาคต

ส่วนจำนวนคนงานของโรงงานอุตสาหกรรม ที่จดทะเบียนใหม่ และได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน เพิ่มขึ้นจากปี 2556 จาก 1,745 คน เพิ่มขึ้นในปี 2557 เป็น 4,115 คน และอาจมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคต

- การลงทุนอุตสาหกรรม (BOI)

สถิติโครงการที่ได้รับอนุมัติส่งเสริมการลงทุนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

จังหวัด	ปี 2556			ปี 2557			ปี 2558		
	โครงการ ได้ รับ อนุมัติ	เงินลงทุน (ล้านบาท)	จ้างงาน (คนไทย)	โครงการ ได้ รับ อนุมัติ	เงินลงทุน (ล้านบาท)	จ้างงาน (คนไทย)	โครงการ ได้ รับ อนุมัติ	เงินลงทุน (ล้านบาท)	จ้างงาน (คนไทย)
รวมภาคใต้	91.0	52,344.3	13,059.0	93.0	18,752.9	3,821.0	35.0	20,328.4	3,849.0
ภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	46.0	32,917.1	3,657.0	45.0	8,758.9	1,627.0	46.0	8,927.3	2,735.0
ภาคใต้ฝั่งอันดามัน	30.0	13,227.1	3,240.0	28.0	8,325.6	1,549.0	24.0	10,247.0	3,671.0
ภาคใต้ชายแดน	15.0	6,200.1	6,162.0	20.0	1,668.4	645.0	31.0	19,311.4	3,849.0
สงขลา	13.0	6,011.1	6,086.0	18.0	941.1	532.0	25.0	18,134.7	3,633.0
ยะลา	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.0	79.7	26.0
นราธิวาส	0.0	0.0	0.0	1.0	340.0	33.0	1.0	80.0	35.0
ปัตตานี	2.0	189.0	76.0	0.0	0.0	0.0	2.0	81.0	34.0
สตูล	0.0	0.0	0.0	1.0	387.3	80.0	2.0	936.0	121.0

ที่มา : สศช.

1.5 ลักษณะทางสังคม

1.5.1 ประชากร

- โครงสร้างประชากร

โครงสร้างอายุประชากรและขนาดครัวเรือน 5 จชต.ปี 2556 - 2558

พ.ศ.	จังหวัด	สัดส่วนโครงสร้างประชากร (ร้อยละ)		
		0-14 ปี	15-59 ปี	60 ปีขึ้นไป
2556	ปัตตานี	27.47	61.03	11.50
	ยะลา	27.23	61.84	10.93
	นราธิวาส	26.84	62.81	10.35
	สงขลา	21.52	65.50	12.99
	สตูล	24.61	64.73	10.67
	ภาคใต้ชายแดน	25.53	63.18	11.29
2557	ปัตตานี	27.20	61.17	11.63
	ยะลา	27.03	61.81	11.17
	นราธิวาส	26.57	62.88	10.55
	สงขลา	21.30	65.35	13.36
	สตูล	24.44	64.59	10.97
	ภาคใต้ชายแดน	25.31	63.16	11.53
2558	ปัตตานี	26.98	61.30	11.72
	ยะลา	26.77	61.92	11.31
	นราธิวาส	26.20	63.10	10.70
	สงขลา	20.99	65.29	13.72
	สตูล	24.16	64.61	11.23
	ภาคใต้ชายแดน	25.02	63.24	11.74

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (สำนักงานสถิติจังหวัดสงขลา)

ประชากรวัยเด็กของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีแนวโน้มลดลงในปี 2558 จากเดิมในปี 2557 ร้อยละ 25.31 เหลือเพียงร้อยละ 25.02 ลดลงร้อยละ 0.29 สำหรับประชากรวัยแรงงาน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2557 จากร้อยละ 63.16 เพิ่มขึ้นในปี 2558 ร้อยละ 63.24 ซึ่งเพิ่มขึ้นในอัตราน้อยมาก จะส่งผลให้กำลังแรงงานมีแนวโน้มคงที่ และลดลงในอนาคตในระยะยาว เนื่องจากการมีอายุมากขึ้นของกำลังแรงงาน และส่งผลให้กลุ่มผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี สืบเนื่องจากการมีสุขภาพอนามัยที่ดีขึ้น แต่คงจะสร้างภาระให้กลุ่มกำลังแรงงานในการดูแลผู้สูงอายุดังกล่าว

- จำนวนครัวเรือน

ตารางจำแนกจำนวนครัวเรือนของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2554 - 2558

หน่วยเป็นพัน

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	2554	2555	2556	2557	2558
สงขลา	421.9	426.4	431.4	463.4	496.7
สตูล	78.5	79.5	80.5	74.0	74.2
ปัตตานี	168.9	171.1	173.3	153.0	158.0
ยะลา	126.3	127.9	129.4	123.1	118.5
นราธิวาส	189.5	192.2	194.8	169.0	165.0
รวม	1,365.7	1,370.2	1,386.6	1,319.2	1,353.9

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

จากตารางดังกล่าวข้างต้น เห็นได้ว่าจำนวนครัวเรือนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2558 จังหวัดสงขลามีจำนวนครัวเรือนมากที่สุด รองลงมาคือจังหวัดนราธิวาส ปัตตานี ยะลา และสตูล ตามลำดับ

● อัตราการเกิด - ตาย

ตารางแสดงอัตราการตายของทารกอายุน้อยกว่า 1 ปี ต่อการเกิดมีชีพ 1,000 คน

จังหวัด	2556		2557		2558		2559 (ไตรมาสที่ 1)	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
ปัตตานี	123	10.59	26	4.06	91	8.04	0	0
ยะลา	38	4.00	61	6.79	35	4.62	6	2.00
นราธิวาส	62	4.96	33	2.61	137	11.44	24	7.61
สงขลา	107	4.76	98	4.46	32	3.18	-	-
สตูล	23	5.99	23	4.71	14	3.10	4	3.36
รวม 5 จขต.	353	5.89	241	4.39	309	6.80	34	3.31

ที่มา : ศูนย์อนามัยที่ 12 จังหวัดยะลา

ตารางแสดงอัตราการตายของมารดา ต่อการเกิดมีชีพ 100,000 คน

จังหวัด	2556		2557		2558		2559 (ไตรมาสที่ 1)	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
ปัตตานี	7	59.00	5	43.39	4	35.45	0	0
ยะลา	5	52.73	2	22.27	6	79.16	1	33.26
นราธิวาส	8	63.94	7	55.35	4	33.39	4	126.78
สงขลา	7	31.15	10	45.55	11	52.33	1	18.35
สตูล	1	19.76	3	61.37	0	0.0	0	0
รวม 5 จขต.	28	45.61	27	45.01	25	44.35	6	38.16

**หมายเหตุ อัตราการตายของจังหวัดสงขลาสูงเนื่องจากได้รับ Refer มาจากจังหวัดอื่นด้วย

ที่มา : ศูนย์อนามัยที่ 12 จังหวัดยะลา

จากการเปรียบเทียบอัตราตายของทารกอายุต่ำกว่า 1 ปี และอัตราส่วนการตายของมารดาในปีงบประมาณ 2555-2558 โดยในปีงบประมาณ 2558 เป็นข้อมูลไตรมาสที่ 3 (ตุลาคม 2557 – มิถุนายน 2558) พบว่า ในภาพรวม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ อัตราการตายของทารกจะขึ้น ๆ ลง ๆ และค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายระดับประเทศที่กำหนดไว้ไม่เกิน 15 ต่อพันการเกิดมีชีพ ทั้งนี้อาจจะมีการตกจดทะเบียนการตายของทารก โดยเฉพาะในรายที่คลอดที่บ้านและตายหลังคลอดเมื่ออายุทารกยังน้อย เนื่องจากไม่มีการแจ้งเกิด ทำให้ไม่มีการแจ้งเมื่อเด็กตายด้วย หรือมีการแจ้งตายล่าช้ากว่าที่กำหนด

อัตราส่วนการตายของมารดาในภาพรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยสูงกว่าเป้าหมายระดับประเทศที่กำหนดไว้ไม่เกิน 15 ต่อแสนการเกิดมีชีพกว่า 4 เท่า เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่าในไตรมาส 3 ปี 2558 จังหวัดยะลา มีอัตราส่วนการตายของมารดาสูงกว่าจังหวัดอื่น ๆ รองลงมาได้แก่ จังหวัดสงขลา นราธิวาสและปัตตานี ตามลำดับ โดยจังหวัดสตูลไม่มีรายงานการตายของมารดา จากการวิเคราะห์การตายของมารดาในปีงบประมาณ 2558 พบว่า การตายจากสาเหตุทางตรงทางสูติศาสตร์ เช่น ตกเลือดหลังคลอด ภาวะน้ำคร่ำอุดตันในกระแสเลือด มีอัตราที่ลดลง แต่สาเหตุทางอ้อมที่ส่งผลให้แม่ที่ตั้งครรภ์มีภาวะเสี่ยงมากขึ้น เช่น โรคหัวใจ ความดันโลหิตสูง วัณโรค เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากหญิงตั้งครรภ์อาจจะไม่ทราบว่าผู้ที่เป็นโรคเหล่านี้ไม่ควรตั้งครรภ์ หรือหากตั้งครรภ์แล้วต้องอยู่ในความดูแลอย่างใกล้ชิดจากบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข รวมทั้งการฝากครรภ์เร็ว ฝากครรภ์เมื่ออายุครรภ์น้อยกว่า 12 สัปดาห์ ฝากครรภ์ตามนัดทุกครั้งเพราะจะทำให้สามารถเฝ้าระวังและคัดกรองภาวะเสี่ยงได้เร็วขึ้น

● อัตราการเพิ่มประชากร

ตารางแสดงจำนวนการเกิด จำแนกตามเพศในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2555 - 2557

จังหวัด	2555			2556			2557		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
สงขลา	11,561	11,148	22,709	11,764	10,992	22,756	11,555	10,793	22,348
สตูล	2,623	2,486	5,109	2,564	2,460	5,024	2,532	2,300	4,832
ปัตตานี	6,495	6,114	12,609	6,492	6,081	12,573	6,080	5,772	11,852
ยะลา	6,079	5,712	11,791	5,973	5,516	11,489	5,769	5,339	11,108
นราธิวาส	7,334	6,782	14,116	6,889	6,919	13,808	6,905	6,400	13,305
รวม 5 จขต.	34,092	32,242	66,334	33,682	31,968	65,650	32,841	30,604	63,445

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

จากตารางเห็นได้ว่า ระหว่างปี 2555 – 2557 อัตราการเกิดมีแนวโน้มลดลง จาก 66,334 คน 65,650 คน และ 63,445 คน ตามลำดับ

● ความหนาแน่นประชากร

กลุ่มจังหวัด	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร (พันคน)	ความหนาแน่นของ	การขยายตัวของ
--------------	------------------	-----------------	----------------	---------------

ภาคใต้ ชายแดน				ประชากร ต่อ ตร.กม.		จำนวนประชากร ในปี 2558 เมื่อเทียบกับปี 2557 (%)
		ปี 2557	ปี 2558	ปี 2557	ปี 2558	
สงขลา	7,393.889	1,401,303	1,410,577	189.53	190.78	0.65
สตูล	2,478.977	312,673	315,923	126.13	127.44	1.02
ปัตตานี	1,940.356	686,186	694,023	353.64	357.68	1.13
ยะลา	4,521.078	511,911	518,139	113.23	114.61	1.20
นราธิวาส	4,475.430	774,799	783,082	173.13	174.98	1.05
รวม	20,809.730	3,686,872	3,721,744	191.14	193.10	1.01

จากตารางจะเห็นได้ว่า อัตราการขยายตัวของจำนวนประชากรในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ในปี 2558 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปี 2557

- สัดส่วนประชากร

หน่วย : ร้อยละ

กลุ่มจังหวัดฯ/จังหวัด	2555	2556	2557
ภาคใต้	100.00	100.00	100.00
กลุ่มภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	39.38	39.31	39.19
กลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามัน	20.73	20.70	20.77
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	39.89	39.98	40.04
ปัตตานี	7.41	7.43	7.45
ยะลา	5.53	5.54	5.56
นราธิวาส	8.36	8.39	8.41
สงขลา	15.22	15.22	15.22
สตูล	3.38	3.39	3.40

ที่มา: สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

จากตาราง จะเห็นได้ว่าเมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนประชากรตั้งแต่ปี 2555 – 2557 สัดส่วนประชากรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย จากร้อยละ 39.89 ร้อยละ 39.98 และร้อยละ 40.04 ตามลำดับ

1.5.2 แรงงาน

- จำนวนประชากรวัยแรงงาน

ตารางแรงงานรวมของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : ร้อยละ

กลุ่มจังหวัดฯ/จังหวัด	2556	2557	2558
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	63.18	63.16	63.24
ปัตตานี	61.03	61.17	61.30
ยะลา	61.84	61.81	61.92
นราธิวาส	62.81	62.88	63.10
สงขลา	65.50	65.35	65.29
สตูล	64.73	64.59	64.61

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าประชากรวัยแรงงาน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2557 จากร้อยละ 63.16 เพิ่มขึ้นในปี 2558 ร้อยละ 63.24 ซึ่งเพิ่มขึ้นในอัตราน้อยมาก จะส่งผลให้กำลังแรงงานมีแนวโน้มคงที่ และลดลงในอนาคตในระยะยาว

- กำลังแรงงาน

ตารางแรงงานรวมของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : คน

กลุ่มจังหวัดฯ/จังหวัด	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
ภาคใต้	39,262,784	39,262,784	38,548,232
กลุ่มภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	5,496,156	6,859,455	5,107,947
กลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามัน	2,292,417	2,073,117	2,052,786
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	1,095,052	1,196,238	1,196,041
ปัตตานี	2,108,686	1,875,236	1,859,120
ยะลา	385,138	411,265	306,252
นราธิวาส	278,763	303,812	226,800
สงขลา	420,041	441,187	324,220
สตูล	857,557	1,145,620	850,900

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นว่าในปี 2558 จะเห็นว่ากำลังแรงงานมีแนวโน้มลดลงจากปี 2557 จากเดิม 1,196,238 คน เป็น 1,196,041 คน ซึ่งลดลงจากเดิมเล็กน้อย

- สัดส่วนแรงงานในแต่ละภาคการผลิต

สัดส่วนการมีงานทำสาขาเกษตรกรรม

หน่วย : ร้อยละ

ระดับของข้อมูล/ปี	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
ภาคใต้	46.43	47.50	46.21	43.49	43.17
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	51.28	54.49	58.93	52.53	50.73
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	47.38	46.51	42.39	37.20	38.17
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	40.54	40.28	39.09	37.40	37.75
ปัตตานี	36.10	26.79	24.66	27.96	31.15
ยะลา	64.91	68.77	71.82	68.51	65.60
นราธิวาส	41.92	45.25	43.44	41.67	43.36
สงขลา	31.34	32.41	31.38	28.31	27.96
สตูล	54.81	50.81	50.97	52.49	50.97

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าสัดส่วนการมีงานทำในสาขาเกษตรกรรม มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2557 จากร้อยละ 37.40 เพิ่มขึ้นในปี 2558 ร้อยละ 37.75 ซึ่งเพิ่มขึ้นในอัตราน้อยมาก จะส่งผลให้มีแนวโน้มคงที่ และลดลงในอนาคตในระยะยาว

สัดส่วนการมีงานทำสาขาการผลิต

หน่วย : ร้อยละ

ระดับของข้อมูล/ปี	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
ภาคใต้	7.57	6.17	7.13	7.81	7.60
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	6.58	4.55	3.14	6.46	6.61
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	6.25	5.52	5.82	6.40	6.32
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	9.37	8.30	9.81	10.23	9.59
ปัตตานี	11.98	16.25	17.17	15.51	12.00
ยะลา	1.99	1.74	2.37	2.55	2.26
นราธิวาส	7.99	5.39	5.84	6.14	6.76
สงขลา	12.16	9.15	11.38	12.57	12.44
สตูล	4.59	4.48	6.11	6.55	6.11

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าสัดส่วนการมีงานทำในสาขาการผลิต มีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยจากปี 2557 จาก ร้อยละ 10.23 ลดลงในปี 2558 ร้อยละ 9.59 ซึ่งลดลงในอัตราน้อยมาก จะส่งผลให้มีแนวโน้มคงที่ และลดลงในอนาคตในระยะยาว

สัดส่วนการมีงานทำสาขาการขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของผู้ส่วนบุคคล และของผู้ในครัวเรือน

หน่วย : ร้อยละ

ระดับของข้อมูล/ปี	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
ภาคใต้	16.92	16.66	16.55	16.62	16.67
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	17.01	15.13	17.01	15.73	15.76
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	15.95	16.77	16.90	17.86	17.21
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	17.32	18.29	13.29	16.83	17.59
ปัตตานี	16.31	20.04	19.46	17.83	17.02
ยะลา	11.70	10.86	9.85	10.91	13.01
นราธิวาส	15.39	15.63	15.27	14.00	13.89
สงขลา	20.98	21.56	10.04	19.40	20.74
สตูล	14.61	16.82	15.88	15.25	15.88

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าสัดส่วนการมีงานทำในสาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2557 จากร้อยละ 16.83 เพิ่มขึ้นในปี 2558 ร้อยละ 17.59 ซึ่งเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

สัดส่วนการมีงานทำสาขาบริการ

หน่วย : ร้อยละ

ระดับของข้อมูล/ปี	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
ภาคใต้	13.72	13.41	1.93	2.20	2.22
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	11.20	11.35	2.81	3.13	2.51
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	14.94	15.37	2.32	2.86	2.73
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	15.88	14.66	1.37	1.74	1.62
ปัตตานี	17.19	15.92	2.95	2.07	2.13
ยะลา	11.19	9.08	0.93	0.88	1.02
นราธิวาส	14.21	13.42	0.79	1.04	1.03
สงขลา	18.01	17.01	1.01	2.23	1.80
สตูล	13.67	12.25	1.65	1.10	1.65

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าสัดส่วนการมีงานทำในสาขาบริการ มีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยจากปี 2557 จากร้อยละ 1.74 ลดลงในปี 2558 ร้อยละ 1.62 ซึ่งลดลงเล็กน้อย

สัดส่วนการมีงานทำสาขาการก่อสร้าง

หน่วย : ร้อยละ

ระดับของข้อมูล/ปี	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
-------------------	---------	---------	---------

ภาคใต้	5.97	5.69	5.53
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	6.14	5.39	5.50
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	5.62	5.05	4.40
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	6.64	6.44	6.39
ปัตตานี	8.74	8.41	8.64
ยะลา	1.85	1.93	2.09
นราธิวาส	10.64	10.80	9.64
สงขลา	5.57	5.79	5.87
สตูล	4.63	3.48	4.63

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าสัดส่วนการมีงานทำในสาขาบริการ มีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยจากปี 2557 จากร้อยละ 6.44 ลดลงในปี 2558 ร้อยละ 6.39 ซึ่งลดลงเล็กน้อย และจะส่งผลให้มีแนวโน้มลดลงในอนาคตในระยะยาว เนื่องจากผลกระทบทางเศรษฐกิจ

- ระดับการศึกษาของแรงงาน

ตารางสัดส่วนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่มีงานทำ ระดับประถมศึกษาและต่ำกว่าต่อกำลังแรงงานรวม

หน่วย : ร้อยละ

กลุ่มจังหวัดฯ/จังหวัด	2556	2557	2558
ภาคใต้	49.64	48.59	47.84
กลุ่มภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	49.73	50.54	49.33
กลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามัน	50.42	47.83	45.80
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	48.98	46.62	47.12
ปัตตานี	54.90	56.04	54.45
ยะลา	53.73	52.06	48.21
นราธิวาส	55.59	56.30	57.21
สงขลา	41.04	37.50	40.50
สตูล	51.51	49.90	46.24

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าสัดส่วนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่มีงานทำ ระดับประถมศึกษาและต่ำกว่าต่อกำลังแรงงานรวม มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2557 จากร้อยละ 46.62 เพิ่มขึ้นในปี 2558 ร้อยละ 47.12 ซึ่งเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

- อัตราการว่างงาน

หน่วย : ร้อยละ

ระดับของข้อมูล/ปี	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
-------------------	---------	---------	---------	---------	---------

ประเทศ	0.70	0.70	0.72	0.84	0.88
ภาคใต้	0.77	0.69	0.99	1.17	1.10
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	0.59	0.60	0.66	0.63	0.66
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	0.44	0.45	0.34	0.42	0.50
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	1.13	0.93	1.40	1.72	1.52
ปัตตานี	0.98	1.18	2.02	1.75	2.02
ยะลา	0.27	0.47	1.59	1.93	1.48
นราธิวาส	1.48	0.52	2.11	2.21	1.64
สงขลา	0.66	0.58	0.86	1.61	1.30
สตูล	0.72	0.66	0.59	0.89	1.55

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าอัตราการว่างงาน มีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยจากปี 2557 จากร้อยละ 1.72 ลดลงในปี 2558 ร้อยละ 1.52 ซึ่งลดลงจากเดิมเพียงเล็กน้อย

- **ผลิตภาพแรงงาน**

ผลิตภาพแรงงานในภาคใต้

หน่วย : บาท/คน/ปี

กลุ่มจังหวัดฯ/จังหวัด	2554	2555	2556
ภาคใต้	130,533	130,736	131,959
กลุ่มภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	104,707	105,893	106,631
กลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามัน	200,668	206,581	215,695
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	124,764	122,169	120,799
ปัตตานี	97,828	100,266	91,934
ยะลา	93,196	87,311	81,147
นราธิวาส	67,738	59,423	58,880
สงขลา	171,615	173,423	176,403
สตูล	133,667	129,246	123,655

ที่มา: 1.สำนักบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2. สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าผลิตภาพแรงงานในภาคใต้ มีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยจากปี 2555 จาก 122,169 บาท/คน/ปี ลดลงในปี 2556 เป็น 120,799 บาท/คน/ปี ซึ่งลดลงเล็กน้อย และจะส่งผลให้มีแนวโน้มลดลงในอนาคตในระยะยาว เนื่องจากผลกระทบทางเศรษฐกิจ

ผลิตภาพแรงงานสาขาเกษตรกรรม ล่าสัตว์ ป่าไม้ และการประมง

หน่วย : บาท/คน/ปี

กลุ่มจังหวัดฯ/จังหวัด	2554	2555	2556
-----------------------	------	------	------

ภาคใต้	65,686	63,961	65,572
กลุ่มภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	45,989	44,171	47,473
กลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามัน	90,336	90,164	100,275
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	78,201	77,602	73,450
ปัตตานี	116,241	163,577	148,392
ยะลา	37,652	34,492	30,944
นราธิวาส	55,036	45,811	47,624
สงขลา	85,442	83,613	83,241
สตูล	120,957	122,557	112,510

ที่มา: 1.สำนักบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2. สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าผลิตภาพแรงงานสาขาเกษตรกรรม ลำสัตว์ ป่าไม้ และการประมง มีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยจากปี 2555 จาก 77,602 บาท/คน/ปี ลดลงในปี 2556 เป็น 77,450 บาท/คน/ปี ซึ่งลดลงเล็กน้อย และจะส่งผลให้มีแนวโน้มลดลงในอนาคตในระยะยาว

ผลิตภาพแรงงานสาขาการผลิต

หน่วย : บาท/คน/ปี

กลุ่มจังหวัดฯ/จังหวัด	2554	2555	2556
ภาคใต้	193,196	243,884	213,838
กลุ่มภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	213,462	315,935	269,118
กลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามัน	157,095	180,085	173,340
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	190,036	222,618	192,560
ปัตตานี	83,372	70,921	64,793
ยะลา	276,965	311,498	243,662
นราธิวาส	36,358	48,799	46,039
สงขลา	270,472	379,251	309,261
สตูล	304,022	314,504	227,112

ที่มา: 1.สำนักบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2. สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าผลิตภาพแรงงานสาขาการผลิต มีแนวโน้มลดลงจากปี 2555 จาก 222,618 บาท/คน/ปี ลดลงในปี 2556 เป็น 192,560 บาท/คน/ปี ซึ่งอาจจะส่งผลให้มีแนวโน้มลดลงในอนาคตในระยะยาว

ผลิตภาพแรงงานสาขาการขนส่ง การขายปลีก

หน่วย : บาท/คน/ปี

กลุ่มจังหวัดฯ/จังหวัด	2554	2555	2556
-----------------------	------	------	------

ภาคใต้	98,335	83,447	80,167
กลุ่มภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	86,431	82,307	77,478
กลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามัน	132,322	106,854	102,861
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	94,870	73,106	71,563
ปัตตานี	49,448	37,674	33,971
ยะลา	139,229	109,748	102,433
นราธิวาส	66,877	43,486	39,020
สงขลา	112,239	93,726	95,859
สตูล	94,155	66,229	64,157

ที่มา: 1. สำนักบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
2. สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าผลิตภาพแรงงานสาขาขนส่ง การขายปลีก มีแนวโน้มลดลงจากปี 2555 จาก 73,106 บาท/คน/ปี ลดลงในปี 2556 เป็น 71,563 บาท/คน/ปี

ผลิตภาพแรงงานสาขาการก่อสร้าง

หน่วย : บาท/คน/ปี

กลุ่มจังหวัดฯ/จังหวัด	2554	2555	2556
ภาคใต้	91,215	89,148	89,008
กลุ่มภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	70,696	72,197	66,382
กลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามัน	145,930	141,988	124,783
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	91,373	84,945	93,763
ปัตตานี	32,326	28,760	27,555
ยะลา	160,919	174,459	218,167
นราธิวาส	37,611	28,498	25,673
สงขลา	173,984	156,837	190,095
สตูล	110,285	84,504	93,320

ที่มา: 1. สำนักบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
2. สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าผลิตภาพแรงงานสาขาการก่อสร้าง มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2555 จาก 84,945 บาท/คน/ปี เพิ่มขึ้นในปี 2556 เป็น 93,763 บาท/คน/ปี ซึ่งอาจจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคตในระยะยาว เนื่องจากการขาดแคลนแรงงานในสาขาการก่อสร้าง

1.5.3 ความยากจน

- สัดส่วนของประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน
ตารางเส้นความยากจน

หน่วย : บาท/คน/เดือน

ระดับของข้อมูล/ปี	ปี 2553	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557
ประเทศ	2,305	2,422	2,492	2,572	2,647
ภาคใต้	2,371	2,500	2,577	2,651	2,735
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	2,396	2,513	2,608	2,683	2,745
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	2,414	2,566	2,646	2,698	2,739
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	2,288	2,401	2,472	2,548	2,670
สงขลา	2,449	2,604	2,698	2,795	2,922
สตูล	2,254	2,351	2,438	2,496	2,587
ปัตตานี	2,170	2,284	2,325	2,380	2,508
ยะลา	2,380	2,477	2,587	2,677	2,803
นราธิวาส	2,187	2,287	2,314	2,391	2,531

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าเส้นความยากจน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2556 จาก 2,548 บาท/คน/เดือน เพิ่มขึ้นในปี 2557 เป็น 2,670 บาท/คน/เดือน

ตารางสัดส่วนคนจน

หน่วย : ร้อยละ

ระดับของข้อมูล/ปี	ปี 2553	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557
ประเทศ	16.91	13.15	12.64	10.94	10.53
ภาคใต้	14.77	10.07	13.32	10.96	13.79
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	7.84	7.36	8.41	7.42	9.21
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	10.16	7.51	9.90	7.09	6.93
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	23.83	14.19	23.69	20.35	25.98
สงขลา	8.70	3.17	3.73	1.49	5.94
สตูล	11.64	11.48	3.26	5.10	6.87
ปัตตานี	54.76	33.49	46.80	37.44	39.15
ยะลา	23.95	13.38	21.93	22.42	32.83
นราธิวาส	36.90	24.73	42.73	35.31	45.13

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าสัดส่วนคนจน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2556 จากร้อยละ 20.35 เพิ่มขึ้นในปี 2557 เป็นร้อยละ 25.98

ตารางจำนวนคนจน

หน่วย : พันคน

ระดับของข้อมูล/ปี	ปี 2553	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557
ประเทศ	11,041.7	8,766.5	8,402.1	7,305.1	7,057.4
ภาคใต้	1,304.9	907.0	1,196.9	991.5	1,254.8
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	276.2	260.5	276.86	252.10	312.70
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	186.6	139.5	182.27	132.70	135.80
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	842.1	507.0	737.8	606.7	806.3
สงขลา	128.7	48.3	56.0	22.6	90.4
สตูล	31.7	31.7	9.0	14.1	19.1
ปัตตานี	331.4	203.2	287.9	231.4	243.4
ยะลา	103.5	58.1	95.9	98.6	145.1
นราธิวาส	246.8	165.7	289.0	240.0	308.3

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าสัดส่วนคนจน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2556 จาก 606.7 พันคน เพิ่มขึ้นในปี 2557 เป็น 806.3 พันคน

ตารางจำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : บาท

ระดับของข้อมูล/ปี	ปี 2550	ปี 2552	ปี 2554	ปี 2556	ปี 2558
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	432,279	425,720	393,714	506,746	522,109
สงขลา	142,526	115,079	107,472	161,526	172,272
สตูล	116,896	183,123	101,355	155,314	145,458
ปัตตานี	80,120	82,370	83,777	109,103	141,540
ยะลา	56,369	18,902	60,167	35,829	22,272
นราธิวาส	36,368	26,246	40,943	44,974	40,567

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2556 จาก 506,746 บาท เพิ่มขึ้นในปี 2558 เป็น 522,109 บาท

1.5.4 สถาบันครอบครัว

- อัตราการหย่าร้าง

อัตราการหย่าร้างต่อพันครัวเรือน

หน่วย : พันครัวเรือน

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	2555	2556	2557
ภาคใต้	3.48	3.27	3.38
กลุ่มภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	3.59	3.44	3.51
กลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามัน	3.94	3.83	3.91
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	3.02	2.66	2.84
ปัตตานี	1.48	1.49	1.63
ยะลา	2.39	2.02	2.00
นราธิวาส	1.42	1.17	1.47
สงขลา	4.36	3.77	4.05
สตูล	3.31	3.17	2.92

ที่มา: สำนักทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

จากตาราง จะเห็นได้ว่าอัตราการหย่าร้าง มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2556 จาก 2.66 พันครัวเรือน เพิ่มขึ้นในปี 2557 เป็น 2.84 พันครัวเรือน

1.5.5 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

● จำนวนคดีอาชญากรรม
 ตารางสัดส่วนคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : ต่อประชากรแสนคน

จังหวัด/กลุ่มจังหวัดฯ	2555		2556		2557	
	จำนวน	สัดส่วน	จำนวน	สัดส่วน	จำนวน	สัดส่วน
ภาคใต้	5,192	57.3	4,905	53.7	4,645	50.4
กลุ่มจังหวัดฝั่งอ่าวไทย	2,159	60.5	2,032	56.6	1,775	49.2
กลุ่มจังหวัดฝั่งอันดามัน	1,066	56.8	1,014	53.6	1,085	56.7
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	1,967	54.4	1,859	50.9	1,785	48.4
สงขลา	665	99.0	615	90.6	657	95.7
สตูล	147	29.4	108	21.3	120	23.4
ปัตตานี	406	53.6	392	51.2	362	46.7
ยะลา	310	22.5	301	21.7	332	23.7
นราธิวาส	439	143.5	443	143.0	314	100.4

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าสัดส่วนคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ มีแนวโน้มลดลงจากปี 2556 จาก 50.9 ต่อประชากรแสนคน ลดลงในปี 2557 เป็น 48.4 ต่อประชากรแสนคน

ตารางสัดส่วนคดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : ต่อประชากรแสนคน

จังหวัด/กลุ่มจังหวัดฯ	2555		2556		2557	
	จำนวน	สัดส่วน	จำนวน	สัดส่วน	จำนวน	สัดส่วน
ภาคใต้	1,670	18.4	1,642	18.0	1,443	15.7
กลุ่มจังหวัดฝั่งอ่าวไทย	556	15.6	509	14.2	455	12.6
กลุ่มจังหวัดฝั่งอันดามัน	264	14.1	272	14.4	240	12.5
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	850	23.5	861	23.6	748	20.3
สงขลา	182	27.1	190	28.0	203	29.6
สตูล	41	8.2	33	6.5	30	5.9
ปัตตานี	242	32.0	260	33.9	209	27.0
ยะลา	154	11.2	168	12.1	164	11.7
นราธิวาส	231	75.5	210	67.8	142	45.4

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าสัดส่วนคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ มีแนวโน้มลดลงจากปี 2556 จาก 23.6 ต่อประชากรแสนคน ลดลงในปี 2557 เป็น 20.3 ต่อประชากรแสนคน แต่อย่างไรก็ตามการเกิดเหตุดังกล่าว

ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ก็ยังคงเป็นพื้นที่ที่มีคดีมากที่สุดเมื่อเทียบกับกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

● จำนวนการจับกุมคดียาเสพติด

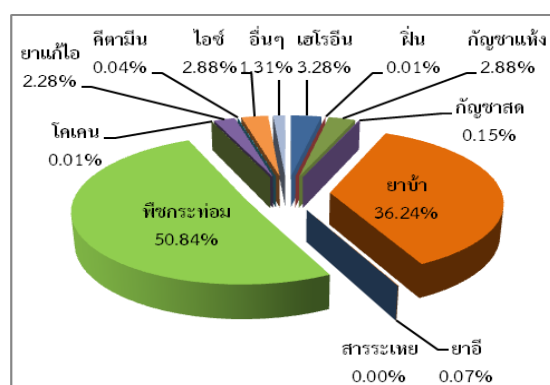
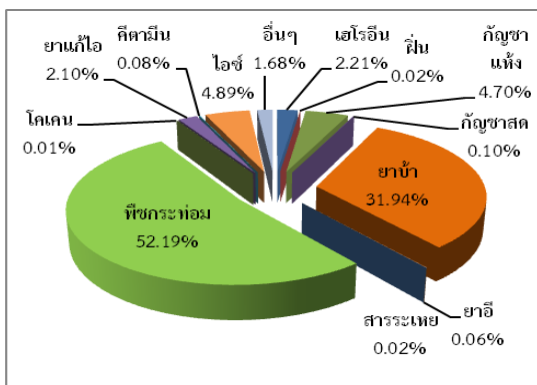
(1) ข้อมูลการจับกุม

ปัญหาด้านยาเสพติดในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในห้วงปี 2554 – 2556 มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในทุกปี แต่เมื่อพิจารณาในห้วงปี 2557 – 2558 (ม.ค.-ส.ค.) พบว่าสถิติการจับกุมคดียาเสพติดมีแนวโน้มลดลงโดยเฉพาะในจังหวัดยะลา แต่เมื่อพิจารณาจากข้อมูลใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (รวมจังหวัดสงขลาและจังหวัดสตูล) พบว่า สถิติการจับกุมในคดียาเสพติดมีจำนวนเพิ่มขึ้นในทุกปี โดยข้อมูลสถิติการจับกุมคดียาเสพติดของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ในห้วง 8 เดือนแรกของปี 2558 (มกราคม – สิงหาคม) คิดเป็นร้อยละ 46.17 ของสถิติการจับกุมคดียาเสพติดใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

จังหวัด	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558 (ม.ค.-ส.ค.)
ปัตตานี	2,453	2,496	2,985	3,370	2,502
ยะลา	2,128	2,355	3,120	2,426	1,617
นราธิวาส	2,900	3,565	4,147	4,236	2,587
รวม 3 จขต.	7,481	8,416	10,252	10,032	6,706
สงขลา	4,832	6,966	8,863	8,945	5,643
สตูล	1,296	1,763	2,935	3,222	2,177
รวม 2 จขต.	6,128	8,729	11,798	12,167	7,820
รวม 5 จขต.	13,609	17,145	22,050	22,199	14,526

ที่มา : สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค 9

ยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในห้วงปี 2558 (ม.ค.-ส.ค.) มากกว่าร้อยละ 50 ได้แก่ พืชกระท่อม รองลงมา คือ ยาบ้า ไอซ์ กัญชาแห้งและเฮโรอีน โดยส่วนใหญ่ ไอซ์จะมีการแพร่ระบาดมากในจังหวัดสงขลา ส่วนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดมากที่สุด คือ พืชกระท่อม รองลงมาคือ ยาบ้า เฮโรอีน ไอซ์และกัญชาแห้ง โดยเฮโรอีนจะมีการแพร่ระบาดมากที่สุดในจังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี และมีการแพร่ระบาดมากกว่าไอซ์และกัญชาแห้ง

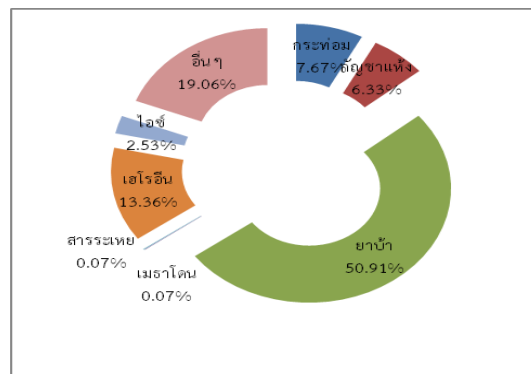
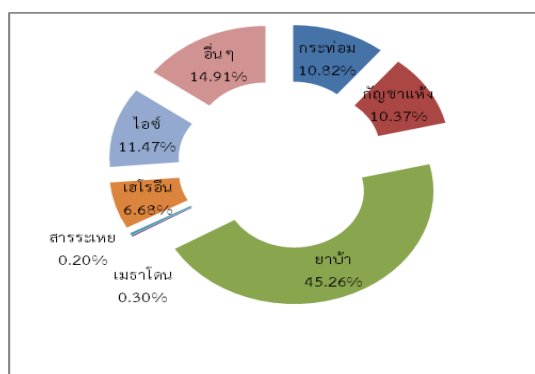
(2) ข้อมูลการบำบัดรักษา

การเข้ารับบำบัดรักษา ยาเสพติดในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในห้วงปี 2554 –2558 (ม.ค.-ส.ค.) พบว่า มีแนวโน้มลดลงในทุกจังหวัด โดยในปี 2555 จะมีผู้เข้ารับการบำบัดรักษามากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากนโยบายของรัฐบาล ทั้งนี้ การเข้ารับการบำบัดรักษา ยาเสพติดในห้วงปี 2558 (ม.ค.-ส.ค.) ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 39.65 ของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยจังหวัดที่มีผู้เข้ารับการบำบัดรักษามากที่สุดใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ สงขลา

ยาเสพติดที่มีผู้เข้ารับการบำบัดรักษามากที่สุดในห้วงปี 2558 (ม.ค.-ส.ค.) ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ยาบ้า ไอซ์ พืชกระท่อม กัญชาแห้งและเฮโรอีน ส่วนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยาเสพติดที่มีผู้เข้ารับการบำบัดรักษามากที่สุด คือ ยาบ้า เฮโรอีน พืชกระท่อม กัญชาแห้งและไอซ์

จังหวัด	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558 (ม.ค.-ส.ค.)
ปัตตานี	960	1,946	1,749	1,586	585
ยะลา	727	2,487	1,980	986	312
นราธิวาส	1,691	2,829	2,449	1,755	506
รวม 3 จชต.	3,378	7,262	6,178	4,327	1,403
สงขลา	3,527	8,172	7,007	4,728	2,006
สตูล	701	2,663	2,205	1,663	526
รวม 2 จชต.	4,228	10,835	9,212	6,391	2,532
รวม 5 จชต.	7,606	18,097	15,390	10,718	3,935

ที่มา : สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค 9

(3) แนวโน้ม ข้อพิจารณาและข้อเสนอแนะ

1. สถานการณ์นำเข้าพืชกระท่อมเข้ามาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังคงมีอย่างต่อเนื่อง โดยนักค้ามาเลเซียและนักค้าในพื้นที่ นำเข้าผ่านทางด่านศุลกากร และตามช่องทางธรรมชาติในพื้นที่ชายแดนที่มีอาณาเขตติดกับประเทศมาเลเซียทั้งทางบก ทางน้ำ ทางทะเล ส่วนใหญ่เป็นการนำมาจำหน่ายในพื้นที่เพื่อนำมาเป็นส่วนผสมของสีคุนร้อยซึ่งมีการแพร่ระบาดมากในกลุ่มเด็กและเยาวชน

2. สถานการณ์การแพร่ระบาดของสีคุนร้อยในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังคงมีการแพร่ระบาดมากขึ้นเรื่อยๆ ทุกพื้นที่ โดยกลุ่มเป้าหมายหลักยังคงเป็นกลุ่มเด็กและเยาวชน ส่งผลให้การค้าและการแพร่ระบาดของพืชกระท่อม ยาแก้ไอและอัลปราโซแลม ซึ่งเป็นส่วนผสมของสีคุนร้อย มีการค้าและการแพร่ระบาดเพิ่มสูงขึ้นด้วย

3. ยาบ้า ยังคงเป็นยาเสพติดที่ยังคงมีการค้าและการแพร่ระบาดในทุกพื้นที่ของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ถึงแม้ว่าจะมีการค้าและแพร่ระบาดที่ลดลงแต่ยังคงเป็นยาเสพติดที่มีการค้าและการแพร่ระบาดในอันดับที่ 1 และ 2 ของทุกจังหวัด จึงควรต้องมีการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง ในบางพื้นที่หาซื้อได้ง่าย ราคาซื้อขายไม่สูงมาก ผู้ค้ามีทั้งผู้ค้ารายเก่าและผู้ค้ารายใหม่ que พัฒนาจากการเป็นผู้เสพ

4. สถานการณ์การลักลอบนำยาแก้ไอเข้ามาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความถี่และปริมาณของกลางมากขึ้น โดยส่วนใหญ่จะเป็นการลักลอบนำเข้ามาเพื่อจำหน่ายให้กับกลุ่มผู้เสพลีศูนย์ร้อย

5. เฮโรอีน เป็นยาเสพติดที่เริ่มกลับมาแพร่ระบาดมากขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดปัตตานีและจังหวัดนราธิวาส โดยจากสถิติการจับกุมและแพร่ระบาด พบว่า เฮโรอีนเป็นยาเสพติดที่แพร่ระบาดมากเป็นอันดับ 3 ในพื้นที่ รองจากยาบ้าและพืชกระท่อม อีกทั้ง จากข้อมูลการเข้ารับบำบัดยาเสพติด พบว่าการเข้ารับการบำบัดยาเสพติดประเภทเฮโรอีนมีแนวโน้มสูงขึ้น ซึ่งต้องเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง

6. สถานการณ์การแพร่ระบาดของทรามาดอลและอัลปราโซแลมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังคงพบการแพร่ระบาดมาก โดยทรามาดอลยังคงมีการแพร่ระบาดมากในพื้นที่จังหวัดสตูล ส่วนอัลปราโซแลมมีการแพร่ระบาดมากในพื้นที่จังหวัดสตูลและจังหวัดสงขลา นอกจากนี้ยังคงพบการลักลอบส่งเข้ามาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ทางไปรษณีย์อย่างต่อเนื่อง

● จำนวนครัวเรือนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
 ตารางสัดส่วนคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : ต่อประชากรแสนคน

จังหวัด/กลุ่มจังหวัดฯ	2555		2556		2557	
	จำนวน	สัดส่วน	จำนวน	สัดส่วน	จำนวน	สัดส่วน
ภาคใต้	8,265	91.2	8,333	91.3	8,490	92.2
กลุ่มจังหวัดฝั่งอ่าวไทย	2,723	76.3	3,047	84.9	2,609	72.3
กลุ่มจังหวัดฝั่งอันดามัน	1,866	99.4	1,805	95.5	1,972	103.1
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	3,676	101.7	3,481	95.3	3,909	106.0
สงขลา	1,859	276.8	1,440	212.1	1,306	190.3
สตูล	210	41.9	196	38.7	246	48.1
ปัตตานี	430	56.8	560	73.1	693	89.4
ยะลา	504	36.6	610	43.9	917	65.4
นราธิวาส	673	220.0	675	217.9	747	238.9

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าสัดส่วนคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2556 จาก 95.3 ต่อประชากรแสนคน เพิ่มขึ้นในปี 2557 เป็น 106.0 ต่อประชากรแสนคน ซึ่งอาจจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นได้แต่อย่างไรก็ตามการเกิดเหตุดังกล่าวในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ก็ยังคงเป็นพื้นที่ที่มีคดีมากที่สุดเมื่อเทียบกับกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน

1.5.6 สาธารณสุข

● จำนวนสถานบริการสาธารณสุข

การให้บริการด้านสาธารณสุขในพื้นที่ มีจำนวนสถานพยาบาลทั้งสิ้น 1,340 แห่ง จำแนกเป็น โรงพยาบาล 80 แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 537 แห่ง ศูนย์บริการสาธารณสุข 89 แห่ง และคลินิกรวมทุกประเภท 634 แห่ง เมื่อพิจารณาจากจำนวนบุคลากรรวมทั้งหมด พบว่า มีแพทย์จำนวน 1,196 คน ทันตแพทย์ 292 คน เภสัชกร 375 คน และพยาบาล 6,206 คน โดยจังหวัดสงขลามีจำนวนสถานพยาบาลมากที่สุด กล่าวคือ มีโรงพยาบาลของรัฐบาล 36 แห่ง ทั้งนี้เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีจำนวนประชากรอยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังสามารถให้บริการไปยังเมืองอื่นๆ ในพื้นที่ใกล้เคียงได้อีกด้วย

- จังหวัดสงขลา มีจำนวนสถานพยาบาลรวม 617 แห่ง จำนวนเตียง 3,613 เตียง
- จังหวัดสตูล มีจำนวนสถานพยาบาลรวม 117 แห่ง จำนวนเตียง 254 เตียง
- จังหวัดปัตตานี มีจำนวนสถานพยาบาลรวม 234 แห่ง จำนวนเตียง 825 เตียง
- จังหวัดยะลา มีจำนวนสถานพยาบาลรวม 183 แห่ง จำนวนเตียง 967 เตียง
- จังหวัดนราธิวาส มีจำนวนสถานพยาบาลรวม 189 แห่ง จำนวนเตียง 760 เตียง

● สัดส่วนบุคลากรทางการแพทย์ (แพทย์ ทันตแพทย์ เภสัชกร พยาบาลวิชาชีพ)

ตารางแสดงจำนวนและสัดส่วนแพทย์ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : คน

จังหวัด/กลุ่มจังหวัดฯ	2556		2557		2558	
	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	1,381	2,630	911	4,007	904	3,958
ปัตตานี	163	4,142	128	5,400	112	6,172
ยะลา	180	2,797	142	3,478	140	3,202
นราธิวาส	163	4,673	152	5,005	143	5,382
สงขลา	799	1,732	409	3,414	436	3,225
สตูล	76	4,050	80	3,853	73	4,302

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา

จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนแพทย์ มีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยจากปี 2557 จาก 911 คน ลดลงในปี 2558 เป็น 904 คน ซึ่งอาจจะมีแนวโน้มลดลงอีกในอนาคต เนื่องจากปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ บุคลากรด้านการแพทย์ไม่ยอมลงไปปฏิบัติหน้าที่

ตารางแสดงจำนวนและสัดส่วนทันตแพทย์ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : คน

จังหวัด/กลุ่มจังหวัดฯ	2556		2557		2558	
	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	393	9,243	249	14,600	268	13,350
ปัตตานี	56	12,058	43	6,075	50	13,825
ยะลา	51	9,872	33	14,964	39	11,490
นราธิวาส	40	19,044	40	19,029	41	18,772
สงขลา	213	6,499	96	14,546	102	13,786
สตูล	33	9,328	37	8,331	36	8,726

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา

จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนทันตแพทย์ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี 2557 จาก 249 คน เพิ่มขึ้นในปี 2558 เป็น 268 คน ซึ่งอาจจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอีกในอนาคต เนื่องจากมาตรการจูงใจเรื่องค่าตอบแทนซึ่งสูงกว่าตำแหน่งอื่น

ตารางแสดงจำนวนและสัดส่วนเภสัชกรในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : คน

จังหวัด/กลุ่มจังหวัดฯ	2556		2557		2558	
	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร	จำนวน	สัดส่วนต่อประชากร
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	538	6,752	419	8,712	450	7,950
ปัตตานี	77	8,769	70	9,875	83	8,328
ยะลา	83	6,066	62	7,965	64	7,004
นราธิวาส	79	9,643	81	9,392	90	8,552
สงขลา	257	5,386	159	8,783	163	8,627
สตูล	42	7,329	47	6,559	50	6,543

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา

จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนเภสัชกร มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2557 จาก 419 คน เพิ่มขึ้นในปี 2558 เป็น 450 คน ซึ่งอาจจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอีกในอนาคต เนื่องจากมาตรการจูงใจในเรื่องค่าตอบแทน

● อัตราการตายของทารกต่อการเกิดมีชีพพันคน

ตารางแสดงอัตราการตายของทารกอายุต่ำกว่า 1 ปี ต่อการเกิดมีชีพ 1,000 คน

จังหวัด	2556		2557		2558		2559 (ไตรมาสที่ 1)	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
ปัตตานี	123	10.59	26	4.06	91	8.04	0	0
ยะลา	38	4.00	61	6.79	35	4.62	6	2.00
นราธิวาส	62	4.96	33	2.61	137	11.44	24	7.61
สงขลา	107	4.76	98	4.46	32	3.18	-	-
สตูล	23	5.99	23	4.71	14	3.10	4	3.36
รวม 5 จชต.	353	5.89	241	4.39	309	6.80	34	3.31

ที่มา : ศูนย์อนามัยที่ 12 จังหวัดยะลา

จากการเปรียบเทียบอัตราตายของทารกอายุต่ำกว่า 1 ปี และอัตราส่วนการตายของมารดาใน ปีงบประมาณ 2555-2558 โดยในปีงบประมาณ 2558 เป็นข้อมูลไตรมาสที่ 3 (ตุลาคม 2557 – มิถุนายน 2558) พบว่า ในภาพรวม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ อัตราการตายของทารกจะขึ้น ๆ ลง ๆ และค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมาย ระดับประเทศที่กำหนดไว้ไม่เกิน 15 ต่อพันการเกิดมีชีพ ทั้งนี้อาจจะมีการตกจดทะเบียนการตายของทารก โดยเฉพาะใน รายที่คลอดที่บ้านและตายหลังคลอดเมื่ออายุทารกยังน้อย เนื่องจากไม่มีการแจ้งเกิด ทำให้ไม่มีการแจ้งเมื่อเด็กตายด้วย หรือมีการแจ้งตายล่าช้ากว่าที่กำหนด

ตารางแสดงอัตราการตายของมารดา ต่อการเกิดมีชีพ 100,000 คน

จังหวัด	2556		2557		2558		2559 (ไตรมาสที่ 1)	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
ปัตตานี	7	59.00	5	43.39	4	35.45	0	0
ยะลา	5	52.73	2	22.27	6	79.16	1	33.26
นราธิวาส	8	63.94	7	55.35	4	33.39	4	126.78
สงขลา	7	31.15	10	45.55	11	52.33	1	18.35
สตูล	1	19.76	3	61.37	0	0.0	0	0
รวม 5 จชต.	28	45.61	27	45.01	25	44.35	6	38.16

** หมายเหตุ อัตราการตายของจังหวัดสงขลาสูงเนื่องจากได้รับ Refer มาจากจังหวัดอื่นด้วย

ที่มา : ศูนย์อนามัยที่ 12 จังหวัดยะลา

อัตราส่วนการตายของมารดาในภาพรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยสูงกว่าเป้าหมายระดับประเทศที่กำหนดไว้ไม่เกิน 15 ต่อแสนการเกิดมีชีพกว่า 4 เท่า เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่าในไตรมาส 3 ปี 2558 จังหวัดยะลามีอัตราส่วน การตายของมารดาสูงกว่าจังหวัดอื่น ๆ รองลงมาได้แก่ จังหวัดสงขลา นราธิวาสและปัตตานีตามลำดับ โดยจังหวัดสตูล ไม่มีรายงานการตายของมารดา จากการวิเคราะห์การตายของมารดาในปีงบประมาณ 2558 พบว่า การตายจากสาเหตุ ทางตรงทางสูติศาสตร์ เช่น ตกเลือดหลังคลอด ภาวะน้ำคร่ำอุดตันในกระแสเลือด มีอัตราที่ลดลง แต่สาเหตุทางอ้อมที่ ส่งผลให้แม่ที่ตั้งครรภ์มีภาวะเสี่ยงมากขึ้น เช่น โรคหัวใจ ความดันโลหิตสูง วัณโรค เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากหญิงตั้งครรภ์ อาจจะไม่ทราบว่าเป็นโรคเหล่านี้ไม่ควรตั้งครรภ์ หรือหากตั้งครรภ์แล้วต้องอยู่ในความดูแลอย่างใกล้ชิดจากบุคลากร ทางการแพทย์และสาธารณสุข รวมทั้งการฝากครรภ์เร็ว ฝากครรภ์เมื่ออายุครรภ์น้อยกว่า 12 สัปดาห์ ฝากครรภ์ตามนัด ทุกครั้งเพราะจะทำให้สามารถเฝ้าระวังและคัดกรองภาวะเสี่ยงได้เร็วขึ้น

• อัตราการเจ็บป่วยด้วยโรคที่สำคัญ 5 ลำดับ
 ตารางรายงานการเจ็บป่วย 5 โรคสำคัญ

หน่วย : อัตราต่อประชากรแสนคน

จังหวัด/กลุ่มจังหวัดฯ	2555		2556		2557	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
ภาคใต้	103,043	1,142.89	389,197	4,278.87	378,406	4,126.58
กลุ่มจังหวัดฝั่งอ่าวไทย	41,627	1,171.05	154,697	4,322.38	150,053	4,168.59
กลุ่มจังหวัดฝั่งอันดามัน	19,365	1,036.86	83,787	4,446.65	82,887	4,359.00
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	42,051	1,170.13	150,713	4,148.97	145,466	3,964.91
สงขลา	21,494	1,565.71	71,796	5,186.70	70,477	10,326.12
สตูล	2,844	936.53	10,140	3,293.96	9,828	1,930.75
ปัตตานี	5,810	870.35	18,290	2,708.72	16,786	2,178.66
ยะลา	5,284	1,062.56	19,659	3,904.65	18,057	1,293.85
นราธิวาส	6,619	879.74	30,828	4,046.89	30,318	9,741.25

ที่มา : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข

จากตาราง จะเห็นได้ว่าอัตราการเจ็บป่วย 5 โรคสำคัญ มีแนวโน้มลดลงจากปี 2556 จาก 4,148.97 อัตราต่อประชากรแสนคน ลดลงในปี 2557 เป็น 3,964.91 อัตราต่อประชากรแสนคน ซึ่งอาจจะมีแนวโน้มลดลงในอนาคต

หน่วย : อัตราต่อประชากรแสนคน

จังหวัด/กลุ่มจังหวัดฯ	ปี 2555				
	หัวใจ	เบาหวาน	ความดัน	หลอดเลือด	มะเร็ง
ภาคใต้	409.09	137.97	90.35	165.65	339.83
กลุ่มจังหวัดฝั่งอ่าวไทย	395.37	148.56	91.68	184.01	351.42
กลุ่มจังหวัดฝั่งอันดามัน	378.50	148.26	103.77	173.48	232.86
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	438.57	122.13	82.06	143.42	383.95
สงขลา	482.81	115.90	41.81	203.45	721.74
สตูล	383.31	141.27	72.45	150.16	189.35
ปัตตานี	396.82	131.83	128.83	75.20	137.67
ยะลา	451.25	129.50	90.29	134.13	257.40
นราธิวาส	408.83	112.31	112.44	97.82	148.33

ที่มา : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข

จากตาราง จะเห็นได้ว่าในปี 2555 ประชากรส่วนใหญ่จะเจ็บป่วยสูงสุดด้วยโรคหัวใจ ในอัตรา 438.57 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาเป็นโรคมะเร็ง หลอดเลือด เบาหวาน และความดัน ตามลำดับ

หน่วย : อัตราต่อประชากรแสนคน

จังหวัด/กลุ่มจังหวัดฯ	ปี 2556				
	หัวใจ	เบาหวาน	ความดัน	หลอดเลือด	มะเร็ง
ภาคใต้	1,107.33	835.52	1,462.84	337.33	535.85
กลุ่มจังหวัดฝั่งอ่าวไทย	1,106.32	864.47	1,459.58	368.15	523.87
กลุ่มจังหวัดฝั่งอันดามัน	1,136.09	948.64	1,620.57	375.74	365.61
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	1,093.39	748.32	1,384.24	287.04	635.97
สงขลา	1216.92	855.93	1423.75	401.02	1289.09
สตูล	843.63	694.20	1263.01	273.20	219.92
ปัตตานี	884.00	541.60	960.27	154.76	168.09
ยะลา	1146.43	757.93	1374.25	287.00	339.04
นราธิวาส	1120.42	751.54	1743.83	202.82	228.28

ที่มา : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข

จากตาราง จะเห็นได้ว่าในปี 2556 ประชากรส่วนใหญ่จะเจ็บป่วยสูงสุดด้วยโรคความดัน ในอัตรา 1,384.24 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาเป็นโรคหัวใจ เบาหวาน มะเร็ง และหลอดเลือด ตามลำดับ

หน่วย : อัตราต่อประชากรแสนคน

จังหวัด/กลุ่มจังหวัดฯ	ปี 2557				
	หัวใจ	เบาหวาน	ความดัน	หลอดเลือด	มะเร็ง
ภาคใต้	1,083.33	816.90	1,409.44	329.00	487.92
กลุ่มจังหวัดฝั่งอ่าวไทย	1,054.48	844.45	1,441.82	365.01	462.83
กลุ่มจังหวัดฝั่งอันดามัน	1,103.59	973.54	1,544.61	369.60	367.65
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	1,101.14	708.67	1,307.61	272.62	574.87
สงขลา	2637.32	1667.37	2814.75	773.91	2432.78
สตูล	478.96	417.86	749.08	168.16	116.69
ปัตตานี	699.18	420.65	786.14	133.29	139.40
ยะลา	401.69	242.41	449.20	101.53	99.03
นราธิวาส	2881.44	1885.73	4056.13	456.25	461.71

ที่มา : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข

จากตาราง จะเห็นได้ว่าในปี 2557 ประชากรส่วนใหญ่จะเจ็บป่วยสูงสุดด้วยโรคความดัน ในอัตรา 1,307.61 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาเป็นโรคหัวใจ เบาหวาน มะเร็ง และหลอดเลือด ตามลำดับ

● อัตราการฆ่าตัวตายต่อประชากรแสนคน

ตารางแสดงจำนวนและอัตราผู้ป่วยทางสุขภาพจิตของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : จำนวนคน/คนแสนคน

จังหวัด/กลุ่มจังหวัดฯ	2554		2555		2556	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
ภาคใต้	224,579	2,514.19	203,834	2,260.80	114,547	1,254.43
กลุ่มจังหวัดฝั่งอ่าวไทย	98,622	2,792.31	92,467	2,601.28	62,714	1,746.92
กลุ่มจังหวัดฝั่งอันดามัน	31,601	1,710.94	35,020	1,875.08	17,972	950.57
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	94,356	2,655.26	76,347	2,125.22	33,861	927.49
ปัตตานี	11,786	1,787.46	2,083	312.04	4,921	724.92
ยะลา	4,205	857.16	6,826	1,372.64	4,254	840.48
นราธิวาส	7,474	1,006.91	21,052	2,798.04	5,012	654.18
สงขลา	54,883	4,029.54	29,260	2,131.42	13,257	953.82
สตูล	16,008	5,348.21	17,126	5,639.62	6,417	2,071.38

ที่มา : กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนผู้ป่วยทางสุขภาพจิต มีแนวโน้มลดลงครึ่งหนึ่งจากปี 2555 จาก 76,347 คนต่อประชากรแสนคน ลดลงในปี 2556 เป็น 33,861 คนต่อประชากรแสนคน เนื่องจากสามารถปรับตัวได้

ตารางแสดงจำนวนและอัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : จำนวนศพ/ศพแสนคน

จังหวัด/กลุ่มจังหวัดฯ	2554		2555		2556	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
ภาคใต้	527	5.90	578	6.41	546	5.98
กลุ่มจังหวัดฝั่งอ่าวไทย	273	7.73	299	8.41	301	8.38
กลุ่มจังหวัดฝั่งอันดามัน	133	7.20	159	8.51	126	6.66
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	121	3.41	120	3.34	119	3.26
ปัตตานี	12	1.82	2	0.3	8	1.18
ยะลา	14	2.85	17	3.42	11	2.17
นราธิวาส	8	1.08	7	0.93	12	1.57
สงขลา	76	5.58	77	5.61	80	5.76
สตูล	11	3.68	17	5.6	8	2.58

ที่มา : กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนศพในการฆ่าตัวตายสำเร็จ มีแนวโน้มลดลงน้อยมากจนเกือบคงที่จากปี 2555 จาก 120 ศพต่อศพแสนคน ลดลงในปี 2556 เป็น 119 ศพต่อศพแสนคน

ตารางแสดงจำนวนและอัตราผู้ป่วยโรคจิตของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : หน่วย : จำนวนคน/คนแสนคน

จังหวัด/กลุ่มจังหวัดฯ	2554		2555		2556	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
ภาคใต้	55,057	616.37	47,196	523.47	45,815	501.73
กลุ่มจังหวัดฝั่งอ่าวไทย	21,416	606.36	19,152	538.70	23,801	662.99
กลุ่มจังหวัดฝั่งอันดามัน	9,718	526.15	9,247	495.11	7,104	375.74
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	23,923	673.21	18,797	523.06	14,910	408.40
ปัตตานี	1,471	223.09	527	78.95	1,632	240.41
ยะลา	1,576	321.26	2,444	491.46	1,881	371.64
นราธิวาส	1,450	195.35	7,684	1,021.29	2,581	336.88
สงขลา	15,383	1129.43	4,471	325.69	5,369	386.29
สตูล	4,043	1350.75	3,671	1,191.08	3,447	1112.68

ที่มา : กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนผู้ป่วยโรคจิต มีแนวโน้มลดลงจากปี 2555 จาก 18,797 คนต่อคนแสนคน ลดลงในปี 2556 เป็น 14,910 คนต่อคนแสนคน เนื่องจากประชาชนให้ความร่วมมือกับมาตรการภาครัฐ ส่งผลต่อสถานการณ์ภาพรวมของความไม่สงบดีขึ้น

1.5.7 การศึกษา

- จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากร
ตารางแสดงจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15-59 ปี

หน่วย : ปี

ระดับของข้อมูล/ปี	ปี 2553	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557
ประเทศ	9.00	9.10	8.80	8.77	8.91
ภาคใต้	9.19	9.16	8.95	9.04	9.24
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	9.45	9.33	8.96	8.90	9.13
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	9.26	9.12	8.95	9.22	9.32
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	8.86	9.04	8.93	9.00	9.26
ปัตตานี	9.00	8.90	8.45	8.90	9.10
ยะลา	8.60	9.00	8.92	8.70	9.20
นราธิวาส	8.70	8.60	7.94	8.30	8.80
สงขลา	9.40	9.50	10.07	10.00	10.10
สตูล	8.60	9.20	9.25	9.10	9.10

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศทางการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
จากตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนปีการศึกษา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2556 จาก 9 ปี เพิ่มขึ้นในปี 2557 เป็น 9.26 ปี เนื่องจากประชาชนให้ความสำคัญกับการศึกษา

- จำนวนสถานศึกษาในระบบโรงเรียน
ตาราง แสดงมหาวิทยาลัยในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

จังหวัด ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	ชื่อมหาวิทยาลัย
สงขลา	1. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ 2. มหาวิทยาลัยทักษิณ 3. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย 4. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา 5. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
ปัตตานี	1. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
นราธิวาส	1. มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
ยะลา	1. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

- ค่าเฉลี่ยคะแนน O-Net ป.6 ในวิชาสำคัญ (ภาษาไทย สังคม ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์)

หน่วย : ร้อยละ

ระดับของข้อมูล/ปี	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
ประเทศ	39.30	42.35	44.98
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	36.80	39.03	40.71
ปัตตานี	33.00	34.15	35.39
ยะลา	32.06	33.60	36.83
นราธิวาส	41.28	43.27	42.49
สงขลา	43.35	44.91	46.19
สตูล	35.51	39.21	42.63

ที่มา: สنج.เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15, 16

จากตาราง จะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยคะแนน O-Net ป.6 ในวิชาสำคัญ (ภาษาไทย สังคม ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2557 จากร้อยละ 39.03 เพิ่มขึ้นในปี 2558 เป็นร้อยละ 40.7 ซึ่งอาจจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคต แต่อย่างไรก็ยังคงตกเกณฑ์กลางของประเทศ

- ค่าเฉลี่ยคะแนน O-Net ม.3 ในวิชาสำคัญ (ภาษาไทย สังคม ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์)

หน่วย : ร้อยละ

ระดับของข้อมูล/ปี	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
ประเทศ	35.47	35.54	37.91
ภาคใต้		40.73	37.47
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	35.42	35.82	36.76
ปัตตานี	34.36	34.13	36.69
ยะลา	36.21	36.63	39.25
นราธิวาส	34.67	34.20	35.04
สงขลา	41.18	42.70	39.20
สตูล	30.70	31.42	33.60

ที่มา: สنج.เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15, 16

จากตาราง จะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยคะแนน O-Net ม.3 ในวิชาสำคัญ (ภาษาไทย สังคม ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2557 จากร้อยละ 35.82 เพิ่มขึ้นในปี 2558 เป็นร้อยละ 36.76 ซึ่งอาจจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคต แต่อย่างไรก็ยังคงตกเกณฑ์กลางของภาคใต้และของประเทศประเทศ

- ค่าเฉลี่ยคะแนน O-Net ม.6 ในวิชาสำคัญ (ภาษาไทย สังคม ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์)

หน่วย : ร้อยละ

ระดับของข้อมูล/ปี	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
ประเทศ	31.72	33.00	34.81
ภาคใต้		35.50	33.63
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	32.30	33.32	33.53
ปัตตานี	28.87	30.48	32.00
ยะลา	30.68	32.14	34.10
นราธิวาส	27.93	29.73	31.37
สงขลา	39.22	39.22	36.96
สตูล	34.81	35.04	33.24

ที่มา: สนง.เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15, 16

จากตาราง จะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยคะแนน O-Net ม.6 ในวิชาสำคัญ (ภาษาไทย สังคม ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2557 จากร้อยละ 33.32 เพิ่มขึ้นในปี 2558 เป็นร้อยละ 33.53 ซึ่งอาจจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคต แต่อย่างไรก็ยังคงตกเกณฑ์กลางของภาคใต้และของประเทศประเทศ

1.6 โครงสร้างพื้นฐาน

➤ ด้านการคมนาคมขนส่ง

โครงสร้างพื้นฐานเพื่อการคมนาคมขนส่งของกลุ่มจังหวัดได้รับการพัฒนาให้มีความเชื่อมโยงทั้งภายในกลุ่มจังหวัด ระหว่างกลุ่มจังหวัด และสามารถเชื่อมโยงสู่ต่างประเทศได้อย่างสะดวกทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ดังนี้

(1) การขนส่งทางบก

(1.1) ระบบคมนาคมขนส่งทางถนน

ระบบคมนาคมขนส่งในพื้นที่อนุภาคมีถนนสายสำคัญหลายสาย มีทางหลวงแผ่นดินสายหลักและสายรองทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างจังหวัดและภายในจังหวัด ทำให้การคมนาคมขนส่งในอนุภาคมีประสิทธิภาพสามารถเดินทางได้อย่างสะดวก โดยมีเส้นทางสำคัญดังนี้

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 หรือ ถนนเพชรเกษม เป็นทางหลวงสายประธานของภาคใต้ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 42 หรือที่เรียกกันว่า ถนนเพชรเกษมสายปัตตานี-นราธิวาส เป็นเส้นทางหลักที่เชื่อมจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาสเข้ากับจังหวัดสงขลา ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 43 เป็นทางหลวงเส้นใหม่ที่ตัดขึ้นเพื่อย่นระยะทางจากจังหวัดสงขลาไปยังจังหวัดปัตตานีเป็นเส้นทางหลักที่เชื่อมจังหวัดสงขลา กับจังหวัดปัตตานี และทางหลวงหมายเลข 406, 407, 408, 409, 410, 414, 416 และ 418 เป็นต้น ส่วนทางหลวงหมายเลข 4066 ซึ่งเชื่อมจากกะรอบาตะ - บ้านทอน - สนามบินนราธิวาส และเชื่อมกับอำเภอยี่งอ รือเสาะ และรามัน จังหวัดยะลา

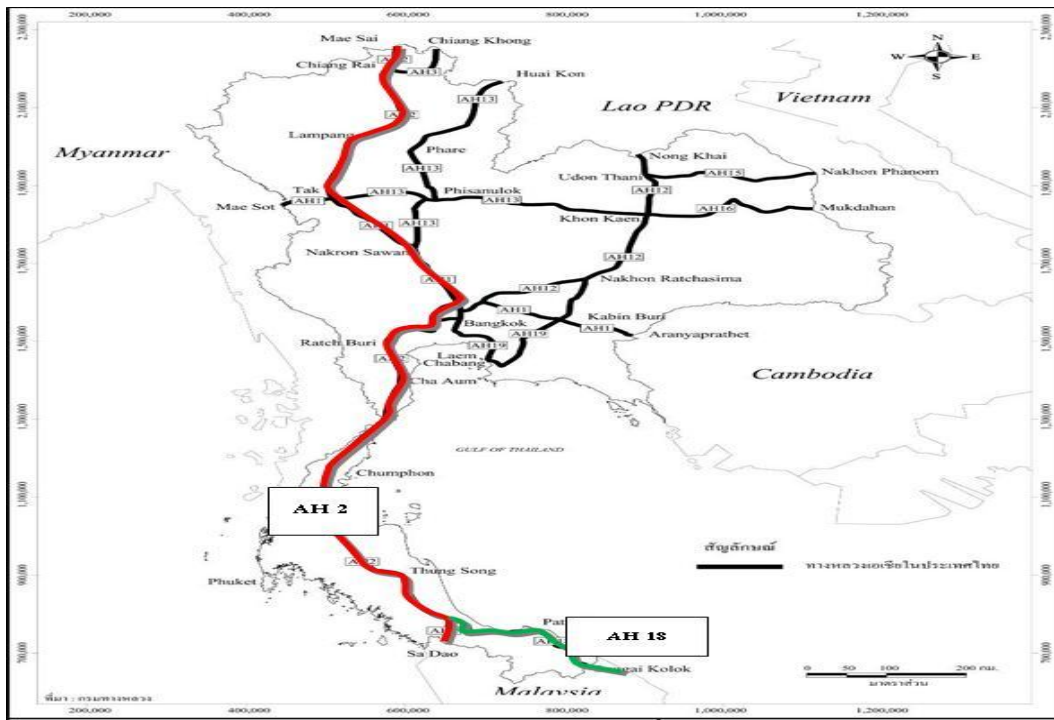
(1.2) สถานีขนส่งผู้โดยสาร ในพื้นที่อนุภาคทั้ง 5 จังหวัด มีสำนักงานขนส่ง 12 แห่ง โดยตั้งอยู่ในจังหวัดสงขลา 3 แห่ง จังหวัดสตูล 2 แห่ง จังหวัดปัตตานี 2 แห่ง จังหวัดยะลา 2 แห่ง และจังหวัดนราธิวาส 3 แห่ง และมีสถานีขนส่งผู้โดยสารที่อยู่ในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งสิ้น 5 แห่ง ดังนี้

ลำดับ	จังหวัด	ชื่อสถานี	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
1	สงขลา	สถานีขนส่งผู้โดยสาร อ.หาดใหญ่	เทศบาลนครหาดใหญ่	
		สถานีขนส่งผู้โดยสาร อ.เมืองสงขลา	เทศบาลนครสงขลา	
2	ปัตตานี	สถานีขนส่งผู้โดยสาร จ.ปัตตานี	องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี	
3	ยะลา	สถานีขนส่งผู้โดยสาร จ.ยะลา	เทศบาลนครยะลา	
4	นราธิวาส	สถานีขนส่งผู้โดยสาร จ.นราธิวาส	เทศบาลเมืองนราธิวาส	
		สถานีขนส่งผู้โดยสาร อ.สุโหงโกลก	สำนักงานขนส่งจ.นราธิวาส	
5	สตูล	สถานีขนส่งผู้โดยสาร จ.สตูล	เทศบาลเมืองสตูล	

(1.3) ปริมาณจราจรเฉลี่ยต่อวันตลอดปี (AADT) ปริมาณจราจรในอนุภาคที่สำคัญ ได้แก่บนทางหลวงหมายเลข 4 หรือถนนเพชรเกษมซึ่งเป็นทางหลวงสายประธานของภาคใต้ รองลงมาคือทางหลวงหมายเลข 42 43 และ 408 เป็นต้น โดยเฉพาะในจังหวัดสงขลาซึ่งมีถนนสายสำคัญหลายสายและมีปริมาณจราจรจำนวนมาก เส้นทางที่สำคัญได้แก่ ทางหลวงหมายเลข 4 มีปริมาณจราจรเฉลี่ยต่อวันตลอดปีจำนวน 178,856 คัน/วัน โดยเฉพาะในช่วงบริเวณควนลังถึงพังงา มีปริมาณจราจรเฉลี่ยต่อวันตลอดปี 75,882 คัน/วัน ส่วนจังหวัดสตูล ทางหลวงที่มีปริมาณจราจรจำนวนมาก ได้แก่ ทางหลวงหมายเลข 416 มีปริมาณจราจรเฉลี่ยต่อวันตลอดปี 47,553 คัน/วัน จังหวัดปัตตานี มีทางหลวงสายสำคัญ คือ ทางหลวงหมายเลข 42 มีปริมาณจราจรเฉลี่ยต่อวันตลอดปี 38,963 คัน/วัน จังหวัดยะลา มีทางหลวงสายสำคัญคือทางหลวงหมายเลข 410 ปริมาณจราจรเฉลี่ยต่อวันตลอดปี 21,185 คัน/วัน และจังหวัดนราธิวาส มีทางหลวงที่มีปริมาณจราจรจำนวนมากคือ ทางหลวงหมายเลข 4056 มีปริมาณจราจรเฉลี่ยต่อวันตลอดปี 23,828 คัน/วัน โดยเฉพาะช่วงบริเวณด่านสุโหงโกลก นอกจากนี้ในพื้นที่ศึกษา มีทางหลวงสายเอเชียพาดผ่าน 2 สายด้วยกัน (ดังรูป) ได้แก่

AH 2 ผ่าน สะเดา (ชายแดนไทย/มาเลเซีย)-บ.คลองแงะ-บ.คอหงษ์-บ.คูหาพัทลุง-อ.ทุ่งสง-อ.เวียงสระ-อ.ไชยา-อ.ละแม-ชุมพร-อ.ท่าแซะ-อ.บางสะพานน้อย-ประจวบคีรีขันธ์-อ.ปราณบุรี- อ.ชะอำ-เพชรบุรี-อ.ปากท่อ-นครปฐม-กรุงเทพ-อ.บางปะอิน-ตาก-อ.เถิน-ลำปาง-อ.งาว-พะเยา-เชียงราย-แม่สาย(ชายแดนไทย/พม่า) รวมระยะทาง 19,130.0กม.

AH 18 ผ่าน อ.สุโหงโกลก (ชายแดนไทย/มาเลเซีย)-อ.ตากใบ-นราธิวาส-อ.สายบุรี-อ.ปาลัต-ปัตตานี-อ.หนองจิก-อ.เทพา-อ.จะนะ-อ.หาดใหญ่ รวมระยะทาง 268.0 กม.

รูป: ทางหลวงสายเอเชีย

ด้านระบบคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ อนุภาคเป็นประตูเชื่อมโยงระหว่างประเทศไทยกับมาเลเซีย อีกทั้งยังเป็นพื้นที่คาบสมุทรระหว่างมหาสมุทรสองฝั่ง จึงมีระบบคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ทางถนนมีทางหลวงสายเอเชียสองสาย ได้แก่ AH2 และ AH18 ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับประเทศมาเลเซียได้ทั้งด้านตะวันออกและด้านเหนือ โดยเฉพาะสาย AH2 ที่นอกจากจะเป็นเส้นทางหลักเชื่อมโยงระหว่างไทยกับมาเลเซียแล้วยังสามารถเชื่อมโยงไปถึงระดับอาเซียน เนื่องจากทางหลวงสาย AH2 มีความเชื่อมโยงไปจนถึงประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งเชื่อมต่อโดยเส้นทางเรือเฟอร์รี่จากประเทศสิงคโปร์ นอกจากนี้ด้านบนยังสามารถเชื่อมโยงออกไปถึงประเทศพม่าและไปบรรจบกับทางหลวงสาย AH3 เพื่อเชื่อมโยงไปยังประเทศจีนได้อีกด้วย อีกทั้งยังมีการศึกษาความเหมาะสม/ออกแบบก่อสร้างและดำเนินการก่อสร้างทางพิเศษระหว่างเมืองหาดใหญ่ – สะเดา เพื่อเชื่อมโยงการค้าชายแดน ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการขนส่งสินค้าของอนุภาค แต่ขีดความสามารถในการให้บริการในปัจจุบันยังคงมีจำกัด หากในอนาคตมีปริมาณการสัญจรเพิ่มขึ้นตามศักยภาพทางเศรษฐกิจ เส้น AH2 อาจไม่สามารถรองรับการสัญจรได้

ในส่วนของการนำรถเข้าออกระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย เพื่อการพาณิชย์นั้น ปัจจุบันประเทศไทยและมาเลเซียยังไม่มีความสะดวกด้านการขนส่งผู้โดยสาร หรือขนส่งสินค้าระหว่างกัน ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี ยกเว้นการขนส่งสินค้าผ่านแดน ซึ่งเป็นประเภทสินค้าเน่าเสียง่ายผ่านไปยังประเทศสิงคโปร์ โดยมีโควตาสินค้าผ่านแดนได้เพียงปีละ 30,000 ตัน ทำให้การนำรถเข้า – ออกระหว่างสองประเทศเพื่อการพาณิชย์ยังคงมีปัญหาไม่ได้รับความสะดวก ต้องใช้กฎหมายของแต่ละประเทศในการกำกับดูแล

สำหรับสาย AH18 เป็นเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมพลังงานที่สำคัญของไทยและมาเลเซียเข้าด้วยกัน ทั้งยังเป็นเส้นทางที่ช่วยส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของอนุภาค แต่กลับเป็นเส้นทางที่มีปัญหาด้านความปลอดภัย ทำให้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาในด้านอื่นๆ ด้วย นอกจากนี้อนุภาคยังมีทางหลวงแผ่นดินอีกหลายสายที่มีความสำคัญในการเชื่อมโยงพื้นที่ต่างๆ ในอนุภาค ไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยว หรือเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจเพื่อกระจายการพัฒนา ได้แก่ ทางหลวงแผ่นดิน

หมายเลข 4 42 406 408 410 และ 416 เป็นต้น ด้านระบบคมนาคมของด่านชายแดน พบว่า ปัจจุบันด่านชายแดนมีความเชื่อมโยงกับเมืองหลักในพื้นที่ แต่ยังไม่มีความเชื่อมโยงระหว่างด่านชายแดนด้วยกัน

ผลการดำเนินการพัฒนาเส้นทางเชื่อมโยงโครงข่ายเส้นทางสายหลัก

ให้ได้มาตรฐานของกรมทางหลวงชนบทและกรมทางหลวง ตามแผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 – 2560

ปีงบประมาณ	ผลการดำเนินงาน ระยะทาง (ก.ม.)	หมายเหตุ
พ.ศ. 2558	4.225	
พ.ศ. 2559	8.725	
พ.ศ. 2560	8.60	
รวม	21.55	
เฉลี่ย 3 ปี	7.183	

(2) ระบบคมนาคมขนส่งทางราง

ในปัจจุบันเส้นทางขนส่งสินค้าของการรถไฟแห่งประเทศไทย จะเป็นเส้นทางเดียวกันกับการขนส่งผู้โดยสาร โดยเส้นทางรถไฟที่ผ่านอนุภาคคือรถไฟสายใต้ เริ่มต้นจากสถานีรถไฟธนบุรีกรุงเทพมหานครผ่านจังหวัด นครปฐม, ราชบุรี, เพชรบุรี, ประจวบคีรีขันธ์, ชุมพร, สุราษฎร์ธานี, นครศรีธรรมราช, พัทลุง, สงขลา, ยะลาและไปสุดปลายทางที่สถานีรถไฟสุโขทัย-ลกจังหว็ดนราธิวาสและไปบรรจบกับทางรถไฟของประเทศมาเลเซียที่สถานีรถไฟรันเตาปันจาง รวมระยะทาง 1,144.29 กิโลเมตร โดยจังหวัดสตูล เป็นจังหวัดเดียวที่ไม่มีทางรถไฟผ่าน

(2.1) การขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟ จากข้อมูลจำนวนผู้โดยสารรถไฟของทั้งอนุภาคมีจำนวนผู้ใช้รถไฟในการเดินทางค่อนข้างมาก โดยในปี พ.ศ.2552 มีผู้โดยสารประมาณ 3,700,000 คน โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัดพบว่า จังหวัดสงขลามีผู้ใช้รถไฟในการเดินทางสูงสุด จำนวน 1,279,079 คน โดยส่วนใหญ่ใช้บริการรถไฟชั้น 3 รองลงมาคือ จังหวัดนราธิวาส จังหวัดยะลา และจังหวัดปัตตานีตามลำดับ โดยทั้งสามจังหวัดมีการใช้รถไฟชั้น 3 เป็นส่วนใหญ่

(2.2) การขนส่งสินค้าทางรถไฟ สำหรับการขนส่งสินค้าทางรถไฟในอนุภาคในปี พ.ศ. 2552 มีจำนวนทั้งสิ้น 83,770.14 ตัน แยกออกเป็นสินค้าเหมาคัน 82,098.26 ตัน และสินค้าหีบห่อ 1,671.89 ตัน มีมูลค่าการขนส่ง รวมทั้งสิ้น 60,989,164 บาท โดยจังหวัดสงขลา มีปริมาณการขนส่งสินค้าสูงสุด มีปริมาณการขนส่งสินค้ารวม 81,826.86 ตัน รองลงมาคือจังหวัดนราธิวาส มีปริมาณการขนส่งสินค้ารวม 1,462.29 ตัน

3) ระบบคมนาคมขนส่งทางน้ำ

เนื่องจากพื้นที่อนุภาคเป็นกลุ่มจังหวัดในภาคใต้ ซึ่งมีพื้นที่ติดทะเลทำให้มีการใช้การคมนาคมขนส่งทางน้ำค่อนข้างมาก ไม่ว่าจะเพื่อการประกอบอาชีพคือทำการประมง การขนส่งสินค้า และการท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัดนี้มีท่าเทียบเรือจำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นท่าเรือเพื่อการประมง สำหรับท่าเรือที่ใช้เพื่อขนส่งสินค้าและการท่องเที่ยวที่สำคัญพบอยู่ในจังหวัดสงขลา และจังหวัดสตูล ดังตาราง

ตาราง ทำเรือสินค้าและทำเรือท่องเที่ยวที่ตั้งอยู่ในกลุ่มจังหวัด

ลำดับ	ทำเรือ	ประเภททำเรือ
	สงขลา	
1	ทำเรื่อน้ำลึกสงขลา	สินค้า
2	คลังปิโตรเลียมสงขลา	สินค้า
3	บริษัทหะรินสุดขนสง จำกัด สาขา 2	สินค้า
4	บจม.ภาคใต้เชื้อเพลิง	สินค้า
5	แพขนานยนต์ข้ามฟากฝากฝั่ง อ.เมืองสงขลา	ท่องเที่ยว
6	แพขนานยนต์ข้ามฟากฝากฝั่ง อ.สิงหนคร	ท่องเที่ยว
	สตูล	
1	ทำเรือด้ามะลิ้ง	ท่องเที่ยว
2	ทำเรือปากบารา	ท่องเที่ยว
3	ทำเรืออ่าวพันเตมะละกา	ท่องเที่ยว
4	ทำเรือตะโล๊ะวาว	ท่องเที่ยว
	นราธิวาส	
1	ทำเรือตากใบ	ท่องเที่ยว

ที่มา : กรมเจ้าท่า

(4) ระบบคมนาคมขนส่งทางอากาศ

ในพื้นที่มีสนามบิน 2 แห่ง คือ ท่าอากาศยานนานาชาติหาดใหญ่ และท่าอากาศยานนราธิวาส โดยท่าอากาศยานนานาชาติหาดใหญ่มีการให้บริการเพื่อการโดยสารและขนส่งสินค้าและมีเที่ยวบินทุกวัน โดยมีสายการบินที่ทำการบิน เช่น การบินไทย ไทยแอร์เอเชีย โอเรียนไทย และสายการบินนกแอร์ สำหรับท่าอากาศยานนราธิวาส มีเฉพาะการขนส่งผู้โดยสารเท่านั้น ไม่มีการขนส่งสินค้าและจดหมายทางอากาศ และมีเที่ยวบินทุกวันเช่นกัน โดยมีสายการบินที่ทำการบินคือ ไทยแอร์เอเชีย ไทยสมาย และสายการบินนกแอร์

ตารางปริมาณการขนส่งผู้โดยสาร ณ ท่าอากาศยานในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : คน

ปี/ภาค	2553	2554	2555	2556	2557
รวมภาคใต้	12,144,972	14,928,831	16,763,890	20,260,164	22,396,469
ท่าอากาศยาน					
กลุ่มภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	2,449,334	3,229,768	3,417,277	4,050,058	4,436,573
กลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามัน	8,084,580	9,713,472	11,113,948	13,545,706	14,694,664
กลุ่ม 5 จังหวัดชายแดน	1,611,058	1,985,591	2,232,665	2,664,400	3,265,232
ปัตตานี	0	0	0	0	0
นราธิวาส	105,152	116,478	105,182	111,891	117,951
หาดใหญ่ จ.สงขลา	1,505,906	1,869,113	2,127,483	2,552,509	3,147,281

ที่มา : การท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย กรมการขนส่งทางอากาศ

จากตารางจะเห็นได้ว่า ปริมาณการขนส่งผู้โดยสาร ณ ท่าอากาศยานในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีปริมาณเพิ่มขึ้นจากปี 2556 จากจำนวนผู้โดยสารทั้งหมด 2,664,400 คน ผู้โดยสารเพิ่มขึ้นในปี 2557 เป็น 3,265,232 คน และอาจมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคต

ตารางปริมาณการขนส่งสินค้า ณ ท่าอากาศยานในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : ตัน

ปี/ภาค	2553	2554	2555	2556	2557
รวมภาคใต้	48,684.64	49,414.01	56,055.11	54,106.05	59,364.34
ท่าอากาศยาน					
กลุ่มภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	2,778.96	3,362.61	3,407.39	3,867.18	5,170.45
กลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามัน	32,058.58	30,318.40	36,256.72	36,632.87	42,787.89
กลุ่ม 5 จังหวัดชายแดน	13,847.10	15,733.00	16,391.00	13,606.00	11,406.00
ปัตตานี	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
นราธิวาส	16.10	0.00	0.00	0.00	0.00
หาดใหญ่ จ.สงขลา	13,831.00	15,733.00	16,391.00	13,606.00	11,406.00

ที่มา : การท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย กรมการขนส่งทางอากาศ

จากตารางจะเห็นได้ว่า ปริมาณการขนส่งสินค้า ณ ท่าอากาศยานในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีปริมาณเพิ่มขึ้นจากปี 2556 จาก 54,106.05 ตัน เพิ่มขึ้นในปี 2557 เป็น 59,364.34 ตัน และอาจมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคต

➤ **ด้านสาธารณูปโภค**

ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณูปโภค ประกอบด้วยระบบไฟฟ้า ระบบน้ำประปา ระบบสื่อสารและโทรคมนาคม พลังงานต่างๆของเสียและกากของเสีย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

(1) **ระบบประปา** การบริการประปาในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดสงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล โดยในปี 2559 (ข้อมูล ณ กุมภาพันธ์ 2559) มีจำนวนผู้ใช้น้ำ รวม 216,898 ครั้วเรือน จากครัวเรือนทั้งหมด 1,146,541 ครัวเรือน โดยสามารถแยกออกได้เป็นรายจังหวัด ดังนี้

1. **จังหวัดสงขลา** มีจำนวนครัวเรือน 510,923 ครัวเรือน มีผู้ใช้น้ำจำนวน 148,149 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 29.00 โดยใช้แหล่งน้ำจากกลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

2. **จังหวัดสตูล** มีจำนวนครัวเรือน 98,689 ครัวเรือน มีผู้ใช้น้ำจำนวน 23,725 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 24.04 โดยใช้แหล่งน้ำจากกลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลภาคใต้ฝั่งตะวันตก

3. **จังหวัดยะลา** มีจำนวนครัวเรือน 155,913 ครัวเรือน มีผู้ใช้น้ำจำนวน 12,641 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.11 โดยใช้แหล่งน้ำจากแม่น้ำปัตตานี

4. **จังหวัดปัตตานี** มีจำนวนครัวเรือน 178,655 ครัวเรือน มีผู้ใช้น้ำจำนวน 2,567 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.44

5. **จังหวัดนราธิวาส** มีจำนวนครัวเรือน 202,361 ครัวเรือน มีผู้ใช้น้ำจำนวน 29,816 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 18.92 โดยใช้แหล่งน้ำจากกลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลภาคใต้ฝั่งตะวันออก

ตารางแสดงร้อยละของครัวเรือนที่เข้าถึงน้ำประปา

กปภ.สาขาในพื้นที่ กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ชายแดน	ผู้ใช้น้ำ (ครัวเรือน)			ผู้ใช้น้ำ (ครัวเรือน) กุมภาพันธ์ 2559	ครัวเรือน จังหวัดทั้งหมด (ครัวเรือน) กุมภาพันธ์ 2559	ร้อยละ
	2556	2557	2558			
1. กปภ.สาขาใน พื้นที่ จ.สงขลา จำนวน 6 สาขา	132,480	141,410	174,345	148,149	510,923	29.00
2. กปภ.สาขาใน พื้นที่ จ.สตูล จำนวน 2 สาขา	21,985	23,175	23,649	23,725	98,689	24.04
3. กปภ.สาขาใน พื้นที่ จ.ยะลา จำนวน 2 สาขา	12,068	12,459	12,620	12,641	155,913	8.11
4. กปภ.สาขาใน พื้นที่ จ.ปัตตานี จำนวน 1 สาขา	2,434	2,508	2,556	2,567	178,655	1.44
5. กปภ.สาขาใน พื้นที่ จ.นราธิวาส จำนวน 3 สาขา	27,305	28,379	29,731	29,816	202,361	14.73
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ ชายแดน	196,272	207,931	215,901	216,898	1,146,541	18.92

ที่มา : ผู้ใช้น้ำ (ครัวเรือน) สนง.การประปาส่วนภูมิภาคเขต 5
ครัวเรือนจังหวัดทั้งหมด (ครัวเรือน) เว็บไซต์ ระบบสถิติทางการทะเบียน

สำหรับแหล่งน้ำสำหรับอุปโภคบริโภคนอกเขตพื้นที่การบริการน้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาคจะเป็นระบบประปาหมู่บ้านซึ่งอยู่ในพื้นที่ของเทศบาลตำบล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ใช้แหล่งน้ำดิบสำหรับผลิตน้ำประปาประกอบด้วยแหล่งน้ำผิวดิน เช่น แม่น้ำ คลอง ห้วย บึง หรือสระ และแหล่งน้ำบาดาล โดยภาพรวมในพื้นที่ 5 จังหวัดประมาณร้อยละ 60 จะใช้แหล่งน้ำบาดาลเป็นแหล่งน้ำดิบในการผลิตน้ำประปา เป็นบ่อน้ำบาดาลที่หน่วยงานราชการส่วนกลางต่างๆ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ทำการเจาะไว้แล้ว นำบ่อน้ำบาดาลที่มีศักยภาพปริมาณน้ำเพียงพอสำหรับเป็นแหล่งน้ำดิบก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้าน แหล่งน้ำบาดาลที่มีปริมาณน้ำบาดาลน้อยจนไม่สามารถนำมาเป็นแหล่งน้ำดิบของระบบประปาหมู่บ้านคือบ่อน้ำบาดาลในพื้นที่สูงแนวขนานกับเทือกเขาสันกาลาศรีจนถึงกึ่งกลางของพื้นที่ 5 จังหวัด และตั้งแต่กึ่งกลางของพื้นที่จนถึงชายฝั่งทะเลอ่าวไทยจะมีศักยภาพแหล่งน้ำบาดาลสูง จึงสามารถนำบ่อน้ำบาดาลมาเป็นแหล่งน้ำดิบของระบบประปาหมู่บ้าน จำนวนบ่อน้ำบาดาลที่สามารถใช้งานได้ดีไม่รวมบ่อที่เจาะโดยองค์กรปกครองส่วนถิ่น มีประมาณ 3,528 บ่อ แยกเป็นรายจังหวัดได้ดังนี้ 1) จังหวัดสตูล จำนวน 546 บ่อ 2) จังหวัดสงขลา 1612 บ่อ 3) จังหวัดปัตตานี จำนวน 540 บ่อ 4) จังหวัดยะลา จำนวน 340 บ่อ และ 5) จังหวัดนราธิวาส จำนวน 490 บ่อ

(2) **การใช้อินเทอร์เน็ต** จากอัตราการใช้อินเทอร์เน็ตของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ตั้งแต่ปี 2555 – 2557 เห็นได้ว่ามีอัตราการใช้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และในปี 2555 – 2556 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีอัตราการใช้อินเทอร์เน็ตสูงกว่ากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันและกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ตามลำดับ

ตาราง: ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในภาคใต้

ระดับของข้อมูล	ปี 2555			ปี 2556			ปี 2557		
	ประชากร	จำนวนผู้ใช้	อัตราการใช้ (%)	ประชากร	จำนวนผู้ใช้	อัตราการใช้ (%)	ประชากร	จำนวนผู้ใช้	อัตราการใช้ (%)
ภาคใต้	8,688,037	2,217,150	25.52	23,001,425	2,560,940	11.13	9,208,504	2,986,785	32.44
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	1,710,677	489,354	28.61	1,890,651	549,332	29.06	1,912,380	697,846	36.49
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	3,541,059	845,776	23.88	17,459,970	915,649	5.24	3,609,252	1,164,580	32.27
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	3,436,301	882,020	25.67	3,650,804	1,095,959	30.02	3,686,872	1,124,359	30.50
ปัตตานี	641,134	134,306	20.95	678,838	173,176	25.51	686,186	172,102	25.08
ยะลา	451,352	105,208	23.31	506,138	102,667	20.28	511,911	125,803	24.58
นราธิวาส	719,378	138,629	19.27	766,145	159,641	20.84	774,799	151,289	19.53
สงขลา	1,353,951	429,631	31.73	1,389,890	586,639	42.21	1,401,303	607,857	43.38
สตูล	270,486	74,246	27.45	309,793	73,836	23.83	312,673	67,308	21.53

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (สำรวจการมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน)

(3) พลังงานไฟฟ้า

ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นในแต่ละปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 – 2559 เป็น 999,550 ราย 1,026,923 ราย และ 1,053,137 ราย ตามลำดับ และมีการใช้พลังงานไฟฟ้าทั้งสิ้นจนถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2559 เป็นจำนวนทั้งสิ้น 4,844.037 ล้านหน่วย เมื่อพิจารณารายจังหวัดพบว่า จังหวัดสงขลามีการใช้ไฟฟ้าสูงสุด รองลงมาได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า พบว่าจังหวัดสงขลามีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้ามากที่สุดเช่นกัน รองลงมาได้แก่ จังหวัดนราธิวาส ปัตตานี ยะลา และสตูล

เมื่อพิจารณาการใช้ไฟโดยแบ่งตามประเภทการใช้ พบว่า กลุ่มสถานธุรกิจและอุตสาหกรรมมีการใช้ไฟฟ้ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 67.59 ของการใช้กระแสไฟฟ้าทั้งหมด รองลงมาคือที่อยู่อาศัยใช้กระแสไฟฟ้าคิดเป็นร้อยละ 32.41

ตาราง แสดงจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า และการจำหน่ายกระแสไฟฟ้าไฟฟ้าแยกตามประเภทสถานที่ ณ ปี 2557 – 2559

สถานะ ณ เดือน มี.ค 2556 - ก.พ.2557

จังหวัด	จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า(ราย)	การจำหน่ายกระแสไฟฟ้า (ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง)				
		รวม	ที่อยู่อาศัย	สถานธุรกิจและอุตสาหกรรม	สถานที่ราชการและสาธารณะ	อื่น ๆ
สงขลา	447,800.00	3,118.593	780.999	2,294.362	0.0024	43.229
สตูล	88,686.00	340.390	122.010	212.686	0.0004	1.692
ปัตตานี	160,129.00	451.934	180.989	267.291	0.0073	3.645
ยะลา	133,358.00	365.708	156.897	204.472	0.0214	4.316
นราธิวาส	169,577.00	349.070	192.420	153.540	0.0286	3.080
รวม	999,550.00	4,625.695	1,433.315	3,132.351	0.0601	55.962

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 3 ภาคใต้ จ.ยะลา

สถานะ ณ เดือน มี.ค 2557 - ก.พ.2558

จังหวัด	จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า(ราย)	การจำหน่ายกระแสไฟฟ้า (ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง)				
		รวม	ที่อยู่อาศัย	สถานธุรกิจและอุตสาหกรรม	สถานที่ราชการและสาธารณะ	อื่น ๆ
สงขลา	459,788.00	3,176.345	809.787	2,327.888	0.0068	38.662
สตูล	91,424.00	334.652	125.909	207.224		1.517
ปัตตานี	164,030.00	463.676	182.641	277.210	0.0300	3.494
ยะลา	137,387.00	374.801	159.078	211.445		4.277
นราธิวาส	174,294.00	360.753	194.258	163.528		2.967
รวม	1,026,923.00	4,710.227	1,471.673	3,187.295	0.0368	50.917

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 3 ภาคใต้ จ.ยะลา

สถานะ ณ เดือน มี.ค 2558 - ก.พ.2559

จังหวัด	จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า(ราย)	การจำหน่ายกระแสไฟฟ้า (ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง)				
		รวม	ที่อยู่อาศัย	สถานธุรกิจและอุตสาหกรรม	สถานที่ราชการและสาธารณะ	อื่น ๆ
สงขลา	472,359.00	3,256.874	847.568	2,372.851	0.0141	36.440
สตูล	92,944.00	339.597	130.183	207.989	0.0001	1.424
ปัตตานี	168,231.00	482.910	190.269	289.322	0.0216	3.296
ยะลา	140,961.00	386.770	163.141	219.743		3.886
นราธิวาส	178,642.00	377.886	199.353	175.374	0.0029	3.155
รวม	1,053,137.00	4,844.037	1,530.514	3,265.279	0.0387	48.201

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 3 ภาคใต้ จ.ยะลา

1.7 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.7.1 คุณภาพดิน

- ประเภทของดินส่วนใหญ่

จากลักษณะและสมบัติของดินในกลุ่มชุดดินต่างๆ ที่พบแพร่กระจายอยู่ในพื้นที่อนุภาค สามารถจัดกลุ่มชุดดินตามลักษณะเด่น สภาพปัญหาหรือข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์ทางการเกษตร และสภาพพื้นที่ที่พบได้ดังตาราง

ตารางกลุ่มชุดดินรายจังหวัดในพื้นที่

จังหวัด	ประเภทกลุ่มชุดดินในอนุภาค			
	ชุดดินในพื้นที่ลุ่มหรือพื้นที่น้ำขัง	ชุดดินในพื้นที่ดอนที่อยู่ในเขตดินแห้ง	ชุดดินในพื้นที่ดอนที่อยู่ในเขตดินชื้น	ชุดดินที่มีความลาดชันสูง
สงขลา	2,3,5,6,10,11,13,14,16,17,22,23,25,58	35,41	26,32,34,39,42,43,45,50,51,53	62
สตูล	2,5,6,7,10,11,13,14,16,17,22,25,59	46,60	26,32,34,42,43,45,50,51,53	62
ปัตตานี	2,3,5,6,7,10,11,12,13,14,16,17,18,22,59	41,60	26,32,34,39,42,43,45,50,51	62
ยะลา	5,6,17,22		26,32,34,39,45,50,51,53	62
นราธิวาส	6,7,10,13,14,16,17,18,57,58		26,32,34,39,42,43,45,50,51,53	62

ตารางทรัพยากรแหล่งแร่

ลำดับ	ชนิดแร่	ชนิดที่พบในจังหวัด				
		สงขลา	สตูล	ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส
1	บอลล์เคลย์					อ.สุไหงปาดี อ.เจาะไอร้อง อ.ระแงะ อ.ยี่งอ
2	ดีบุก	อ.สะเดา อ.นาทวี อ.จะนะ อ.เทพา อ.นาหม่อม อ.รัตภูมิ		อ.สายบุรี อ.กระพ้อ อ.โคกโพธิ์	อ.เบตง อ.บันนังสตา อ.ยะหา อ.รามัน อ.เมือง	อ.รือเสาะ อ.ระแงะ

ลำดับ	ชนิดแร่	ชนิดที่พบในจังหวัด				
		สงขลา	สตูล	ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส
		อ.บางกล่ำ อ.หาดใหญ่				
3	โครไมต์					อ.จะแนะ
4	แมงกานีส			อ.โคกโพธิ์	อ.รามัน	อ.จะแนะ
5	ทองคำ				อ.เบตง	อ.สุคีริน
6	หินปูน	อ.สะบ้าย้อย อ.ควนเนียง อ.รัตภูมิ อ.หาดใหญ่ อ.สะเดา	อ.มะนัง อ.ละงู อ.ทุ่งหว้า อ.ควนกาหลง		อ.บันนังสตา อ.กรงปินัง อ.เมือง อ.เบตง อ.ธารโต	
7	หินอ่อน		อ.ควนกาหลง		อ.บันนังสตา	
8	ทองคำ				อ.เบตง	
9	ทรายแก้ว	อ.จะนะ อ.เทพา		อ.มายอ อ.ยะหริ่ง		
10	โดโลไมต์	อ.สะเดา				
11	ถ่านหิน	อ.สะบ้าย้อย				
12	แกรนิต	อ.จะนะ				อ.เมือง
13	แบไรต์	อ.รัตภูมิ	อ.ทุ่งหว้า			
14	พลวง		อ.ละงู			
15	กรวด ทราย		อ.ควนกาหลง			

ที่มา : กรมทรัพยากรธรณี

จากข้อมูลทรัพยากรแหล่งแร่และแผนที่แสดงศักยภาพแหล่งแร่ พบว่าพื้นที่อนุภาคเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพทางแร่หลายชนิด แหล่งแร่ที่สำคัญที่ตรวจพบในเขตพื้นที่อนุภาคได้แก่ ดิบุก หินปูน บอลล์เคลย์ แมงกานีส หินอ่อน โดโลไมต์ โครไมต์ ทรายแก้ว แกรนิต ถ่านหิน แบไรต์ พลวง กรวด ทราย เป็นต้น ซึ่งได้มีการสำรวจและศึกษาศักยภาพของพื้นที่โดยกรมทรัพยากรธรณี พบว่ามีทรัพยากรแร่ธาตุที่สำคัญกระจายตัวอยู่ทั่วไปในพื้นที่ทุกจังหวัดของกลุ่มจังหวัด

- แนวโน้มของการชะล้างพังทลายของหน้าดินในแต่ละปี
ตารางพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดดินถล่มกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดดินถล่ม ปี 2553			พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดดินถล่ม ปี 2555		
	จำนวน อำเภอ	จำนวน ตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน อำเภอ	จำนวน ตำบล	จำนวน หมู่บ้าน
ภาคใต้	98	295	1,628	153	929	4,676
กลุ่มจังหวัดฝั่งอ่าว ไทย	40	104	441	61	389	2,242
กลุ่มจังหวัดฝั่งอันดา มัน	23	83	259	34	199	816
กลุ่มจังหวัดชายแดน ภาคใต้	35	108	928	58	341	1,618
สงขลา	10	34	217	16	121	649
สตูล	5	9	38	7	32	136
ปัตตานี	4	9	24	14	79	311
ยะลา	8	26	392	8	50	231
นราธิวาส	8	30	257	13	59	291

ที่มา : กรมทรัพยากรธรณี

จากตารางจะเห็นได้ว่าพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดดินถล่ม เพิ่มขึ้นจากปี 2553 จาก 35 อำเภอ เพิ่มขึ้นในปี 2557 เป็น 58 อำเภอ เนื่องจากพื้นที่ป่าถูกบุกรุกเพื่อทำสวนยางพาราหรือสวนผลไม้

1.7.2 แหล่งน้ำ

- จำนวนแหล่งน้ำแยกตามประเภท
ตารางแสดงพื้นที่ชลประทานในภาคใต้

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	พื้นที่ (ไร่)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)		
		2553	2554	2555
ประเทศ	320,696,888	29,338,851	29,603,292	29,782,043
ภาคใต้	44,196,992	2,378,009	2,851,031	2,859,861
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ ฝั่งอ่าวไทย	20,167,158	1,146,315	1,412,430	1,416,330
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ ฝั่งอันดามัน	11,023,752	117,260	211,487	212,487
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ ชายแดน	13,006,082	1,114,434	1,227,114	1,231,044
สงขลา	4,621,181	339,890	374,630	376,630
สตูล	1,549,361	39,450	56,580	57,180
ปัตตานี	1,212,722	353,642	374,507	374,507
ยะลา	2,825,674	208	17,408	17,938
นราธิวาส	2,797,144	381,244	403,989	404,789

ที่มา: กรมชลประทาน

- ความสามารถในการกักเก็บเฉลี่ยทั้งปีเทียบกับปริมาณน้ำท่าในแต่ละปี
ตารางปริมาณการเก็บกักน้ำอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ภาคใต้

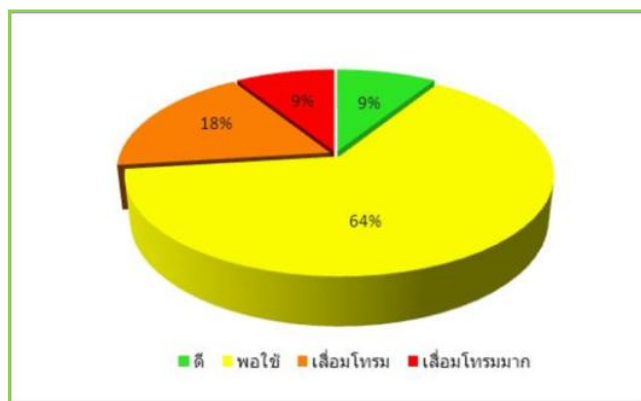
อ่างเก็บน้ำ	ความจุ ระดับน้ำ สูงสุด	ความจุระดับ เก็บกักน้ำของ อ่าง(ล้านลบ. ม.)	ปี 2555		ปี 2556		ปี 2557	
			ปริมาณที่เก็บ กักได้ (ล้าน ลบ.ม.)	สัดส่วน (%)	ปริมาณที่เก็บ กักได้ (ล้าน ลบ.ม.)	สัดส่วน (%)	ปริมาณที่เก็บ กักได้ (ล้าน ลบ.ม.)	สัดส่วน (%)
รัชชประภา	6,620	5,639	4,457	67.3	4,090	61.8	4,769	72.0
บางกลาง	1,674	1,454	982	58.7	719	43.0	1,022	61.1
ภาคใต้	8,294	7,093	5,533	66.7	4,809	58.0	5,791	69.8

ที่มา : กรมชลประทาน

จากตารางจะเห็นได้ว่าปริมาณการเก็บกักน้ำอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ สามารถเก็บน้ำได้เพิ่มขึ้นจากปี 2556 จาก 4,809 ลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้นในปี 2557 เป็น 5,791 ลูกบาศก์เมตร เนื่องจากการสร้างระบบส่งน้ำเข้าสู่อ่างเก็บน้ำเพิ่มขึ้น

● **คุณภาพน้ำผิวดิน**

คุณภาพน้ำแหล่งน้ำสำคัญในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปีงบประมาณ พ.ศ.2558 จำนวน 13 แหล่งน้ำประกอบด้วย คลองเทพา แม่น้ำสายบุรี แม่น้ำโก-ลก แม่น้ำบางนรา ทะเลสาบสงขลา คลองสาขาทะเลสาบสงขลา แม่น้ำปัตตานี คลองอู่ตะเภา คลองสำโรง คลองพะวง คลองแห และคลองมาบัง รวม 96 จุดตรวจวัด ดำเนินการเก็บตัวอย่างน้ำ คลองเทพา แม่น้ำสายบุรี แม่น้ำโก-ลก แม่น้ำบางนรา แม่น้ำปัตตานี ทะเลสาบสงขลา คลองสาขา ทะเลสาบสงขลา และคลองมาบัง 4 ครั้ง/ปี โดยเก็บครั้งที่ 1 เดือนพฤศจิกายน 2557 ครั้งที่ 2 เดือนกุมภาพันธ์ 2558 ครั้งที่ 3 เดือนพฤษภาคม 2558 และครั้งที่ 4 เดือนพฤศจิกายน 2558 สำหรับคลองอู่ตะเภา คลองสำโรง คลองพะวง และคลองแห เก็บ 3 ครั้ง/ปี (ยกเว้นเดือนพฤษภาคม 2558) ประเมินจากดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน¹ (Water Quality Index : WQI) พบว่าคุณภาพน้ำส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ 17 พอใช้ ร้อยละ 58 เสื่อมโทรม ร้อยละ 17 และเสื่อมโทรมมาก ร้อยละ 8

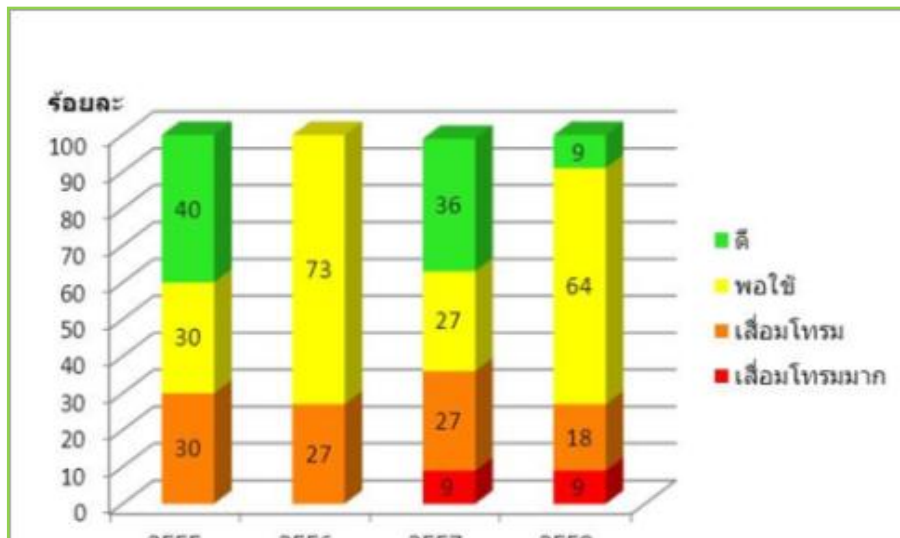

ตารางแสดง คุณภาพน้ำพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2558

มาตรฐานคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน แบ่งเป็น 5 ประเภท คือ

คุณภาพ	ประเภทแหล่งน้ำ
ดีเยี่ยม	ประเภทที่ 1 : น้ำตามธรรมชาติ ปราศจากการปนเปื้อน
ดี	ประเภทที่ 2 : เพื่อการประมง
พอใช้	ประเภทที่ 3 : เพื่อการเกษตร
เสื่อมโทรม	ประเภทที่ 4 : เพื่อการอุตสาหกรรม
เสื่อมโทรมมาก	ประเภทที่ 5 : เพื่อการคมนาคม

ในปีพ.ศ.2558 คุณภาพน้ำส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ และเมื่อเทียบกับ ปีพ.ศ. 2557 พบว่าคุณภาพน้ำเสื่อมโทรมลง โดยแหล่งน้ำที่คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดีระดับมาอยู่ในเกณฑ์พอใช้ มี 3 แหล่งน้ำ คือ คลองเทพา แม่น้ำสายบุรี และแม่น้ำปัตตานี โดยมีเพียงคลองพะวงและคลองบ่าบังที่คุณภาพน้ำดีขึ้น พารามิเตอร์ที่บ่งชี้ถึงการปนเปื้อน คือ แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) และแอมโมเนีย-ไนโตรเจน ($\text{NH}_3\text{-N}$) บ่งชี้ว่าแหล่งน้ำได้รับการปนเปื้อนจากน้ำทิ้งชุมชน เกษตรกรรม และการปศุสัตว์

คุณภาพน้ำลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก

คุณภาพน้ำคลองเทพา

คุณภาพน้ำคลองเทพา ปีพ.ศ.2558 อยู่ในเกณฑ์พอใช้โดยอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ 50 และเกณฑ์พอใช้ ร้อยละ 50 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ.2557 พบว่าคุณภาพน้ำเสื่อมโทรมลง พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ปัญหาคุณภาพน้ำ คือ แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB)

คุณภาพน้ำแม่น้ำสายบุรี

คุณภาพน้ำแม่น้ำสายบุรี ปี พ.ศ.2558 อยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ 50 และเกณฑ์พอใช้ ร้อยละ 50 เมื่อเปรียบเทียบกับ ปีพ.ศ. 2557 พบว่าคุณภาพน้ำเสื่อมโทรมลง พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ คือ แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) และแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB)

คุณภาพน้ำแม่น้ำโก-ลก

คุณภาพน้ำแม่น้ำโก-ลก ปีงบประมาณ พ.ศ.2558 อยู่ในเกณฑ์พอใช้ทุกจุดตรวจวัด เมื่อเปรียบเทียบกับ ปี 2557 พบว่าคุณภาพน้ำไม่เปลี่ยนแปลง พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ คือ แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) และแอมโมเนีย-ไนโตรเจน ($\text{NH}_3\text{-N}$)

คุณภาพน้ำแม่น้ำบางนรา

คุณภาพน้ำแม่น้ำบางนรา ปีงบประมาณ พ.ศ.2558 อยู่ในเกณฑ์ดี โดยอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ 50 และเกณฑ์พอใช้ ร้อยละ 50 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2557 พบว่าคุณภาพน้ำไม่เปลี่ยนแปลง พารามิเตอร์ที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำช่วงน้ำน้อย คือ ออกซิเจนละลาย (DO) และความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD)

ตารางแสดง คุณภาพน้ำลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก ปี 2558

เกณฑ์ คุณภาพ น้ำ	ร้อยละคุณภาพน้ำ			
	คลองเทพา	แม่น้ำสายบุรี	แม่น้ำโก-ลก	แม่น้ำบางนรา
 ดี	50 บ้านเทพา อ.เทพา จ.สงขลา (TA02)	50 - หมู่ 1 ต. กายูบอเกาะ อ.รามัน จ.ยะลา (SB02) - เทศบาลตำบลศรีสาคร อ.ศรีสาคร จ.นราธิวาส (SB04)	ไม่มี	50 เทศบาลเมือง นราธิวาส อ.เมือง จ.นราธิวาส (BN01)
 พอใช้	50 บ้านคลอง ประดู่ อ.เทพา จ. สงขลา (TA01)	50 - ปากแม่น้ำสายบุรี อ. สายบุรี จ.ปัตตานี (SB01) - โรงสูบน้ำแรงต่ำการ ประปา - รือเสาะ อ.รือเสาะ จ.นราธิวาส (SB03)	100 - หมู่บ้านบูเกะตา อ. แว้ง จ.นราธิวาส (KL01) - สะพานไทย - มาเลเซีย อ.สุไหงโก-ลก จ. นราธิวาส (KL02) - สะพานท่าแพรก อ. ตากใบ จ.นราธิวาส (KL03) - ปากแม่น้ำโก-ลก อ. ตากใบ จ.นราธิวาส (KL04)	50 บ้านปี่เหล็ง อ.เจาะ ไอร้อง จ.นราธิวาส (BN02)

คุณภาพน้ำลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

คุณภาพน้ำทะเลสาบสงขลา

คุณภาพน้ำทะเลสาบสงขลา ปีงบประมาณ พ.ศ.2558 อยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ 40 พอใช้ ร้อยละ 20 และเสื่อมโทรม ร้อยละ 40 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2557 พบว่าคุณภาพน้ำไม่เปลี่ยนแปลง พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ คือ ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) ออกซิเจนละลาย (DO) แอมโมเนีย-ไนโตรเจน (NH₃-N) แบคทีเรียกลุ่มฟิโคไลโคลิฟอร์ม (FCB) และแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB)

ตารางแสดง คุณภาพน้ำทะเลสาบสงขลา ปี 2558

เกณฑ์คุณภาพน้ำ	บริเวณ	ร้อยละคุณภาพน้ำ
 ดี	กลางทะเลน้อย (SK02) กลางทะเลหลวง (SK05) แหลมจองถนน (SK07) บ้านปากจ่า (SK09) วัดสุวรรณคีรี (SK14) และปากทะเลสาบสงขลา (SK15)	40
 พอใช้	บ้านปากพะยูน (SK08) ปากคลองพะวง (SK11) สะพานติณสูลานนท์ ช่วงแรก (SK12)	20
 เสื่อมโทรม	หมู่บ้านทะเลน้อย (SK01) คลองนางเรียม (SK03) ปากคลองบ้านโรง (SK04) ปากคลองลำป่า (SK06) ปากคลองอู่ตะเภา (SK10) ปากคลองลำโรง (SK13)	40

คุณภาพน้ำลำคลองสาขาทะเลสาบสงขลา

คุณภาพน้ำลำคลองสาขาทะเลสาบสงขลา อยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยอยู่ในเกณฑ์ดี พอใช้ และเสื่อมโทรม ในสัดส่วนเท่ากัน คือร้อยละ 33.33 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2557 พบว่าคุณภาพน้ำไม่เปลี่ยนแปลง พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ คือ แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) แอมโมเนีย-ไนโตรเจน (NH3-N) และ ออกซิเจนละลาย (DO)

ตารางที่ 2-4 คุณภาพน้ำลำคลองสาขาทะเลสาบสงขลา ปี 2558

เกณฑ์คุณภาพน้ำ	บริเวณ	ร้อยละคุณภาพน้ำ
 ดี	<u>คลองป่าพะยอม</u> บ้านหน้าวัว (PAC3) <u>คลองนาท่อม</u> สะพานข้ามวัดคงคา (NTC3) <u>คลองท่าเขียว</u> แก่งน้ำหุแร่ (TKC2) สะพานคลองท่าเขียว (TKC3) <u>คลองป่าบอน</u> สะพานบ้านป่าบอน (PBC3) <u>คลองพรุพ้อ</u> วัดพรุพ้อ (PRC2) สะพานคลองพรุพ้อ (PRC3) <u>คลองรัตภูมิ</u> วัดห้วยตลาด (PMC3) <u>ทะเลสาบสงขลา</u> ปากคลองปากพล (SK7.5) ปากรอ (SK9.5)	33.3

เกณฑ์ คุณภาพน้ำ	บริเวณ	ร้อยละ คุณภาพน้ำ
 พอใช้	<u>คลองป่าพะยอม</u> สะพานคลองป่าพะยอม (PAC1) โรงเรียนวัดคลองใหญ่ (PAC2) <u>คลองท่าแนะ</u> บ้านปากประ (TNC1) <u>คลองนาท่อม</u> ฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 1 (นาท่อม) (NTC1) สะพาน คสล. ต.ตำนาน (NTC2) <u>คลองท่าเขียด</u> สะพานบ้านปากพล (TKC1) <u>คลองป่าบอน</u> สะพานกรมโยธาธิการ ต.ฝาละมี (PBC2) <u>คลองพรพ้อ</u> วัดควนเพ็ง (PRC1) <u>คลองรัตภูมิ</u> สะพานกรมโยธาธิการ ต.บางเหรียญ (PMC1) สะพานคลองภูมิ (PMC2)	33.3
 เสื่อมโทรม	<u>คลองท่าแนะ</u> บ้านตลาดปากคลอง (TNC2) บ้านควนขนุน (TNC3) <u>คลองป่าบอน</u> สะพานปากคลองป่าบอน (PBC1) <u>คลองอู่ตะเภา</u> สะพานวัดคูเต่า (UTC1) ทำน้ำวัดหาดใหญ่ใน (UTC2) สะพานมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ (UTC3) <u>ทะเลสาบสงขลา</u> ท่าเทียบเรือประมงท่าสะอ้าน (SK13.5) <u>คลองมหากการ</u> สะพานคลองมหากการ (MKC) <u>คลองระโนด</u> สะพานคลองระโนด (RNC) <u>คลองตะเครียะ</u> สะพานคลองตะเครียะ (TAC)	33.3

คุณภาพน้ำคลองอู่ตะเภา

คุณภาพน้ำคลองอู่ตะเภาอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม โดยอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ 7 พอใช้ ร้อยละ 29 และเสื่อมโทรม ร้อยละ 64 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2557 พบว่าคุณภาพน้ำไม่เปลี่ยนแปลง พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ คือ แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) และแอมโมเนีย-ไนโตรเจน (NH₃-N)

คุณภาพน้ำคลองพะวง

คุณภาพน้ำคลองพะวง อยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ร้อยละ 80 และเสื่อมโทรม ร้อยละ 20 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2557 พบว่าคุณภาพดีขึ้น พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ คือ ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) แอมโมเนีย-ไนโตรเจน (NH₃-N) ออกซิเจนละลาย (DO) และแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB)

คุณภาพน้ำคลองสำโรง

คุณภาพน้ำคลองสำโรงอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก โดยอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม ร้อยละ 40 และเสื่อมโทรมมาก ร้อยละ 60 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2557 พบว่าคุณภาพน้ำ ไม่เปลี่ยนแปลง พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ คือ ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) ออกซิเจนละลาย (DO) และแอมโมเนีย-ไนโตรเจน (NH₃-N)

คุณภาพน้ำคลองแห

คุณภาพน้ำคลองแห อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม โดยอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม ร้อยละ 75 และเสื่อมโทรมมาก ร้อยละ 25 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2557 พบว่าคุณภาพน้ำไม่เปลี่ยนแปลง พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ คือ ความสกปรก ในรูปสารอินทรีย์ (BOD) แบคทีเรีย กลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) แบคทีเรียกลุ่ม โคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) และแอมโมเนีย-ไนโตรเจน (NH₃-N)

ตาราง คุณภาพน้ำคลองอู่ตะเภา คลองพะวง คลองสำโรง และคลองแห ปี 2558

เกณฑ์คุณภาพน้ำ	ร้อยละคุณภาพน้ำ			
	คลองอู่ตะเภา	คลองพะวง	คลองสำโรง	คลองแห
 ดี	7 สะพานหลังวัดห้วยคู (UT01)	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
 พอใช้	29 - สำนักงานประปา สะเดา (UT02) - สะพานบ้านตะเคียนเผา (UT06) - สะพานบ้านท่าโพธิ์ออก (UT07) - สะพานวัดม่วงก้อง (UT08)	80 - หลังไหลผ่าน บ.สงขลา มา รีน โป ร ต ก ส (PV01) - หลังรวมกับคลองโคก ทาร (PV03) - สะพานข้ามคลองพะวง ถนนลพบุรีราเมศวร์ (PV04) - ปากคลองพะวง (PV05)	ไม่มี	ไม่มี
 เสื่อมโทรม	64 - สะพานหลังชุมชนมิตรสัมพันธ์ (UT03) - สะพานบ้านหน้าฮั่ว (UT04) - สะพานบ้านหัวถนน (UT05) - สะพานบ้านพร้าว (UT09) - สะพานวัดบางศาลา	20 หลังไหลผ่าน บ.สงขลาแคนนิ่ง จก. (มหาชน) (PV02)	40 - สะพานบ้านเก่าเส็ง (SL01) - หลัง รพ.จิตเวช สงขลา ราชนครินทร์ (SL02)	75 - สะพานประชาอุทิศ (WAC1) - สะพานสามชัย (TYC1) - จุดรวมน้ำคลองเตย (TYC2) - สะพานหลังวัดคลองแห (TYC4) - สะพานตลาดน้ำ

เกณฑ์ คุณภาพน้ำ	ร้อยละคุณภาพน้ำ			
	คลองอุตตะมา	คลองพะวง	คลองสำโรง	คลองแห
	(UT10) - สะพานมหาวิทยาลัย หาดใหญ่ (UT11) - สะพานทางเข้า วัดท่าแซะ (UT12) - สะพานวัดนารังนก (UT13) - สะพานสงขลา ลากูน่า (UT14)			คลองแห (HAC1) - สะพานหนองนาย ขี้ (HAC2)
 เสื่อมโทรม มาก	ไม่มี	ไม่มี	60 - ท่อลอดสามแยก สำโรง (SL03) - สะพานเบี่ยงบ้าน ท่าสะพาน (SL04) - สวน 72 พรรษา (SL05)	25 - ปลายคลองเรียน (RIC1) - ปตร.ปลาย คลองเตย (TYC3)

คุณภาพน้ำลุ่มน้ำปัตตานี

คุณภาพน้ำแม่น้ำปัตตานีโดยรวม อยู่ในเกณฑ์พอใช้ โดยอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ 20 พอใช้ ร้อยละ 60 และเสื่อมโทรม ร้อยละ 20 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2557 พบว่าคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมลง พารามิเตอร์สำคัญที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ คือ แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) และแอมโมเนีย-ไนโตรเจน (NH₃-N)

ตารางแสดง คุณภาพน้ำแม่น้ำปัตตานี ปี 2558

เกณฑ์คุณภาพ น้ำ	บริเวณ	ร้อยละ คุณภาพน้ำ
 ดี	บ้านบาเจาะ อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา (PT04)	20
 พอใช้	- บ้านอเนาะบูโละ อำเภอนงจิก จังหวัดปัตตานี (PT02) - โรงสูบน้ำแรงต่ำประปา เทศบาลนครยะลา อำเภอมือง จังหวัด ยะลา (PT03)	60

	- ท้ายเขื่อนบางลาง อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา (PT05)	
 เสื่อมโทรม	ปากแม่น้ำปัตตานี อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี (PT01)	20

คุณภาพน้ำคลองบ่าบัง

คุณภาพคลองบ่าบัง อยู่ในเกณฑ์ดีทั้ง 2 จุดตรวจวัด เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2557 พบว่าคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดีขึ้น

- ปริมาณน้ำฝนเป็นมิลลิเมตรในพื้นที่รายปี

ตารางแสดง ปริมาณน้ำฝนของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2556 - 2558

หน่วย : มิลลิเมตร

กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2558	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย พ.ศ. 2556 - 2558
สงขลา	2,793.6	1,940.8	1,651.0	2,128.47
สตูล	2,213.1	2,496.6	2,773.7	2,494.47
นราธิวาส	2,995.6	2,653.2	2,069.7	2,572.83
ปัตตานี	1,625.8	2,013.9	1,287.9	1,642.53
ยะลา	2,675.7	2,080.8	1,790.0	2,182.17
รวมปริมาณฝนเฉลี่ย 5 จขต.	2,460.76	2,237.06	1,914.46	2,204.09

ที่มา : ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคใต้ฝั่งตะวันออก จังหวัดสงขลา

ปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ยระหว่าง พ.ศ. 2556 - 2558 มีปริมาณน้ำฝน 2,204.09 มิลลิเมตรต่อปี จัดอยู่ในเกณฑ์สูง ซึ่งจังหวัดนราธิวาสมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยสูงสุดที่ 2,494.47 มิลลิเมตรต่อปี และจังหวัดปัตตานีมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่ำสุดที่ 1,642.53 มิลลิเมตรต่อปี โดยฤดูฝนของพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีลักษณะแตกต่างจากพื้นที่อื่น ๆ โดยจะมีฝน 2 ช่วง คือ ในฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกลางเดือนตุลาคม จะมีฝนตกชุกทางฝั่งตะวันตก ส่วนในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือระหว่างกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ทำให้มีฝนตกชุกทางฝั่งตะวันออก

1.7.3 สัดส่วนพื้นที่ป่า

- พื้นที่ป่าต่อพื้นที่ทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน
ตารางพื้นที่ป่าไม้ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : ไร่

จังหวัด / ภาค	เนื้อที่จังหวัด	2551		2556		2557	
		เนื้อที่ป่า	ร้อยละ ของ พื้นที่ จังหวัด	เนื้อที่ป่า	ร้อยละ ของ พื้นที่ จังหวัด	เนื้อที่ป่า	ร้อยละ ของ พื้นที่ จังหวัด
ประเทศ	320,696,887.50	107,109,143.75	33.40	102,119,539.57	31.84	102,285,400.62	31.89
ภาคใต้	46,133,508.31	11,683,987.50	25.33	11,050,348.45	23.95	11,059,476.33	23.97
กลุ่มจังหวัดฝั่งอ่าวไทย	20,510,726.12	4,967,712.50	24.22	4,575,792.51	22.31	4,601,385.85	22.43
กลุ่มจังหวัดฝั่งอันดามัน	12,075,312.14	3,706,350.00	30.69	3,444,896.75	28.53	3,445,710.35	28.54
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	13,547,470.05	3,009,925.00	22.22	3,029,659.19	22.36	3,012,380.13	22.24
สงขลา	4,838,350.85	688,862.50	14.24	580,497.94	12.00	536,840.12	11.10
สตูล	1,869,752.15	601,556.25	32.17	744,519.62	39.82	733,484.09	39.23
ปัตตานี	1,235,481.35	56,850.00	4.60	59,033.18	4.78	64,713.18	5.24
ยะลา	2,796,884.02	948,712.50	33.92	936,046.08	33.47	938,385.15	33.55
นราธิวาส	2,807,001.68	713,943.75	25.43	709,562.37	25.28	738,957.59	26.33

ที่มา : กรมป่าไม้

จากตารางจะเห็นว่าอัตราการขยายตัวของพื้นที่ป่าไม้กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ลดลงจากปี 2556 จาก 3,029,659.19 ไร่ ลดลงในปี 2557 เป็น 3,012,380.13 ไร่ และอาจมีแนวโน้มลดลงในอนาคต

● อัตราการเพิ่มขึ้น/ลดลงของพื้นที่ป่า
 ตารางอัตราการขยายตัวของพื้นที่ป่าไม้ ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : ร้อยละ

จังหวัด / ภาค	2548	2549	2551	2556	2557
ประเทศ	-3.93	-1.46	8.02	-4.66	0.16
ภาคใต้	-1.52	-2.12	8.09	-5.42	0.08
กลุ่มจังหวัดฝั่งอ่าวไทย	-1.90	-1.05	8.53	-7.89	0.56
กลุ่มจังหวัดฝั่งอันดามัน	-1.70	-0.59	9.09	-7.05	0.02
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	-0.71	-5.53	6.16	0.66	-0.57
สงขลา	-0.53	-9.50	42.61	-15.73	-7.52
สตูล	-1.35	-2.71	-20.38	23.77	-1.48
ปัตตานี	-2.42	-4.50	21.75	3.84	9.62
ยะลา	-0.33	-9.04	11.31	-1.34	0.25
นราธิวาส	-0.51	-1.04	2.34	-0.61	4.14

ที่มา : กรมป่าไม้

จากตารางจะเห็นได้ว่าอัตราการขยายตัวของพื้นที่ป่าไม้กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ลดลงจากปี 2556 จากร้อยละ 0.66 ลดลงในปี 2557 เป็นร้อยละ -0.57 และอาจมีแนวโน้มลดลงในอนาคต

● พื้นที่/จำนวนป่าชุมชน
 ตารางพื้นที่เกษตรกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

หน่วย : ไร่

จังหวัด	2553	2554	2555	2556
ประเทศ	149,416,681	149,246,428	107,241,030	149,236,233
ภาคใต้	22,024,776	21,771,930	21,770,422	21,768,408
กลุ่มจังหวัดฝั่งอ่าวไทย	10,069,997	9,918,367	9,917,493	9,918,296
กลุ่มจังหวัดฝั่งอันดามัน	5,536,596	5,448,066	5,448,501	5,448,777
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	6,418,183	6,405,497	6,404,428	6,401,335
สตูล	648,528	668,050	668,889	668,726
สงขลา	2,297,412	2,267,801	2,266,426	2,266,511
ปัตตานี	767,332	758,224	758,071	756,505
ยะลา	1,276,676	1,293,848	1,293,670	1,292,995
นราธิวาส	1,428,235	1,417,574	1,417,372	1,416,598

ที่มา : สنج.เศรษฐกิจการเกษตร

จากตารางจะเห็นได้ว่าพื้นที่เกษตรกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ลดลงจากปี 2556 จาก 6,404,428 ไร่ ลดลงในปี 2557 เป็น 6,401,335 ไร่ และอาจมีแนวโน้มลดลงในอนาคต

● **จำนวนโครงการและพื้นที่ป่าที่ได้รับการอนุรักษ์**

เนื่องจากพื้นที่มีสภาพภูมิประเทศที่แตกต่างกันในหลายลักษณะ จึงมีผลให้เกิดระบบนิเวศที่แตกต่างกันไปด้วย ดังนั้น จึงพบทรัพยากรป่าไม้ที่แตกต่างกันตามสภาพของระบบนิเวศในพื้นที่ ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่มีประเภทหลักๆ สามารถจำแนกได้ 4 ประเภท คือ 1) ป่าดงดิบหรือป่าดิบ หรือป่าดิบชื้น (Tropical Rain Forest หรือ Tropical Evergreen Forest) 2) ป่าชายเลน (Mangrove Forest) 3) ป่าชายหาด (Beach Forest) และ 4) ป่าพรุ (Swamp Forest หรือ Peat Swamp) โดยมีรายละเอียดดังตาราง

ตาราง: พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ประเภทต่างๆ ในกลุ่มจังหวัด

จังหวัด	พื้นที่ป่าไม้ตามสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน (ตารางกิโลเมตร)											
	ป่าดิบชื้น		ป่าชายเลน		ป่าชายหาด		ป่าพรุ		ป่าที่ฟื้นฟูตามธรรมชาติ		รวมพื้นที่ป่าไม้	
	ตร.กม.	ร้อยละ	ตร.กม.	ร้อยละ	ตร.กม.	ร้อยละ	ตร.กม.	ร้อยละ	ตร.กม.	ร้อยละ	ตร.กม.	ร้อยละ
1. สงขลา	742.93	3.46	47.80	0.22	0.25	0.00	27.90	0.13	0.46	0.00	819.34	3.81
2. สตูล	700.06	3.26	351.48	1.64	1.70	0.01	-	-	4.92	0.02	1,058.16	4.92
3. ปัตตานี	29.91	0.14	34.24	0.16	2.64	0.01	3.75	0.02	-	-	70.54	0.33
4. ยะลา	1,388.32	6.46	-	-	-	-	-	-	-	-	1,388.32	6.46
5. นราธิวาส	771.05	3.59	0.69	0.00	0.67	0.00	94.88	0.44	169.28	0.79	1,036.57	4.82
รวม	3,632.27	16.90	434.21	2.02	5.26	0.02	126.53	0.59	174.66	0.81	4,372.93	20.35

ที่มา : ปรับปรุงจากข้อมูลกรมป่าไม้และกรมพัฒนาที่ดิน,

ตารางสรุปพื้นที่ป่าไม้ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ จังหวัดสตูล

จำนวนพื้นที่ป่าอนุรักษ์	ปี 2556		ปี 2557	
	พื้นที่ป่า (ตร.กม.)	ร้อยละของพื้นที่จังหวัด	พื้นที่ป่า (ตร.กม.)	ร้อยละของพื้นที่จังหวัด
เนื้อที่จังหวัด (ตร.กม.) (1/)	2,991.60		2,991.60	
ขอบเขตพื้นที่อนุรักษ์ในความรับผิดชอบ (ตร.กม.) (2/)	2,164.98	72.37	2,164.98	72.37
จำนวนพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (ตร.กม.) (3/)			390.55	13.05

ที่มา : (1) กรมแผนที่ทหาร

(2) สำนักฟื้นฟูและพัฒนาพื้นที่ป่าอนุรักษ์ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช

(3) จากการแปลภาพถ่ายดาวเทียม ศูนย์ปฏิบัติการภูมิสารสนเทศ (สงขลา) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ตารางสรุปพื้นที่ป่าไม้ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ จังหวัดสงขลา

จำนวนพื้นที่ป่าอนุรักษ์	ปี 2556		ปี 2557	
	พื้นที่ป่า (ตร.กม.)	ร้อยละของพื้นที่จังหวัด	พื้นที่ป่า (ตร.กม.)	ร้อยละของพื้นที่จังหวัด
เนื้อที่จังหวัด (ตร.กม.) (1/)	7,393.89		7393.89	
ขอบเขตพื้นที่อนุรักษ์ในความรับผิดชอบ (ตร.กม.) (2/)	1,445.41	19.55	1,445.41	19.55
จำนวนพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (ตร.กม.) (3/)	586.75	7.94	586.17	7.93

ที่มา : (1) กรมแผนที่ทหาร

(2) สำนักฟื้นฟูและพัฒนาพื้นที่ป่าอนุรักษ์ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช

(3) จากการศึกษาภาพถ่ายดาวเทียม ศูนย์ปฏิบัติการภูมิสารสนเทศ (สงขลา) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ตารางสรุปพื้นที่ป่าไม้ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ จังหวัดปัตตานี

จำนวนพื้นที่ป่าอนุรักษ์	ปี 2556		ปี 2557	
	พื้นที่ป่า (ตร.กม.)	ร้อยละของพื้นที่ จังหวัด	พื้นที่ป่า (ตร. กม.)	ร้อยละของพื้นที่ จังหวัด
เนื้อที่จังหวัด (ตร.กม.) (1/)	1,976.77		1976.77	
ขอบเขตพื้นที่อนุรักษ์ในความ รับผิดชอบ (ตร.กม.) (2/)	41.25	2.09	41.25	2.09
จำนวนพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (ตร.กม.) (3/)	24.69	1.25	23.04	1.17

ที่มา : (1) กรมแผนที่ทหาร

(2) สำนักฟื้นฟูและพัฒนาพื้นที่ป่าอนุรักษ์ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช

(3) จากการศึกษาภาพถ่ายดาวเทียม ศูนย์ปฏิบัติการภูมิสารสนเทศ (สงขลา) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ตารางสรุปพื้นที่ป่าไม้ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ จังหวัดยะลา

จำนวนพื้นที่ป่าอนุรักษ์	ปี 2556		ปี 2557	
	พื้นที่ป่า (ตร.กม.)	ร้อยละของพื้นที่ จังหวัด	พื้นที่ป่า (ตร. กม.)	ร้อยละของพื้นที่ จังหวัด
เนื้อที่จังหวัด (ตร.กม.) (1/)	4,475.02		4475.02	
ขอบเขตพื้นที่อนุรักษ์ในความ รับผิดชอบ (ตร.กม.) (2/)	455.06	10.17	455.06	10.17
จำนวนพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (ตร.กม.) (3/)	17.76	0.40	19.40	0.43

ที่มา : (1) กรมแผนที่ทหาร

(2) สำนักฟื้นฟูและพัฒนาพื้นที่ป่าอนุรักษ์ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช

(3) จากการศึกษาภาพถ่ายดาวเทียม ศูนย์ปฏิบัติการภูมิสารสนเทศ (สงขลา) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ตารางสรุปพื้นที่ป่าไม้ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ จังหวัดนราธิวาส

จำนวนพื้นที่ป่าอนุรักษ์	ปี 2556		ปี 2557	
	พื้นที่ป่า (ตร.กม.)	ร้อยละของพื้นที่ จังหวัด	พื้นที่ป่า (ตร.กม.)	ร้อยละของพื้นที่ จังหวัด
เนื้อที่จังหวัด (ตร.กม.) (1/)	4,491.20		4491.20	
ขอบเขตพื้นที่อนุรักษ์ในความ รับผิดชอบ (ตร.กม.) (2/)	1,147.46	25.55	1,147.46	25.55
จำนวนพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (ตร.กม.) (3/)	856.71	19.08	926.17	20.62

ที่มา : (1) กรมแผนที่ทหาร

(2) สำนักฟื้นฟูและพัฒนาพื้นที่ป่าอนุรักษ์ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช

(3) จากการศึกษาภาพถ่ายดาวเทียม ศูนย์ปฏิบัติการภูมิสารสนเทศ (สงขลา) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

นอกจากพื้นที่ป่าไม้ดังที่กล่าวมา พื้นที่ดินในเขตป่าไม้เพื่อการอนุรักษ์บางส่วนที่ไม่มีสภาพป่าไม้หลงเหลืออยู่และได้ถูกเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์เป็นพื้นที่เกษตรกรรมและที่ตั้งชุมชน ภาครัฐได้มีการประกาศให้เป็นพื้นที่การปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม (พื้นที่ ส.ป.ก.) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ราษฎรสามารถเข้าไปถือครอง

และทำประโยชน์ประกอบอาชีพทางการเกษตรกรรมได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ดังนั้นพื้นที่ป่าไม้เพื่อการอนุรักษ์ บางส่วนดังกล่าวจึงสามารถนำมาใช้เพื่อการวางผังอนุภาคโดยใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรกรรมได้ ซึ่งพื้นที่ ส.ป.ก. รวมทั้งสิ้น 808.96 ตารางกิโลเมตร จำแนกเป็นรายจังหวัด ได้แก่ จังหวัดสงขลามีสพื้นที่ของกลุ่มจังหวัด ซึ่งเป็นพื้นที่ ส.ป.ก. จำนวน 562.58 ตารางกิโลเมตร จังหวัดสตูลมีพื้นที่ ส.ป.ก. จำนวน 69.93 ตารางกิโลเมตร จังหวัดปัตตานีมีพื้นที่ ส.ป.ก. จำนวน 70.67 ตารางกิโลเมตร จังหวัดยะลามีสพื้นที่ ส.ป.ก. จำนวน 60.47 ตารางกิโลเมตร และจังหวัดนราธิวาสมีพื้นที่ ส.ป.ก. จำนวน 45.36 ตารางกิโลเมตร

● **การกัดเซาะชายฝั่ง**

ปี พ.ศ. 2556 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ได้สรุปสถานการณ์การกัดเซาะชายฝั่งทะเลอ่าวไทยและทะเลอันดามัน ผลปรากฏว่า พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีความยาวชายฝั่งทั้งหมด 509.56 กิโลเมตร ระยะทางที่ประสบปัญหาการกัดเซาะยาว 176.92 กิโลเมตร โดยจำแนกเป็นชายฝั่งที่ถูกกัดเซาะรุนแรง และปานกลางระยะทาง 72.59 และ 104.32 กิโลเมตร ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบกับความยาวชายฝั่งแล้ว พบว่าจังหวัดนราธิวาสประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งมากที่สุด คือ ชายฝั่งถูกกัดเซาะ 43.99 กิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ 76.16 ของระยะทางชายฝั่งทั้งหมดของจังหวัด รายละเอียดแสดงดังตาราง

จังหวัด	ความยาวชายฝั่ง (กม.)	ข้อมูลจำนวนขอบเขตพื้นที่		ข้อมูลจำนวนพื้นที่ที่ถูกกัดเซาะ		แนวชายฝั่งถูกกัดเซาะ (กม.)		
		อำเภอ	ตำบล	อำเภอ	ตำบล	ปานกลาง	รุนแรง	รวม
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	509.56	48	355	18	65	104.32	72.59	176.92
สงขลา	157.90	16	127	6	28	41.09	13.43	54.53
สตูล	155.07	7	36	4	13	9.60	6.86	16.46
ปัตตานี	138.83	12	115	6	18	37.67	24.27	61.94
ยะลา	0	0	0	0	0	0	0	0
นราธิวาส	57.76	13	77	2	6	15.96	28.03	43.99

ที่มา : กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (2556)
โดย สนง.บริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ 5

ปี 2558 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้จัดทำฐานข้อมูลกัดเซาะชายฝั่ง พบว่ากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน มีความยาวชายฝั่งทั้งหมด 509.56 กิโลเมตร เป็นแนวชายฝั่งที่ถูกกัดเซาะ 167.1 กิโลเมตร แยกเป็นรายจังหวัด จังหวัดที่แนวชายฝั่งถูกกัดเซาะมากที่สุด คือ จังหวัดสงขลา ถูกกัดเซาะชายฝั่ง 56.15 กิโลเมตร รองลงมาคือ จังหวัดปัตตานีและจังหวัดนราธิวาส ชายฝั่งทะเลถูกกัดเซาะเป็นระยะทาง 39.35 และ 37.20 กิโลเมตร ตามลำดับ จังหวัดที่มีการสูญเสียพื้นที่ชายฝั่งจากการถูกกัดเซาะมากที่สุด คือ จังหวัดนราธิวาส สูญเสียพื้นที่ชายฝั่งเนื้อที่ 1,102.5 ไร่ ขณะเดียวกันสภาวะการกัดเซาะจะทำให้เกิดการสะสมของตะกอนทรายชายฝั่งทะเล จังหวัดที่มีการสะสมตัวของตะกอนทราย เกิดเป็นพื้นที่ใหม่ขึ้นมากที่สุด คือ จังหวัดนราธิวาส เกิดพื้นที่ทรายสะสมตัวถึง 415.65 ไร่ รายละเอียดแสดงดังตาราง ดังนี้

สถานการณ์การกักตุนและขายฝึ่งทะเลของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2558

จังหวัด	ความยาว ชายฝึ่ง (กม.)	ข้อมูลจำนวนขอบเขต พื้นที่		จำนวนพื้นที่และระยะทางที่ถูกกักตุน (กม.)				
				ข้อมูลจำนวนพื้นที่ที่ ถูกกักตุน		แนว ชายฝึ่งถูก กักตุน (กม.)	พื้นที่กัก ตุน (ไร่)	พื้นที่ สะสมตัว (ไร่)
		อำเภอ	ตำบล	อำเภอ	ตำบล			
กลุ่ม จังหวัด ภาคใต้ ชายแดน	509.56	48	355	18	52	167.1	1,772.49	666.32
สตูล	155.07	7	36	4	8	34.4	171.04	250.67
สงขลา	157.9	16	127	6	22	56.15	498.95	0
ปัตตานี	138.83	12	115	6	12	39.35	-	-
นราธิวาส	57.76	13	77	2	6	37.2	1,102.5	415.65
ยะลา	0	8	56	0	0	0	0	0

ที่มา: กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝึ่ง (2558)

1.7.4 อุทกภัย

พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอุทกภัย ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่จังหวัดสงขลา และมีมูลค่าความเสียหายสูงสุดของกลุ่มจังหวัด

ตารางแสดงสถานการณ์อุทกภัยของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	หมู่บ้าน			
	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554	ปี 2555
ภาคใต้	1,296	5,966	6,950	4,412
กลุ่มจังหวัดฝั่งอ่าวไทย	974	3,367	4,459	2,788
กลุ่มจังหวัดฝั่งอันดามัน	-	281	1,217	27
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	322	2,318	1,274	1,597
สงขลา	1	1,060	409	308
สตูล	-	242	135	-
ปัตตานี	-	434	258	235
ยะลา	47	224	95	204
นราธิวาส	274	358	377	850

ที่มา ศูนย์อำนวยการบรรเทาสาธารณภัย กรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	หมู่บ้าน			มูลค่าความเสียหาย (บาท)		
	ปี 2553	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2553	ปี 2554	ปี 2555
ภาคใต้	656,569	602,528	337,579	3,503,744,138	1,951,316,649	521,291,426
กลุ่มจังหวัดฝั่งอ่าวไทย	211,917	473,028	268,001	1,360,985,914	1,940,742,849	521,291,426
กลุ่มจังหวัดฝั่งอันดามัน	44,247	44,531	210	79,335,362	450,000	-
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	400,405	84,969	69,368	2,063,422,862	10,123,800	-
สงขลา	300,846	34,843	11,358	1,815,430,600	3,201,800	-
สตูล	42,045	8,419	-	45,357,462	3,450,000	-
ปัตตานี	32,729	15,355	10,657	125,451,400	0	-
ยะลา	13,656	2,329	16,005	35,525,500	3,472,000	-
นราธิวาส	11,129	24,023	31,348	41,657,900	0	-

ที่มา ศูนย์อำนวยการบรรเทาสาธารณภัย กรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย

- ลักษณะของภัย

(1) พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดภัยพิบัติสึนามิ ส่วนใหญ่มักเกิดบริเวณชายฝั่งอันดามันในพื้นที่จังหวัดสตูล

(2) พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟฟ้า

จากสถิติไฟฟ้าช่วงปีพ.ศ.2544-2553 ซึ่งรวบรวมโดยสำนักป้องกัน ปราบปรามและควบคุมไฟฟ้า กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช พบว่าในปีล่าสุดที่ทำการรวบรวม (พ.ศ.2553) จังหวัดนราธิวาสเกิดไฟป่ามากที่สุด คือ 12 ครั้ง รองลงมาได้แก่ จังหวัดสงขลา จำนวน 10 ครั้ง สำหรับจังหวัดที่มีพื้นที่ได้รับความเสียหายจากไฟป่ามากที่สุด ได้แก่ จังหวัดนราธิวาสและจังหวัดยะลา คือ 1,021 ไร่ และ 300 ไร่ ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่พบว่าจะจะเป็นพื้นที่เสี่ยงภัยในระดับน้อย คือ มีพื้นที่ 4,372,592.98 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 33.53 ของอนุภาค พื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดไฟป่าจะอยู่ในเขตจังหวัดนราธิวาส มีเนื้อที่ 87,153.51 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.67 ของพื้นที่อนุภาค ส่วนพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าปานกลางจะอยู่ในเขตจังหวัดนราธิวาสและสงขลา ซึ่งมีพื้นที่เสี่ยงร้อยละ 1.51 และ 0.25 ตามลำดับ โดยพื้นที่ในเขตจังหวัดสตูล ปัตตานี และยะลา ไม่มีพื้นที่เสี่ยงภัยอยู่ในระดับสูงและปานกลาง ดังตาราง

ตาราง พื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดไฟป่ารายจังหวัดของอนุภาค

จังหวัด	พื้นที่เสี่ยงภัยต่อการเกิดไฟป่า									
	เสี่ยงภัยสูง		เสี่ยงภัยปานกลาง		เสี่ยงภัยน้อย		ไม่เสี่ยงภัย		รวม	
	ไร่	%	ไร่	%	ไร่	%	ไร่	%	ไร่	%
สงขลา	-	-	32,894.95	0.25	1,139,518.26	8.74	3,356,306.01	25.74	4,528,719.22	34.73
สตูล	-	-	-	-	873,625.57	6.70	814,177.51	6.24	1,687,803.08	12.94
ปัตตานี	-	-	-	-	19,051.24	0.15	1,201,602.42	9.21	1,220,653.66	9.36
ยะลา	-	-	-	-	1,394,327.85	10.69	1,407,002.40	10.79	2,801,330.25	21.48
นราธิวาส	87,154.51	0.67	197,338.96	1.51	946,070.06	7.25	1,571,842.72	12.05	2,802,406.25	21.49
รวม	87,154.51	0.67	230,233.91	1.77	4,372,592.98	33.53	8,350,931.06	64.04	13,040,912.46	100.00

ที่มา : คำนวณจากฐานข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์

1.7.5 ภัยแล้ง

- สถานการณ์ภัยแล้ง

สถานการณ์ภัยแล้งของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ได้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปี 2556 จำนวน 1 หมู่บ้าน 140 ครัวเรือน เพิ่มขึ้นในปี 2557 เป็น 280 หมู่บ้าน 14,026 ครัวเรือน และอาจมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

หน่วย : หมู่บ้าน

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	หมู่บ้าน			
	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	174	-	1	280
สงขลา	-	-	-	25
สตูล	174	-	1	168
ปัตตานี	-	-	-	87
ยะลา	-	-	-	-
นราธิวาส	-	-	-	-

ที่มา : ศูนย์อำนวยการบรรเทาสาธารณภัย กรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย

หน่วย : ครั้วเรือน

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	ครั้วเรือน			
	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	21,715	-	140	14,026
สงขลา	-	-	-	1,515
สตูล	21,715	-	140	10,958
ปัตตานี	-	-	-	1,553
ยะลา	-	-	-	-
นราธิวาส	-	-	-	-

ที่มา : ศูนย์อำนวยการบริหารเพื่อการพัฒนาชายแดนภาคใต้ กรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย

หน่วย : บาท

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	มูลค่าความเสียหาย (บาท)			
	ปี 2552	ปี 2553	ปี 2554	ปี 2555
ประเทศ	2,081,900,440	1,985,550,249	1,728,968,073	653,461,601
ภาคใต้	75,290,188	152,471,793	2,025,014	-
กลุ่มจังหวัดฝั่งอ่าวไทย	55,576,566	96,274,441	10,858	-
กลุ่มจังหวัดฝั่งอันดามัน	8,964,704	23,596,848	-	-
กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	10,748,918	32,600,504	2,014,156	-
สงขลา	-	2,141,982	-	-
สตูล	10,748,918	9,734,682	2,014,156	-
ปัตตานี	-	20,723,840	-	-
ยะลา	-	-	-	-
นราธิวาส	-	-	-	-

ที่มา : ศูนย์อำนวยการบริหารเพื่อการพัฒนาชายแดนภาคใต้ กรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย

1.7.6 มลพิษ

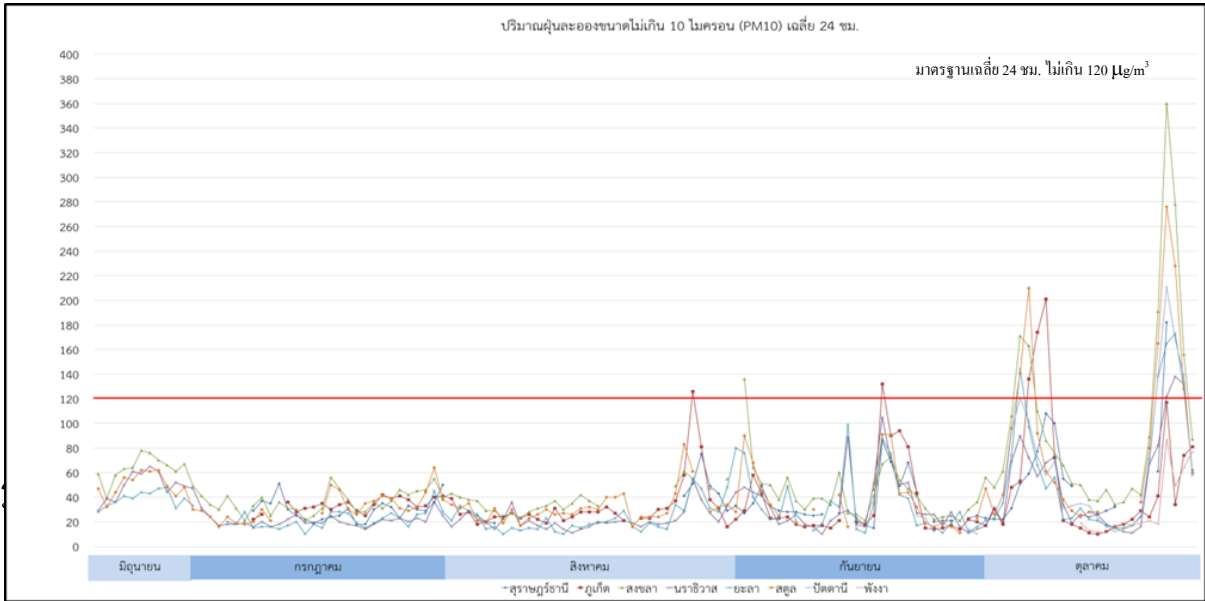
● สถานการณ์หมอกควันข้ามแดน

ในปี 2557 ปัญหาหมอกควันข้ามแดนที่เกิดจากไฟไหม้ป่าและการเผาพื้นที่เกษตรกรรมในบริเวณเกาะสุมาตราและเกาะกาลิมันตัน ประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งส่งผลกระทบต่อพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างไม่รุนแรงมากนัก จากการติดตามสถานการณ์ฯ จากข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียม และ Hotspot Map ของศูนย์เชี่ยวชาญด้านอุตุนิยมวิทยาแห่งอาเซียน ประเทศสิงคโปร์ (ASEAN Specialised Meteorological Centre : ASMC) และการติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศจากสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศอัตโนมัติของกรมควบคุมมลพิษ พบว่าพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนเกิดปัญหาหมอกควันในช่วงเดือนกรกฎาคม-กันยายน ซึ่งสอดคล้องกับผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศของสถานีตรวจวัดในเทศบาลนครหาดใหญ่ เทศบาลนครยะลา และศาลากลางนราธิวาส พบค่า PM₁₀ เฉลี่ยรายเดือนสูงขึ้นตั้งแต่เดือนกรกฎาคม มีค่าสูงสุดในเดือนกรกฎาคม (91 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร ณ เทศบาลนครหาดใหญ่) คุณภาพอากาศในช่วงที่เกิดสถานการณ์หมอกควันข้ามแดนอยู่ในเกณฑ์ดีถึงปานกลางและไม่มีวันที่มีค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอนเกินมาตรฐาน

จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศจากสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบอัตโนมัติของกรมควบคุมมลพิษ พบว่าในปี 2558 พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน เกิดปัญหาหมอกควันในช่วงเดือนมิถุนายน-ตุลาคม โดยปรากฏจุดที่เกิดไฟไหม้บนเกาะสุมาตรา อยู่ระหว่าง 0-395 จุด ผลการตรวจวัดค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน (PM₁₀) ณ เวลา 09.00 น. ระหว่างวันที่ 20 มิถุนายน - 25 ตุลาคม 2558 พบว่ามีค่าอยู่ในช่วง 9-360 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร โดยอยู่ในเกณฑ์ดีถึงมีผลกระทบต่อสุขภาพมาก

ตารางแสดง ค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ณ เวลา 09.00 น. ของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน (PM₁₀) ในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างฝั่งตะวันออกช่วงวันที่ 20 มิถุนายน - 25 ตุลาคม 2558

จังหวัด	จำนวนวันที่ PM ₁₀ เกินมาตรฐาน	ช่วงค่าที่วัดได้ (ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร)	วันที่ PM ₁₀ มีค่าสูงสุด
สุราษฎร์ธานี	1	15-182	22 ตุลาคม 2558
ภูเก็ต	5	14-201	8 ตุลาคม 2558
สงขลา	8	21-360	22 ตุลาคม 2558
ยะลา	6	9-173	23 ตุลาคม 2558
นราธิวาส	3	10-138	23 ตุลาคม 2558
สตูล	7	12-276	22 ตุลาคม 2558
ปัตตานี	5	10-211	22 ตุลาคม 2558
พังงา	-	11-87	22 ตุลาคม 2558

สำหรับความร่วมมือระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนเพื่อแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดนนั้น เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2558 รัฐมนตรีสิ่งแวดล้อม 5 ประเทศ ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ และไทย ได้เข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อม เรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ครั้งที่ 17 (The Seventeenth Meeting of the Sub-Regional Ministerial Steering Committee on Transboundary Haze Pollution (17th MSC) ณ กรุงจาการ์ตา อินโดนีเซีย เพื่อหารือกำหนดทิศทาง การป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดน

อันมีสาเหตุจากไฟป่าและการเผาในที่โล่งในอนุภูมิภาคอาเซียนตอนล่าง โดยได้มีการเน้นย้ำความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างประเทศสมาชิกในการแก้ไขปัญหา ตามกรอบข้อตกลงอาเซียนฯ และมุ่งหวัง ให้การดำเนินงานนับจากนี้เป็นไปอย่างเข้มข้น มีประสิทธิภาพ และเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในระดับภูมิภาค และระดับประเทศ พัฒนาศักยภาพบุคลากรอาเซียนผ่านการฝึกอบรม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการดูงาน เป็นต้น

โดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพในการติดตามจุดความร้อน (Hotspot) การเฝ้าระวังและแจ้งเตือน การพยากรณ์ระดับความเสี่ยงต่อการเกิดไฟและหมอกควันข้ามแดน การจัดทำและดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติ (SOP) ในการรับมือกับสถานการณ์ การจัดการป่าพรุอย่างยั่งยืน รวมถึงการพัฒนาบุคลากรอาเซียนผ่านการฝึกอบรม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการดูงาน เป็นต้น

พร้อมกันนี้เพื่อนำไปสู่วิสัยทัศน์การเป็นภูมิภาคอาเซียนปลอดหมอกควัน (Haze-Free ASEAN) ภายในปี 2563 พลเอก ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในขณะนั้น ได้เสนอให้ประเทศอาเซียนร่วมกันจัดทำ ASEAN Roadmap การแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดน เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการประสานการดำเนินงานระหว่างประเทศสมาชิก ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูล แนวทางปฏิบัติที่ดี และเทคโนโลยีในการแก้ไขปัญหา รวมถึง การพัฒนาบุคลากรเพื่อให้สามารถรับมือกับปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยประเทศไทยยินดีรับเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกร่าง ASEAN Roadmap ในปี 2559

● จำนวนครัวเรือนที่ประสบมลพิษทางน้ำ

ในปี 2558 จังหวัดภาคใต้ชายแดนมีน้ำเสียเกิดขึ้นประมาณ 202,187 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน (คำนวณจากจำนวนประชากรในเขตเทศบาล ในอัตราการผลิตน้ำเสีย 150 ลิตรต่อคนต่อวัน) ในขณะที่มีระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนพื้นที่ เพียง 6 แห่ง พบว่า มีการเดินระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย จำนวน 3 แห่ง ไม่มีการเดินระบบ จำนวน 3 แห่ง เนื่องจากหยุดเดินระบบและระบบชำรุด และจากการประเมินประสิทธิภาพการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียที่เดินระบบตามเกณฑ์มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนพบว่า มีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์มาตรฐาน จำนวน 2 แห่ง ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน จำนวน 1 แห่ง ระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียสามารถรวบรวมน้ำเสียเข้าสู่ระบบได้เพียง 45,950 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 27 ของปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้นทั้งหมด

ตาราง ปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาลในพื้นที่ภาคใต้ชายแดน ในปี 2558

จังหวัด	ปริมาณน้ำเสีย (ลูกบาศก์เมตร/วัน)		
	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
สงขลา	N	120,851	122,045
สตูล	N	N	N
ปัตตานี	N	23,256	23,964
ยะลา	N	27,286	27,681
นราธิวาส	N	28,102	28,497
รวม	N	199,495	202,187

หมายเหตุ : N หมายถึง ไม่มีข้อมูล

ตาราง ระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียชุมชนในพื้นที่ภาคใต้ชายแดน (จังหวัดสตูลไม่มีระบบ)

จังหวัด	อปท.	ปีที่เปิดใช้งาน	ชนิดระบบ	ความสามารถในการรองรับน้ำเสีย (ลบ.ม./วัน)	ปริมาณน้ำเข้าระบบเฉลี่ย (ลบ.ม./วัน)	ประสิทธิภาพการทำงานของระบบ	หมายเหตุ
สงขลา	ทน.สงขลา	2545	Aerated Lagoon	35,000	7,000	ผ่าน	
	ทน.หาดใหญ่	2543	Stabilization Pond & Constructed	138,000	36,820	ผ่าน	
	ทม.สะเดา	2549	Activated Sludge with Fixed film	50	50	-	หยุดเดินระบบ
	อบต.คลองรี	2549	Stabilization Pond & Constructed	50	-	-	หยุดเดินระบบ
ยะลา	ทน.ยะลา (สถานีที่1/1)	2553	Aerated Lagoon	4,600	-	-	หยุดเดินระบบ
	ทน.ยะลา (สถานีที่2/1)	2552	Stabilization Pond	3,200	2,130	ไม่ผ่าน (BOD)	

ตาราง คุณภาพน้ำของแหล่งน้ำสำคัญของภาคใต้

ชื่อแม่น้ำ/แหล่งน้ำ	คุณภาพน้ำ					
	2552	2553	2554	2555	2556	2557
ชุมพร	พอใช้	เสื่อมโทรม	พอใช้	เสื่อมโทรม	เสื่อมโทรม	พอใช้
ตาปีตอนบน	ดี	ดี	ดี	ดี	ดี	ดี
ตาปีตอนล่าง	ดี	ดี	พอใช้	พอใช้	พอใช้	พอใช้
พุมดวง	ดี	ดี	ดี	พอใช้	ดี	พอใช้
ปากพนัง	พอใช้	พอใช้	พอใช้	พอใช้	พอใช้	พอใช้
ทะเลน้อย	เสื่อมโทรม	เสื่อมโทรม	เสื่อมโทรม	เสื่อมโทรม	พอใช้	พอใช้
ทะเลหลวง	เสื่อมโทรม	เสื่อมโทรม	เสื่อมโทรม	พอใช้	พอใช้	พอใช้
ทะเลสาบสงขลา	พอใช้	เสื่อมโทรม	พอใช้	พอใช้	พอใช้	พอใช้
ปัตตานีตอนบน	พอใช้	พอใช้	พอใช้	พอใช้	ดี	ดี
ปัตตานีตอนล่าง	พอใช้	เสื่อมโทรม	พอใช้	พอใช้	พอใช้	พอใช้
สายบุรี	พอใช้	เสื่อมโทรม	เสื่อมโทรม	พอใช้	พอใช้	ดี
ตรัง	ดี	ดี	ดี	เสื่อมโทรม	ดี	ดี

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ

คุณภาพน้ำของแหล่งน้ำสำคัญภาคใต้

สถานีตรวจวัด	ปี 2556		
	DO (มิลลิกรัมต่อลิตร)	BOD (มิลลิกรัมต่อลิตร)	คุณภาพน้ำ
ปากพนัง	4.3	3.0	DO = 0.39 ไม่ผ่าน BOD = 0.82 ผ่าน
ตาปี	5.1	1.6	DO = 0.66 ผ่าน BOD = 0.61 ไม่ผ่าน
ชุมพร	4.3	1.8	DO = 0.58 ไม่ผ่าน BOD = 0.58 ไม่ผ่าน
หลังสวน	5.2	1.2	DO = 0.56 ไม่ผ่าน BOD = 0.56 ไม่ผ่าน
ตรัง	4.6	1.6	DO = 0.81 ผ่าน BOD = 1 ผ่าน
สายบุรี	6.0	2.3	DO = 0.63 ไม่ผ่าน BOD = 0.94 ผ่าน
ปัตตานี	5.4	2.0	DO = 0.80 ผ่าน BOD = 0.90 ผ่าน
ทะเลสาบสงขลา	3.2	3.5	DO = 0.83 ผ่าน BOD = 0.82 ผ่าน

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.7.7 ขยะมูลฝอย

- ปริมาณขยะมูลฝอย

- ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน

ขยะมูลฝอยในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ในปี 2558 มีประมาณ 3,789 ตัน/วัน โดยจังหวัดสงขลามีปริมาณขยะมูลฝอยมากที่สุด รองลงมาคือจังหวัดนราธิวาสและจังหวัดปัตตานี ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2557 พบว่าปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.5 ดังตาราง

ตาราง ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนรายจังหวัด ปี 2556-2558

จังหวัด	ปริมาณขยะ (ตัน/วัน)								
	เทศบาล			อบต.			รวม		
	2556	2557	2558	2556	2557	2558	2556	2557	2558
สงขลา	1,059	1,058	1,081	521	536	529	1,580	1,594	1,610
สตูล		81			215		291	301	
ปัตตานี	156	164	177	477	466	481	633	630	658
ยะลา	247	246	238	290	294	314	537	540	552
นราธิวาส	204	204	207	519	525	540	723	729	747
รวม		1,753			2,036		3,764	3,794	

ที่มา: สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 15 และ 16

อัตราการเกิดขยะมูลฝอย : เทศบาลนคร 1.89 กก./คน/วัน เทศบาลเมือง 1.15 กก./คน/วัน
 เทศบาลตำบล 1.02 กก./คน/วัน อบต. 0.91 กก./คน/วัน

- ปริมาณขยะมูลฝอยติดเชื้อ

จากข้อมูลกรมควบคุมมลพิษ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 16 และศูนย์อนามัยที่ 12 ยะลา พบว่า ในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างฝั่งตะวันออกมีปริมาณมูลฝอยติดเชื้อ รวม 2,175.54 ตันต่อปี แบ่งเป็นมูลฝอยติดเชื้อจากโรงพยาบาลของรัฐ 1,267.4 ตันต่อปี (ร้อยละ 58.26) โรงพยาบาลเอกชน 341 ตันต่อปี (ร้อยละ 15.67) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล 189.3 ตันต่อปี (ร้อยละ 8.70) คลินิก 365 ตันต่อปี (ร้อยละ 16.77) และสถานพยาบาลสัตว์ 13.04 ตันต่อปี (ร้อยละ 0.60) โดยจังหวัดสงขลามีปริมาณมูลฝอยติดเชื้อมากที่สุด (1,182 ตันต่อปี) ส่วนจังหวัดอื่นๆ มีปริมาณมูลฝอยติดเชื้อระหว่าง 210-290 ตันต่อปี

ตารางแสดงปริมาณมูลฝอยติดเชื้อในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนปี 2557

(ข้อมูลมูลฝอยติดเชื้อปี 2557 คือปีล่าสุด)

จังหวัด	รพ.รัฐ (แห่ง)	ปริมาณ (ตัน/ปี)	รพ.เอกชน (แห่ง)	ปริมาณ (ตัน/ปี)	รพ.สต (แห่ง)	ปริมาณ (ตัน/ปี)	คลินิก (แห่ง)	ปริมาณ (ตัน/ปี)	สถานพยาบาลสัตว์ (แห่ง)	ปริมาณ (ตัน/ปี)	รวมปริมาณทั้งหมด (ตัน/ปี)
สงขลา	24	575.9	5	331.8	175	57.5	428	206	28	10.4	1,181
สตูล	7	232	-	-	54	27	65	31	4	0.54	290.57
ปัตตานี	14	160.9	-	-	128	42.0	90	43	2	0.7	247
ยะลา	9	121.1	1	9.2	80	26.3	111	53	2	0.7	210
นราธิวาส	13	177.5	-	-	111	36.5	67	32	2	0.7	247
รวม	67	1,267.4	6	341	548	189.3	761	365	38	13.04	2,175.54

- การกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน

การรวบรวมขยะมูลฝอยชุมชน พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 445 แห่ง มีการให้บริการเก็บขนขยะมูลฝอยไปกำจัด 236 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 53 ไม่มีการดำเนินการ 209 แห่งคิดเป็นร้อยละ 47 โดยมีปริมาณขยะมูลฝอยที่รวบรวมได้ 1,347 ตัน/วัน แบ่งเป็นปริมาณขยะมูลฝอยที่นำไปกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ 913 ตัน/วัน คิดเป็นร้อยละ 67.78 และกำจัดแบบไม่ถูกหลักวิชาการ 434 ตัน/วัน คิดเป็นร้อยละ 32.22 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เก็บรวบรวมได้

ข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนปี 2558

จังหวัด	จำนวนอปท. (แห่ง)	จำนวนอปท.ที่มีการเก็บรวบรวม (แห่ง)			ปริมาณขยะมูลฝอยที่มีการเก็บรวบรวม (ตัน/วัน)			ปริมาณขยะมูลฝอยกำจัดถูกหลักวิชาการ (ตัน/วัน)			ปริมาณขยะมูลฝอยกำจัดไม่ถูกหลักวิชาการ (ตัน/วัน)		
		ปี 56	ปี 57	ปี 58	ปี 56	ปี 57	ปี 58	ปี 56	ปี 57	ปี 58	ปี 56	ปี 57	ปี 58
สงขลา	140	N	70	73	N	673	681	529	528	574	1,051	145	107
สตูล	41			38			161			70			91
ปัตตานี	113	N	51	67	N	158	238	64	63	109	569	95	129
ยะลา	63	N	41	46	N	190	199	144	157	180	393	33	19
นราธิวาส	88	N	36	39	N	165	168	74	95	98	649	70	70
รวม	445			236			1,347			913			434

ที่มา: สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 15 และ 16 / หมายเหตุ : N หมายถึง ไม่มีข้อมูล

- สัดส่วนของสถานที่กำจัดมูลฝอยที่ถูกหลักสุขาภิบาลเทียบกับมูลฝอยที่จัดเก็บ ตารางแสดงข้อมูลการจัดการกำจัดขยะมูลฝอยแบบถูกหลักสุขาภิบาล

สถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอย อย่างถูกหลักสุขาภิบาล	อปท./หน่วยงานที่นำขยะมูลฝอยมากำจัด		ปริมาณขยะมูลฝอย (ตัน/วัน)
	จำนวน (แห่ง)	อปท./หน่วยงาน	
เทศบาลนครสงขลา	15	ทต.เกาะแก้ว ทต.พะวง ทม.สิงหนคร ทม.เขารูปช้าง ทม.ม่วงงาม ทต.น้ำน้อย อบต.เกาะยอ อบต.ทุ่งหวัง อบต.ทุ่งใหญ่ อบต.ตลิ่งชัน อบต.วัดขนุน อบต.ท่าข้าม อบต.วัดจันทร์ อบต.ประกอบ อบต.ปลักหนู และหน่วยงานอื่น	210
เทศบาลนครหาดใหญ่	5	ทม.คลองแห ทต.ท่าช้าง ทต.บ้านหาร อบต.ฉลุง อบต.นาหม่อม และบริษัท ทรานส์ ไทย-มาเลเซีย (ประเทศไทย) จำกัด	199
เทศบาลเมืองบ้านพรุ	4	ทม.คอหงส์ ทต.พะตง ทต.บ้านไร่ และ อบต.พะตง	78
เทศบาลเมืองสะเดา	13	ทม.ปาดังเบซาร์ ทต.สำนักขาม ทต.คลองแงะ ทต.ปาดัง ทต.นาทวี ทต.นาทูนอก อบต.เขามิเกียรติ อบต.ท่าโพธิ์ อบต.ปริก อบต.พังงา อบต.สำนักแก้ว อบต.คลองทราย และอบต.ฉาง	87
เทศบาลเมืองสตูล			26
เทศบาลเมืองปัตตานี	6	ทต.ยะหริ่ง ทต.บางปู ทต.รูสะมิแล ทต.บานา อบต.ค	109

สถานที่ฝังกลบขยะ มูลฝอย อย่างถูกหลักสุขาภิบาล	อปท./หน่วยงานที่นำขยะมูลฝอยมากำจัด		ปริมาณขยะ มูลฝอย (ตัน/วัน)
	จำนวน (แห่ง)	อปท./หน่วยงาน	
		สองมานิง อบต.กระหะ และหน่วยงานราชการ	
เทศบาลนครยะลา	32	ทต.ลำใหม่ ทต.สะเตงนอก ทต.บุดี ทต.ท่าสาป ทต.คอก ช้าง ทต.โกตาบารู อบต.กรงปินัง อบต.บันนังสาเรง อบต.ปากู อบต.ตะโล๊ะแมะนา อบต.บาโงยซิแน อบต. ลิตล อบต.วังพญา อบต.ลำใหม่ อบต.ลำพะยา อบต.ธาร โต อบต.ตาดะปุเต๊ะ ทต.เมืองรามันห์ อบต.กาเยอบ เกาะ อบต.หน้าถ้ำ อบต.ถ้ำทะลุ อบต.ละแอ อบต.พิเทิน อบต.สะอะ อบต.ตาซี อบต.พร่อน อบต.เนินงาม อบต. กาตอง อบต.เปาะเส็ง อบต.เกะรอ อบต.ท่าธง อบต. บันนังस्ता และบริษัทรับเบอร์เซาท์แลนด์	138
เทศบาลเมืองเบตง	4	ทต.ธารน้ำทิพย์ อบต.ยะรม อบต.ตะเนาะแมเราะ อบต.อัยเยอร์เวง และหน่วยงานอื่น	42
เทศบาลเมืองนราธิวาส	5	ทต.กะลุวอเหนือ ทม.ตากใบ อบต.กะลุวอ อบต.ลำภู และอบต.ศาลาใหม่	56
เทศบาลเมืองสุโงโง-ลก	7	ทต.ปาเสมัส อบต.มุโนะ อบต.เกาะสะท้อน อบต.สุโง ปาดี อบต.ปะลูลู อบต.ภาวะ และอบต.สากอ	42
		รวม	843

ที่มา: สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 15 และ 16
ข้อมูล ณ กันยายน 2558

- สัดส่วนของสถานที่กำจัดมูลฝอยไม่ถูกหลักสุขาภิบาล

สำหรับขยะมูลฝอยชุมชนที่มีการกำจัดอย่างไม่ถูกหลักวิชาการ พบว่าขยะมูลฝอยเหล่านี้มีการเทกองในแหล่งสะสมขยะ มูลฝอย หรือบ่อกำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกหลักวิชาการ ในจังหวัดสงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล จำนวน 28, 43, 6, 13 และ 11 แห่ง ตามลำดับ รวมทั้งสิ้น 108 แห่ง มีปริมาณขยะสะสมตกค้างทั้งสิ้น 283,024 ตัน

ตารางแสดงข้อมูลสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและปริมาณขยะสะสมในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

จังหวัด	สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย (แห่ง)		ปริมาณขยะสะสม (ตัน)
	ไม่ถูกหลักวิชาการ	ถูกหลักวิชาการ	
สงขลา	28	4	100,945
สตูล	11	2	24,894
ปัตตานี	43	1	88,727
ยะลา	6	2	14,718
นราธิวาส	13	2	53,740
รวม	108	11	283,024

ที่มา: สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 15 และ 16
ข้อมูล ณ 2558

1.8 ข้อมูลเชิงสถิติที่สำคัญเชิงพื้นที่

● เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

เป้าหมายสำคัญของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) คือ การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน ภายใต้การเคลื่อนย้ายสินค้าและปัจจัยการผลิตเสรี เพื่อนำไปสู่การจัดสรรทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อุปสรรคสำคัญที่ประเทศสมาชิกอาเซียนต้องเร่งแก้ไขร่วมกัน คือ การลดความเหลื่อมล้ำของระดับการพัฒนา การยกระดับความพร้อมด้านการค้าและการลงทุน ทั้งการปฏิรูปกฎระเบียบ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณูปโภค การพัฒนามาตรการส่งเสริมการลงทุนและการอำนวยความสะดวกทางการค้า การพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ การสร้างและพัฒนาเครือข่ายการผลิตในภูมิภาคที่เข้มแข็ง

สำหรับประเทศไทย การจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษโดยส่วนใหญ่อยู่ในรูปแบบนิคมอุตสาหกรรมมาเป็นระยะเวลายาวนาน โดยให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนตั้งแต่ปี 2520 ส่วนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดนนั้น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ริเริ่มแผนงานมาตั้งแต่ปี 2547 แนวคิดการผลักดันให้เกิดเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดนมีพัฒนาการและเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ล่าสุดในการประชุมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจครั้งที่ 1/2557 ได้ให้ความเห็นชอบพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ระยะแรก 5 พื้นที่ชายแดน โดยมีเป้าหมายสำคัญคือ เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เพิ่มการจ้างงาน และสร้างความเป็นอยู่ที่ดีให้ประชาชน แก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้าเมืองมายังพื้นที่ตอนใน แก้ปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตรผิดกฎหมายจากประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งแก้ปัญหาความแออัดบริเวณด้านชายแดน

รัฐบาลมีนโยบายพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค โดยใช้ประโยชน์จากโอกาสการเชื่อมโยงภูมิภาคในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ชายแดน และแก้ปัญหาความมั่นคงบริเวณชายแดนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน กระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค โดยในภาคใต้ได้กำหนดพื้นที่จังหวัดสงขลาเป็น 1 ใน 10 เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในการกำหนดพื้นที่เป้าหมายในระยะที่ 1 และจังหวัดนราธิวาสเป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเป้าหมายในระยะที่ 2 เนื่องจากมีศักยภาพจากการเชื่อมโยงกับชายแดนประเทศมาเลเซียและมีมูลค่าการค้าชายแดนและเป็นเส้นทางเดินทางผ่านแดนที่สำคัญของประเทศ โดยรัฐบาลให้การสนับสนุนด้านอำนวยความสะดวกด้านการลงทุน การให้สิทธิประโยชน์ การจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุนและแรงงาน การอนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าว และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากร

(1) ความก้าวหน้าการขับเคลื่อนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสงขลา (ด้านชายแดนสะเดาและด้านชายแดนปาดังเบซาร์) กำหนดขอบเขตในพื้นที่ 4 ตำบล 345,187 ไร่ (552.3 ตร.กม.) ประกอบด้วย ตำบลสะเดา ตำบลสำนักขาม ตำบลสำนักแต้ว และตำบลปาดังเบซาร์ โดยมีความก้าวหน้าการดำเนินงานแล้ว ดังนี้

1) สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุน

- 1.1) สิทธิประโยชน์ BOI คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 4/2558 ได้ประกาศให้เป็นพื้นที่ส่งเสริมการลงทุน 6 กลุ่มกิจการเป้าหมาย ประกอบด้วย อุตสาหกรรมเกษตร ประมงและกิจการที่เกี่ยวข้อง อุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่มและเครื่องหนัง การผลิตเครื่องเรือน กิจการโลจิสติกส์ นิคมหรือเขตอุตสาหกรรมและกิจการสนับสนุนการท่องเที่ยว ต่อมาประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 21/2558 ได้เพิ่มเติม

กิจการเป้าหมายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจสงขลา อีก 10 ประเภท ประกอบด้วย (1) การอบพืชและไซโล (2) การผลิตผลิตภัณฑ์จากผลพลอยได้หรือวัสดุทางการเกษตร (3) การผลิตโครงสร้างโลหะสำหรับงานก่อสร้างหรืองานอุตสาหกรรม (4) การผลิตสิ่งพิมพ์ทั่วไป (5) การผลิตอาหารสัตว์และส่วนผสมอาหารสัตว์ (6) การผลิตวัสดุก่อสร้างและผลิตภัณฑ์คอนกรีตอัดแรงสำหรับงานสาธารณูปโภค (7) ผลิตสิ่งปรุงแต่งประติณผิวกาย (8) การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกสำหรับสินค้าอุปโภค (9) การผลิตสิ่งของจากเยื่อกระดาษ และ (10) การพัฒนาอาคารสำหรับโรงงานอุตสาหกรรมและคลังสินค้า ปัจจุบันมีโครงการขอรับการส่งเสริมการลงทุนตามนโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษแล้ว จำนวน 1 ราย เงินลงทุนรวม 13.5 ล้านบาท

- 1.2) **สิทธิประโยชน์ด้านภาษี** กรมสรรพากรกำหนดสิทธิพิเศษในการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลจากร้อยละ 20 เหลือร้อยละ 10 เป็นเวลา 10 รอบระยะเวลาบัญชีสำหรับกิจการทั่วไปที่ไม่อยู่ในข่ายได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามประกาศ BOI (พ.ร.ฎ. ออกตามความในประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 591) พ.ศ. 2558) ทั้งนี้กิจการจะต้องยื่นขอใช้สิทธิภายในปี 2560
- 1.3) **สิทธิประโยชน์สำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)** ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 8/2558 เพิ่มเติมนโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยผ่อนปรนเงื่อนไขสำหรับ SMEs ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อช่วยเหลือและส่งเสริม SMEs
- 1.4) **การได้มาซึ่งที่ดินของรัฐเพื่อให้หน่วยงานราชการใช้ประโยชน์และให้เอกชนและ กอ.เช่า** จากประกาศ คสช.ที่ 17/2558 เพิกถอนที่ดินของรัฐ ตำบลสำนักขาม อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา และที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์ในเขตเศรษฐกิจพิเศษสงขลา รวม 1,196-2-20 ไร่ โดยให้ กอ.เช่า
- 1.5) **การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก** ในปี 2559 ได้รับการจัดสรรงบประมาณบูรณาการด้านเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำนวน 491 ล้านบาท ได้แก่ โครงการก่อสร้างด้านชายแดนสะเดาแห่งใหม่ โครงการปรับปรุงด้านปาดังเบซาร์ โครงการปรับปรุงประปาส่วนภูมิภาคสาขาสะเดา และโครงการออกแบบสถานีขนส่งสินค้าจังหวัดสงขลา
- 1.6) **การให้บริการ One Stop Service (OSS)** จัดตั้งศูนย์ให้บริการแบบเบ็ดเสร็จด้านการลงทุนและด้านแรงงาน โดยได้เปิดให้บริการ 2 แห่ง ได้แก่ ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสงขลาและศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาค 11 อำเภอหาดใหญ่ เชื่อมโยงกับศูนย์ OSS จามจุรีสแควร์ สำหรับ OSS ด้านแรงงานเปิดให้บริการ ณ อาคารพาณิชย์ เลขที่ 121 ล123 ถ.กาญจนวนิช ต.สะเดา อ.สะเดา

ความก้าวหน้าการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ จ.สงขลา

ประเภท	รายละเอียด	สถานะ/ความก้าวหน้า
สิทธิประโยชน์ สำหรับกิจการ เป้าหมาย และการ จัดตั้ง OSS ด้าน การลงทุน	<ul style="list-style-type: none"> - ประกาศ กกท. ที่ 4/2558 ส่งเสริมการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษสงขลา 6 กลุ่มกิจการเป้าหมาย - ประกาศ กกท. ที่ 21/2558 เพิ่มเติมกิจการเป้าหมายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลาอีก 10 ประเภทกิจการที่จะได้รับสิทธิประโยชน์สูงสุดในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ - OSS ด้านการลงทุนเปิดให้บริการ 2 แห่ง ณ ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสงขลาและศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11(อ.หาดใหญ่) 	<ul style="list-style-type: none"> - มีโครงการขอรับการส่งเสริมการลงทุน ณ วันที่ 1 ม.ค. - 6 ก.ค. 59 จำนวน 1 ราย เงินลงทุนรวม 13.5 ล้านบาท ได้รับอนุมัติแล้ว
การจัดหาที่ดิน	<ul style="list-style-type: none"> - การประชุมครั้งที่ 3/2558 เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2558 เรื่องการจัดสรรที่ดินให้หน่วยงานราชการใช้ประโยชน์และให้เอกชนและการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเช่า 	<ul style="list-style-type: none"> - เขตเศรษฐกิจพิเศษสงขลา ให้ กนอ. เข้าพื้นที่แปลงที่ 1 และ 2 จำนวน 1,196-2-20 ไร่
	<ul style="list-style-type: none"> - การประชุมครั้งที่ 3/2558 เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2558 กนพ. มีมติเห็นชอบให้การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย(กนอ.) เช่าที่ราชพัสดุในเขตเศรษฐกิจพิเศษสงขลา จำนวน 2 แปลง ได้แก่ แปลง 1 จำนวน 440-0-09 ไร่ และแปลง 2 จำนวน 629-2-12 ไร่ 	<ul style="list-style-type: none"> - กนอ. อยู่ระหว่างจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมและออกแบบรายละเอียด
	<ul style="list-style-type: none"> - ประกาศ คสช. ที่ 17/2558 เพิกถอนที่ดินของรัฐ ต.สำนักขาม อ.สะเดา จ.สงขลา - ที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์ในเขตเศรษฐกิจพิเศษสงขลา แปลงที่ 1 และ 2 รวม 1,196-2-20 ไร่ อยู่ระหว่างตรวจสอบการออกโฉนด 	<ul style="list-style-type: none"> - กรมธนารักษ์ดำเนินการให้ กนอ.เช่าพื้นที่ - จังหวัดสงขลาแต่งตั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงการใช้ประโยชน์และกำหนดแนวทางการเยียวยา

ประเภท	รายละเอียด	สถานะ/ความก้าวหน้า
	<ul style="list-style-type: none"> - การประชุมครั้งที่ 2/2559 เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2559 กระทรวงมหาดไทย จังหวัดสงขลา และ กนอ.หารือเรื่องพื้นที่พัฒนาในเขตเศรษฐกิจพิเศษสงขลา สรุปได้ว่า ควรจัดสรรพื้นที่ ประมาณ 126 ไร่ ให้ อบจ.สงขลา ดำเนินโครงการสถานีขนส่งผู้โดยสาร และศูนย์บริการนักท่องเที่ยวครบวงจร 	<ul style="list-style-type: none"> - ให้ อบจ.สงขลาใช้พื้นที่ ประมาณ 126 ไร่ ในที่ราชพัสดุเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลาแปลง 440-0-09 เพื่อดำเนินโครงการสถานีขนส่งผู้โดยสาร และ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวครบวงจร และใช้งบประมาณของหน่วยงาน รวมทั้งขอเช่าที่ดินราชพัสดุต่อกรมธนารักษ์
	<ul style="list-style-type: none"> - การประชุมครั้งที่ 3/2559 เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2559 จังหวัดสงขลาได้จัดทำข้อมูลความก้าวหน้าเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา ในเรื่องของการจัดการพื้นที่ของรัฐซึ่งนำมาใช้ประโยชน์ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา จำนวน 1,069 - 2 - 21 ไร่โดยสถานภาพปัจจุบันมีผู้บุกรุกจำนวน 171 ราย 	<ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่แปลง สข.1219 (629-2-12 ไร่) มีผู้บุกรุกจำนวน 28 ราย มีการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างแล้ว จำนวน 11 หลัง ไม่มีคนอยู่อาศัย แต่มีบ้านจำนวน 8 หลัง มีผู้อยู่อาศัย/พร้อมออก จำนวน 9 หลัง คาดว่าจะสามารถดำเนินการส่งมอบพื้นที่ได้ ประมาณเดือนตุลาคม 2559 - พื้นที่แปลง สข.1220, สข.1221 (440-0-09 ไร่) มีผู้บุกรุกทั้งสิ้นจำนวน 143 ราย พร้อมออกจากพื้นที่ จำนวน 28 ราย ยังไม่พร้อมออกจากพื้นที่ จำนวน 35 ราย ไม่พบตัว/ไม่อยู่ในพื้นที่ จำนวน 80 ราย ตามแผนปฏิบัติการคาดว่าจะสามารถส่งมอบพื้นที่ได้ภายในปี 2559 - การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม : มีการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ ซึ่งพร้อมออกจากพื้นที่เป็นเงินรายละ 2,000 บาท จำนวน 20 ราย ซึ่งได้ให้การช่วยเหลือแล้ว 11 ราย และอยู่ระหว่างดำเนินการช่วยเหลือจำนวน 9 ราย - มีผู้บุกรุกที่ดินราชพัสดุที่ไม่ให้ความร่วมมือในการออกจากพื้นที่ จำนวน 5 รายต้องแจ้งความดำเนินคดีก่อน

ประเภท	รายละเอียด	สถานะ/ความก้าวหน้า
		<ul style="list-style-type: none"> - จังหวัดสงขลาโดยคณะทำงานบริหารจัดการในที่ดินราชพัสดุ มีมติมอบหมายให้ อำเภอสะเดา ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สํารวจประมาณการค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างจากผู้ครอบครองในพื้นที่ ที่ยินยอมให้รื้อถอน, สํารวจกลุ่มคนที่ยากไร้ ไม่มีอาชีพที่มั่นคงเป็นหลักแหล่ง และไม่ปรากฏว่ามีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง และแจ้งสำนักงานธนารักษ์พื้นที่สงขลา และให้ธนารักษ์พื้นที่สงขลา ประสานอำเภอสะเดา รวบรวมรายชื่อผู้ที่ไม่ยินยอมออกจากพื้นที่ เพื่อแจ้งความดำเนินคดี ณ สถานีตำรวจภูธรสะเดา โดยให้ ธนารักษ์พื้นที่สงขลา เป็นผู้แจ้งความดำเนินคดี ทั้งนี้ ให้หาหรืออัยการก่อนดำเนินการแจ้งความ
การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน		
คมนาคมขนส่ง	<ul style="list-style-type: none"> - โครงการสถานีขนส่งผู้โดยสารและศูนย์บริการนักท่องเที่ยวครบวงจร - โครงการก่อสร้างถนนลาดยางเลียบบอบพื้นที่โครงการด้านศุลกากรสะเดาแห่งใหม่ 	<ul style="list-style-type: none"> - จังหวัดสงขลาได้แจ้งมติคณะรัฐมนตรีเรื่องรับทราบและเห็นชอบผลการประชุม (กนพ.) ครั้งที่ 2/2559 เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2559 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลาประสานสำนักงานธนารักษ์พื้นที่สงขลาเพื่อดำเนินการขอเช่าที่ราชพัสดุต่อกรมธนารักษ์ สำหรับการดำเนินงานตามโครงการสถานีขนส่งผู้โดยสารและศูนย์บริการนักท่องเที่ยวครบวงจรต่อไป - ด้านศุลกากรสะเดาได้มีการลงนามสัญญาว่าจ้างบริษัท เอกชน ดำเนินการก่อสร้างด้านศุลกากรสะเดาแห่งใหม่เป็นที่เรียบร้อยแล้ว - องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ประสานด้านศุลกากรสะเดาเพื่อขอ

ประเภท	รายละเอียด	สถานะ/ความก้าวหน้า
		ใช้พื้นที่ก่อสร้างถนนตามโครงการก่อสร้างถนนเส้นทางลาดยางเลียบบอบพื้นที่โครงการด้านศุลกากรสะเดาแห่งใหม่ วงเงินงบประมาณ 81.06 ล้านบาท
	- ทล. 2 โครงการ (ทล. 4-ด้านสะเดา 2, มอเตอร์เวย์หาดใหญ่-ชายแดนไทย/มาเลเซีย) - รพท. 1 โครงการ (ทางคู่สุราษฎร์ธานี-หาดใหญ่)	F/S EIA Detail Design
	- ทช. 1 โครงการ (สข. 1027-ปาดังเบซาร์)	ก่อสร้าง
ด้านศุลกากร/ ระบบการผ่านแดน	- ด้านศุลกากรสะเดา	-อยู่ระหว่างการก่อสร้างด้านศุลกากรแห่งใหม่ คาดว่าจะแล้วเสร็จ พฤษภาคม 2562 และปรับปรุงด้านศุลกากรสะเดาเพิ่มเติม คาดว่าจะแล้วเสร็จกุมภาพันธ์ 2560
	- ด้านศุลกากรปาดังเบซาร์	- อยู่ระหว่างปรับปรุงอาคารที่ทำการ คาดว่าจะแล้วเสร็จสิงหาคม 2559
	- ศก. 1 โครงการ (อาคารด้านปาดังเบซาร์ ระยะที่ 2)	- F/S EIA Detail Design
	- ศก. 4 โครงการ (ด้านสะเดาแห่งใหม่, ด้านพรมแดนสะเดาขาออก, อาคารด้านปาดังเบซาร์พร้อมบริเวณ, อาคารด้านปาดังเบซาร์ เพิ่มเติม) - อย. 1 โครงการ (เพิ่มศักยภาพด้านอาหารและยา ปาดังเบซาร์) - วก. และ ปศ. โครงการเดียวกับ จ.ตาก	ก่อสร้าง
อุตสาหกรรม	- กนอ. 1 โครงการ (โครงการเดียวกับ จ.ตาก)	
สาธารณูปโภค	- ขป. 1 โครงการ (เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำอ่างสะเดา) - กปภ. 2 โครงการ (ปรับปรุงขยายการประปาส่วนภูมิภาคสะเดา) - กพภ.1 โครงการ (โครงการเดียวกับ จ.ตาก)	ก่อสร้าง

(2) เขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดนราธิวาส ประกาศคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่ 2/2558 ลงวันที่ 24 เมษายน 2558 ได้กำหนดให้ท้องที่ จำนวน 5 ตำบล ในอำเภอเมือง อำเภอตากใบ อำเภอเย็งอ อำเภอบันนัง และอำเภอสุหนังโกลก พื้นที่รวม 146,995.62 ไร่ (235.17 ตารางกิโลเมตร) เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนราธิวาส โดยมีความก้าวหน้าการดำเนินงานแล้ว ดังนี้

1) สิทธิประโยชน์ การลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษจังหวัดนราธิวาส จะได้สิทธิประโยชน์ตามพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีสิทธิประโยชน์สูงกว่าสิทธิประโยชน์ตามเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

2) การจัดหาที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนราธิวาส มติ กนพ. ครั้งที่ 1/2559 เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2559 เห็นชอบข้อเสนอแปลงที่ดินตามที่จังหวัดเสนอ ซึ่งเป็นที่ดินเอกชนบริเวณตำบลละหาร อำเภอเย็งอ และ ตำบลโคกเคียน อำเภอเมืองนราธิวาส เนื้อที่ประมาณ 2,277-0-78.1 ไร่ และมอบการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) พิจารณาความเป็นไปได้ในการจัดซื้อที่ดินจากเอกชน และนำเสนอ กนพ. ในการประชุมครั้งต่อไป ซึ่งต่อมา กนอ. ได้ศึกษาความเป็นไปได้/ศักยภาพของพื้นที่แล้วเสร็จ โดยเลือกแปลงที่ดินที่อยู่ติดกัน (4 แปลง : แปลงที่ 1-3 ตำบลละหาร อำเภอเย็งอ รวม 1,183-1-92.7 ไร่ และแปลง 2 ตำบลโคกเคียน 546-2-21.2 ไร่) เนื้อที่รวมประมาณ 1,730 ไร่ และนำเสนอต่อคณะกรรมการด้านจัดหาที่ดินและบริหารจัดการเพื่อทราบเมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2559 สำหรับการได้มาซึ่งที่ดิน กนอ. อยู่ระหว่างการหารูปแบบการซื้อที่ดินแปลงดังกล่าว

3) กิจกรรมที่มีศักยภาพ อาทิ (1) การค้าชายแดน อุตสาหกรรมอาหาร การขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ (2) ใช้ประโยชน์ที่ดินรองรับอุตสาหกรรม ศูนย์โลจิสติกส์ พาณิชยกรรม ศูนย์ศึกษาวิจัยอุตสาหกรรม ฮาลาล และจัดตั้งเขตเศรษฐกิจบริเวณพื้นที่ระหว่างอำเภอเมืองและด่านตากใบ เชื่อมเส้นทางรถไฟไปกัวลาลัมเปอร์

4) ปัญหาและข้อจำกัด (1) สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ และความไม่มั่นใจของเอกชน (2) การลักลอบนำเข้าและส่งออกสินค้าตามแนวชายแดน (3) ขาดแคลนแรงงานมีฝีมือ โครงสร้างพื้นฐานไม่เพียงพอ บริเวณด่านมีความแออัด การขนส่งสินค้าไปมาเลเซียต้องขนถ่ายบริเวณพรมแดน

จากนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งให้ความสำคัญต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเมืองชายแดน การให้สิทธิพิเศษสนับสนุนการค้าการลงทุนและ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และสามารถดึงดูดนักลงทุนเข้ามาในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้การเติบโตทางเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนเพิ่มขึ้น รวมทั้งเพิ่มการจ้างงาน สามารถแก้ไขปัญหาการว่างงาน สามารถสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ได้มากขึ้น

● พื้นที่จัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในภาคใต้

ปาดังเบซาร์

ศักยภาพและโอกาส :

- มูลค่าการค้าชายแดนไทย-มาเลเซียสูง
- ใกล้ท่าเรือปีนังและท่าเรือกลางของมาเลเซีย
- มีรถไฟเป็นทางเดินเชื่อมมาเลเซีย

การพัฒนา: โลจิสติกส์และบริการอุตสาหกรรมอาหารฮาลาลและยางพารา

สะเตา

ศักยภาพและโอกาส :

- มีมูลค่าการค้าสูงสุดของไทย
- ใกล้ท่าเรือปีนังและท่าเรือกลางของมาเลเซีย

การพัฒนา: อุตสาหกรรมยางพารา และผลิตภัณฑ์ครบวงจรอาหารทะเล

นราธิวาส

ศักยภาพและโอกาส :

- การขนส่งเชื่อมโยงกับประเทศมาเลเซีย
- มีทุนมนุษย์และวัฒนธรรมที่มีอัตลักษณ์ของความเป็นมลายู 80% กับมาเลเซียและอินโดนีเซีย
- มีป่าดงดิบอุดมสมบูรณ์

การพัฒนา: ศูนย์โลจิสติกส์ รองรับการค้าชายแดนระหว่างประเทศ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ อุตสาหกรรมยางพารา ผลิตภัณฑ์ฮาลาล การค้าชายแดน เพิ่มศักยภาพพืชเศรษฐกิจ เช่น ข้าว ปาล์ม ไม้ผล

ที่มาภาพ : กรุงเทพมหานคร

รูป เขตเศรษฐกิจพิเศษในภาคใต้

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษราธิวาส

1. ศักยภาพโดยรวมของจังหวัดนราธิวาส

1. ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่เป็น GATEWAY สู่ออาเซียนทางใต้ผ่านทิศตะวันออกของมาเลเซีย และติดอ่าวไทย
2. มีความพร้อมด้านการขนส่ง
 - ทางบก มีทางรถไฟ : ถึงชายแดนมาเลเซีย
 - ทางเรือ มีท่าเรือเชิงพาณิชย์
 - ทางอากาศมีท่าอากาศยานนานาชาตินราธิวาส ให้บริการวันละ 2 เที่ยวบิน
3. ทูมนมนุษย์ที่มีอัตลักษณ์ของความเป็นมาลาญและมีกำลังแรงงานเพียงพอต่อการป้อนเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม เนื่องจากโครงสร้างประชากรเป็นโครงสร้างวัยหนุ่มสาว ประชากรกว่า 780,000 คน เป็นวัยแรงงาน 330,000 คน คิดเป็นร้อยละ 42.31 และมีมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ที่สามารถรองรับนักศึกษาของพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้และผลิตแรงงานที่มีคุณภาพ
5. ทิวทัศน์ธรรมชาติที่มีอัตลักษณ์ของความเป็นมาลาญ 80% อาทิ คัมภีร์อัลกุรอานเขียนด้วยลายมือ 70 เล่ม และมีสียิตตะโละตานาะ ที่สร้างด้วยไม้ตะเคียนทั้งหลังไม่มีการตอกตะปูแม้แต่ตัวเดียว
6. ทูทรัพย์ากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ทั้งที่เป็นผลผลิตทางการเกษตร อาทิ ปาล์มน้ำมัน ยางพารา ข้าว ลองกอง และมะพร้าว เป็นต้น และทรัพยากรด้านการการท่องเที่ยว อาทิ ป่าฮาลาบาลา ซึ่งความสมบูรณ์วัดได้จากการมีนกเงือกถึง 10 ชนิดใน 13 ชนิดทั่วโลก มีใบไม้สีทองซึ่งเป็นสิ่งมหัศจรรย์หนึ่งเดียวในโลก เป็นต้น
7. เป็นพื้นที่ที่ได้รับสิทธิประโยชน์คุณ 3 คือ เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ ซึ่งให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุน เหนือกว่าพื้นที่อื่นๆ เช่น การให้สินเชื่อผ่อนปรน(soft loan) ร้อยละ 1.5 เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และเป็นพื้นที่ภายใต้โครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

2. การขับเคลื่อนการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษราธิวาสมุ่งเน้นไปที่การสร้างสิ่งใดให้เกิดขึ้นบ้าง

☞ จังหวัดนราธิวาสได้มุ่งเน้นการขับเคลื่อนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษราธิวาสจากความสำเร็จด้านศักยภาพโดยมุ่งเน้น 4 ด้าน ได้แก่

1. การเชื่อมโยง (Connectivity): โดยการพัฒนาด้าน 3 ด้านที่มีศักยภาพอยู่แล้ว คือ ด้านสุโหลงโก-ลก ด้านตากใบ และด้านบูเก๊ะตา
 - ด้านสุโหลงโก-ลก มีโครงการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การเปิดเส้นทางรถไฟเดิมจากสุโหลงโก-ลก ถึง ปาเสมัส รัฐกลันตัน สะพานข้ามแม่น้ำโก-ลกแห่งที่สองที่สุโหลงโก-ลก ถึงเมือง รันเตาปันยัง และถนนเพื่อความปลอดภัยสูง ใช้แนวเขตรถไฟซึ่งมีความกว้าง 80 เมตร จากอำเภอบาเจาะใหญ่-อำเภอสูโหลงโก-ลก
 - ด้านตากใบ มีโครงการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโก-ลก ที่ตากใบ และการจัดหาแพขนานยนต์ข้ามฟากไทย-มาเลเซีย
 - ด้านบูเก๊ะตา เนื่องจากปัจจุบันด้านบูเก๊ะตาใช้ตู้คอนเทนเนอร์เป็นที่ทำการ จึงต้องเร่งดำเนินการก่อสร้างก่อสร้างด้านที่ยังคงค้างอยู่และเวนคืนที่ดินซึ่งเป็นที่เอกชนที่อยู่ระหว่างที่ด้านกับชายแดนจำนวน 241 ไร่ 190 แปลง ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้มีข้อสั่งการเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2559 ในคราวประชุมแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ณ จังหวัดนราธิวาส มอบหมายกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการคลัง โดยกรมศุลกากร รับไปดำเนินการเร่งรัดการก่อสร้างโครงการฯ ระยะที่ 3 ให้แล้วเสร็จในปี 2559 การปรับปรุงเพิ่มเติมงานก่อสร้างด้าน ระยะที่ 2 และการจัดสรรอัตราค่าจ้างหน้าที่ศุลกากรเพื่อรองรับ การเปิดด่าน ภายในปี 2560 รวมทั้งการปรับปรุงและขยายด้านศุลกากรบูเก๊ะตา (ระยะที่ 4) เพื่อเปิดด่านอย่างเต็มรูปแบบให้แล้วเสร็จในปี 2561

นอกจากนี้ยังมีโครงการพัฒนาเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งทั้งทางบก เช่น โครงการก่อสร้างทางหลวง ตอน แยกสาย 42 (ปาลอปาโต๊ะ) – บรรจบสายทาง 4136 (บ้านทอน) **ทางน้ำ** เช่น โครงการขุดลอกร่องน้ำบางนรา และ **ทางอากาศ** เช่น โครงการก่อสร้างอาคารที่พักผู้โดยสาร

2. การค้าและการท่องเที่ยวชายแดน

ตำบลสุโข-ลก อำเภอสุโข-ลก อยู่ภายใต้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ซึ่งภายใต้เมืองสุโข-ลก “เมืองต้นแบบการค้าชายแดนระหว่างประเทศ” จังหวัดร่วมกับภาคเอกชนในพื้นที่อำเภอสุโข-ลก ได้ร่วมกันจัดทำข้อเสนอการพัฒนาเมืองสุโข-ลก รวม 6 โครงการ ในระยะเวลา 3 ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ.2560 – 2562) ดังนี้

1. โครงการจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าและศูนย์ตลาดสินค้าเกษตร ในพื้นที่ของการรถไฟแห่งประเทศไทย ซึ่งนักธุรกิจในพื้นที่พร้อมที่จะลงทุน โดยให้ภาครัฐสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นและสิ่งอำนวยความสะดวก

2. โครงการก่อสร้างเมืองสุโข-ลกคอมเพล็กซ์ ในพื้นที่ 25 ไร่ ของการเคหะแห่งชาติ

3. โครงการปรับปรุงและยกระดับสถานีรถไฟสุโข-ลก และส่งเสริมการจัดตั้งสถานีขนส่งสินค้า (คลังสินค้า) ประกอบด้วย ปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบสถานีรถไฟสุโข-ลก ,ก่อสร้างลานกองเก็บ และคลังสินค้า และการศึกษาความเหมาะสมสถานีขนส่งสินค้า

4. โครงการพัฒนาโครงการชายเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่ง

5. โครงการจัดตั้งเมืองต้นการค้าปลอดภาษีอากร

6. โครงการพัฒนาพื้นที่สีเขียวเพื่อการนันทนาการท่องเที่ยวเมืองสุโข-ลก อาทิ การปรับปรุงสวนสาธารณะ

3. การท่องเที่ยวชายแดน:ใช้ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่เป็น GATEWAY อาเซียนทางใต้ผ่านทิศตะวันออกของมาเลเซีย และติดอ่าวไทย ประกอบกับมีทุนมนุษย์และวัฒนธรรมที่มีอัตลักษณ์ของความเป็นมาอายุ 80% เชื่อมโยงกับมาเลเซียและอินโดนีเซีย รวมทั้งมีทุนทางทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ โดยเน้นลูกค้ามุสลิมทางอาเซียนและจีนโดยเน้นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม/ประวัติศาสตร์ และธรรมชาติ เช่น –วัดชลธาราสিংเหตลาดน้ำตกใบ มัสยิดตะโล๊ะมาเนาะ (390 ปี) น้ำตกปาโจคัมภีร์อัลกุรอานที่เขียนด้วยลายมือมีอายุกว่า 700 ปี ที่โรงเรียนสมานมิตรพิพิธภัณฑท์ท้องถิ่นขุนละหารพิพิธภัณฑท์ย้อนรอยประวัติศาสตร์ เขามงคลพิพิธ Harmony Street พิพิธภัณฑท์เมืองนราธิวาส วังเจ้าเมืองระแงะ และป่าฮาลาบาลา เป็นต้น

4. การค้าและการลงทุน

การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมในเนื้อที่ 1,730-0-13.9 ไร่ ตำบลละหาร อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส เป็นที่ดินที่ความเหมาะสม ทั้งการคมนาคมขนส่งความปลอดภัย มีระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ และส่วนสำคัญที่จะรองรับประเทศมาเลเซียผ่านโครงข่าย GATEWAY ทางตอนใต้เข้ามาในประเทศไทย เพื่อดำเนินกิจการที่ภาคเอกชนให้ความสนใจ ได้แก่

(1) Rubber City ซึ่งมีผลผลิตยางพาราปีละ 200,000 ตัน ใช้แปรรูปเพียง 94,000 ตันเพื่อเป็นศูนย์กลางยางพาราของจังหวัดชายแดนภาคใต้

(2) Halal Park Industry : เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ฮาลาล เป็นศูนย์กลางผลิตภัณฑ์ฮาลาล ของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งสิ่งที่เป็นอาหาร (Food) และไม่ใช่อาหาร (Non Food)

(3)พลังงานทดแทน : แหล่งพลังงานทดแทนและแก้ปัญหาไฟฟ้าดับ” เช่น โรงงานไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ (Solar Farm) โรงไฟฟ้าชีวมวล โรงไฟฟ้าพลังงานขยะ และโรงไฟฟ้าถ่านหิน คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ(กพข.) ได้เห็นชอบมาตรการพิเศษส่งเสริมโรงไฟฟ้าชีวมวล ขยะ และก๊าซชีวภาพ ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา โดยให้มีการเปิดรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็ก (VSPP) เชื้อเพลิงชีวมวล ขยะ และก๊าซชีวภาพ ในปริมาณกำลังผลิตติดตั้งประมาณ 50 เมกะวัตต์ ด้วยวิธี Fit Bidding (ยกเว้นเชื้อเพลิงขยะ) เรียบร้อยแล้ว

3. พื้นที่ในการจัดเตรียมไว้สำหรับการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดนราธิวาส

➤พื้นที่เป้าหมายที่ประกาศเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ รวม 5 ตำบล 5 อำเภอ ได้แก่

- ตำบลละหาร อำเภอยี่งอ
- ตำบลโคกเคียน อำเภอเมือง
- ตำบลสุโหงโกลก อำเภอสุโหงโกลก
- ตำบลเจ๊ะเห อำเภอดากใบ
- ตำบลโล๊ะจูด อำเภอแว้ง

โดยจะเน้นการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่ คือ

ตำบลละหาร อำเภอยี่งอ และตำบลโคกเคียน อำเภอเมือง: เมืองรองรับ “กิจกรรมภาคอุตสาหกรรม” รวมทั้งยังเตรียมพื้นที่บริเวณบ้านสุแต่ทิวอดิตชายฝั่งทะเล เป็นสถานที่พักผ่อนหรือธุรกิจต่อเนื่องของนักท่องเที่ยว

ตำบลสุโหงโกลก อำเภอสุโหงโกลกจัดตั้ง “เมืองต้นแบบการค้าชายแดนระหว่างประเทศ”

ตำบลเจ๊ะเห อำเภอดากใบ: “ศูนย์โลจิสติกส์และการขนส่งทางน้ำ / การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์”

ตำบลโล๊ะจูด อำเภอแว้ง: เมืองรองรับ “การขนส่งชายแดนและเมืองท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์”

4. ความก้าวหน้าการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม

☞ คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) มีมติเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2559 มอบหมายให้การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) พิจารณาความเป็นไปได้ในการจัดซื้อที่ดินเอกชน จำนวน 2,277 ไร่ในตำบลละหาร อำเภอยี่งอ และตำบลโคกเคียน อำเภอเมืองฯ เพื่อจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนราธิวาสซึ่งจากการศึกษาพบว่า มีที่ดินที่เหมาะสมจำนวน 1,730 ไร่ปัจจุบันมีผู้สนใจลงทุนในที่ดินดังกล่าวจำนวน 14 ราย เนื้อที่ 1,355 ไร่

☞ ในช่วงที่รัฐบาลชุดนี้เข้ามาบริหารประเทศ นับแต่เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบ เพิ่งจะมีนักลงทุนเข้ามาลงทุนในการก่อสร้างโรงงานในพื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามนโยบายของ BOI จำนวน ๒ โรง ได้แก่ โรงงานไฟฟ้าชีวมวล ที่อำเภอแว้งขนาด 7.5 เมกะวัตต์ เงินลงทุน 350 ล้านบาท และ โรงงานผลิตยางแผ่นครอป และยางแท่ง พื้นที่ 156 ไร่ ในตำบลลูโบะปือซา อำเภอยี่งอของบริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสตรี จำกัด (มหาชน)เงินลงทุน 570 ล้านบาท ทำให้เกิดการจ้างงานในพื้นที่เบื้องต้น 81 คน แต่มีผู้สมัครงานกว่า 3,500 คนทั้งนี้ ทางบริษัท ศรีตรังฯ จะพิจารณาแผนลงทุนโรงงานผลิตถุงมือยาง ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนราธิวาส ประมาณ 500 ไร่ซึ่งจะสามารถเพิ่มการจ้างงานในพื้นที่ได้อีกประมาณ 1,000 อัตรา

5. แผนงาน/โครงการที่สำคัญ

1. โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโก-ลกที่อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส-เมืองตุมปัต รัฐกลันตัน ระยะเวลาดำเนินการ ปี 2559-2561 (แผนชาติ-แผน IMT-GT-แผน SEZ)
2. โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโก-ลกแห่งที่สองที่อำเภอสุโหงโกลก จังหวัดนราธิวาส-เมืองรันเตา ปันยัง รัฐกลันตัน ระยะเวลาดำเนินการ ปี 2559-2561 (แผนชาติ-แผน IMT-GT-แผน SEZ)
3. โครงการพัฒนาด้านศุลกากรบูเก๊ะตา จังหวัดนราธิวาส ระยะเวลาดำเนินการ ปี 2559-2560 (แผนชาติ-แผน IMT-GT-แผน SEZ)
4. โครงการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษนราธิวาส ระยะเวลาดำเนินการ ปี 2560-2563(แผนชาติ-แผน SEZ)
5. โครงการจัดหาที่ดินเพื่อขยายด้านศุลกากรบูเก๊ะตา อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาสวงเงิน 417.433 ล้านบาท (แผน SEZ)
6. โครงการพัฒนาพื้นที่ส่วนขยายรอบด้านศุลกากรสุโหงโกลกวงเงิน 94.00 ล้านบาท (แผน SEZ)
7. โครงการก่อสร้างทางหลวง ตอนแยก สาย 42 (ปาลอป่าต๊ะ) วงเงิน 1,017 ล้านบาท (แผน SEZ)
8. โครงการปรับปรุงอาคารที่พักผู้โดยสารท่าอากาศยานนราธิวาส วงเงิน 700 ล้านบาท (แผน SEZ)
9. โครงการขุดลอกร่องน้ำบางนราตลอดสายวงเงิน 75 ล้านบาท (แผน SEZ)
10. โครงการก่อสร้างถนนลาดยาง แยก ทล.4155 – นิคมสหกรณ์บาเจาะ ต.ละหาร , โศกเคียน อ.ยี่งอ , อ.เมือง จ.นราธิวาส วงเงิน 100 ล้านบาท(แผน SEZ)
11. โครงการก่อสร้างถนนลาดยาง แยก ทล.4136 – นิคมสหกรณ์บาเจาะ ต.โคกเคียน อ.เมืองต.ละหาร อ.ยี่งอ จ.นราธิวาส วงเงิน 100 ลบ.
12. โครงการก่อสร้างระบบป้องกันน้ำท่วมเขตเทศบาลเมืองสุโหงโกลก และชุมชนต่อเนื่อง วงเงิน 350ล้านบาท (แผน SEZ)
14. โครงการจัดหาแพขนานยนต์วงเงิน 30 ล้านบาท (แผน SEZ)

6. สิทธิประโยชน์

☞ การลงทุนในจังหวัดนราธิวาส จะได้รับสิทธิประโยชน์คุณ 2 เมื่อเทียบกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอื่นๆ คือ จะได้รับสิทธิประโยชน์ตามประกาศเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ที่ครอบคลุมสิทธิประโยชน์ทั้งด้านภาษี ด้านการเงิน และ สิทธิประโยชน์ตามประกาศ BOI กว่า 231 ประเภทกิจการ และปัจจุบันเฉพาะเมืองสุโหงโกลก จะได้รับสิทธิประโยชน์คุณ 3 นักลงทุนจะได้รับสิทธิประโยชน์มากกว่าเขตการลงทุนอื่นๆ

โครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2559 รับทราบผลการประชุมคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ (กรอ.) ณ จังหวัดนราธิวาส เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2559 ซึ่งได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) และหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนกลางและในพื้นที่ จัดทำรายละเอียดโครงการฯ และให้เสนอรองนายกรัฐมนตรีด้านความมั่นคงและรองนายกรัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจพิจารณากลับกรอก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามขั้นตอนต่อไป และเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม 2559 ที่ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (คปต.) มีมติเห็นชอบหลักการ กรอบแนวคิด และแนวทางการพัฒนาโครงการฯ ด้วย นั้น สศช. ร่วมกับ ศอ.บต. จึงได้จัดทำรายละเอียดโครงการดังกล่าวเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ สรุปได้ดังนี้

1. สาระสำคัญของโครงการ

1.1 กรอบแนวคิด การพัฒนาภายใต้กรอบแนวคิดโครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ ๓ อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส และอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ให้เป็นเมืองต้นแบบที่มีการพัฒนาในลักษณะพื้นที่พัฒนาพิเศษเฉพาะ โดยมีความเชื่อมโยงห่วงโซ่คุณค่าของพื้นที่ดังกล่าว ให้มีการลงทุนของภาคเอกชนที่สามารถสร้างงานและสร้างรายได้ให้กับประชาชนในท้องถิ่น มีการดำเนินงานที่ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมแบบประชารัฐ และนำไปสู่การกระจายรายได้ไปยังพื้นที่ใกล้เคียงและเพิ่มพื้นที่ปลอดภัยได้มากยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจเฉพาะ โดยนำร่องในพื้นที่ที่มีความพร้อมด้านความมั่นคงปลอดภัย และกระตุ้นให้เกิดการลงทุน นำไปสู่การขยายตัวทางเศรษฐกิจในพื้นที่ และขยายผลไปยังพื้นที่ใกล้เคียง สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนจากการสร้างงาน สร้างรายได้ที่มั่นคงให้กับประชาชนในพื้นที่ และพื้นที่ใกล้เคียง ทำให้จังหวัดชายแดนภาคใต้มีพื้นที่ปลอดภัยเพิ่มขึ้น ซึ่งจะเป็นการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ และสามารถรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระยะต่อไปได้

1.3 เป้าหมาย

พัฒนาอำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี เป็น “เมืองต้นแบบอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร” พัฒนาอำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส เป็น “ศูนย์กลางการค้าชายแดนระหว่างประเทศ” และพัฒนาอำเภอเบตง จังหวัดยะลา เป็น “เมืองต้นแบบการพัฒนาที่พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน”

1.4 แนวทางการพัฒนา กำหนดและประกาศพื้นที่ 3 อำเภอดังกล่าวให้เป็นพื้นที่พัฒนาพิเศษเฉพาะ โดยแบ่งการพัฒนาเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1.4.1 ระยะเร่งด่วนเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศการลงทุน ได้แก่ (1) ออกมาตรการด้านสิทธิประโยชน์การลงทุน มาตรการการคลัง รวมถึงภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับแรงงานช่างเทคนิคเฉพาะ และ

มาตรการการเงิน เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan) (2) จัดตั้งกองทุนส่งเสริมธุรกิจรุ่นใหม่ของแต่ละอำเภอ (3) พัฒนาและยกระดับศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ให้มีประสิทธิภาพ (4) กำหนดมาตรการด้านการประกันภัยความมั่นคง (5) ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจและการยอมรับของประชาชนในพื้นที่ (6) จัดตั้งกลไกขับเคลื่อน ติดตามและประเมินผล โดย ศอ.บต. ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการ (7) สร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (8) พัฒนาระบบเทคโนโลยีและการสื่อสารที่ทันสมัย และ (9) ศึกษาวิจัยสนับสนุนการพัฒนาเมืองต้นแบบ

1.4.2 **ระยะ ๒ ปีถัดมาเพื่อสนับสนุนการลงทุนระยะแรก** ให้ความสำคัญกับพัฒนาการแปรรูปขยายพื้นที่และพัฒนาคุณภาพผลผลิตทางการเกษตรเพื่อจำหน่ายเป็นสินค้าและวัตถุดิบให้สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดและอุตสาหกรรมเกษตร รวมทั้งพัฒนาพื้นที่บริเวณด้านชายแดนเพื่อยกระดับกิจกรรมการค้าชายแดนให้ได้มาตรฐาน การเพิ่มประสิทธิภาพโครงข่ายคมนาคมขนส่งและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการรองรับการค้าชายแดนและการท่องเที่ยว โดยมีรูปแบบการให้เอกชนร่วมลงทุน ใน ๓ พื้นที่ ดังนี้

(๑) **อำเภอหนองจิก** ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตการเกษตรเป็นสินค้า OTOP ปรับปรุงท่าเรือปัตตานี และปรับปรุงถนนรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

(๒) **อำเภอสุโงโก-ลก** จัดตั้ง Free Trade Zone ก่อสร้างสะพานโก-ลกแห่งที่ ๒ ศึกษาความเหมาะสมศูนย์กระจายสินค้าบนที่ดินของ รพท. และศึกษาความเหมาะสมคลังสินค้า โรงงาน ศูนย์นิทรรศการ นันทนาการ และศูนย์การค้าชายแดน

(๓) **อำเภอเบตง** พัฒนาการท่องเที่ยวครบวงจรและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ พัฒนาคุณภาพระบบไฟฟ้าและระบบโครงสร้างพื้นฐานอื่นๆ

1.4.3 **ระยะต่อไป** ดำเนินการเชื่อมโยงระบบขนส่งทางบก ทางเรือ ทางอากาศ ไปยังภูมิภาคต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2. มาตรการและแผนงานโครงการ

จากแนวคิดการพัฒนาเมืองต้นแบบฯ เป็นการพัฒนาที่ในรูปแบบประชารัฐนั้น โดยภาคเอกชนเป็นผู้ลงทุนในพื้นที่ 3 อำเภอ และใช้ปัจจัยวัตถุดิบจากฐานศักยภาพของพื้นที่ซึ่งประชาชนมีส่วนร่วมทั้งในด้านการผลิตและจำหน่ายวัตถุดิบและสินค้า รวมทั้งด้านแรงงาน ตลอดจนการระวังรักษาความปลอดภัย ในขณะที่ภาครัฐเป็นผู้ดำเนินการสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจ จึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรการและแผนงานโครงการที่สามารถผลักดันให้บรรลุเป้าหมายบทบาทของแต่ละอำเภอ ที่สำคัญได้แก่

2.1 มาตรการด้านการดูแลความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ภาค ๔ ส่วนหน้า ได้ดำเนินการมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการดูแลความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในเขตปลอดภัย (Safety Zone) ในเมืองเศรษฐกิจ ๗ เมืองหลัก รวมทั้งบูรณาการงานด้านความมั่นคงกับงานด้านการพัฒนาและให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบ อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานมาตรการยังไม่ครอบคลุมอำเภอหนองจิก ประกอบกับปัจจัยความเสี่ยงยังมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการลงทุนในพื้นที่ของภาคเอกชน และการประกอบอาชีพอย่างปกติของชุมชนและประชาชน จึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรการการดูแลรักษาความปลอดภัยใน

ชีวิตและทรัพย์สินให้มีความชัดเจนครอบคลุมพื้นที่ทั้ง 3 อำเภอ และสอดคล้องกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นตามทิศทางและเป้าหมายโครงการเมืองต้นแบบฯ

2.2 มาตรการด้านสิทธิประโยชน์และมาตรการคลังและการเงิน

2.2.1 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ให้สิทธิประโยชน์เพิ่มเติมประกอบด้วยการลดหย่อนอากรขาเข้าวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นที่ต้องนำเข้ามาผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศ เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 90 หักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า และค่าประปา ๒ เท่าของค่าใช้จ่าย เป็นระยะเวลา ๒๐ ปี ยกเว้นอากรขาเข้าวัตถุดิบหรือวัสดุสำหรับการผลิตเพื่อการส่งออกเป็นเวลา 10 ปี เพิ่มสิทธิให้กับโครงการเดิมโดยจะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้เป็นระยะเวลาเพิ่มขึ้นเป็น 5 ปี และเพิ่มประเภทกิจการที่ให้การส่งเสริมอีก ๖ ประเภท

2.2.2 สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กรมสรรพากร นอกจากขยายระยะเวลามาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการประกอบธุรกิจในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ออกไปอีก 3 ปี (พ.ศ. 2561 – พ.ศ. 2563) แล้ว ยังได้พิจารณาเพิ่มเติมมาตรการการเงินและการคลังในพื้นที่ 3 อำเภอให้ครอบคลุมทั้งระบบ เช่น การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับแรงงานวิชาชีพ/ผู้เชี่ยวชาญ การลดหย่อนภาษีสำหรับธุรกิจที่จ้างแรงงานในพื้นที่มากกว่า 50 คนขึ้นไป การขยายระยะเวลาและปรับปรุงเงื่อนไขเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ (Soft loan) การจัดตั้งกองทุนรองรับการทำธุรกิจแบบใหม่ (Start Up) รวมทั้งการอุดหนุนส่วนต่างเบี้ยประกันภัย เป็นต้น ซึ่งจะนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามขั้นตอนต่อไป

2.2.3 สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) โดยสนับสนุนค่าเบี้ยประกันภัยส่วนต่าง ร้อยละ ๕๐ สำหรับกรมธรรม์ประกันอัคคีภัย กรมธรรม์ประกันภัยความเสี่ยงภัยทรัพย์สิน และกรมธรรม์ประกันภัยธุรกิจหยุดชะงัก นอกจากนี้ ผู้ประกอบการจะได้รับสามารถนำเบี้ยประกันภัยส่วนที่เหลือไปหักเป็นค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษีเพิ่มมากขึ้น โดยมีวงเงิน ๒๐ ล้านบาท (ปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๒) ทั้งนี้ คปภ. ได้ส่งเรื่องดังกล่าวให้กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว

2.2.4 กระทรวงมหาดไทย ประกอบด้วย (๑) กฎหมายผังเมือง ปัจจุบันได้มีการยกเว้นการใช้บังคับใช้ผังเมืองรวมสำหรับการประกอบกิจการบางประเภท ตามคำสั่ง คสช.ที่ 4/2559 ที่สำคัญได้แก่การประกอบกิจการโรงไฟฟ้าตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานเฉพาะที่ได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย พ.ศ. 2558-2579 และแผนพัฒนาพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก พ.ศ. 2558-2579 (๒) มาตรการลดค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธินิติกรรม ได้ประกาศกฎกระทรวงลดค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธินิติกรรม การโอนและการจดทะเบียนการจ้างอสังหาริมทรัพย์และห้องชุด

2.3 แผนงานโครงการ

2.3.1 แผนงานโครงการภายใต้โครงการเมืองต้นแบบฯ

(๑) จากการพิจารณารายละเอียดแผนงานโครงการของส่วนราชการต่างๆ จำนวน 66 โครงการ พบว่า มีโครงการที่สอดคล้องกับแนวทางพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายบทบาทความเป็นเมืองต้นแบบฯ จำนวน 63 โครงการ ครอบคลุมเงิน 5,175.389 ล้านบาท ของทั้ง 3 อำเภอ ดังนี้

(๒) **อำเภอเบตง จังหวัดยะลา** เป็นการลงทุนของชุมชนในการก่อสร้างโรงไฟฟ้าชีวมวล รวมทั้งประกอบธุรกิจด้านการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยว เช่น ร้านอาหาร และโรงแรม เป็นต้น

(๓) **อำเภอสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส** เนื่องจากแผนงานโครงการภายใต้โครงการเมืองต้นแบบฯ ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาออกแบบรายละเอียดความเหมาะสมในการพัฒนาเมืองการค้าชายแดน เช่น โครงการศึกษาความเหมาะสมการจัดตั้งเมืองการค้าปลอดภาษี โครงการศึกษาก่อสร้างเมืองสุโขทัย-ลกคอมเพล็กซ์ และโครงการศึกษาจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรชายแดนสุโขทัย-ลก เป็นต้น ซึ่งเป็นการลงทุนพัฒนาสิ่งก่อสร้างบนที่ดินของรัฐ เช่น ที่ดินการเคหะแห่งชาติ จำนวน 25 ไร่ และที่ดินของ รพท. ดังนั้น ในการศึกษาเรื่องดังกล่าวควรพิจารณาทางเลือกรูปแบบการให้เอกชนร่วมลงทุน (Public Private Partnership : PPP) ด้วย และควรจัดทำแผนพัฒนาเป็นระยะๆ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าทางการเงินและทางเศรษฐกิจ ตลอดจนไม่เป็นภาระต่องบประมาณแผ่นดินในระยะยาว

3. แนวทางการพัฒนา

3.1 ระยะเร่งด่วน เพื่อสร้างบรรยากาศและเป็นการสนับสนุนให้เกิดการลงทุนตามแผนการลงทุนของภาคเอกชนในพื้นที่ได้ทันที ดังนี้

3.1.1 ประกาศพื้นที่อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี อำเภอสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส และอำเภอเบตง จังหวัดยะลาเป็นพื้นที่พัฒนาพิเศษเฉพาะ เพื่อให้เกิดความชัดเจนของขอบเขตพื้นที่การพัฒนาเมืองต้นแบบฯ รองรับการให้สิทธิประโยชน์การลงทุน มาตรการการคลังและการเงิน ตลอดจนมาตรการอื่นๆ เพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการลงทุนในพื้นที่ 3 อำเภอที่เป็นกรณีพิเศษ และเมื่อสามารถเปิดพื้นที่เศรษฐกิจนำร่องใน 3 อำเภอเกิดผลเป็นรูปธรรมแล้ว ให้ขยายผลการพัฒนาไปยังพื้นที่ใกล้เคียงที่มีศักยภาพและความพร้อมในเรื่องการดูแลรักษาความมั่นคงและปลอดภัยโดยประกาศเขตพื้นที่พัฒนาพิเศษเฉพาะเพิ่มเติมต่อไป

3.1.2 จัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการเมืองต้นแบบฯ ภายใต้ คปต. โดยมีรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน กรรมการประกอบด้วย กอ.รมน. ภาค 4 ส่วนหน้า เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ปลัดกระทรวงการคลัง และกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และเลขาธิการ ศอ.บต. เป็นฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการ ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา พิจารณากลับกรองโครงการ ติดตามและประเมินผล โดยจัดตั้งสำนักงานใน ศอ.บต. เพื่อประสานการพัฒนาพื้นที่ฯ และทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการ

3.1.3 โครงการลงทุนภายใต้โครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” (ปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๓) จำนวน ๖๓ โครงการ ครอบคลุมเงิน ๕,๑๗๕.๓๘๘ ล้านบาท โดยขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากเงินงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ประจำปี 2560 สำหรับโครงการสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการตั้งแต่ปี 2560 อีกจำนวน ๒2 โครงการ วงเงิน 1,190,953 ล้านบาทสำหรับโครงการส่วนที่เหลือให้ขอรับจัดสรรงบประมาณในปีต่อไป โดยมอบหมายให้ สำนักงบประมาณพิจารณาการบูรณาการงบประมาณภายใต้โครงการเมืองต้นแบบฯ โดยคำนึงถึงความพร้อมในการดำเนินการและความเหมาะสมรายละเอียดวงเงินลงทุนโครงการ

ทั้งนี้ ในส่วนของโครงการศึกษาออกแบบรายละเอียดเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองการค้าชายแดน เช่น โครงการศึกษาความเหมาะสมการจัดตั้งเมืองการค้าปลอดภาษี โครงการศึกษาก่อสร้างเมืองสุโขทัย-ลกคอมเพล็กซ์ และโครงการศึกษาจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรชายแดนสุโขทัย-ลก เป็นต้น ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการพิจารณาจัดทำแผนพัฒนาเป็นระยะๆ และทางเลือกรูปแบบการให้เอกชน

ร่วมลงทุน (Public Private Partnership : PPP) ด้วย เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและลดภาระงบประมาณในระยะยาว

3.1.4 จัดสถานที่ตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) พร้อมทั้งจัดหาบุคลากรประจำศูนย์ฯ รวมทั้งการพัฒนาความรู้ความเข้าใจให้กับบุคลากรฯ เพื่ออำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ผู้ประกอบการที่ประสงค์จะลงทุนในพื้นที่ 3 อำเภอได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.5 กำหนดพื้นที่ปลอดภัยให้ชัดเจนครอบคลุมพื้นที่อำเภอหนองจิก พร้อมทั้งเร่งจัดทำแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นตามทิศทางและเป้าหมายโครงการเมืองต้นแบบฯ โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น ชุมชน และประชาชนในพื้นที่ ในการร่วมจัดทำแผนฯ ร่วมเฝ้าระวังและป้องกันการเกิดเหตุ ตลอดจนให้ความร่วมมือกับการดำเนินมาตรการกำหนดและบริหารจัดการพื้นที่สาธารณะเพื่อป้องกันอันตรายจากเหตุคาร์บอมบ์ เช่น ลานจอดรถ และทางเท้า เป็นต้น ทั้งนี้ ให้ กอ.รมน. และ คอ.บต. ร่วมกันจัดทำแผนการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจและการยอมรับของประชาชนในพื้นที่

3.2 แนวทางการพัฒนาระยะต่อไป

3.2.1 มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในระยะยาวให้กับผู้ประกอบการที่ประสงค์จะลงทุนในพื้นที่ และเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

3.2.2 จัดทำรายละเอียดแผนงานโครงการเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนการยกระดับความเป็นเมืองต้นแบบตามทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาของทั้ง 3 เมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานสากล อาทิ การศึกษาวิจัยเพื่อยกระดับคุณภาพผลผลิตปศุสัตว์และพืชผลให้มีคุณภาพมาตรฐานการพัฒนาโครงข่ายเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งสนามบินเบตง รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวรองรับเมืองการค้าชายแดน สุโงโกลกและเมืองเกษตรอุตสาหกรรมหนองจิก เป็นต้น

ภายใต้การพัฒนาโครงการเมืองต้นแบบสามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน สามารถช่วยกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจให้กับพื้นที่ และเป็นต้นแบบการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีปัญหาเหตุการณ์ความไม่สงบ ที่ส่งผลต่อการค้าการลงทุน เนื่องจากผู้ประกอบการขาดความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยในพื้นที่ ดังนั้น กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนจึงสามารถพัฒนาต่อยอดโดยสามารถขยายผลไปยังพื้นที่อื่นที่มีศักยภาพ และสามารถเชื่อมโยงการพัฒนาเพื่อสนับสนุนพื้นที่ดังกล่าว เช่น การส่งเสริมการผลิตวัตถุดิบในอำเภอใกล้เคียงเพื่อรองรับการลงทุนในพื้นที่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงกับพื้นที่เพื่อกระจายการพัฒนาไปยังพื้นที่รอบนอก รวมทั้งการเร่งประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมให้เกิดภาพลักษณ์ของการเป็นพื้นที่ที่น่าสนใจในการลงทุนและการท่องเที่ยว

1.9 ข้อมูลสรุปผลการดำเนินงานตามแผนฯ ที่ผ่านมา

ผลการประเมินแผนการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2557-2560

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2557-2560 ไว้ 4 ประเด็นยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรม ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนา การค้าการลงทุน และระบบโลจิสติกส์รองรับประชาคมอาเซียน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและกระบวนการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรปศุสัตว์ และการตลาดอย่างเป็นระบบ และประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาสินค้าและบริการฮาลาลให้มีมูลค่าเพิ่มและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

การดำเนินงานตามแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดข้างต้นจัดทำขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551 รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณแบบ Bottom up เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานโดยคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (กบจ.) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (กนจ.) โดยมีนายกรัฐมนตรีนั่งเป็นประธาน ซึ่งภายใต้แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ได้ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เป็นประจำทุกปีเพื่อจัดทำรายละเอียดแผนงานโครงการเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณควบคุมไปด้วย โดยในระยะเวลา 4 ปีของแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน พ.ศ. 2557-2560ได้รับงบประมาณรวมทั้งสิ้น 1,617.9 ล้านบาท จัดสรรตามประเด็นยุทธศาสตร์ต่างๆ ในแต่ละปีงบประมาณได้ดังตาราง 4.1

ตาราง 4.1 งบประมาณกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนตามประเด็นยุทธศาสตร์ ปีงบประมาณ 2557 - 2560

หน่วย: ล้านบาท

ยุทธศาสตร์	ปีงบประมาณ				รวม (ร้อยละ)
	2557	2558	2559	2560 ¹	
1 ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรม	132.8	132.6	190.7	144.4	600.5 (40.80)
2 ส่งเสริมและพัฒนา การค้าการลงทุน และระบบโลจิสติกส์ รองรับประชาคมอาเซียน	62.9	104.6	229.3	111.8	508.6 (34.56)
3 พัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและกระบวนการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรปศุสัตว์ และการตลาดอย่างเป็นระบบ	80.1	54.8	7.9	58.1	200.9 (13.65)
4 พัฒนาสินค้าและบริการฮาลาลให้มีมูลค่าเพิ่มและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด	49.2	30.6	11.9	69.9	161.6 (10.99)
รวม	325.0	322.6	439.8	384.3	1,471.7 (100.00)

หมายเหตุ: ¹ หมายถึง เป็นงบประมาณที่ได้รับการอนุมัติการจัดสรรแล้ว แต่ยังไม่ได้นำไปดำเนินงาน

การดำเนินงานภายใต้แผนพัฒนาภูมิภาคใต้ชายแดนได้รับการจัดสรรงบประมาณ รวมทั้งสิ้น 1,471.7 ล้านบาท เพื่อขับเคลื่อนการบรรลุวิสัยทัศน์ “**ประตูการค้าชายแดน การท่องเที่ยว สู่อาเซียน**” โดยประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นศักยภาพสำคัญของกลุ่มจังหวัดที่สามารถกระตุ้นให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ได้รับงบประมาณ 600.5 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 40.80 รองลงมาประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนา การค้าการลงทุน และระบบโลจิสติกส์ รองรับประชาคมอาเซียน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและกระบวนการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าทางการเกษตร และการตลาดอย่างเป็นระบบ และประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาสินค้าและบริการฮาลาลให้มีมูลค่าเพิ่ม และสอดคล้องกับความต้องการของตลาด วงเงิน 508.6 ล้านบาท 200.9 ล้านบาท และ 161.6 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 34.56, 13.65, 10.99 และ 5.98 ตามลำดับ โดยมีผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรม

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรมให้บรรลุเป้าประสงค์การเพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด ใช้งบประมาณทั้งสิ้น 600.5 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 40.20 ของงบประมาณทั้งหมด โดยให้ความสำคัญการพัฒนา ประกอบด้วย (1) **การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและปรับปรุงภูมิทัศน์** เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงและเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว ได้แก่การพัฒนาเชื่อมโยงการท่องเที่ยวภายในกลุ่มจังหวัดกับประเทศเพื่อนบ้าน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวเดิมที่มีความสวยงามและมีอัตลักษณ์โดดเด่นของพื้นที่ เช่น วัดพะโคะ เกาะยอ บริเวณเมืองเก่า จังหวัดสงขลา น้ำตกวังสายทอง เกาะตะรุเตา คฤหาสน์ภูเดินและลานวัฒนธรรม สวนสาธารณะเขาโต๊ะพญาวัง จังหวัดสตูล วัดเขากง น้ำตกซีโป จังหวัดนราธิวาส เป็นต้น (2) **การส่งเสริมการท่องเที่ยว** โดยเน้นการประชาสัมพันธ์และสร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว ผ่านสื่อสังคมที่หลากหลาย เช่น สื่อออนไลน์ วิทยุ โทรทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ และจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวตลอดทั้งปีตามเทศกาลสำคัญที่เป็นเอกลักษณ์ เช่น งานเทศกาลว่าวนานาชาติ จังหวัดสตูล งานเทศกาลบูชาศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว จังหวัดปัตตานี งานเทศกาลอาหารหอย ผลไม้ร้อย ของดีเมืองใต้ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน เป็นต้น และ (3) **ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยว** ให้มีการพัฒนาแบรนด์สินค้าระดับพรีเมียมเพื่อเป็นสินค้าที่ระลึกให้กับนักท่องเที่ยว

ผลจากการพัฒนาทำให้กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมีความสะดวกสบายสามารถเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่ายขึ้น รวมทั้งมีความปลอดภัยในการเดินทางเข้าสู่พื้นที่มากยิ่งขึ้น และจากการประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ตัวชี้วัดอัตราการขยายตัวของรายได้การท่องเที่ยวที่กำหนดเป้าหมายเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 ต่อปี จากค่าเฉลี่ยรายได้จากการท่องเที่ยวปี 2554 – 2556 ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยปีละ 38,322.91 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 10 หลังสิ้นแผนพัฒนาในปี 2560 โดยในช่วง 2 ปีแรกอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวสูงกว่าค่าเป้าหมายเป็นอย่างมาก ซึ่งปี 2557 รายได้จากการท่องเที่ยว 54,751.67 ล้านบาท มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 42.87 และในปี 2558 มีรายได้จากการท่องเที่ยว 62,005.80 ล้านบาท หรืออัตราการขยายตัวร้อยละ 61.80 (ตาราง 4.2) ในส่วนของตัวชี้วัดด้านจำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นภูมิอัตลักษณ์เพิ่มขึ้น 40 แหล่งภายในปี 2560 จากการดำเนินโครงการเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ส่งผลให้ในช่วง 2 ปีแรกของแผนมีแหล่งท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาให้เป็นภูมิอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้นจำนวน 36 แห่ง แบ่งเป็นปี 2557 จำนวน 16 แห่ง และปี 2558 จำนวน 20 แห่ง และในปี 2559 อยู่ระหว่างดำเนินการพัฒนาอีก 13 แห่ง ซึ่งคาดว่าหากเสร็จสิ้นโครงการของปีงบประมาณ 2559 จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการพัฒนาจะสามารถบรรลุตามเป้าหมายรวม 4 ปี ที่ตั้งไว้ 40 แห่งอย่างแน่นอน (ตาราง 4.2)

ตาราง 4.2 ผลการดำเนินงานเทียบกับค่าเป้าหมายประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรม

เป้าประสงค์ เชิงยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด / เป้าหมาย รวม 4 ปี	ข้อมูลฐาน	ปีงบประมาณ			
			2557	2558	2559	2560
รายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้น	1. รายได้ การท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 10 %	38,322.91 ล้านบาท (ค่าเฉลี่ยปี 54 - 56)	42.87 (2.5%)	61.80 (5.0%)	- (7.5%)	- (10.0%)
	2. จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นภูมิอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้น 40 แหล่ง	แหล่งท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาจำนวน 20 แหล่ง (ค่าเฉลี่ยปี 55 - 57)	16 (10)	36 (20)	49* (30)	- (40)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บหมายถึงค่าเป้าหมาย

* โครงการอยู่ระหว่างดำเนินการ

อย่างไรก็ตาม แม้กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนจะมีความโดดเด่นด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม มีวัฒนธรรมที่หลากหลาย และเป็นเมืองชายแดนที่มีด่านชายแดนเชื่อมโยงกับประเทศมาเลเซียถึง 9 ด่าน ทำให้นักท่องเที่ยวมีความสะดวกในการเดินทางเข้ามาในพื้นที่ แต่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนยังมีปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบเป็นอุปสรรคสำคัญ และยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ ดังนั้น แนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในระยะต่อไป ควรให้ความสำคัญกับมาตรการรักษาความปลอดภัย เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวและประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ด้านความสงบของพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวและพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว รวมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน บูรณะฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศและสร้างงานสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนา การค้าการลงทุน และระบบโลจิสติกส์ รองรับประชาคมอาเซียน

การดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาการค้าการลงทุนและระบบโลจิสติกส์เพื่อรองรับประชาคมอาเซียนมีเป้าประสงค์เพื่อให้โครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ระบบโลจิสติกส์ได้รับการปรับปรุงและพัฒนาอย่างเป็นระบบและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการค้าการลงทุนและโลจิสติกส์โดยใช้งบประมาณในการดำเนินการทั้งสิ้น 508.6 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 34.56 ของงบประมาณทั้งหมด

การพัฒนาระบบการขนส่งและโลจิสติกส์ได้มุ่งเน้นการพัฒนาถนนที่เป็นเส้นทางคมนาคมสายหลักระหว่างเมืองเศรษฐกิจตอนใต้ที่สำคัญเพื่อเชื่อมโยงกับด่านชายแดนไทย – มาเลเซีย ให้มีความสะดวกและปลอดภัยในการขนส่งสินค้าและการเดินทางผ่านแดนของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะการขยายพื้นที่ด่านชายแดนเพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคสภาพคับแคบ และความแออัดของการจราจรบริเวณด่านชายแดน โดยมีโครงการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เช่น การขยายเส้นทางถนนนราธิวาส – ตากใบ จาก 2 เป็น 4 ช่องจราจร เชื่อมโยงการเดินทางและการค้าไปยังด่านชายแดนเปิงการันกูโบร์รัฐกลันตันประเทศมาเลเซีย การก่อสร้างถนนลาดยางเลียบบ้านชายไทย – มาเลเซีย จากด่านชายแดนสะเดาไปยังด่านชายแดนปาดังเบซาร์ สายบ้านจิงโหลน ต.สำนักขาม-บ้านปาดังเบซาร์ พร้อม

ปรับปรุงภูมิทัศน์ 2 ข้างทางเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการด้านความมั่นคงและการคมนาคมขนส่งระหว่างด้านชายแดนหลักทั้ง 2 ด้าน เพื่อเพิ่มทางเลือกให้กับผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวในการเดินทางผ่านแดนและแก้ไขปัญหาความแออัดของด้านชายแดนสะเดา และรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจเมืองชายแดน ตามที่รัฐบาลได้ประกาศให้เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

การติดตั้งไฟฟ้าเพื่อเพิ่มความปลอดภัยในการคมนาคมในทางหลวงหมายเลข 406 จากจังหวัดสตูลไปยังด้านชายแดนตำมะลังและทางหลวงหมายเลข 416 จากจังหวัดสตูลไปยังด้านชายแดนวังประจัน นอกจากนี้กลุ่มจังหวัดได้เพิ่มประสิทธิภาพด้านคมนาคมขนส่ง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นและเส้นทางคมนาคมที่เชื่อมโยงเข้าสู่นิคมอุตสาหกรรมภาคใต้(ฉลุง) ซึ่งอยู่ระหว่างการพัฒนาเป็นนิคมอุตสาหกรรมยางพารา (Rubber City) โดยได้ดำเนินการปรับปรุงพัฒนาถนนสาย สข.1058แยกทางหลวงหมายเลข 4 บริเวณเส้นทางเชื่อมโยงกับนิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ ปรับปรุงผิวถนนที่ได้มาตรฐานและมีเส้นทางจราจรที่กว้างขึ้น เพื่อเชื่อมโยงเส้นทางขนส่งสินค้าและวัตถุดิบไปยังท่าเรือสงขลา สนามบินหาดใหญ่และด้านชายแดนสะเดาและด้านชายแดนป่าดงเบงกาลี

นอกจากนี้ได้สนับสนุนให้มีการก่อสร้างศูนย์รับซื้อจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรพร้อมติดตั้งห้องเย็นสำหรับรักษาคุณภาพสินค้า และรองรับสินค้าในพื้นที่เพื่อส่งจำหน่ายไปยังพื้นที่อื่นโดยไม่ได้รับความเสียหายการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานนิคมอุตสาหกรรมปัตตานี การป้องกันและบรรเทาปัญหาอุทกภัยในพื้นที่บริเวณที่ราบลุ่มน้ำที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยและเป็นประจำทุกปี โดยการจัดทำระบบเตือนภัยของชุมชน การขุดลอกคลองแหล่งน้ำ และจัดทำท่อลอดเหลี่ยม บริเวณพื้นที่คลองอู่ตะเภา จังหวัดสงขลา คลองมะนัง จังหวัดสตูล ลุ่มน้ำปัตตานีและลุ่มน้ำสายบุรี จังหวัดยะลา ซึ่งสามารถบริหารจัดการน้ำในลุ่มน้ำหลักได้อย่างมีประสิทธิภาพจนสามารถใช้ประโยชน์จากลุ่มน้ำเพื่อการผลิตภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และการอุปโภคบริโภคในภาคครัวเรือนสร้างความเชื่อมั่นต่อนักลงทุนและประชาชนในพื้นที่

สำหรับการดำเนินงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการค้าการลงทุนและโลจิสติกส์ส่วนใหญ่ดำเนินการโดยขบพัฒนาจังหวัดและขบปกติของหน่วยงาน เพื่อลดความซ้ำซ้อนและจำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนาทักษะด้านภาษาให้กับกลุ่มอาชีพบริการ และแรงงานที่ต้องการเดินทางไปประกอบอาชีพในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น แม่ครัวต้มยำกุ้งที่นิยมเดินทางไปทำงานในร้านอาหารในประเทศมาเลเซีย การพัฒนาทักษะด้านภาษาให้กับมัคคุเทศก์และประชาชนที่ต้องให้บริการการท่องเที่ยว เป็นต้น

ผลจากการพัฒนาส่งเสริมและพัฒนา การค้าการลงทุน และระบบโลจิสติกส์ รองรับประชาคมอาเซียนสามารถยกระดับเส้นทางคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงไปยังด้านชายแดนสำคัญในจังหวัดสงขลา สตูลและนราธิวาสให้มีความสะดวกและเพิ่มความปลอดภัยให้กับผู้เดินทางสัญจรและการขนส่งสินค้าไปยังด้านชายแดน โดยสามารถชี้วัดได้จากจำนวนผู้เดินทางผ่านด่านไทย - มาเลเซีย ในปี 2558 เพิ่มขึ้น 8,897,530 คน นอกจากกลุ่มจังหวัดได้กำหนดตัวชี้วัดในการประเมินผลความสำเร็จจากอัตราการขยายตัวมูลค่าการค้าผ่านด่านศุลกากรชายแดนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ตลอดระยะเวลา 4 ปี หรือเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 2.5 ต่อปี โดยมูลค่าการค้าปี 2553-2555 เฉลี่ย 780,003.52 ล้านบาท ซึ่งในช่วง 2 ปีแรกของแผนพัฒนาไม่สามารถบรรลุตัวชี้วัดดังกล่าวได้โดยในปี 2557 มีมูลค่าการค้า 508,154.31 ล้านบาท หดตัวลงร้อยละ 34.85 เมื่อเทียบกับปีฐาน และมีอัตราการขยายตัวเพียงร้อยละ 1.31 เมื่อเทียบกับปี 2556 ซึ่งมีมูลค่าการค้า 501,591.89 ล้านบาท ในขณะที่ปี 2558 มีมูลค่าการค้าผ่านด่านศุลกากรชายแดนลดลงเหลือเพียง 486,227.37 ล้านบาท หรือหดตัวลงร้อยละ 37.66 เมื่อเทียบกับปีฐาน และหดตัวลงร้อยละ 4.32 เมื่อเทียบกับปี 2557(ตาราง 4.3) ทั้งนี้เนื่องจากมูลค่าทางพาราและผลิตภัณฑ์แปรรูปยางพาราซึ่งเป็นสินค้าส่งออกอันดับ 1 ของด้านชายแดนไทย-มาเลเซียลดลงส่งผลให้มูลค่าการค้าชายแดนลดลงตามไปด้วย

ตาราง 4.3 ผลการดำเนินการเทียบกับค่าเป้าหมายประเด็นยุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนา การค้าการลงทุน และระบบโลจิสติกส์ รองรับประชาคมอาเซียน

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ข้อมูลค่าฐาน	ปีงบประมาณ			
			2557	2558	2559	2560
1. โครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจระบบโลจิสติกส์ได้รับการปรับปรุงและพัฒนา	1. อัตราการขยายตัวมูลค่าการค้าผ่านด่านศุลกากรชายแดนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10	มูลค่าการค้าผ่านด่านศุลกากรชายแดน 780,003.52 ล้านบาท (ค่าเฉลี่ยปี 53-55)	-34.85% (2.5%)	-37.66% (5.0%)	n.a. (7.5%)	n.a. (10.0%)
2. พัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการค้าการลงทุนและโลจิสติกส์	2. สามารถลดอัตราการว่างงานของผู้ไม่มีงานทำร้อยละ 50	อัตราการว่างงานร้อยละ 1.37 (ค่าเฉลี่ยปี 55-57)	-27.74% (20%)	-47.45% (30%)	n.a. (40%)	n.a. (50%)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บหมายถึงค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัดการว่างงาน มีเป้าหมายสามารถลดอัตราการว่างงานของผู้ไม่มีงานทำร้อยละ 50 ในช่วง 4 ปี ข้อมูลในฐานมีอัตราการว่างงานร้อยละ 1.37 พบว่าปี 2557 อัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 1.75 และในปี 2558 อัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 2.02 (ตาราง 4.3) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจที่พึ่งพาการผลิตและแปรรูปยางพาราและอุตสาหกรรมประมงแปรรูปส่งผลให้การจ้างงานลดลงหรือมีผู้ว่างงานเพิ่มขึ้น

การพัฒนาการค้าการลงทุน และระบบโลจิสติกส์ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีอุปสรรคสำคัญจากปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ทำลายความเชื่อมั่นของนักลงทุนการพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาของกลุ่มจังหวัดการสนับสนุนต่อยอดการพัฒนาจากปกติของส่วนราชการเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกันในการบรรลุผลสำเร็จการเป็นศูนย์กลางการค้าการลงทุนเชื่อมโยงอาเซียน และผลจากการที่รัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่ด้วยมาตรการต่าง ๆ เช่น การกำหนดให้พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ได้คัดเลือกจังหวัดสงขลาและจังหวัดนราธิวาสเป็นพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงาน รวมถึงการใช้มาตรการด้านภาษีและการสนับสนุนการลงทุนเพื่อกระตุ้นให้เพิ่มมูลค่าการค้า การลงทุน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนในระยะต่อไป

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและกระบวนการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้า ยางพารา และการตลาดอย่างเป็นระบบ

การพัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและกระบวนการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้ายางพารา และการตลาดอย่างเป็นระบบมีเป้าประสงค์ของประเด็นยุทธศาสตร์นี้คือ ผลผลิตยางพาราและผลิตภัณฑ์ยางมีมูลค่าเพิ่มขึ้นใช้งบประมาณ 200.9 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 13.65 ของงบประมาณทั้งหมดโดยเน้นการพัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตตั้งแต่การพัฒนาพันธุ์ การคัดเลือกพันธุ์และส่งเสริมการปลูกต้นยางพันธุ์ดี การใส่ปุ๋ย ดูแลบำรุงรักษาสวนยางพารา จนถึงการพัฒนาทักษะด้านการกรีดยางให้กับเกษตรกรเจ้าของสวนยางและแรงงานรับจ้างกรีดยางเพื่อต้องการให้ประสิทธิภาพการผลิตสูง ภายใต้การดำเนินโครงการที่สำคัญ ประกอบด้วย การเพิ่มประสิทธิภาพยางพาราครบวงจร ซึ่งผลจากการดำเนินงานส่งผลให้ มีแปลงผลิตเมล็ดต้นตอพันธุ์ยาง การจดทะเบียนแปลงขยายพันธุ์ยางเพื่อการค้าเพื่อควบคุมการผลิตต้นตอพันธุ์ยางพาราพันธุ์ดี การอบรมให้ความรู้การจัดการ

สวนยางให้มีประสิทธิภาพ การลดต้นทุนการผลิต ระบบการกรีดยางให้ถูกวิธี และสนับสนุนวัสดุการเกษตรในแปลงการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังได้มีการจัดทำคู่มือเพื่อแจกจ่ายให้เกษตรกรได้เรียนรู้เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตยางพารา

จากการดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตยางพาราอย่างต่อเนื่อง แต่ผลที่ได้รับยังไม่สามารถบรรลุตัวชี้วัดของเป้าประสงค์ได้ โดยในปี 2558กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีผลผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ 250 กิโลกรัมต่อไร่ และคาดว่าในปี 2559 จะมีผลผลิตเฉลี่ย 242 กิโลกรัมต่อไร่ (ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) ซึ่งต่ำกว่าเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ที่ต้องการให้ผลผลิตยางพาราเพิ่มสูงขึ้น จากตัวชี้วัดผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ยางพาราเพิ่มขึ้น 10 กิโลกรัมหลังสิ้นแผนในปี 2560 เมื่อเทียบกับข้อมูลฐานซึ่งคิดจากค่าเฉลี่ยปี 2555 – 2557 ที่ผลผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ 263.34 กิโลกรัมต่อไร่(ตาราง 4.4) สาเหตุที่ไม่สามารถบรรลุตัวชี้วัดเนื่องจากในปี 2557 เกิดภาวะภัยแล้งทำให้อย่างพาราให้น้ำอย่างน้อยกว่าปกติ และผลจากราคายางพาราที่ปรับลดลงอย่างต่อเนื่องส่งผลให้เกษตรกรให้ความสนใจในการบำรุงรักษาสวนยางพาราน้อยลง

นอกจากนี้ในประเด็นการพัฒนาด้านยางพารายังมุ่งเน้นการส่งเสริมกระบวนการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้ายางพารา โดยการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตยางพาราในกลุ่มสถาบันเกษตรกร การพัฒนาตลาดไม้ยางพารา การพัฒนานิคมอุตสาหกรรมยางพารา (Rubber City) ในนิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ การจัดทำฉลากคาร์บอนสำหรับอุตสาหกรรมยางพารา การลดต้นทุนการผลิตการใช้เชื้อเพลิงในการผลิตยางพารามควินของสหกรณ์โรกรมยาง สำหรับการพัฒนาตลาดยางพาราอย่างเป็นระบบ กลุ่มจังหวัดได้มีการดำเนินการในการขยายสู่ทางการตลาดยางพารา การเพิ่มมูลค่าและการสร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์ยางพารา นอกจากนี้กรมวิชาการเกษตรยังได้ดำเนินการจัดตั้งตลาดน้ำยางสดระดับท้องถิ่น การจัดการตลาดยางพาราแบบครบวงจร การสนับสนุนผู้ประกอบการเพื่อการส่งออก และการเพิ่มศักยภาพการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านโดยใช้จุดแข็งในการเป็นศูนย์กลางการตลาดและการส่งออกยางพาราของประเทศ โดยมีตลาดกลางยางพาราหาดใหญ่เป็นตลาดอ้างอิงราคายางพาราของประเทศ

ตาราง 4.4 ผลการดำเนินการเทียบกับค่าเป้าหมายประเด็นยุทธศาสตร์พัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและกระบวนการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้ายางพารา และการตลาดอย่างเป็นระบบ

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ข้อมูลค่าฐาน	ปีงบประมาณ			
			2557	2558	2559	2560
ผลผลิตยางพาราและผลิตภัณฑ์ยางมีมูลค่าเพิ่มขึ้น	ผลผลิตยางพาราเพิ่มขึ้น 10ก.ก.ต่อไร่	263.34 กก./ไร่/ปี (ค่าเฉลี่ยปี 55-57)	- (2)	-13.34 (4)	-21.34 ^P (7)	n.a. (10)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บหมายถึงค่าเป้าหมาย

P หมายถึง ค่าประมาณการ

ผลจากพัฒนาด้านการผลิต การแปรรูปและการตลาดยางพาราสามารถช่วยเหลือเกษตรกรได้บางส่วน แต่ยังไม่สามารถบรรลุตัวชี้วัดเป้าประสงค์ เนื่องจากได้รับผลกระทบจากปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้คือ(1) การผลิตยางพารายังขึ้นอยู่กับสภาพอากาศและราคาขึ้นอยู่กับกลไกตลาดและความต้องการของประเทศผู้ซื้อ การปรับเปลี่ยนการปลูกยางพันธุ์ดีที่ให้ผลผลิตสูงซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินงาน การกรีดยางโดยแรงงานต่างด้าวที่มีทักษะและประสบการณ์ในการกรีดยางน้อยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพาราจึงต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง(2) ด้านการแปรรูปยังติดกับดักอยู่กับการแปรรูปขั้นต้นเพื่อการส่งออกที่สร้างมูลค่าเพิ่มได้น้อย ผลิตภัณฑ์ไม่หลากหลาย ขาดการนำผลงานวิจัยซึ่งเป็นนวัตกรรมมาใช้พัฒนายางพาราอย่างเป็นระบบ ดังนั้น

แนวทางการพัฒนาในระยะต่อไปควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างพาราอย่าง ต่อเนื่องและ (3) **ด้านการตลาด**ยังมีการซื้อขายโดยผ่านพ่อค้าคนกลางที่รับซื้ออย่างพาราต่ำกว่าราคาประกาศของ ตลาดกลาง การรวมกลุ่มทางการตลาดของเกษตรกรบางพื้นที่ไม่เข้มแข็งทำให้มีอำนาจในการต่อรองน้อย บาง จังหวัดในกลุ่มมีเพียงตลาดท้องถิ่นยังไม่มีตลาดกลาง ไม่มีโรงงานแปรรูปขนาดใหญ่ในท้องถิ่น ตลาดอย่างพารายัง ต้องพึ่งพาสถานต่างประเทศ ดังนั้นการพัฒนาด้านการตลาดในระยะต่อไป จึงจำเป็นต้องพัฒนาระบบตลาดให้มีความเข้มแข็ง เช่น การส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อรวบรวมผลผลิตเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรอง การเผยแพร่ข้อมูลอย่างพารา จากตลาดอ้างอิงเพื่อกำหนดราคารับซื้ออย่างพาราในตลาดท้องถิ่น การเปิดตลาดกลางอย่างพารา และไม้่างพารา ท้องถิ่น เป็นต้น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาลินค้าและบริการฮาลาลให้มีมูลค่าเพิ่ม และสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

เป้าประสงค์เพื่อพัฒนาลินค้าและบริการฮาลาลให้ได้มาตรฐานของอาเซียน ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 161.6 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 10.99 ของงบประมาณทั้งหมด โดยแนวทางการพัฒนาเน้นการพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานเพื่อรองรับการขยายตัวของธุรกิจฮาลาล เพิ่มปริมาณและคุณภาพวัตถุดิบ พัฒนาลินค้าและบริการเพื่อ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับลินค้าและบริการ ส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรและผู้ประกอบการ รวมทั้งการ เพิ่มช่องทางการจำหน่ายและการตลาดในและต่างประเทศ โดยในช่วงแรกจะเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานใน นิคมอุตสาหกรรมปัตตานีซึ่งเป็นที่ตั้งของศูนย์ธุรกิจผลิตภัณฑ์ฮาลาลและแปรรูปลินค้าเกษตรครบวงจรของกลุ่ม จังหวัดภาคใต้ชายแดน การจัดตั้งศูนย์บริการมาตรฐานฮาลาล ควบคู่ไปกับการสร้างนักวิจัยเพื่อปฏิบัติงานด้านการ สนับสนุน เพื่อตรวจสอบคุณภาพลินค้าและการสร้างการยอมรับเครื่องหมายการค้าฮาลาลของลินค้า และบริการ ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน และพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชน SMEs และ OTOP ที่มีศักยภาพ โดยการอบรมให้ ความรู้ ให้คำปรึกษา และสนับสนุนการผลิตและบรรจุภัณฑ์ให้กับลินค้าเพื่อยกระดับให้เป็นลินค้าฮาลาลที่ได้รับ การยอมรับจากตลาดผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ ด้านบริการฮาลาลมีการส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร แปรรูป วัตถุดิบสมุนไพรเพื่อเป็นวัตถุดิบในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อรองรับธุรกิจสุขภาพความงามและสปาฮาลาล เพื่อ ตอบสนองกลุ่มเป้าหมายนักท่องเที่ยวจากในพื้นที่และประเทศเพื่อนบ้าน และร่วมกับมหาวิทยาลัยในพื้นที่สร้าง เครื่องช่ายและพัฒนาห้องปฏิบัติการ เพื่อให้บริการด้านคำปรึกษาและ วิเคราะห์คุณภาพผลิตภัณฑ์ รวมทั้ง เครื่องสำอางตามมาตรฐานฮาลาล มาตรฐานอุตสาหกรรม และมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน อีกทั้งมีกิจกรรมการให้ ความรู้ด้านการรับรองฮาลาลร่วมกับมาตรฐานตามข้อกำหนดของกระทรวงสาธารณสุข เช่น การรับรองฮาลาล ร่วมกับ Clean Food Good Test และการออกแบบมาตรฐานรถเข็นสำหรับผู้ประกอบการร้านอาหารตามหลัก สาธารณสุขและหลักฮาลาล นอกจากนี้มีกิจกรรมร่วมกันระหว่างสถาบันการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ประกอบการในการส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางฮาลาลอีกด้วยเช่นกัน

สำหรับการพัฒนาด้านการตลาด ได้ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาตลาดกลางส่งออกผัก ผลไม้ฮาลาล ที่ อ.ยี่งอ จังหวัดนราธิวาส การจัดสถานที่จำหน่ายผลผลิต พืชผักสมุนไพรปลอดสารพิษในอบต.ท่าข้าม และจัดงาน มหกรรมผลิตภัณฑ์ฮาลาล เพื่อสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการและส่งเสริมด้านการตลาดฮาลาลของผู้ประกอบการ อีกช่องทางหนึ่ง

ผลจากการขับเคลื่อนการพัฒนาในช่วงที่ผ่านมาส่งผลให้กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนสามารถปรับปรุงและ พัฒนา บุคลากร สถานประกอบการ วัตถุดิบ ลินค้า และบริการฮาลาล โดยเฉพาะการบริการโรงแรมให้มีคุณภาพ ตามหลักมาตรฐานฮาลาลได้เพิ่มขึ้น จัดให้มีห้องปฏิบัติการในการทดสอบ วิเคราะห์คุณภาพของลินค้า และพัฒนา ผู้ประกอบการให้มีความรู้ในด้านการผลิตลินค้าและบริการด้านฮาลาลให้มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ ตลอดจนสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภคทั้งในเรื่องคุณภาพ ความปลอดภัย และมาตรฐานฮาลาล โดย จากการผลักดันยุทธศาสตร์การพัฒนาลินค้าและบริการฮาลาลให้มีมูลค่าเพิ่มและสอดคล้องกับความต้องการของ ตลาด ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา มีโครงการหลัก 3 โครงการคือ คือ (1) ส่งเสริมและพัฒนาบริการฮาลาล(2) โครงการ

จัดตั้งศูนย์บริการมาตรฐานฮาลาลกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน และ (3) โครงการสปาฮาลาล (อยู่ระหว่างดำเนินการโครงการ) ซึ่งทั้ง 3 โครงการได้ดำเนินการในจังหวัดสงขลาเป็นหลัก เนื่องจากจังหวัดสงขลาเป็นพื้นที่กลุ่มเป้าหมายและมีหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการดำเนินการโครงการตามยุทธศาสตร์ฮาลาล ซึ่งจากผลการดำเนินงาน ทำให้สินค้าและบริการที่ผ่านการรับรองมาตรฐานฮาลาลที่เพิ่มขึ้น จากสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสงขลาปี 2557 – 2559 (ตาราง4.5-4.6) พบว่า ปี 2557 สถานประกอบการได้รับการรับรอง 112 แห่ง ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรอง 632 ผลิตภัณฑ์ปี 2558 สถานประกอบการที่ได้รับการรับรอง 126 แห่ง ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรอง 662 ผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น30 ผลิตภัณฑ์ และปี 2559 (ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม 2559) สถานประกอบการได้รับการรับรอง 121 ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรอง 622 ผลิตภัณฑ์ซึ่งบรรลุเป้าประสงค์ที่กำหนดผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฮาลาล30 ผลิตภัณฑ์ นอกจากนี้จากการผลักดันให้มีการพัฒนามาตรฐานการบริการฮาลาล ผลการดำเนินงาน 2 ปีที่ผ่านมา สถานบริการ (ร้านอาหาร/ภัตตาคาร และสถานบริการโรงแรม) ในจังหวัดสงขลาสามารถได้รับการรับรองฮาลาลเพิ่มขึ้น 27 สถานประกอบการ และโรงเชือดสัตว์ได้รับการรับรอง 3 แห่ง อีกทั้งมีสถานประกอบการที่ได้รับการรับรองเพื่อส่งผลิตภัณฑ์ออกไปยังต่างประเทศ ได้เพิ่มขึ้น 8 สถานประกอบการ

ตาราง4.5 ผลการดำเนินการเทียบกับค่าเป้าหมายประเด็นยุทธศาสตร์พัฒนาสินค้าและบริการฮาลาลให้มีมูลค่าเพิ่ม และสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ข้อมูลค่าฐาน	ปีงบประมาณ			
			2557	2558	2559	2560
พัฒนาสินค้าและบริการฮาลาลให้ได้มาตรฐานของอาเซียน	สินค้าและบริการที่ผ่านการรับรองมาตรฐานฮาลาลเพิ่มขึ้น 40 ผลิตภัณฑ์	ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองฮาลาลจำนวน 10 ผลิตภัณฑ์/ปี (ค่าเฉลี่ย 56-57)	632 (10)	662 (20)	622* (30)	n.a. (40)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บหมายถึงค่าเป้าหมาย

* หมายถึง ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม 2559

ตาราง4.6 ประเภทของสถานประกอบการที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฮาลาลในจังหวัดสงขลา

ประเภทสถานประกอบการที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฮาลาล	ปี พ.ศ.		
	2557	2558	2559
ร้านอาหารและภัตตาคาร สถานบริการ	13	26	40
สถานประกอบการ SMEs (ที่ผลิตสินค้าจำหน่ายภายในประเทศ)	80	73	47
โรงงานอุตสาหกรรม และ SMEs (ที่ผลิตสินค้าเพื่อจำหน่ายภายในประเทศและส่งออก)	23	27	31
โรงเชือด	-	-	3
รวมสถานประกอบการที่ได้รับการรับรองผลิตภัณฑ์ฮาลาล	112	126	121
จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองฮาลาล	632	662	622

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสงขลา

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาสินค้าและบริการของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนยังมีปัญหาและอุปสรรค เช่น การขาดแคลนวัตถุดิบที่เพียงพอต่อการผลิตสินค้าและบริการ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจการพัฒนาสินค้าและบริการฮาลาลที่ได้มาตรฐานโดยเฉพาะบุคลากรด้านสปา และการส่งเสริมความรู้ที่ถูกต้องตามหลักมาตรฐานฮาลาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบางสถานประกอบการที่ไม่มีมุสลิมเป็นพนักงาน ผู้ประกอบการขนาดย่อมยังขาดอุปกรณ์ เครื่องมือและเงินทุนในการปรับปรุงสถานประกอบการให้ถูกต้องตามหลักมาตรฐานฮาลาล นอกจากนี้สถานประกอบการด้านบริการ เช่น ร้านอาหารที่มีเจ้าของเป็นมุสลิมให้ความสำคัญกับมาตรฐานฮาลาลน้อยและการขอเครื่องหมายและต่ออายุเครื่องหมายรับรองฮาลาลใช้งบประมาณค่อนข้างสูงและจะต้องต่ออายุใบรับรองทุกๆ ปี (เช่น จากตาราง 4.6 ซึ่งพบว่าในปี 2557 จำนวนสถานประกอบการขนาดย่อมและวิสาหกิจชุมชน ได้รับการรับรองฮาลาล 80 แห่ง และลดลงเหลือ 73 แห่งในปี 2558 และเหลือ 47 แห่งในปี 2559) นอกจากนี้ยังมีปัญหาในเรื่องช่องทางการกระจายสินค้าและบริการฮาลาล ของกลุ่มภาคใต้ชายแดนไปสู่ผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมายทั้งในพื้นที่ภูมิภาคอื่นของประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนการยอมรับตรารับรองมาตรฐานฮาลาลของไทยจากลูกค้ากลุ่มประเทศมุสลิม ดังนั้น แนวทางการพัฒนาในระยะต่อไป ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาบริการฮาลาลที่ได้มาตรฐาน และเพิ่มช่องทางการตลาด การพัฒนาระบบจิสติกส์เพื่อกระจายสินค้าและบริการ กระตุ้นให้เกิดการใช้บริการสถานประกอบการฮาลาลในพื้นที่ (เช่น จัดประชุม อบรม สัมมนาโรงแรมที่มีห้องอาหารฮาลาล) และมุ่งสร้างความเชื่อมั่นในมาตรฐานตราฮาลาลของไทย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมอาหารฮาลาล สามารถสร้างรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการด้านฮาลาลตลอดห่วงโซ่อุปทานของผลิตภัณฑ์และบริการฮาลาลประชาชนได้รับความเชื่อมั่นในการอุปโภค บริโภค สินค้าที่ปลอดภัยสะอาดและถูกหลักอนามัยตามหลักศาสนาอิสลามสร้างความเชื่อมั่นต่อเครื่องหมายรับรองฮาลาลของไทยให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

ผลการพัฒนาในภาพรวม

ผลการพัฒนาในภาพรวมของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนวัดได้จากการบรรลุเป้าประสงค์รวมที่ตั้งไว้ว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน (GRP) มีมูลค่าเพิ่มขึ้น โดยมีตัวชี้วัดและเป้าหมายในรอบ 4 ปี 3 ตัวคือ (1) อัตราการขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดฯ เพิ่มขึ้น 10% (2) รายได้การท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 10% และ (3) มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น 10%

ผลการพัฒนาเทียบกับเป้าหมายในแต่ละตัวชี้วัดเป็นดังนี้

ตัวชี้วัดผลิตภัณฑ์มวลรวม (Gross Region Product : GRP) ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนเป้าหมายกำหนดให้มีอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมร้อยละ 2.5 ต่อปี และอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 10 หลังสิ้นแผนพัฒนาฯ ในปี 2560 โดยค่าเฉลี่ยของการขยายตัวในปี 2551-2554 อยู่ที่ร้อยละ 2.17 ในช่วงปีแรกของแผน ปี 2557 มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มชายแดนภาคใต้ ณ ราคาประจำปี 374,842 ล้านบาท มีอัตราการขยายตัวลดลงจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 2.0 ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ (ตาราง 4.7) ทำให้ตัวชี้วัดไม่บรรลุเป้าประสงค์ที่กำหนด ทั้งนี้เนื่องจากการชะลอตัวภาคการเกษตรหลักยางพาราที่ราคาปรับตัวลดลงมาก ปัญหาโรคตายด่วนในการเพาะเลี้ยงกุ้งและต้นปี 2558 ธุรกิจประมงได้รับผลกระทบจากการทำประมงผิดกฎหมาย (IUU) ส่งให้ธุรกิจอาหารทะเลแช่แข็งและแปรรูปขาดแคลนวัตถุดิบ รวมทั้งเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนยังมีผลกระทบต่อความเชื่อของการค้า การลงทุนในพื้นที่ ดังนั้นแนวทางการเติบโตทางเศรษฐกิจและการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนในอนาคตจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ การพัฒนาพื้นที่เมืองชายแดนซึ่งเป็นศักยภาพสำคัญด้านการค้าและการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษเมืองชายแดนสะเดาและปาดังเบซาร์ จังหวัดสงขลา และเขตเศรษฐกิจจังหวัดนราธิวาส รวมทั้งการดำเนินการพัฒนาด้านชายแดนไทย – มาเลเซียทั้ง 9 ด่านให้มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก การพัฒนาระบบการให้บริการที่ได้มาตรฐานสากล การพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและพื้นที่เศรษฐกิจตอนใน และการพัฒนากระดับ

สินค้าทางพาราโดยส่งเสริมการวิจัยและสร้างนวัตกรรมการผลิตและแปรรูปเพิ่มมูลค่าแทนการส่งออกเป็นสินค้าขึ้นต้น

ตัวชี้วัดรายได้การท่องเที่ยวที่กำหนดเป้าหมายเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 ต่อปี จากค่าเฉลี่ยรายได้จากการท่องเที่ยวปี 2554 – 2556 ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยปีละ 38,322.91 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 10 หลังสิ้นแผนพัฒนาในปี 2560 ทั้งนี้ ในช่วง 2 ปีแรกอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวสูงกว่าค่าเป้าหมายเป็นอย่างมาก โดยในปี 2557 มีรายได้จากการท่องเที่ยว 54,751.67 ล้านบาท หรือมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 42.87 และในปี 2558 มีรายได้จากการท่องเที่ยว 62,005.80 ล้านบาท หรืออัตราการขยายตัวร้อยละ 61.80 (ตาราง 4.7)

ตัวชี้วัดอัตราการขยายตัวมูลค่าการค้าผ่านด่านศุลกากรชายแดนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ตลอดระยะเวลา 4 ปี หรือเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 2.5 ต่อปี โดยมูลค่าการค้าปี 2553-2555 เฉลี่ย 780,003.52 ล้านบาท ซึ่งในช่วง 2 ปีแรกของแผนพัฒนาไม่สามารถบรรลุตัวชี้วัดดังกล่าวได้โดยในปี 2557 มีมูลค่าการค้า 508,154.31 ล้านบาท หดตัวลงร้อยละ 34.85 เมื่อเทียบกับปีฐาน และมีอัตราการขยายตัวเพียงร้อยละ 1.31 เมื่อเทียบกับปี 2556 ซึ่งมีมูลค่าการค้า 501,591.89 ล้านบาท ในขณะที่ปี 2558 มีมูลค่าการค้าผ่านด่านศุลกากรชายแดนลดลงเหลือเพียง 486,227.37 ล้านบาท หรือหดตัวลงร้อยละ 37.66 เมื่อเทียบกับปีฐาน และหดตัวลงร้อยละ 4.32 เมื่อเทียบกับปี 2557 (ตาราง 4.7)

ตาราง 4.7 ผลการดำเนินการเทียบกับค่าเป้าหมายรวมกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

เป้าประสงค์รวม	ตัวชี้วัด/เป้าหมายรวม 4 ปี	ข้อมูลค่าฐาน	ปีงบประมาณ			
			2557	2558	2559	2560
ผลิตภัณฑมวลรวมของ กลุ่ม จังหวัดภาคใต้ชายแดน (GRP) มีมูลค่าเพิ่มขึ้น	1. อัตราการขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดฯ เพิ่มขึ้น 10%	2.17 (ค่าเฉลี่ยปี 51-54)	-2.0 (2.5%)	n.a. (5.0%)	- (7.5%)	- (10.0%)
	2. รายได้การท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 10%	38,322.91 ล้านบาท (ค่าเฉลี่ยปี 54-56)	42.87 (2.5%)	61.80 (5.0%)	- (7.5%)	- (10.0%)
	3. มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น 10%	780,003.52 ล้านบาท (ค่าเฉลี่ยปี 53-55)	-34.85% (2.5%)	-37.66% (5.0%)	n.a. (7.5%)	n.a. (10.0%)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บหมายถึงค่าเป้าหมาย

ผลสัมฤทธิ์การพัฒนา

ด้านการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน เนื่องจากเป็นภูมิภาคที่มีความได้เปรียบในด้านทำเลที่ตั้ง ทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางวัฒนธรรม การพัฒนาการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนในช่วงที่ผ่านมาดำเนินการอย่างถูกต้องเนื่องจากการดำเนินงานสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ สวยงาม และมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมซึ่งเป็นต้นทุนเดิมของพื้นที่อยู่แล้ว การสร้างความสะดวกในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว การปรับปรุงภูมิทัศน์ การประชาสัมพันธ์จึงเป็นแนวทางที่สอดคล้อง ในขณะที่มีเหตุสถานการณ์ความไม่สงบเรียบร้อยเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวขาดความเชื่อมั่นในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การจัดเทศกาลตามอัตลักษณ์ของพื้นที่จึงเท่ากับเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี มาตรการเหล่านี้เป็นการสร้างแรงจูงใจและดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ส่งผลให้รายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงและต่อเนื่อง

อุปสรรคจากการดำเนินงานที่ผ่านมาด้วยแหล่งท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรม การดำเนินการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในบางพื้นที่ เช่น เขตพื้นที่อุทยาน หรือเขตพื้นที่

กรมศิลปากร จึงจำเป็นต้องขออนุญาตจากเจ้าของพื้นที่ก่อน ซึ่งโดยทั่วไปจะใช้ระยะเวลาประมาณ 1 ปี ทำให้การดำเนินงานเกิดความล่าช้า ไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

ด้านการค้าการลงทุนและระบบโลจิสติกส์ การดำเนินการที่ผ่านมามุ่งเน้นการพัฒนากระบวนโลจิสติกส์เป็นหลักเพื่อการเชื่อมโยงทำให้การขนส่งอย่างสะดวกรวดเร็ว ทำให้เกิดการค้าการลงทุนเพิ่ม เพิ่มการจ้างงาน การเชื่อมโยงการขนส่งสินค้า การเดินทางผ่านแดนกับประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น ลดสภาพความแออัด การพัฒนาระบบการป้องกัน ฝัาระวัง และแก้ปัญหาจากภัยพิบัติทางธรรมชาติในเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น เมืองหาดใหญ่ เมืองนราธิวาส และเมืองปัตตานี อย่างไรก็ตามในช่วงที่ผ่านมาได้มีการลงทุนในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์น้อยส่งผลให้ขีดความสามารถของแรงงานในกลุ่มจังหวัดลดลง

ด้านยางพารา การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยการพัฒนาช่างพันธุ์ดีและขยายพื้นที่ปลูกยางพันธุ์ดี รวมทั้งการให้ความรู้และพัฒนาทักษะการกรีดยางสามารถทำให้ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ยางพาราสูงขึ้นด้านการส่งเสริมการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มยังโดยการสนับสนุนเครื่องจักรให้กับโรงรมยางซึ่งเป็นกลุ่มเกษตรกรที่มีประสบการณ์ในการดำเนินการแปรรูปแล้วให้สามารถดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่สามารถเพิ่มรายได้และลดต้นทุนให้กับเกษตรกร ทั้งนี้ผลจากการขับเคลื่อนค่อนข้างประสบความสำเร็จ เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายที่คัดเลือกส่วนใหญ่พิจารณาจากกลุ่มที่มีความเข้มแข็งโดยกำหนดเงื่อนไขให้มีการสมทบเงินทุนบางส่วน อย่างไรก็ตามในช่วง 4 ปีของการพัฒนาของยางพาราของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนต้องประสบกับปัญหาต่างๆที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาด้านยางพารา ซึ่งมีสาเหตุจากปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้ เช่น ปัญหาสภาพอากาศแห้งแล้งอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2557 และราคายางพาราที่ปรับตัวลดลงจากภาวะเศรษฐกิจโลกชะลอตัว ส่งผลให้เกษตรกรชาวสวนยางได้รับความเดือดร้อนจนรัฐบาลได้กำหนดมาตรการให้ความช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้กับประชาชน

ด้านฮาลาลการพัฒนาโครงการตามยุทธศาสตร์ฮาลาลที่ผ่านมามีได้พยายามที่จะให้ผู้ประกอบการ (เช่น ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อม วิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการร้านอาหารภัตตาคาร และธุรกิจบริการ อาทิ โรงแรม และสปา) ได้ตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของผลิตภัณฑ์และบริการฮาลาล โดยผ่านการดำเนินกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น ร่วมมือกับสำนักงานสาธารณสุขในพื้นที่ ให้ความรู้ความเข้าใจและบูรณาการเรื่องมาตรฐานฮาลาลกับแนวปฏิบัติที่ดีด้านสาธารณสุข การพัฒนาบุคลากรทั้งทางด้านฮาลาลและอาหารสะอาดรสชาติอร่อย (CFGT) ให้แก่ผู้ประกอบการร้านอาหารภัตตาคาร และครัวในโรงแรมต่าง ๆ ในพื้นที่ จนทำให้โรงแรมส่วนใหญ่ในพื้นที่ได้รับการรับรอง “ครัวฮาลาล” เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องนอกจากนี้ได้มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาลเช่น โรงเรือนและห้องปฏิบัติการที่ได้มาตรฐาน ในส่วนของการพัฒนาความรู้บุคลากรด้านฮาลาลนั้น ได้มีการจัดอบรมให้ความรู้หลายครั้งและหลายประเด็นนอกเหนือจากเรื่องมาตรฐานผลิตภัณฑ์มาตรฐานสุขอนามัยและมาตรฐานฮาลาล ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์แก่สถานประกอบการโดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจขนาดย่อมและวิสาหกิจชุมชน นอกจากนี้ยังมีการสนับสนุนงบประมาณในการขอเครื่องหมายรับรองฮาลาล ตลอดจนการส่งเสริมทางด้านการตลาดแก่ผู้ผลิตสินค้าและบริการฮาลาล เพื่อให้เกิดการยอมรับตราเครื่องหมายฮาลาลของสินค้าในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ข้อเสนอแนะจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

ด้านการท่องเที่ยว ควรมุ่งเน้นในเรื่องการสร้างรายได้จากการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ทั้งในรูปแบบของการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ทางศิลปะ ประเภทวิถีชีวิต ออกแบบการท่องเที่ยวแบบครบวงจร การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เมืองท่องเที่ยวฮาลาลระดับนานาชาติ เป็นต้น โดยอาจออกแบบกระบวนการให้ชุมชนมีส่วนร่วม เพื่อเป็นการกระจายรายได้ให้กับประชาชนอย่างแท้จริง เช่น ตลาดน้ำคลองแดน อ.ระโนด ซึ่งเกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในพื้นที่ ส่งเสริมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อทำการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว สร้างแบรนด์การท่องเที่ยว การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวทั้งระดับพนักงาน ผู้ประกอบการ และท้องถิ่น

ด้านการค้าการลงทุนและระบบโลจิสติกส์ ควรให้ความสำคัญในการแก้ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนการใช้มาตรการส่งเสริมการลงทุนโดยการให้สิทธิพิเศษด้านการลงทุนเพื่อให้กับผู้ประกอบการที่เข้ามาลงทุนในพื้นที่เพิ่มขึ้น การพัฒนาความร่วมมือในนิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ และพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นเขตอุตสาหกรรม เช่น หนองจิก จังหวัดปัตตานี และเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสงขลา (ด้านชายแดนสะเตา และด้านชายแดนปาดังเบซาร์) ให้มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ด้านชายแดน การคมนาคมขนส่ง ระบบน้ำ ไฟฟ้าและอื่นๆ และ นอกจากนี้ควรมีการพัฒนาบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านภาษาและเทคโนโลยีเพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลและพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะ ธุรกิจส่งออก และโลจิสติกส์ เช่น ระบบ National Single Window กรณีธุรกิจส่งออก เป็นต้น

ด้านอาหาร พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตอาหาร โดยพัฒนาพันธุ์ดี ส่งเสริมการปลูกยางพันธุ์ดีให้กับเกษตรกรที่ปลูกทดแทน ถ้ายทอดเทคโนโลยีการปลูก การดูแลบำรุงรักษาสวนยาง เพื่อลดต้นทุนการผลิต ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และส่งเสริมการปลูกพืชแซมสวนยางเพื่อเพิ่มรายได้ระหว่างการเปิดกรีด ส่งเสริมการรวมกลุ่มรวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่าย ส่งเสริมการทำเกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อลดความเสี่ยงทางด้านราคาราคาตกต่ำการพัฒนาในนิคมอุตสาหกรรมยางพารา (Rubber City) ในนิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ให้มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานและมีการประชาสัมพันธ์ มาตรการส่งเสริมการลงทุนที่น่าสนใจให้กับธุรกิจแปรรูปยางพารากลางน้ำและปลายน้ำเพื่อเพิ่มการใช้ยางในพื้นที่ได้มากขึ้น ส่งเสริมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้มีการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางเพื่อเพิ่มมูลค่า

ด้านฮาลาล แนวทางการพัฒนาสินค้าฮาลาล ควรพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการได้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดการประชาสัมพันธ์หรือจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นการยอมรับและสร้างความเชื่อมั่นผลิตภัณฑ์และบริการฮาลาลไทย การส่งเสริมการท่องเที่ยวและบริการธุรกิจฮาลาลโดยใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น อาคาร โรงเรียน หรือห้องปฏิบัติการนอกจากนี้ควรมีการพัฒนาบุคลากร (ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรมและการตลาด) เพื่อรองรับการวิจัย พัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการฮาลาลการเตรียมความพร้อมบุคลากรระดับปฏิบัติการโดยเฉพาะอย่างยิ่งพนักงานสปาฮาลาล และมุ่งเน้นพัฒนากลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (ตลอดจนในกระบวนการต้นน้ำและกลางน้ำของกระบวนการผลิตสินค้าฮาลาล) การจัดทำแผนงานโครงการพัฒนาสถานประกอบการฮาลาล ควรเก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการจากผู้ประกอบการ เช่น ควรมีการสำรวจความต้องการพัฒนาจัดซื้อ จัดหา เครื่องมือ เครื่องจักรและปรับปรุงโรงงานการผลิตให้ถูกต้องตามมาตรฐานฮาลาลหรือความต้องการด้านการพัฒนาบุคลากรด้านฮาลาล เป็นต้น

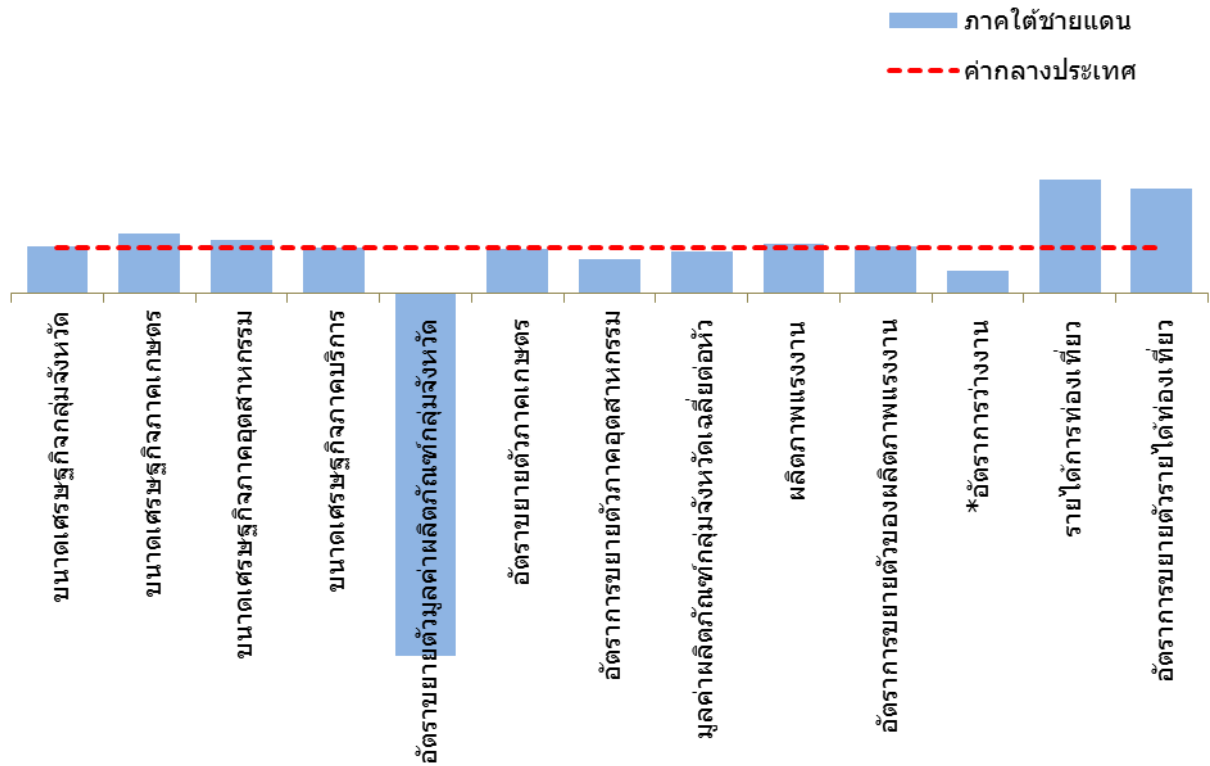
สำหรับการส่งเสริมการให้มีการใช้ผลิตภัณฑ์วัตถุดิบที่มีฮาลาลในการนำไปสู่การแปรรูปผลิตภัณฑ์และสินค้าที่เกี่ยวข้องกับบริการฮาลาลควรมีนโยบายสนับสนุนสถานประกอบการขนาดย่อมและวิสาหกิจชุมชนขอรับรองมาตรฐานและต่ออายุเครื่องหมายรับรองฮาลาลเช่น จัดหาเงินกู้ชนิดพิเศษสำหรับผู้ประกอบการฮาลาลลดอัตราค่าธรรมเนียมการขอเครื่องหมายรับรองฮาลาลควรมีการวิจัยและประเมินผลสัมฤทธิ์ของสถานประกอบการหรือผลิตภัณฑ์ที่ได้รับรองเครื่องหมายฮาลาลว่ามีผลต่อการจัดการและผลต่อการตลาดในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์หรือไม่ และจัดทำระบบฐานข้อมูลผู้ประกอบการและผลิตภัณฑ์ฮาลาลของกลุ่มภาคใต้ชายแดนให้กับเครือข่ายผู้ผลิตผู้ประกอบการและส่วนราชการได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน

การบรรลุวิสัยทัศน์ “ประตูการค้าชายแดน การท่องเที่ยว สู่อาเซียน” คาดว่าหลังสิ้นแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนในปี 2560 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนจะบรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดสามารถเป็นประตูการค้าชายแดนเชื่อมต่อกับประเทศอาเซียนตอนล่าง โดยอาศัยศักยภาพของ ด้านชายแดนไทย – มาเลเซียทั้ง 9 ด้าน และจะเป็นเส้นทางหลักที่นักท่องเที่ยวใช้เป็นเส้นทางในการเข้ามาท่องเที่ยวทั้งทางบก ทางเรือและอากาศ เนื่องจากมีความพร้อมในการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมขนส่งไปยังประเทศเพื่อนบ้านและนานาชาติ

ประเด็นที่กลุ่มจังหวัดควรให้ความสำคัญในการพัฒนาในช่วงแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดปี 2561- 2564

- พัฒนาการผลิตยางพารา อุตสาหกรรมยางพารา และการส่งเสริมด้านท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นโครงสร้างการผลิตที่สำคัญในการกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการเสริมสร้างการเติบโตภาคเกษตรให้เต็มศักยภาพของห่วงโซ่คุณค่าเพื่อสร้างรายได้ ด้วยการรักษาฐานการผลิตยางพาราโดยใช้เทคโนโลยีเพิ่มผลผลิตการผลิต การวิจัยพัฒนาการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า และเน้นการผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ปลายน้ำเพื่อเพิ่มปริมาณการใช้ได้อย่างมากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมการลงทุนด้านยางพาราในนิคมอุตสาหกรรมยางพารา (Rubber City) ในนิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ จังหวัดสงขลา และในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสงขลาและจังหวัดนราธิวาส การพัฒนาระบบโลจิสติกส์เพื่อสนับสนุนการส่งออกยางพาราและการเปิดตลาดใหม่ และเพิ่มช่องทางการตลาดพัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม
- ด้านฮาลาล ยังมีปัญหาอุปสรรคด้านการยอมรับมาตรฐานฮาลาลของสินค้าในพื้นที่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และ SMEs ที่การผลิตสินค้ายังไม่ได้มาตรฐาน วัตถุประสงค์ในพื้นที่ที่มีปริมาณไม่เพียงพอที่จะผลิตเพื่อการส่งออก ดังนั้นการพัฒนาในระยะต่อไป จึงควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐานและส่งเสริมการผลิตวัตถุดิบให้เพียงพอ รวมทั้งการส่งเสริมการให้บริการด้านฮาลาลเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยวจากประเทศเพื่อนบ้าน
- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ได้มาตรฐานและเพียงพอเพื่อสนับสนุนและรองรับการเติบโตทางการค้า การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เมืองต้นแบบมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน (หนองจิก สุโขทัย-ลพบุรี และเบตง) และการท่องเที่ยวเมืองชายแดน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการคมนาคมขนส่งโดยเชื่อมโยงระบบคมนาคมให้มีความสะดวก จึงควรเน้นการพัฒนาด้านระบบโครงข่ายคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ รวมถึงการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและภัยแล้งในเมืองเศรษฐกิจหลักและเมืองชายแดน เพื่อลดผลกระทบต่อการสูญเสียระบบเศรษฐกิจโดยรวม ต่อไป

1.10 ความสำเร็จตามตัวชี้วัดระดับกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

ภาพ ตัวชี้วัดระดับกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559.

ตาราง 4.8 ข้อมูลประกอบกราฟตัวชี้วัดการพัฒนาระดับกลุ่มจังหวัด ภาคใต้ชายแดน

ตัวชี้วัด	ค่ากลางของประเทศ		ภาคใต้ชายแดน		หน่วย
	ปีก่อนหน้า	ปีปัจจุบัน	ปีก่อนหน้า	ปีปัจจุบัน	
ขนาดเศรษฐกิจกลุ่มจังหวัด	349,282	363,720	394,976	374,842	ล้านบาท
ขนาดเศรษฐกิจภาคเกษตร	74,312	72,792	110,534	95,251	ล้านบาท
ขนาดเศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรม	79,283	77,161	90,279	89,509	ล้านบาท
ขนาดเศรษฐกิจภาคบริการ	192,846	191,230	194,162	190,082	ล้านบาท
อัตราการขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัด	1.51	-0.26	0.91	- 2.02	ร้อยละ
อัตราการขยายตัวภาคเกษตร	0.38	0.98	2.28	0.96	ร้อยละ
อัตราการขยายตัวภาคอุตสาหกรรม	2.14	1.25	3.89	0.94	ร้อยละ
มูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดเฉลี่ยต่อหัว	115,392	114,939	112,036	105,714	บาท/คน
ผลิตภาพแรงงาน	112,801	125,946	123,698	136,605	บาท/คน
อัตราการขยายตัวของผลิตภาพแรงงาน	0.45	10.28	0.07	10.43	ร้อยละ
อัตราการว่างงาน	0.83	0.75	1.72	1.52	ร้อยละ
รายได้การท่องเที่ยว	20,405	22,313	48,587	54,752	ล้านบาท
อัตราการขยายตัวรายได้ท่องเที่ยว	13.10	5.57	31.14	12.69	ร้อยละ

จากการวิเคราะห์ตัวชี้วัดการพัฒนาระดับกลุ่มจังหวัดใน 3 ประเด็น ประกอบด้วย ด้านขนาดและอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ แรงงาน และการท่องเที่ยว ภายใต้ตัวชี้วัดการพัฒนาทั้ง 13 ตัวชี้วัดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ในภาพรวม ได้ดังนี้

ขนาดเศรษฐกิจภาพรวมของภาคใต้ชายแดนลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา จากมูลค่าเศรษฐกิจภาคเกษตรโดยพืชเศรษฐกิจหลักคือยางพาราประสบปัญหาราคาคงต่ำและสาขาประมงได้รับผลกระทบจาก กฎ IUU Fishing (Illegal Unreported and Unregulated Fishing) รวมทั้งภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการที่ลดลง ทำให้อัตราการขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัด (GRP) หดตัวลง และอัตราการขยายตัวภาคเกษตรและอุตสาหกรรมชะลอตัว ส่งผลให้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดเฉลี่ยต่อหัวลดลง อย่างไรก็ตามรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นค่อนข้างมาก และอัตราการว่างงานที่ลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ในขณะที่ ขนาดเศรษฐกิจภาพรวม เศรษฐกิจภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ผลิตภาพแรงงาน รายได้จากการท่องเที่ยวและอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวสูงกว่าค่ากลางของประเทศ อย่างไรก็ตามอัตราการขยายตัวผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด อัตราการขยายตัวภาคอุตสาหกรรม มูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดเฉลี่ยต่อหัวต่ำกว่าค่ากลางของประเทศ โดยเฉพาะอัตราการว่างงานสูงสุดเป็นอันดับ 1 ของกลุ่มจังหวัดทั่วประเทศ

การวิเคราะห์รายตัวชี้วัดกลุ่มจังหวัด ดังนี้

1. ขนาดและอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ขนาดเศรษฐกิจ ภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ อัตราการขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด อัตราการขยายตัวภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดเฉลี่ยต่อหัว ดังนี้

1.1 ขนาดเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ปี 2557 มีมูลค่า 374,842 ล้านบาท สูงกว่าค่ากลางของประเทศ ซึ่งมีมูลค่าอยู่ที่ 363,720 ล้านบาท เป็นอันดับ 8 ของประเทศสูงกว่ากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันที่มีขนาดเศรษฐกิจอยู่ที่ 342,560 ล้านบาท ที่เป็นอันดับ 11 ของประเทศแต่ยังต่ำกว่า กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยที่เป็นอันดับ 7 ของประเทศ และเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาขนาดเศรษฐกิจได้ลดลง ทั้งนี้เนื่องจากการลดลงของขนาดเศรษฐกิจภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ ซึ่งเป็นโครงสร้างเศรษฐกิจสาขาสำคัญของกลุ่ม

จังหวัด **แนวทางการพัฒนา** ควรขยายการเติบโตของขนาดเศรษฐกิจ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนโดยการก่อสร้าง การเติบโตของขนาดเศรษฐกิจในภาคเกษตร และภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ ซึ่งเป็นโครงสร้างเศรษฐกิจ สำคัญของกลุ่มจังหวัด

1.2 ขนาดเศรษฐกิจภาคการเกษตร ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนปี 2557 มูลค่า 95,251 ล้านบาท สูงกว่าค่ากลางประเทศซึ่งอยู่ที่ 72,792 ล้านบาท หรือเป็นอันดับ 6 ของประเทศ ซึ่งต่ำกว่ากลุ่มภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ที่มีมูลค่าสูงสุดของประเทศ แต่ยังคงสูงกว่ากลุ่มอันดามัน โดยขนาดเศรษฐกิจภาคการเกษตรลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ทั้งนี้เนื่องจากการผลิตภาคการเกษตรฐานแคบขึ้นอยู่กับพืชเศรษฐกิจยางพารา ปาล์มน้ำมันและไม้ผล ซึ่งยังมีประสิทธิภาพการผลิตต่ำ นอกจากนี้ผลกระทบจากราคายางพาราที่ตกต่ำอย่างต่อเนื่องและมีราคาต่ำสุดในรอบ 9 ปี จากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก ประกอบกับปัญหา ภัยแล้งจากปรากฏการณ์เอลนีโญ ทำให้พืชผลทางการเกษตรได้รับความเสียหายและมีผลผลิตต่ำกว่าปกติ เช่น ยางพารา ผลผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ 259 กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งต่ำกว่าภาคใต้อยู่ที่ 268 กิโลกรัมต่อไร่ ในขณะที่สาขาประมงปริมาณสัตว์น้ำที่ลดลงมากจากการทำประมงทะเลลดลงจาก ต้นทุนสูงการประกอบการที่สูงขึ้นและประเทศอินโดนีเซียได้ยกเลิกใบอนุญาตการทำประมงของเรือต่างชาติใน น่านน้ำของอินโดนีเซียทั้งหมด เพื่อต่อต้านการทำประมงผิดกฎหมายหรือ IUU Fishing ด้านการเพาะเลี้ยง สัตว์น้ำการผลิตกุ้งยังไม่ฟื้นตัวจากปัญหาโรคตายด่วน ดังนั้น **แนวทางการพัฒนา** ควรเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ภาคการเกษตร โดยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมจากงานวิจัยเพื่อพัฒนาพันธุ์และส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจ หลัก การรวมกลุ่มเพื่อผลิต ส่งเสริมการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและเพิ่มอำนาจต่อรองด้านการตลาดได้มากขึ้น และการส่งเสริมการทำเกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่เพื่อแก้ไขปัญหาความเสี่ยงจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยว และการพัฒนาด้านการประมงควรเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ได้มาตรฐานและ สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ รวมทั้งส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำเพื่อเพิ่มปริมาณสัตว์น้ำ

1.3 ขนาดเศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรม กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีขนาดเศรษฐกิจในปี 2557 มูลค่า 89,509 ล้านบาท เป็นขนาดเศรษฐกิจที่ใหญ่ที่สุดของกลุ่มจังหวัดในภาคใต้และเป็นอันดับ 8 ของประเทศ ซึ่งสูง กว่าค่ากลางของประเทศที่มีมูลค่า 77,161 ล้านบาท ภาคอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา ไม้ยางพาราและเฟอร์นิเจอร์ไม้ และอุตสาหกรรมอาหารและแปรรูปสัตว์น้ำ อย่างไรก็ตามขนาดเศรษฐกิจกลุ่ม ภาคใต้ชายแดนลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาซึ่งมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรม 90,279 ล้านบาท ทั้งนี้เนื่องจากอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราหตุตัวความต้องการผลิตภัณฑ์ยางพาราของประเทศผู้ใช้อย่างหลัก จีน สหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นลดลง ตามภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัวลง ทำให้อุตสาหกรรมแปรรูปรถยนต์ได้รับ ผลกระทบส่งผลให้การผลิตรถยนต์ซึ่งใช้ยางพาราเป็นวัตถุดิบลดลงตามไปด้วย นอกจากนี้อุตสาหกรรมแปรรู ปสัตว์น้ำได้รับผลกระทบจากปริมาณวัตถุดิบที่ลดลง จากมาตรการ IUU ทำให้เรือประมงบางส่วนต้องหยุดทำการ เพื่อขึ้นทะเบียนให้ถูกต้องก่อนจึงจะสามารถลงจับสัตว์น้ำได้และผลกระทบจากโรคตายด่วน และปัจจัยจาก มาตรการกีดกันที่มีใช้ภาษีในประเด็นด้านแรงงานที่ไทยถูกลดอันดับประเทศที่มีสถานการณ์การค้ามนุษย์รุนแรง ที่สุดหรือ Tier 3 ตามรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ ปี 2557 ของกระทรวงต่างประเทศสหรัฐอเมริกาและการ ตัดสิทธิพิเศษทางภาษี (Generalized System of Preference : GPS) ในการส่งออกไปยังสหภาพยุโรป ดังนั้น **แนวทางการพัฒนา** ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มความสามารถใน การแข่งขัน พัฒนาอุตสาหกรรมแห่งอนาคตเพื่อให้เป็นฐานรายได้ใหม่แทนอุตสาหกรรมเดิมที่เน้นการแปรรูป เบื้องต้น เพื่อการส่งออกและการแปรรูปสัตว์น้ำที่ต้องอาศัยวัตถุดิบจากต่างประเทศ โดยเฉพาะในเขตพัฒนา เศรษฐกิจพิเศษที่มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน และใช้ความได้เปรียบด้านสิทธิประโยชน์และมาตรการในการ

ให้ความช่วยเหลือของภาครัฐในการจูงใจนักลงทุนจากนอกพื้นที่และต่างประเทศเข้ามาลงทุนให้มากขึ้น และควรผลิตแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของธุรกิจการลงทุนในพื้นที่

1.4 ขนาดเศรษฐกิจภาคบริการ ปี 2557 มีมูลค่า 190,082 ล้านบาท ต่ำกว่าค่ากลางของประเทศ ซึ่งต่ำสุดในภาคใต้และขนาดเศรษฐกิจลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาที่มีมูลค่า 194,162 ล้านบาท เนื่องจากปัญหาเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ที่มีผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้เดินทางและนักท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน โดยเฉพาะเหตุระเบิดในช่วงปลายปี 2556 ที่อำเภอสะเตาะและที่อำเภอหาดใหญ่เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2557 ซึ่งส่งผลให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศโดยเฉพาะนักท่องเที่ยวมาเลเซีย สิงคโปร์ เดินทางผ่านตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดสงขลา สตูล นราธิวาส และยะลา จำนวน 2,661,139 คน ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 5.1 ส่งผลให้อัตราเข้าพักเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 40.5 ลดลงจากปีก่อนซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 49.5 **แนวทางการพัฒนา** เพื่อเพิ่มขนาดเศรษฐกิจภาคบริการจึงจำเป็นต้องเร่งแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบเพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อนักท่องเที่ยว และเร่งพัฒนาทักษะด้านภาษาและมาตรฐานการให้บริการกับแรงงานภาคบริการ การส่งเสริมการเปิดให้บริการในรูปแบบใหม่เพื่อรองรับลูกค้าเฉพาะกลุ่ม เช่น สปาฮาลาล โรงแรมฮาลาล เป็นต้น

1.5 อัตราขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัด ปี 2557 อัตราการขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์ กลุ่มจังหวัดลดลงร้อยละ 2.02 ต่ำกว่าค่ากลางของประเทศที่มีอัตราการขยายตัวลดลงร้อยละ 0.26 มีอัตราการขยายตัวต่ำสุดในภาคและต่ำเป็นอันดับที่ 15 จาก 18 กลุ่มจังหวัดทั้งประเทศ โดยลดลงจากปีก่อนที่มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 0.91หรือเป็นอันดับที่ 11 ของประเทศ เนื่องจากโครงสร้างการผลิตหลักในภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรมยางพาราได้รับผลกระทบจากความต้องการที่ลดลงของประเทศผู้ใช้อย่างหลักจากภาวะเศรษฐกิจโลก อุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบ ในขณะที่ภาคบริการยังได้รับผลกระทบจากรายได้จากการท่องเที่ยวที่ลดลงจากเหตุการณ์ความไม่สงบในเมืองเศรษฐกิจหลักทำให้อัตราการขยายตัวลดลงมากตามทิศทางเดียวกับของประเทศ ดังนั้น**แนวทางการพัฒนา** เพื่อขยายการเติบโตทางเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนภาคใต้จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตภาคการเกษตร โดยเฉพาะพืชเศรษฐกิจหลัก และการประมงซึ่งเป็นศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมเดิมยางพาราและอาหารทะเลให้เป็นอุตสาหกรรมชั้นกลางน้ำและปลายน้ำที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม และส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าจากการพัฒนาอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ที่มีการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีการผลิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้กับกลุ่มจังหวัด และภาคบริการให้อัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยการพัฒนาระดับมาตรฐานการให้บริการด้านการท่องเที่ยวและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีความพร้อม

1.6 อัตราขยายตัวภาคเกษตร ปี 2557 อัตราการขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัด ภาคการเกษตรร้อยละ 0.96 ใกล้เคียงกับค่ากลางของประเทศเล็กน้อยซึ่งมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 0.98 และลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ที่มีอัตราการขยายตัวภาคการเกษตรร้อยละ 2.28 เนื่องจากสินค้าเกษตรหลักยางพารา มีราคาลดลงและการทำประมงได้รับผลกระทบจากมาตรการ IUU ในขณะที่การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้รับผลกระทบจากโรคตายด่วน นอกจากนี้ผลกระทบจากกระแสความร้อนจากปรากฏการณ์เอลนีโญ ส่งผลให้เกิดภัยแล้งทำให้พืชผลทางการเกษตรให้ผลผลิตน้อย **แนวทางการพัฒนา** ควรเสริมสร้างความเข้มแข็งภาคการเกษตรให้เติบโตอย่างเต็มศักยภาพของห่วงโซ่มูลค่าเพื่อสร้างรายได้ให้กับกลุ่มจังหวัดอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคการเกษตร สนับสนุนการสร้างสถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งเพื่อการผลิต แปรรูปและการตลาด ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาคิดค้นนวัตกรรม เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มมูลค่าและผลิตภัณฑ์ยางพารา การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการเกษตร โดยการพัฒนาระบบการบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อลดปัญหาภัยแล้งและปัญหาน้ำท่วมในฤดูน้ำหลาก ในลุ่มน้ำสำคัญของพื้นที่ การส่งเสริมการปลูกพืชระยะสั้นในพื้นที่การเกษตร

เพื่อเสริมรายได้จากการทำสวนยาง การส่งเสริมการทำเกษตรยั่งยืน เกษตรผสมผสานและเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อลดความเสี่ยงจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยวยางพาราและปาล์มน้ำมันเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้กลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางแปรรูปยางพาราเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และการแก้ปัญหามาตรการ IUU ให้กับธุรกิจประมง รวมทั้งส่งเสริมการอนุรักษ์และขยายพันธุ์สัตว์น้ำและการเพาะเลี้ยงการประมงที่หลากหลาย

1.7 อัตราการขยายตัวภาคอุตสาหกรรม ปี 2557 มูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดภาคอุตสาหกรรมมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 0.94 ต่ำกว่าค่ากลางของประเทศที่มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 1.25 และลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากอุตสาหกรรมหลักคือแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางพาราส่งออกเพื่อเป็นวัตถุดิบให้กับประเทศผู้ผลิตรถยนต์ เช่น จีน ชะลอตัวลงตามภาวะเศรษฐกิจโลก และอุตสาหกรรมยางและผลิตภัณฑ์ยางในประเทศชะลอตัวลง ตามการชะลอตัวของภาวะเศรษฐกิจไทย ทำให้ตลาดรถยนต์ไม่เติบโตเท่าที่ควร สาเหตุสำคัญเกิดจากโครงการรถคันแรกที่ได้ดิ่งกำลังซื้อล่วงหน้าไปแล้ว ในขณะที่อุตสาหกรรมประมงแปรรูปได้รับผลกระทบจากราคาวัตถุดิบที่มีปริมาณน้อยและราคาแพงจากการหยุดทำการประมงจากผลกระทบมาตรการ IUU และการเพาะเลี้ยงกุ้งที่ยังมีปัญหาจากโรคตายด่วน **แนวทางการพัฒนา** ควรส่งเสริมการพัฒนาฐานอุตสาหกรรมเดิม การแปรรูปยางพารา ไม้ยางพารา และ แปรรูปสัตว์น้ำ โดยการวิจัยพัฒนานวัตกรรมและต่อยอดการแปรรูปยางพาราที่มีความหลากหลาย เพื่อเพิ่มมูลค่า เช่น การผลิตเป็นสินค้าจำเป็นในครัวเรือน เครื่องมือแพทย์ รวมทั้งส่งเสริมและเพิ่มช่องทางการตลาดในการจำหน่าย สนับสนุนเมืองยาง (Rubber City) ในขณะที่อุตสาหกรรมประมงควรอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำ และส่งเสริมการเพาะเลี้ยงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อเพิ่มปริมาณวัตถุดิบ

1.8 มูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดเฉลี่ยต่อหัว ในปี 2557 มูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดต่อหัว 105,714 บาทต่อคน ต่ำกว่าค่ากลางของประเทศที่มีมูลค่าต่อหัว 114,939 บาทต่อคน และต่ำกว่าปีที่ผ่านมา ที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัด 112,036 บาทต่อคน โดยจังหวัดสงขลามีมูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อหัวสูงสุดในขณะที่ 3 จังหวัดภาคใต้ชายแดนปัตตานี ยะลา และนราธิวาสมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวมากเพื่อเทียบกับประเทศ นอกจากนี้ยังมีปัญหาความยากจน และหนี้สินครัวเรือนที่เป็นปัญหาสำคัญของพื้นที่ **แนวทางการพัฒนา** ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาอาชีพเดิมคือเกษตรกรรม ยางพารา ไม้ผล และอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางพารา และประมง การส่งเสริมการท่องเที่ยวภาคบริการ และการท่องเที่ยวและการค้าชายแดน เพื่อเพิ่มรายได้ ส่งเสริมการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้จำเป็นต้องเร่งเพิ่มทักษะฝีมือแรงงานให้เป็นแรงงานที่มีคุณภาพเพื่อรองรับการเขตเศรษฐกิจพิเศษและการทำงานในประเทศมาเลเซีย

2. แรงงาน ประกอบด้วย ผลผลิตภาพแรงงาน อัตราการขยายตัวของผลิตภาพแรงงาน และอัตราการว่างงาน โดยกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีผลการประเมินตัวชี้วัดด้านแรงงาน ดังนี้

2.1 ผลิตภาพแรงงาน ในปี 2557 ผลิตภาพแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน 136,605 บาทต่อคน สูงกว่าค่ากลางของประเทศที่มีผลิตภาพแรงงาน 125,946 บาทต่อคนและสูงกว่าปีที่ผ่านมาที่ผลิตภาพแรงงานอยู่ที่ 123,698 บาทต่อคน แสดงให้เห็นว่าแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีความสามารถในการผลิตสินค้าและบริการได้สูงกว่าแรงงานโดยรวมของประเทศ ซึ่งเกิดจากกลุ่มจังหวัดให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้แรงงานมีผลิตภาพแรงงานมาก อย่างไรก็ตาม **แนวทางการพัฒนา** เพื่อเพิ่มผลิตภาพแรงงานกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนจำเป็นต้องพัฒนาเพิ่มขึ้น และการผลิตแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยทดแทนการใช้แรงงานที่มีแนวโน้มลดลงและแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานในธุรกิจบางประเภทในพื้นที่ เช่น ธุรกิจประมง แรงงานภาคการเกษตร เป็นต้น ประกอบกับแรงงานในพื้นที่บางส่วนนิยมเดินทางไปทำงานในประเทศมาเลเซียซึ่งมีผลตอบแทนสูงกว่า รวมทั้งเร่งพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานโดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและด้านภาษา

เพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาในพื้นที่ เช่น การเป็นเมืองยาง การเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งเกิดการลงทุน และการประกอบธุรกิจที่จำเป็นต้องเตรียมพร้อมกำลังแรงงานเพื่อรองรับความต้องการพัฒนาในอนาคต

2.2 อัตราการขยายตัวของผลิตภาพแรงงาน ในปี 2557 อัตราการขยายตัวของผลิตภาพแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนคิดเป็นร้อยละ 10.43 สูงกว่าค่ากลางประเทศเล็กน้อยซึ่งมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 10.28 และสูงกว่าอัตราการขยายตัวของผลิตภาพแรงงานในปีที่ผ่านมาซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 0.07 เนื่องจากการส่งเสริมศักยภาพให้กับทั้งสองปัจจัยของผลิตภาพแรงงาน คือแรงงานและภาคการผลิตของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีประสิทธิภาพการผลิตภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรมและบริการค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับกลุ่มจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ แต่อย่างไรก็ตามเพื่อเพิ่มผลิตภาพแรงงานของกลุ่มจังหวัดให้มากขึ้น **แนวทางการพัฒนา** ควรส่งเสริมการผลิตสินค้าและบริการที่ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าและบริการให้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดเพิ่มมากขึ้นซึ่งจะส่งผลให้อัตราการขยายตัวของผลิตภาพแรงงานเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย การเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรและผู้ประกอบการในพื้นที่เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

2.3 อัตราการว่างงาน กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีอัตราการว่างงานร้อยละ 1.52 ลดลงเมื่อเทียบกับปีผ่านมามีอัตราการว่างงานร้อยละ 1.72 สูงกว่าค่ากลางประเทศที่มีอัตราการว่างงานร้อยละ 0.75 เนื่องจากการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานของวัยแรงงานอย่างต่อเนื่องและการกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่ตามนโยบายรัฐบาล โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีการจ้างงานในหน่วยงานภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างไรก็ตามเพื่อลดอัตราการว่างงานของแรงงานในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน **แนวทางการพัฒนา** ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมพัฒนาทักษะแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่และความต้องการแรงงานของประเทศเพื่อนบ้านที่จะต้องมีความพร้อมด้านทักษะด้านภาษาและความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งมีความจำเป็นต่อการทำงานในปัจจุบัน นอกจากนี้จำเป็นต้องเตรียมพร้อมผลิตแรงงานเพื่อรองรับการลงทุนของกิจการในเขตเศรษฐกิจพิเศษ และนิคมอุตสาหกรรมเมืองยางพารา (Rubber City) และแรงงานในภาคบริการการท่องเที่ยว

3. การท่องเที่ยว ประกอบด้วย รายได้จากการท่องเที่ยวและอัตราการขยายตัวรายได้ท่องเที่ยว

3.1 รายได้การท่องเที่ยว ในปี 2558 มีรายได้การท่องเที่ยว 54,752 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาที่มีรายได้การท่องเที่ยวอยู่ที่ 48,587 ล้านบาท สูงกว่าของค่ากลางประเทศที่มีรายได้การท่องเที่ยว 22,313 ล้านบาท เนื่องจากการพัฒนาที่ผ่านมาได้ดำเนินการพัฒนาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดซึ่งเป็นศักยภาพสำคัญมาอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ชายแดนติดต่อกับประเทศมาเลเซียและมีด่านชายแดนเชื่อมโยงกันถึง 9 ด่านทำให้นักท่องเที่ยวมาเลเซียและสิงคโปร์เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตามปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดยังเป็นอุปสรรคสำคัญในการเพิ่มรายได้ของการท่องเที่ยวในพื้นที่ **แนวทางการพัฒนา** เพื่อเพิ่มรายได้การท่องเที่ยว จำเป็นต้องยกระดับรายได้จากการท่องเที่ยวให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแหล่งใหม่ เพื่อเป็นทางเลือกให้กับนักท่องเที่ยว พัฒนาการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบและพัฒนาด้านการตลาดการท่องเที่ยวโดยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อดิจิทัลเพื่อให้กลุ่มนักท่องเที่ยวได้เข้าถึงข้อมูลและสร้างแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยว จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวตามเทศกาลทั้งในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวและส่งเสริมกิจกรรมนอกฤดูกาลท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ตลอดทั้งปี รวมทั้งควรมีการพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการที่ได้มาตรฐานและส่งเสริมให้ชุมชนพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายเป็นของที่ระลึกให้กับ

นักท่องเที่ยวเพื่อสร้างงานให้กับชุมชน นอกจากนี้ควรพัฒนาระดับบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและบริการที่ได้มาตรฐานสากลเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเดิมซึ่งส่วนใหญ่เป็นมาเลเซียและกลุ่มใหม่ เช่น จีน เป็นต้น

3.2 อัตราการขยายตัวรายได้ท่องเที่ยว ในปี 2558 อัตราการขยายตัวรายได้จากท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ร้อยละ 12.69 สูงกว่าค่ากลางของประเทศที่มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 5.57 แต่ต่ำกว่าปีที่ผ่านมาที่มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 31.14 ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ที่มีแนวโน้มลดลงในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา เหลือเพียง 218 และ 111 ครั้งเมื่อเทียบกับในปี 2556 ที่มีเหตุการณ์ความไม่สงบถึง 286 ครั้ง ทำให้สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น นอกจากนี้ผลจากการพัฒนาความสะดวกบริเวณด้านชายแดนทำให้นักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น และระบบคมนาคมที่มีความหลากหลายและสะดวกมากยิ่งขึ้น ความร่วมมือของภาครัฐและเอกชนในการกระตุ้นการท่องเที่ยว ส่งผลให้นักท่องเที่ยวชาวเอเชียเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะมาเลเซียและจีนสะท้อนจากอัตราการเข้าพักโรงแรมที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งจำนวนเที่ยวบินและเส้นทางการบินใหม่ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ และผลจากการพัฒนาบริเวณเมืองเศรษฐกิจชายแดนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยจัดให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกสามารถเพิ่มทางเลือกให้กับนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดชายแดนเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม เพื่อเพิ่มอัตราการขยายตัวของรายได้การท่องเที่ยว **แนวทางการพัฒนา** จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับมาตรการรักษาความปลอดภัยเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยว การสร้างความเชื่อมั่นการท่องเที่ยวของ 3 จังหวัดภาคใต้ชายแดน การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกลุ่มจังหวัดภาคใต้อันดามันและกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยเพื่อเป็นทางเลือกและจูงใจให้นักท่องเที่ยวมากขึ้น เร่งพัฒนาการท่องเที่ยวบริเวณเมืองชายแดนที่ไม่มีปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบ เช่น เมืองเบตง เมืองสะเดา เมืองสุโขทัย-ลก ให้เป็นเมืองต้นแบบในการพัฒนาเศรษฐกิจและขยายผลไปยังพื้นที่อื่นในอนาคต เป็นต้น

